

BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE

**IZVJEŠĆE O RAZVOJU BRČKO DISTRINKTA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Godišnje izvješće 2022.

studeni, 2023.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
PREGLED TABLICA I GRAFOVA	5
UVOD.....	8
IZVRŠNI SAŽETAK I GLAVNE PREPORUKE	9
STRUKTURA IZVJEŠTAJA O RAZVOJU BRČKO DISTRKTA BOSNE I HERCEGOVINE	13
DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE I KRETANJA.....	15
<i>Dinamika, broj i struktura stanovništva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine</i>	15
<i>Migracije stanovništva</i>	17
EKONOMSKI RAZVOJ	18
PREGLED OSNOVNIH EKONOMSKIH INDIKATORA Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine	18
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	18
POSLOVANJE POSLOVNHIH SUBJEKATA	19
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA	21
VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA	21
TRŽIŠTE RADA.....	22
<i>Zaposlenost</i>	22
<i>Nezaposlenost</i>	24
<i>Neto plaće</i>	25
<i>Indeks potrošačkih cijena – CPI</i>	25
<i>Mirovine i umirovljenici</i>	26
<i>Porez na dohotke fizičkih osoba</i>	26
TURIZAM	27
POLJOPRIVREDA	28
DRUŠTVENI RAZVOJ.....	30
OBRAZOVANJE.....	30
KULTURA I UMJETNOST.....	31
NEVLADIN SEKTOR I MLADI	32
ZDRAVSTVENA ZAŠTITA.....	34
SOCIJALNA ZAŠTITA	35
SIGURNOST I CIVILNA ZAŠTITA	37
OKOLIŠ I INFRASTRUKTURA	39
PROMETNA INFRASTRUKTURA	39
KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	40
ZAŠTITA OKOLIŠA.....	41
PREGLED PROVEDBE STRATEGIJE ZA 2022. GODINU	43
STRUKTURA STRATEGIJE RAZVOJA BD BIH 2021. – 2027. GODINE	43
KRATKI SAŽETAK AKCIJSKOG PLANA 2021. – 2023. GODINE	44
UKUPAN PREGLED REALIZACIJE STRATEGIJE RAZVOJA ZA 2022. GODINU	45
STRATEŠKI (KLJUČNI) PROJEKTI	46
VEZA IZMEĐU STRATEŠKIH CILjeVA, PRIORITETA I MJERA IZ STRATEGIJE RAZVOJA Brčko Distrikta BiH I OKVIRA CILjeVA ODRŽIVOG RAZVOJA	47

STRATEŠKI CILJ 1: KONKURENTNO GOSPODARSTVO, SKLADNO UKLOPLJENO U GLOBALNE RAZVOJNE TREDOVE I LANCE VRIJEDNOSTI, KAO MOTOR RAZVOJA BRČKO DISTRINKTA BOSNE I HERCEGOVINE	49
PRIORITET 1: RAZVOJ PODUZETNIŠTVA I MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA	52
Mjera 1.1.1. Podrška za poslovanje gospodarstva i oporavak od posljedica pandemijske krize.....	54
Mjera 1.1.2. Sistemska podrška poduzetništvu mlađih i poduzetništvu žena.....	55
Mjera 1.1.3. Podrška inovacijama i digitalizaciji poduzeća	56
Mjera 1.1.4. Podrška izvozno orijentiranim sektorima i poduzećima	56
Mjera 1.1.5. Usklađivanje i unapređivanje poslovnog okruženja	57
PRIORITET 1.2. RAZVOJ POLJOPRIVREDE I RURALNIH PODRUČJA	58
Mjera 1.2.1. Podrška za unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	59
Mjera 1.2.2. Poboljšanje zemljišne politike i konsolidacija zemljišta	59
Mjera 1.2.3. Mobilizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnih područja	60
Mjera 1.2.4. Organizacijski i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja	61
PRIORITET 1.3. RAZVOJ TURIZMA	61
Mjera 1.3.1. Strateško profiliranje i turističko brendiranje Brčko distrikta BiH.....	62
Mjera 1.3.2. Organizacijsko i kadrovsko jačanje sektora turizma.....	63
Mjera 1.3.3. Izgradnja turističko-rekreativne infrastrukture	63
PRIORITET 1.4. PRIVLAČENJE INVESTICIJA	64
Mjera 1.4.1. Opremanje prioritetnih poslovnih zona	65
Mjera 1.4.2. Marketing lokacije za investitore	65
Mjera 1.4.3. Aktivno uključivanje iseljeništva u gospodarski razvoj BD BiH	67
Mjera 1.4.4. Aktivno sudjelovanje u programima regionalne suradnje, EU i zapadnog Balkana	67
PRIORITET 1.5. RAZVOJ TRŽIŠTA RADA.....	68
Mjera 1.5.1. Stručno usavršavanje nezaposlenih osoba koje aktivno traže posao	70
Mjera 1.5.2. Program zapošljavanja nezaposlenih osoba iz kategorija teže zapošljivih i žena	70
Mjera 1.5.3. Usklađivanje tržišta rada i sustava obrazovanja kroz karijerno usmjeravanje i savjetovanje	71
Mjera 1.5.4. Podrška samozapošljavanju u gospodarstvu i poljoprivredi	71
STRATEŠKI CILJ 2: ZNAČAJNO UNAPRIJEĐENO PRUŽANJE USLUGA OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE, KULTURE, SPORTA I JAVNE SIGURNOSTI, NA PRINCIPIMA DOBROG UPRAVLJANJA JAVnim SEKTOROM U SKLADU S EU STANDARDIMA.....	73
PRIORITET 2.1. POBOLJŠANI UVJETI ZA RAZVOJ OBRAZOVANJA, ZNANOSTI I ISTRAŽIVANJA.....	75
Mjera 2.1.1. Jačanje visokog obrazovanja i razvoj znanosti.....	76
Mjera 2.1.2. Podrška obrazovnim programima i cjeloživotnom učenju (prekvalifikacija/ doškolovanje) u skladu sa potrebama tržišta rada.....	77
Mjera 2.1.3. Podrška dodatnom infrastrukturnom i materijalnom opremanju objekata obrazovanja	78
PRIORITET 2.2. POBOLJŠANJE SUSTAVA SOCIJALNE UKLJUČENOSTI.....	78
Mjera 2.2.1. Razvoj i podrška sustava mješovitog pružanja socijalnih i stambenih usluga u socijalnoj zaštiti	79
Mjera 2.2.2. Osnivanje Centra za socijalni rad.....	80
Mjera 2.2.3. Razvijanje socijalnog poduzetništva	80
PRIORITET 2.3. RAZVOJ I MODERNIZACIJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I UNAPREĐENJE JAVNOG ZDRAVLJA	81
Mjera 2.3.1. Jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz razvoj službe Hitne medicinske pomoći i koncepta obiteljske medicine	82
Mjera 2.3.2. Kadrovsko i infrastrukturno jačanje sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uz nabavu nužne opreme	82
Mjera 2.3.3. Razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacijskog sustava (IZIS) i poticanje kvaliteta zdravstvene zaštite.....	83
PRIORITET 2.4 JAČANJE OTPORNOSTI NA ELEMENTARNE I DRUGE NEPOGOODE	83
Mjera 2.4.1. Razvoj sustava preventivnog djelovanja od nepogode	84
Mjera 2.4.2. Programi podrške nevladinim organizacijama prepoznatim u sustavu zaštite i spašavanja	85
Mjera 2.4.3. Deminiranje preostalog područja kontaminiranog minama i neeksplođiranim sredstvima	85
PRIORITET 2.5. PODRŠKA PROGRAMIMA OSAMOSTALJIVANJA MLADIH	86
Mjera 2.5.1. Podrška biznis Start-up projektima i samozapošljavanju mladih.....	87
Mjera 2.5.2. Izgradnja studentskog kampusa za mlade	88
Mjera 2.5.3. Osnivanje Odsjeka za mlade	88
PRIORITET 2.6. RAZVOJ SPORTA I KULTURNO-UMJETNIČKE TRADICIJE U SKLADU S EUROPSKIM STANDARDIMA.....	89
Mjera 2.6.1. Unapređenje stanja sporta i školskog sporta	90

Mjera 2.6.2. Razvoj kulturno-umjetničke tradicije.....	90
STARTEŠKI CILJ 3: ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM, PRIRODNIM I KOMUNALnim INFRASTRUKTURNIM RESURSIMA	92
PRIORITET 3.1. UNAPREĐENJE POSTOJEĆEG STANJA ZAŠTITE PRIRODE, TLA, VODE I ZRAKA	94
Mjera 3.1.1. Zaštita prirode, tla, vode i zraka prilagođena najboljim praksama EU.....	94
Mjera 3.1.2. Održivo rješenje upravljanja otpadom	95
PRIORITET 3.2. UNAPREĐENJE STANJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I ODGOVORNO UPRAVLJANJE PROSTOROM	95
Mjera 3.2.1. Prostorno planiranje usklađeno sa principima dobrog upravljanja, korištenja i optimalne organizacije prostora.....	96
Mjera 3.2.2. Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne i kanalizacijske infrastrukture.....	97
Mjera 3.2.3. Izgradnja i rekonstrukcija elektroenergetske i plinske infrastrukture	98
Mjera 3.2.4. Izgradnja i opremanje prometne i druge komunalne infrastrukture	98
PRIORITET 3.3. UČINKOVITO KORIŠTENJE ENERGIJE	98
Mjera 3.3.1. Unapređenje energetske učinkovitosti javne rasvjete i objekata.....	99
Mjera 3.3.2. Smanjenje energetske ovisnosti zajednice i emisije plinova	100
IZVORI KORIŠTENI U PRIPREMI IZVJEŠĆA O RAZVOJU	100
PRILOZI.....	101
<i>Prilog 1 – Struktura odgovornosti institucija za implementaciju mjera podijeljeno po strateškim ciljevima</i>	<i>101</i>
<i>Prilog 2 – Pregled aktivnosti planiranih za 2022. godinu podijeljeno po strateškim ciljevima</i>	<i>101</i>
<i>Prilog 3 – Prikaz planiranih i utrošenih sredstava po strateškim ciljevima</i>	<i>101</i>
<i>Prilog 4 – Obrazloženje vezano za realizaciju projekta i aktivnosti po mjerama u okviru prioriteta tri strateška cilja</i>	<i>101</i>
<i>Prilog 5 – Strateški (ključni) projekti</i>	<i>101</i>
<i>Prilog 6 – Povezivanje strateških ciljeva i prioriteta iz Strategije razvoja Brčko distrikta BiH i SDG u BiH....</i>	<i>101</i>

Pregled tablica i grafova

Tablica 1 Osnovni ekonomski indikatori BD BiH za razdoblje 2018. – 2022. godina.....	18
Tablica 2 Ukupno zaposleni po djelatnostima u poslovnim subjektima u BD BiH za razdoblje 2020. – 2022. godina	23
Tablica 3 Ukupno zaposleni po djelatnostima u pravnim osobama BD BiH za razdoblje 2020. – 2022. godina.....	24
Tablica 4 Ukupno zaposleni u samostalnim subjektima – poduzetnici u BD BiH za razdoblje 2020. – 2022. godina.....	24
Tablica 5 Vrijednost poljoprivredne proizvodnje u BD BiH (000 KM)	29
Tablica 6 Osnovni pokazatelji u sektoru obrazovanja u BD BiH.....	30
Tablica 7 Osnovni pokazatelji visokog obrazovanja u BD BiH za razdoblje 2019. – 2022. godina	31
Tablica 8 Osnovni pokazatelji u sektoru kulture u BD BiH	32
Tablica 9 Osnovni pokazatelji u sektoru sporta u BD BiH	33
Tablica 10 Najveći iznosi uplaćeni sportskim klubovima	33
Tablica 11 Osnovni pokazatelj u sektoru zdravstva BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godine	34
Tablica 12 Broj kaznenih djela, stopa kriminaliteta BD BiH.....	38
Tablica 13 Broj intervencija u razdoblju 2020. – 2022. godina.....	38
Tablica 14 Ukupan broj potrošača vode s javnog vodovoda kojim upravlja JKP BD BiH.....	41
Tablica 15 Prikaz finansijskih sredstava planiranih za naredne tri godine po strateškim ciljevima i izvorima financiranja	45
Tablica 16 Pregled strateških i prioritetsnih ciljeva u Strategiji razvoja Brčko distrikta BiH za razdoblje 2021. – 2027. godina .	45
Tablica 17 Prikaz finansijskih sredstava planiranih za naredne tri godine po strateškim ciljevima i izvorima financiranja	46
Tablica 18 Uložena sredstva po prioritetima prvog strateškog cilja u 2022. godini	51
Tablica 19 Izvori financiranja uloženih sredstava po prioritetima prvog strateškog cilja u 2022. godini.....	51
Tablica 20 Indikatori krajnjeg rezultata za prioritet 1.1	53
Tablica 21 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.1	54
Tablica 22 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.2	55
Tablica 23 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.3	56
Tablica 24 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.4	57
Tablica 25 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.5	57
Tablica 26 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 1.2	58
Tablica 27 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.2.1	59
Tablica 28 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.2.2	60
Tablica 29 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.2.3	60
Tablica 30 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.2.4	61
Tablica 31 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 1.3.....	61
Tablica 32 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.3.1	62
Tablica 33 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.3.2	63
Tablica 34 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.3.3	64
Tablica 35 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.4.1	65
Tablica 36 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.4.2	66
Tablica 37 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.4.3	67
Tablica 38 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.4.4	68
Tablica 39 Indikatori krajnjeg rezultata Mjere 1.5	69
Tablica 40 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.5.1	70
Tablica 41 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.5.2	71
Tablica 42 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.5.3	71
Tablica 43 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.5.4	72
Tablica 44 Ukupno uloženih sredstava po prioritetima drugog strateškog cilja za 2022. godinu.....	74
Tablica 45 Izvori financiranja uloženih sredstava po prioritetima drugog strateškog cilja u 2022. godini	74
Tablica 46 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.1.....	75
Tablica 47 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.1.1	77
Tablica 48 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.1.2	77
Tablica 49 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.1.3	78
Tablica 50 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.1.2	78
Tablica 51 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.2.1	79
Tablica 52 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.2.2	80
Tablica 53 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.2.3	80
Tablica 54 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.3.....	81
Tablica 55 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.3.1	82
Tablica 56 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.3.2	83
Tablica 57 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.3.3	83

<i>Tablica 58 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.4.....</i>	84
<i>Tablica 59 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.4.1.</i>	85
<i>Tablica 60 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.4.2.</i>	85
<i>Tablica 61 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.4.3.</i>	86
<i>Tablica 62 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.5.....</i>	86
<i>Tablica 63 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.5.1.</i>	87
<i>Tablica 64 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.5.2.</i>	88
<i>Tablica 65 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.5.3.</i>	88
<i>Tablica 66 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.6.....</i>	89
<i>Tablica 67 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.6.1</i>	90
<i>Tablica 68 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.6.2.</i>	91
<i>Tablica 69 Indikatori utjecaja trećeg strateškog cilja.....</i>	92
<i>Tablica 70 Ukupno uloženih sredstava po prioritetima trećeg strateškog cilja za 2022. godinu</i>	93
<i>Tablica 71 Izvori financiranja uloženih sredstava po prioritetima trećeg strateškog cilja u 2022. godini.....</i>	93
<i>Tablica 72 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 3.1.....</i>	94
<i>Tablica 73 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.1.1</i>	95
<i>Tablica 74 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.1.2.</i>	95
<i>Tablica 75 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 3.2.....</i>	96
<i>Tablica 76 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.2.1.</i>	97
<i>Tablica 77 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.2.2.</i>	97
<i>Tablica 78 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.2.3.</i>	98
<i>Tablica 79 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.2.4.</i>	98
<i>Tablica 80 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 3.3.....</i>	99
<i>Tablica 81 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.3.1.</i>	99
<i>Tablica 82 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.3.2.....</i>	100

<i>Graf 1 Procjena broja stanovnika u BD BiH po godinama</i>	15
<i>Graf 2 Dinamika broja stanovnika u Brčko distriktu BiH, entitetima i Bosni i Hercegovini u razdoblju 2018. – 2022.....</i>	15
<i>Graf 3 Prirodni priraštaj stanovništva u Brčko distriktu BiH.....</i>	16
<i>Graf 4 Stanovništvo Brčko distrikta prema spolu</i>	16
<i>Graf 5 Starosna struktura stanovništva u BD BiH, 2022.....</i>	16
<i>Graf 6 Migracije stanovništva Brčko distrikta BiH.....</i>	17
<i>Graf 7 Bruto domaći proizvod Brčko distrikta BiH</i>	19
<i>Graf 8 Bruto društveni proizvod po glavi stanovnika</i>	19
<i>Graf 9 Broj aktivnih poslovnih osoba BD BiH u razdoblju 2019. – 2022, godina.....</i>	20
<i>Graf 10 Prijavljeni ukupno ostavareni prihod poslovnih osoba u BD BiH za razdoblje 2019. – 2022. godina.....</i>	20
<i>Graf 11 Prijavljena ukupno ostvarena dobit poslovnih osoba BD BiH za razdoblje 2019. – 2022. godina.....</i>	21
<i>Graf 12 Indeks industrijske proizvodnje BD BiH.....</i>	21
<i>Graf 13 Pokrivenost uvoza izvozom</i>	22
<i>Graf 14 Stopa zaposlenosti Brčko distrikta BiH</i>	22
<i>Graf 15 Neto plaća u Brčko distriktu BiH i entitetima</i>	25
<i>Graf 16 Indeks potrošačkih cijena Brčko distrikta BiH.....</i>	26
<i>Graf 17 Porezi na dohotke fizičkih osoba</i>	27
<i>Graf 18 Broj turističkih dolazaka</i>	27
<i>Graf 19 Broj djelatnika u JZU „Zdravstveni centar Brčko“ BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godine</i>	34
<i>Graf 20 Broj korisnika stalne osnovne novčane pomoći u BD BiH</i>	36
<i>Graf 21 Broj korisnika doplatka za njegu i pomoć od druge osobe u BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godine.....</i>	36
<i>Graf 22 Intervencije u „Centru za socijalni rad u BD BiH“ u razdoblju 2019. – 2022. godine.....</i>	37
<i>Graf 23 Broj maloljetnika ugroženih obiteljskom situacijom u BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godine</i>	37
<i>Graf 24 Struktura cesta u Brčko distriktu BiH u 2022. god</i>	39
<i>Graf 25 Struktura vodovodne mreže u BD BiH, km</i>	40
<i>Graf 26 Struktura urbane kanalizacijske mreže, km.....</i>	41
<i>Graf 27 Količine komunalnog otpada u Brčko distriktu BiH, tona</i>	42
<i>Graf 28 Struktura komunalnog otpada u Brčko distriktu BiH, %</i>	42
<i>Graf 29 Pregled strateških i prioritetsnih ciljeva u Strategiji razvoja BD BiH za razdoblje 2021. – 2027. godina</i>	43
<i>Graf 30 Povezivanje razvojnih pravaca Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa strateškim ciljevima Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine.....</i>	48
<i>Graf 31 Udjel BD BiH u BDP BiH, %</i>	49

<i>Graf 32 Stopa zaposlenosti Brčko distrikta BiH</i>	50
<i>Graf 33 Proračunski prihodi bez eksternog financiranja, KM</i>	50
<i>Graf 34 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s prioritetima prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine.....</i>	51
<i>Graf 35 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama prvog prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine</i>	53
<i>Graf 36 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama drugog prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	59
<i>Graf 37 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama trećeg prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	62
<i>Graf 38 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama četvrтog prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine</i>	65
<i>Graf 39 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama petog prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	69
<i>Graf 40 Migracijski saldo BD BiH za razdoblje 2019. – 2022.....</i>	73
<i>Graf 41 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s prioritetima drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	74
<i>Graf 42 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama prvog prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	76
<i>Graf 43 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama drugog prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	79
<i>Graf 44 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama trećeg prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	82
<i>Graf 45 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama četvrтog prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021 – 2027. godina</i>	84
<i>Graf 46 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama petog prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	87
<i>Graf 47 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama šestog prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	90
<i>Graf 48 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s prioritetima trećeg strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	94
<i>Graf 49 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama prvog prioriteta trećeg strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	94
<i>Graf 50 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama drugog prioriteta trećeg strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina</i>	96
<i>Graf 51 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama trećeg prioriteta trećeg strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine</i>	99

UVOD

Izvješće o razvoju Brčko distrikta BiH za 2022. godinu, temeljeno je na Zakonu o proračunu Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH”, broj: 34/19 i 22/23), predstavlja ključni implementacijski dokument koji odražava trenutni razvojni status i napredak u okviru strateških ciljeva utvrđenih u Strategiji razvoja Brčko distrikta BiH.

Izvješće o razvoju Brčko distrikta BiH za 2022. godinu, izrađen prema novom konceptu, predstavlja inovativni pristup u analizi i prezentaciji razvojnih dostignuća i izazova Distrikta. Ovaj dokument, koncipiran s ciljem pružanja preciznog i sveobuhvatnog pregleda, kroz svoje strukturirane cjeline, pruža detaljnu analizu ključnih aspekata razvoja Brčko distrikta BiH.

Prva cjelina Izvješća fokusira se na demografske promjene, ekonomski razvoj, društvene inovacije, kao i na napredak u okolišu i infrastrukturnim segmentima. Ova cjelina odražava detaljnu analizu demografske strukture, pružajući uvid u populacijske trendove i migracijske obrasce, koji su od ključne važnosti za razumijevanje socioekonomiske dinamike Distrikta. Ekonomski aspekti, uključujući analizu BDP-a, stope uposlenosti i industrijske produktivnosti, istražuju se kako bi se ocijenila ekonomска vitalnost i identificirale prilike za daljnji razvoj. U kontekstu društvenog razvoja, Izvješće pruža analizu obrazovnog sektora, zdravstvenih usluga i kulturnih inicijativa, naglašavajući važnost ovih sektora u promociji inkluzivnog i obrazovanog društva. Razvoj okoliša i infrastrukture također dobiva značajnu pažnju, s posebnim naglaskom na održivost, modernizaciju i učinkovitost.

Druga cjelina Izvješća o razvoju Brčko distrikta BiH za 2022. godinu temelji se na evaluaciji i analizi provedbe Strategije razvoja

Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. Ovaj segment pažljivo proučava koliko su strateški ciljevi, definirani u Strategiji, uspješno implementirani i kako su oni pridonijeli općem razvoju Distrikta. Posebna pažnja posvećena je kako povezivanju strateških ciljeva s prvcima razvoja, tako i usklađivanju prioriteta s akceleratorima i mjerama s pokretačima Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Godišnje Izvješće o razvoju Brčko distrikta BiH za 2022. godinu ključan je alat za praćenje i evaluaciju ostvarenih napredaka u odnosu na ciljeve postavljene Strategijom razvoja. Ovaj dokument, oslanjajući se na kombinaciju kvalitativnih i kvantitativnih podataka, omogućava detaljan pregled razvojnih trendova unutar distrikta. Izvješće obuhvaća detaljnu analizu i procjenu učinkovitosti implementiranih mjeru, ocjenjuje stupanj realizacije postavljenih ciljeva i identificira primarnog područja koje zahtijevaju daljnje unapređenje. Također, sadrži ključne preporuke za poboljšanje i prilagodbu strategija i mjeru, osiguravajući njihovu kontinuiranu relevanciju i efektivnost u dinamičnom razvojnom okruženju.

Kao temeljni dokument za shvaćanje sadašnjih i budućih razvojnih smjerova Brčko distrikta, Izvješće o razvoju za 2022. godinu služi kao ključna osnova za informirano donošenje odluka, planiranje te provođenje politika i mjeru koje će doprinijeti dugoročnom i održivom razvoju Distrikta. Time se osigurava da Brčko distrikat BiH nastavi napredovati u skladu sa svojim razvojnim potencijalima, strateškim ciljevima i prilagodljivosti prema globalnim i lokalnim izazovima.

Sektor za strateško planiranje imao je ključnu ulogu u koordinaciji ovog procesa, osiguravajući da Izvješće o razvoju pruži sveobuhvatan i precizan pregled razvojnih dostignuća Brčko distrikta u 2022. godini.

IZVRŠNI SAŽETAK I GLAVNE PREPORUKE

Izvješće o razvoju Brčko distrikta BiH za 2022. godinu, ključni dokument u procjeni razvojnih trendova i realizacije strategijskih ciljeva, strukturiran je u dvije sveobuhvatne cjeline. Ovo Izvješće pruža detaljan pregled i analizu ključnih aspekata razvoja Brčko distrikta, omogućujući temeljito razumijevanje kako trenutnog stanja tako i potencijala za budući napredak. Prva cjelina posvećena je demografskim promjenama, ekonomskom razvoju, društvenim inovacijama, te napretku u područjima okoliša i infrastrukture, pružajući uvid u socioekonomsku dinamiku i vitalnost Distrikta. Druga cjelina usmjerena je na evaluaciju i analizu provedbe Strategije razvoja za razdoblje 2021. – 2027, s fokusom na povezivanje strateških ciljeva s pravcima razvoja i usklađivanje prioriteta s akceleratorima i mjera s pokretačima Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Sažetak nalaza demografskih kretanja, ekonomskog, društvenog, okolinskog i infrastrukturnog razvoja Brčko distrikta BiH

Demografska kretanja u Brčko distriktu u 2022. godini pokazala su blagi pad populacije na 81.414 stanovnika, što predstavlja smanjenje od 0,61 % u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj trend zahtijeva analizu i strategije za obrnuti demografski pad.

Ekonomski indikatori Brčko distrikta za 2022. godinu ukazuju na značajan rast BDP-a od 15,3 %, dostižući 1.128.011 milijuna KM, s prosječnim godišnjim rastom BDP-a po glavi stanovnika od 10,3 % u razdoblju 2018. – 2022. Međutim, tržište rada pokazuje izazove s blagim smanjenjem broja uposlenih i visokom stopom nezaposlenosti, unatoč padu broja nezaposlenih na 4.870 u 2022. godini.

Prosječna neto plaća u Brčko distriktu iznosi 1.011,11 KM, što je niže u odnosu na Federaciju BiH i Republiku Srpsku. Ukupan broj aktivnih poslovnih subjekata smanjio se

na 6.275, što zahtijeva analizu faktora koji doprinose ovom padu.

Indeks industrijske proizvodnje pokazuje oporavak na predpandemijske razine s vrijednošću od 107,10, ukazujući na rast prerađivačke industrije i proizvodnje električne energije i plina. Ovo pokazuje snažan oporavak industrije i njezin doprinos stabilizaciji ekonomije Distrikta.

Poljoprivredni sektor Brčko distrikta, s 49.332 hektara poljogospodarskog zemljišta, od čega 34.625 obradivo, primio je značajne poticaje iz proračuna, uključujući 418.800,00 KM za program samozapošljavanja, naglašavajući potencijal i fokus na razvoj poljoprivrede.

U akademskoj 2022. / 2023. godini, Brčko distrikt BiH evidentirao je stabilnost u obrazovnom sektoru s 15 osnovnih škola, jednom glazbenom školom i 4 srednje škole, ukupno educirajući 8.545 učenika. Ključni parametar, broj učenika, ostao je konstantan u odnosu na prethodnu godinu, s blagim padom u osnovnom i porastom u srednjem obrazovanju. Ovaj trend ukazuje na potrebu za kontinuiranim prilagođavanjem obrazovnih politika kako bi se potaklo zadržavanje mlađih i podržao njihov obrazovni razvoj. Visoko obrazovanje u Brčkom karakterizira rast broja studenata, s posebnim naglaskom na povećanju upisa na magistarske i doktorske studije, što reflektira rastuću akademsku angažiranost u regiji.

Sektor kulture i umjetnosti u Brčkom obuhvaća raznovrsne institucije, uključujući javne medije, narodnu knjižnicu, galeriju i amatersko kazalište, kao i aktivnost kulturno-umjetničkih društava. U 2022. godini, ključni pokazatelji kulture naglašavaju značaj kulturološke raznolikosti i tradicionalnih vrijednosti. Redoviti kazališni susreti ističu Brčko distrikt kao središte kulturnog izražavanja i očuvanja nacionalnog identiteta.

Nevladin sektor u Brčkom, s 318 registriranih udruga, igra vitalnu ulogu u razvoju civilnog društva. Unatoč decentraliziranom upravljanju i distribuciji sredstava, nedostatak transparentnosti i analize doprinosa ovih organizacija ukazuje na potrebu za unapređenjem procesa dodjele dotacija/grantova i učinkovitosti projekata, posebno u područjima turizma, sporta i kulture.

Sektor zdravstva u Brčkom, predvođen JZU „Zdravstveni centar Brčko“, pokriva širok spektar zdravstvenih usluga. Ključni pokazatelj, rast broja liječnika na 1000 stanovnika, sa 1,73 na 2,11, ukazuje na poboljšanje dostupnosti zdravstvenih usluga. Povećanje ukupnog broja djelatnika u zdravstvenom sektoru, posebno tijekom pandemije COVID-19, odražava prilagodljivost i jačanje zdravstvenog sustava.

Sektor socijalne zaštite u Brčkom, vođen od strane Vlade BD BiH i Centra za socijalni rad, posvećen je podršci osjetljivim društvenim skupinama. Smanjenje broja korisnika stalne osnovne novčane pomoći, uz rast broja korisnika doplatka za njegu i pomoć od druge osobe, ukazuje na promjene u socijalnim potrebama stanovništva. Rast broja maloljetnika ugroženih obiteljskom situacijom i osoba s tjelesnim / duševnim smetnjama naglašava potrebu za kontinuiranim poboljšanjem socijalnih usluga.

Sigurnosna situacija u Brčkom pokazuje promjenjive trendove u stopi kriminaliteta, uz blago smanjenje u 2022. godini. Sektor civilne zaštite bilježi povećanje broja intervencija, uključujući požare, elementarne nepogode i tehničke intervencije. Također, aktivnosti u deminiranju i sanaciji klizišta ukazuju na kontinuirane napore u očuvanju sigurnosti i zaštite građana.

Javno poduzeće „Putevi Brčko“ d.o.o. odigralo je ključnu ulogu u razvoju i održavanju cestovne infrastrukture Brčko distrikta BiH. S fokusom na sigurnost i učinkovitost, ovo poduzeće upravlja mrežom puteva prilagođenih potrebama prometa i

pješaka. Ukupna duljina cesta i ulica, koja obuhvaća magistralne, regionalne i gradske ceste te nekategorizirane ceste, svjedoči o opsežnom prometnom sustavu.

Implementacija projekata izgradnje, sanacije i izgradnje nogostupa ukazuje na kontinuirani napredak u infrastrukturi. Povoljan položaj Brčkog uz rijeku Savu također omogućava razvoj riječnog prometa, dok željeznički promet, unatoč izazovima, ostaje integralni dio transportnog sustava.

JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. igra ključnu ulogu u održavanju vodoopskrbne mreže Brčko distrikta. Pokrivanje oko 70 % stanovnika sa vodovodnim sustavom, uz izazove visokih gubitaka vode, odražava značajne potrebe za unapređenjem infrastrukture vodoopskrbe.

Kanalizacijski sustav, iako ne postoji u cijelokupnom obliku, funkcioniра kroz odvojene urbane i ruralne podsustave. S obzirom na visok postotak stanovništva koji koristi kanalizacijsku mrežu, postoji potreba za daljim razvojem i integracijom ovih sustava.

Zagađenje zraka u Brčko distriktu BiH, većinom iz antropogenih izvora, predstavlja ključni izazov u zaštiti okoliša. Sagorijevanje čvrstih fosilnih goriva je glavni doprinositelj emisijama polutanata. Monitoring kvaliteta zraka ukazuje na prekoračenje graničnih vrijednosti lebdećih čestica PM10 i SO₂. Praćenje kvaliteta površinskih voda otkriva nedostatak postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda. Upravljanje otpadom, obavljano od strane JP „Komunalno Brčko“, uključuje prikupljanje, transport i odlaganje otpada za većinu kućanstava, s godišnjom produkcijom otpada od 29.746 tona. Izazov predstavlja sastav komunalnog otpada, s dominacijom organskog i reciklabilnog materijala.

Pregled Provedbe Strategije za 2022. godinu

Strategija razvoja Brčko distrikta BiH za 2021. – 2027. godinu je ključni dokument koji integriše različite sektore za sveobuhvatan razvoj. Usklađena je s nacionalnim i globalnim

razvojnim okvirima, posebno s ciljevima

održivog razvoja EU i UN-a. Strategija promovira partnerstva među građanima, institucionalnim akterima i poslovnom zajednicom, informirajući ih o razvojnim fokusima i metodama.

Strategija obuhvata tri strateška cilja: konkurentno gospodarstvo, unapređenje javnih usluga i održivo upravljanje okolišem. Svaki od ovih ciljeva ima specifične prioritete, ukupno 14, sa 45 definiranih razvojnih mjeru. Ovi ciljevi i prioriteti usmjereni su na prebrođivanje ključnih razvojnih izazova u distriktu.

Za prve tri godine implementacije (2021. – 2023.) razvijen je detaljan Akcijski plan. Plan uključuje dinamiku realizacije aktivnosti, procjenu troškova i izvora financiranja, te određuje nositelje realizacije. Plan predviđa srednjoročne razvojne strategije i godišnje planove rada, osiguravajući da se strateški prioriteti provode kroz konkretne mjere i aktivnosti.

Ukupna indikativna vrijednost finansijskih sredstava za trogodišnji razdoblje iznosi 192.891.919 KM, sa značajnim udjelom iz proračunskih sredstava.

Strategija podrazumijeva raspodjelu sredstava prema prioritetima i ciljevima, osiguravajući da se resursi usmjeravaju na ključna razvojna područja.

Strategija je usklađena s Okvirom za ciljeve održivog razvoja u BiH, naglašavajući važnost dobrog upravljanja, pametnog rasta i društva jednakih mogućnosti. Ova povezanost omogućava Brčko distriktu da doprinosi globalnim naporima u borbi protiv siromaštva, nejednakosti, klimatskih promjena, te promovira prosperitet, mir i pravdu.

U 2022. godini, od ukupno 163 planiranih projekata ili aktivnosti, 25 je realizirano, 43 su u tijeku, dok je 95 odgođeno. Ukupna finansijska vrijednost provedenih aktivnosti iznosi 32.944.275,25 KM. Većina finansijskih ulaganja usmjerena je na ekonomski razvoj, sa značajnim ulaganjima i u druge sektore.

Prvi Strateški Cilj: Usmeren je na razvoj konkurentne gospodarstva, integracije u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti. Ovaj cilj se oslanja na iskorištanje jedinstvenog administrativnog statusa i geografskog položaja Distrikta, s fokusom na razvoj poduzetništva i podršku privatnom sektoru. Teži se adaptaciji globalnih trendova kao što su digitalizacija i zelena ekonomija. Glavni indikatori uspjeha su povećanje udjela u BDP-u BiH, rast stope uposlenosti i povećanje proračunskih prihoda bez izvanjskog financiranja.

Drugi Strateški Cilj: Fokusira se na unapređenje javnih usluga kao što su obrazovanje, zdravstvo, socijalna zaštita, kultura, sport i javna sigurnost, uskladivši se sa EU standardima. Cilj uključuje stvaranje političkog konsenzusa za smanjenje politizacije javnih usluga, profesionalizaciju upravljanja i jačanje socijalne inkluzivnosti. Ključni indikatori uspeha su povećano zadovoljstvo građana javnim uslugama i pozitivan migracijski saldo.

Treći Strateški Cilj: Naglašava održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima, ciljujući na zdravu i održivu budućnost u skladu s ekološkim standardima EU. Ovaj cilj obuhvata integralni pristup zaštiti zemljišta, vode, zraka, smanjenju buke, otpada i zagađenja. Uključuje investicije u izgradnju i modernizaciju infrastrukture, učinkovito upravljanje energijom, održivo proizvodnju, distribuciju i potrošnju energije te fokus na upravljanje otpadom. Također, pokriva razvoj prometne infrastrukture, s ciljem poboljšanja transporta ljudi i roba. Ključni indikatori za praćenje ovog cilja su broj kućanstava s pristupom kontroliranoj vodi, udjel pročišćenih otpadnih voda i broj dana s prekoračenjem granica vrijednosti aerozagađenja.

GLAVNE PREPORUKE

Deset ključnih preporuka za realizaciju u narednom razdoblju:

Za adresiranje demografskog pada u Brčko distriktu nužno je razviti sveobuhvatne strategije fokusirane na privlačenje i zadržavanje mladih, poboljšanje uvjeta za obitelji, kao i poticanje povratka dijaspore. Ovo uključuje stvaranje povoljnih uvjeta za zapošljavanje, stanovanje i socijalnu podršku.

Značajan aspekt razvoja Brčko distrikta predstavlja ekomska revitalizacija koja obuhvaća poticanje rasta malih i srednjih poduzeća, unapređenje poslovnog okruženja i kreiranje programa koji će podržati inovacije i poduzetništvo. Posebna pažnja treba biti usmjerena na smanjenje stope nezaposlenosti kroz programe obuke i prekvalifikacije radne snage.

Unapređenje obrazovnog sustava treba biti prioritet, s ciljem usklađivanja obrazovanja sa potrebama tržišta rada. Ovo uključuje razvoj novih kurikuluma, jačanje veza između obrazovnih institucija i gospodarstva, te poticanje mladih na dalje obrazovanje i specijalizacije.

U sektoru zdravstva potrebno je kontinuirano raditi na poboljšanju kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga, s posebnim naglaskom na prevenciju i rano otkrivanje bolesti. Također, važno je osigurati adekvatnu socijalnu zaštitu i podršku za ranjive skupine, uključujući maloljetnike i osobe sa posebnim potrebama.

Infrastrukturni razvoj treba biti usmjeren na modernizaciju postojećih i izgradnju novih objekata, s naglaskom na održivost i ekološke standarde. Ovo uključuje poboljšanje vodovodnog i kanalizacijskog sustava, razvoj energetske učinkovitosti, kao i unaprijeđenje prometne infrastrukture.

Podrška kulturi i umjetnosti je ključna za očuvanje kulturnog identiteta Brčko distrikta. Treba ulagati u razvoj kulturnih institucija, promovirati kulturnu raznolikost te podržati kulturne događaje koji doprinose jačanju zajedničkog identiteta i promociji Distrikta.

Nevladin sektor igra važnu ulogu u razvoju civilnog društva. Potrebno je poboljšati transparentnost i učinkovitost u radu nevladinih organizacija, posebno kroz bolju koordinaciju s lokalnim vlastima i jasnije definiranje ciljeva i očekivanih rezultata projekata.

U kontekstu okoliša, potrebno je raditi na smanjenju zagađenja zraka i vode, te unaprijediti upravljanje otpadom. Važno je razviti i primijeniti strategije za smanjenje emisije štetnih plinova, kao i osigurati adekvatno upravljanje otpadom kroz reciklažu i smanjenje količine otpada.

Za uspješnu implementaciju Strategije razvoja za razdoblje 2021. – 2027, ključno je osigurati redovito praćenje i evaluaciju postignutog napretka. Ovo podrazumijeva jasno definiranje indikatora uspjeha, praćenje troškova i izvora financiranja te usmjeravanje sredstava prema prioritetnim područjima.

Na kraju, važno je razvijati i održavati partnerske odnose između vlasti, privatnog sektora i građana, kako bi se osigurala koordinacija i sinergija u ostvarivanju strateških ciljeva. Ovo uključuje jačanje dijaloga, transparentnost u donošenju odluka i uključivanje građana u procese planiranja i implementacije projekata.

STRUKTURA IZVJEŠĆA O RAZVOJU BRČKO DISTRKTA BOSNE I HERCEGOVINE

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, strateški pozicioniran na granici s Republikom Hrvatskom, predstavlja jedinstvenu administrativno-teritorijalnu jedinicu unutar državne strukture Bosne i Hercegovine. Distrikt, koji se prostire na površini od 493,3 km², igra ključnu ulogu u ekonomskom, socijalnom, i kulturnom razvoju regije. Ovo Izvješće o razvoju Brčko distrikta za 2022. godinu obuhvaća sljedeće dijelove: Demografski pregled, Ekonomski razvoj, Društveni razvoj, Infrastruktura i Okoliš te Strategiju razvoja (2021. – 2027). U nastavku prezentiramo sadržaj svakog od ovih dijelova, s ciljem da pružimo sveobuhvatan uvid u trenutno stanje i napredak Distrikta u ključnim područjima.

UVOD

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, strateški pozicioniran na granici s Republikom Hrvatskom, predstavlja jedinstvenu administrativno-teritorijalnu jedinicu unutar državne strukture Bosne i Hercegovine. Distrikt koji se prostire na površini od 493,3 km² igra ključnu ulogu u ekonomskom, socijalnom, i kulturnom razvoju regije. Ovo Izvješće pruža detaljnu analizu demografskih trendova, ekonomskih pokazatelja, socijalnih indikatora te infrastrukturnih i ekoloških aspekata, uz poseban naglasak na realizaciju Strategije razvoja za razdoblje 2021. – 2027. godine.

DEMOGRAFSKI PREGLED

Stanovništvo Brčko distrikta, prema procjenama sredinom 2022. godine, iznosi 81.414, što predstavlja blagi pad u odnosu na prethodne godine. Negativni prirodni priraštaj, kao i migracijski tokovi, predstavljaju ključne izazove za demografsku stabilnost regije. Starosna struktura stanovništva ukazuje na proces intenzivnog starenja, sa sve većim udjelom populacije starije od 65 godina.

EKONOMSKI RAZVOJ

Ekonomski razvoj Distrikta karakterizira stabilan rast Bruto domaćeg proizvoda, uz značajne investicije u industrijsku i infrastrukturnu komponentu. BDP po stanovniku kontinuirano raste, prateći trendove ekonomskog razvoja i povećanja životnog standarda. Industrijska proizvodnja, posebno u sektorima trgovine i prerađivačke industrije, bilježi značajne pokazatelje rasta, dok vanjskotrgovinska bilanca pokazuje ohrabrujuće rezultate u pogledu izvoza i pokrivenosti uvoza izvozom.

DRUŠTVENI RAZVOJ

Obrazovanje, kultura, zdravstvo, i socijalna zaštita predstavljaju ključne segmente društvenog razvoja. Brčko distrikt demonstrira napredak u sektorima obrazovanja i zdravstva, s naglaskom na modernizaciju infrastrukture i unapređenje kvalitete usluga. Kultura i sport također igraju značajnu ulogu u promociji društvenih vrijednosti i očuvanju kulturnog identiteta.

INFRASTRUKTURA I OKOLIŠ

Infrastrukturni razvoj, uključujući poboljšanje prometne i komunalne infrastrukture, ključan je za ekonomski i socijalni razvoj Distrikta. Projekti usmjereni na unapređenje vodoopskrbe, kanalizacijskih sustava i upravljanja otpadom doprinose poboljšanju kvalitete života i očuvanju okoliša.

STRATEGIJA RAZVOJA (2021. – 2027.)

Strategija razvoja Brčko distrikta za razdoblje 2021. – 2027. godina predstavlja temeljni dokument koji usmjerava sveukupni razvoj. Fokusirana na tri glavna cilja – ekonomski rast, društveni napredak i održivost – Strategija je ključna u usmjeravanju resursa i aktivnosti ka ostvarenju dugoročnih razvojnih ciljeva. Implementacija Strategije, kroz različite projekte i inicijative, pokazuje opredjeljenje Distrikta ka održivom razvoju i integraciji sa

širim ekonomskim i socijalnim tokovima u Bosni i Hercegovini.

Prvi strateški cilj Brčko distrikta BiH, fokusiran na kreiranje konkurentnog gospodarstva, integriranu u globalne razvojne lance vrijednosti, predstavlja temelj razvojne strategije ove lokalne zajednice. Implementacija ovog cilja temelji se na strateškim prepostavkama koje iskorištavaju jedinstveni administrativni status i geopoložaj Distrikta, s naglaskom na razvoj poduzetništva i podršku privatnom sektoru. Posebno se ističe težnja ka integraciji u međunarodne lance vrijednosti i adaptaciji globalnih trendova poput digitalizacije i prelaska na zelenu ekonomiju. Kao ključne metrike uspjeha, ovaj strateški cilj koristi tri indikatora: povećanje udjela u BDP-u BiH, rast stope zaposlenosti i povećanje proračunskih prihoda bez vanjskog financiranja.

Drugi strateški cilj Brčko Distrikta BiH, fokusiran na poboljšanje javnih usluga poput obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, usmjeren je na principima učinkovite uprave i upravljanja javnim sektorom, usklađenih sa standardima EU. Osnova ovog cilja leži u stvaranju konsenzusa među političkim akterima za smanjenje politizacije javnih usluga, profesionalizaciji upravljanja i jačanju socijalne inkluzivnosti. Dva ključna indikatora za praćenje uspjeha su povećano zadovoljstvo građana javnim uslugama i pozitivan migracijski saldo.

Treći strateški cilj Brčko Distrikta BiH naglašava važnost održivog upravljanja životnom sredinom, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima, usmjeren na postizanje zdrave i održive budućnosti u skladu s ekološkim standardima i principima EU. Fokus je na integralnom pristupu koji obuhvaća zaštitu zemljišta, vode, zraka te smanjenje antropogenih uticaja kao što su buka, otpad i zagađenje. Ovaj cilj podrazumijeva ulaganje u izgradnju i modernizaciju komunalne i industrijske infrastrukture, pri čemu se naglašava učinkovito upravljanje energijom i njen održiv način proizvodnje, distribucije i potrošnje. Osim toga, poseban fokus stavljen je na upravljanje otpadom, s ciljem smanjenja njegove proizvodnje, selektivnog prikupljanja i pravilnog odlaganja, što će imati značajan pozitivan uticaj na okoliš.

Treći strateški cilj također obuhvaća razvoj prometne infrastrukture, s naglaskom na modernizaciju cesta i optimalno iskorištavanje geografskog položaja i infrastrukturnih dostignuća Distrikta.

Cilj je poboljšanje transporta ljudi i roba, podupirući daljnji razvoj Brčko distrikta BiH. Za praćenje ostvarenja ovog cilja, definirana su tri indikatora: broj kućanstava s pristupom kontroliranoj vodi, udjel pročišćenih otpadnih voda i broj dana s prekoračenjem granica vrijednosti aerozagađenja.

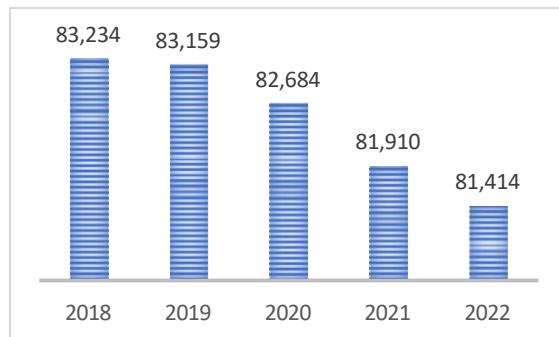
DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE I KRETANJA

Dinamika, broj i struktura stanovništva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Brčko distrikt BiH je smješten uz granicu s Republikom Hrvatskom, koja je članica Europske unije, a rijeka Sava ga dijeli od nje. Prostire se na površini od 493,3 km², što čini manje od 1 % ukupne površine Bosne i Hercegovine (51.129 km²). Centralno gradsko područje obuhvaća površinu od 183 km². Prema unutarnjim administrativnim granicama Bosne i Hercegovine, Brčko distrikt BiH graniči s nekoliko općina u Republici Srpskoj i s dva od deset županija Federacije Bosne i Hercegovine – Tuzlanskom županijom (TK) na jugozapadu i Posavskom županijom (PK) na sjeverozapadu.

Kao što je prikazano na grafikonu 2, ukupan broj stanovnika u Brčko distriktu BiH, prema procjenama Agencija za statistiku BiH Podružnica/Ekspozitura Brčko, sredinom 2022. godine iznosio je 81.414. Broj stanovnika u Brčko distriktu BiH manji je za 496 ili 0,61 % u odnosu na 2021. godinu i u razdoblju 2018. – 2022. g. broj stanovnika je prosječno godišnje opadao za 0,55 %. Kako bi se ovaj neželjeni trend zaustavio i preokrenuo u pozitivnom smjeru, Brčko distrikt BiH će morati uložiti dodatne napore i sredstva u svoje razvojne prioritete i mjere.

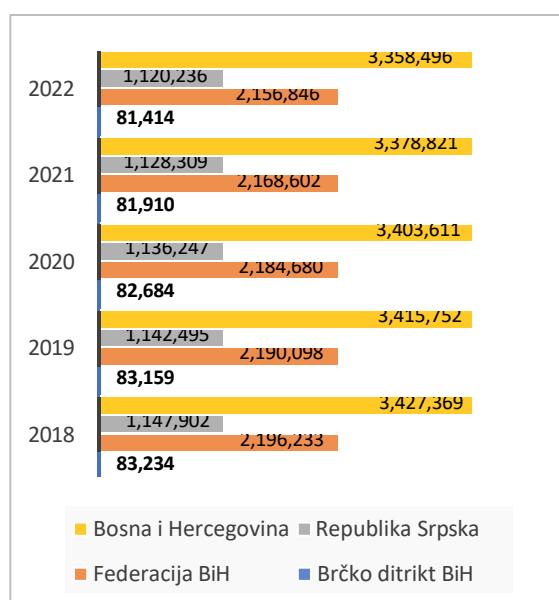
Graf 1 Procjena broja stanovnika u BD BiH po godinama

Brčko distrikt BiH bilježi manji pad stanovništva u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu u usporedbi s Republikom Srpskom, gdje je stopa pada iznosila 0,72 %. Međutim, istovremeno, Brčko distrikt BiH ima veći pad stanovništva od Federacije BiH, gdje

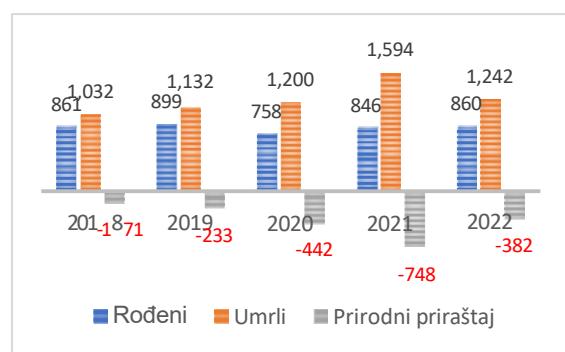
je stopa pada iznosila 0,54 %. Zanimljivo je da udjel Brčko distrikta u ukupnoj populaciji BiH nije se promijenio u 2022. godini u usporedbi s prethodnom godinom, kada je iznosio 2,42 %. Ukupan broj stanovnika u Bosni i Hercegovini u 2022. godini manji je za 20.325 stanovnika u odnosu na prethodnu godinu.

Graf 2 Dinamika broja stanovnika u Brčko distriktu BiH, entitetima i Bosni i Hercegovini u razdoblju 2018. – 2022.

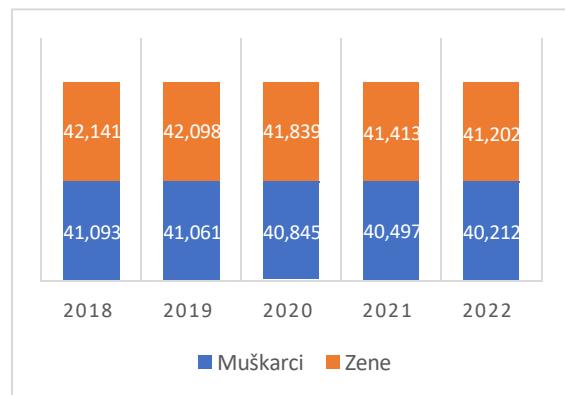
U svim dijelovima Bosne i Hercegovine, pa tako i u Brčko Distriktu, pitanja prirodnog priraštaja i migracijskih tokova stanovništva predstavljaju veliki izazov za budući razvoj. U protekloj 2019. godini, evidentirano je 899 novorođenčadi, dok je umrlo 1.132 osobe, rezultirajući negativnim prirodnim priraštajem od -233. Nažalost, razočaravajući trend se nastavio i tijekom 2020. godine, kada je taj negativni prirodni priraštaj iznosio -416. Nažalost, ta loša tendencija se nastavila i u 2021. godini, s još lošijim rezultatom od -748. Međutim, treba naglasiti da je u 2022. godini negativni trend nešto usporeniji u odnosu na prethodnu godinu, sa 860 rođenih i 1.242 umrlih, čime je postignut negativni prirodni priraštaj od -382.

Graf 3 Prirodni priraštaj stanovništva u Brčko distriktu BiH

Grafikon 4 prikazuje da se tijekom razdoblja od 2018. do 2022. godine nije značajno promjenila struktura po spolu, te je u svim godinama procenat žena ostao stabilan. U 2022. godini žene su činile 50,6 % ukupnog stanovništva u Brčko distriktu BiH. Ovaj uravnotežen odnos muškaraca i žena pruža čvrstu osnovu za kreiranje naprednih pronatalitetnih, ekonomskih i socijalnih politika u Brčko distriktu BiH.

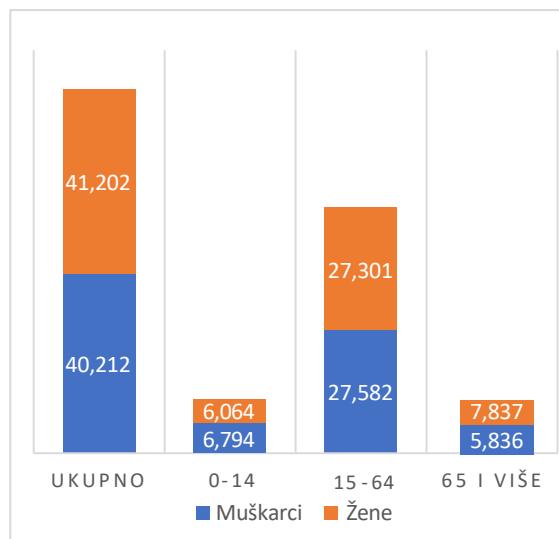
Graf 4 Stanovništvo Brčko distrikta prema spolu

Prema podatcima sa grafikona 5, koji prikazuje stanje u 2022. godini, možemo vidjeti da populacija od 0-14 godina čini 15,79 % ukupnog broja stanovnika. Radno sposobna populacija od 15-64 godina čini najveći udjel sa 67,41 %, dok populacija starija od 65 godina čini 16,79 % stanovništva Brčko distrikta BiH. Ovaj grafikon nam jasno pokazuje da je populacija Brčko distrikta BiH ušla u fazu intenzivnog starenja u 2022. godini. To se posebno očituje u sve većem udjelu starijih osoba, dok udjel djece i radno sposobnih stanovnika postupno pada. Ovaj demografski

trend imat će značajan utjecaj na buduće troškove proračuna, pogotovo u pogledu mirovina i zdravstvenog osiguranja stanovništva Brčko distrikta BiH.

Graf 5 Starosna struktura stanovništva u BD BiH, 2022.

Migracije stanovništva

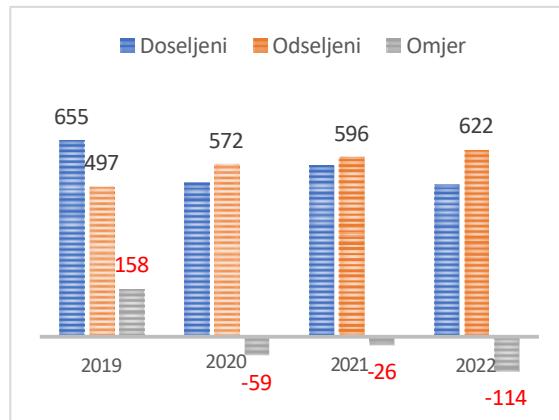
Migracija stanovništva nesumnjivo je postala upečatljiv fenomen unutar globalnog konteksta u nedavnom vremenskom razdoblju, s vrlo jasnim utjecajem i na teritoriju Bosne i Hercegovine, posebno izraženim na području Distrikta.

Iz analize migracijskih podataka za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, razvidno je da Distrikt prolazi kroz značajne demografske promjene. Prema grafikonu br. 6, 2019. godina je zabilježila pozitivan migracijski saldo s 158 više doseljenih nego odseljenih osoba. Međutim, taj je trend doživio preokret već sljedeće godine, kada je saldo postao negativan, s – 59 osoba. Taj negativni saldo se nastavio i 2021. godine, iako u manjoj mjeri, s – 26 osoba. Najzabrinjavajući podaci dolaze iz 2022. godine, kada je zabilježen najveći migracijski deficit od – 114 osoba, što ukazuje na produbljivanje problema odliva stanovništva. Ovaj kontinuirani trend migracije predstavlja alarmantno stanje koje zahtijeva hitnu pažnju i akciju.

Potrebno je pažljivo ispitati uzroke migracijskih kretanja i razviti sveobuhvatne

strategije koje će biti usmjerene na stvaranje povoljnijeg životnog i radnog okružja kako bi se ohrabrilo doseljavanje i zadržavanje stanovništva. To uključuje poboljšanje ekonomskih prilika, infrastrukture, pristupa kvalitetnom obrazovanju i zdravstvenim uslugama, što bi moglo rezultirati usporavanjem ili obrtanjem trenutnog negativnog migracijskog trenda.

Graf 6 Migracije stanovništva Brčko distrikta BiH

EKONOMSKI RAZVOJ

Pregled osnovnih ekonomskih indikatora Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Tablica 1 Osnovni ekonomski indikatori BD BiH za razdoblje 2018. – 2022. godina

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
BDP, 000 KM – tekuće cijene	813.159	901.988	900.606	979.055	-
BDP po stanovniku u KM	9.770	10.847	10.892	11.953	-
Ostvarene investicije u 000 KM	52.295	60.650	65.794	61.794	-
Procijenjeni broj stanovnika	83.234	83.159	82.684	81.910	81.414
Indeksi industrijske proizvodnje	95,2	107,1	94,1	107,3	119,8
Indeksi potrošačkih cijena	99,3	101,6	99,3	102,6	112,08
Broj uposlenih	17.485	17.807	17.844	17.795	17.699
Broj nezaposlenih	10.295	7.763	6.894	6.689	5.332
Prosječna neto-plaća, u KM	872	915	948	961	1.051
Prosječna bruto-plaća, u KM	1.363	1.432	1.477	1.489	1.600
Noćenja turista – ukupno	24.305	21.896	7.072	14.098	22.122
Domaći turisti	9.752	8.622	4.193	6.995	11.628
Strani turisti	14.553	13.274	2.879	7.103	10.494
Izvoz, u 000 KM	243.675	267.747	257.641	274.052	440.069
Uvoz, u 000 KM	510.519	540.051	510.375	506.343	812.916
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	47,73	49,58	50,48	54,12	54,13

Bruto domaći proizvod

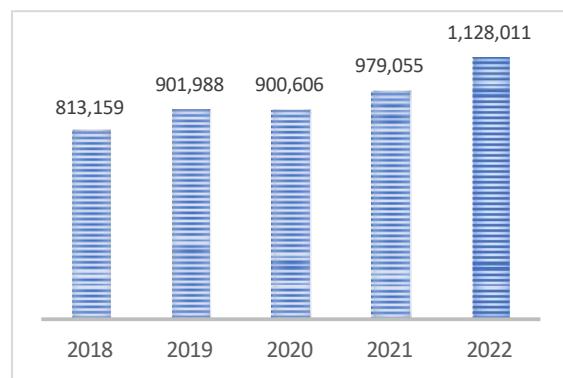
Bruto domaći proizvod (BDP), kao najvažniji makroekonomski indikator statistike nacionalnih računa i pokazatelj razvijenosti jedne ekonomije, pruža sveobuhvatnu i detaljnu sliku ekonomske situacije. Ovaj pokazatelj je od izuzetne važnosti za ekonomske analize, izradu prognoza i donošenje odluka. Metodologija za obračunavanje BDP-a bazira se na prizvodnom i dohodovnom pristupu, koja se primenjuje u skladu s europskim sustavima računa iz 2010. godine (ESA 2010) i sustavima nacionalnih računa (SNA).

Bruto domaći proizvod po tržišnim cijenama, koji se koristi u ovom Izvješću, predstavlja ukupnu vrijednost svih proizvedenih dobara i pruženih usluga u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine. Ovaj pokazatelj pruža bogat i raznolik uvid u ekonomsku aktivnost i razvijenost ovog područja.

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine je prema najnovijim statističkim podatcima Agencije za statistiku BiH doživio značajnu ekonomsku ekspanziju u razdoblju od 2018. do 2022. godine. Na grafikonu broj 7, jasno se vidi stabilan uzlazni trend bruto domaćeg proizvoda (BDP), koji kulminira 2022. godine

ostvarivanjem iznosa od 1.128.011 KM. Ovaj rast od 15,2 % u odnosu na godinu ranije predstavlja ne samo godišnji uspjeh već i kontinuitet petogodišnjeg pozitivnog trenda, sa prosječnom godišnjom stopom rasta od 9,7 %. Takav ekonomski napredak Brčko distrikta odražava se u njegovom izdvajajući kao jednog od najprosperitetnijih i ekonomski najdinamičnijih područja u državi. U svjetlu ovih ohrabrujućih pokazatelja, očekuje se da će Brčko distrikt BiH nastaviti svoj put održivog ekonomskog razvoja, što bi trebalo pridonijeti i općem poboljšanju životnog standarda stanovništva.

Graf 7 Bruto domaći proizvod Brčko distrikta BiH

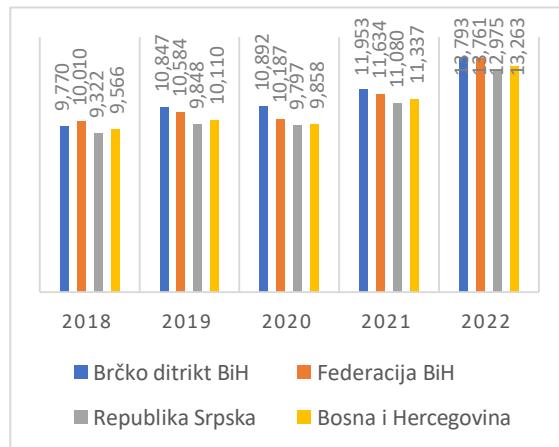

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine nastavlja pokazivati stabilan ekonomski rast, kako je vidljivo na grafikonu broj 8. Bruto domaći proizvod (BDP) po glavi stanovnika u Brčko distriktu je u 2022. godini dostigao vrednost od 13.793 KM, što je povećanje od 15,4 % u odnosu na prethodnu godinu. U razdoblju od pet godina, od 2018. do 2022., Brčko distrikt je zabeležio prosječnu godišnju stopu rasta BDP-a po glavi stanovnika od 10,3 %, čime

konzistentno nadmašuje prosječne ekonomski performanse kako Federacije BiH, tako i Republike Srpske i Bosne i Hercegovine u cjelini.

Iako je u 2022. godini zabilježio najnižu stopu rasta u poređenju s ostalim administrativnim jedinicama – s Federacijom BiH na 18,3%, Republikom Srpskom na 17,1 % i Bosnom i Hercegovinom općenito na 17 % – Brčko distrikt BiH i dalje održava poziciju blagog lidera u pogledu BDP-a po glavi stanovnika. Ovaj trend ukazuje na to da, iako su druge jedinice ostvarile značajniji ekonomski napredak u poslednjoj godini, Brčko distrikt BiH održava svoju ekonomsku stabilitet i razvojnu perspektivu kroz dugoročni trend rasta. Ovi pokazatelji ne samo da odražavaju snagu lokalne ekonomije, već i impliciraju provođenje efikasnih ekonomskih politika i strategija koje su omogućile Brčko distriktu da ostane konkurentan i napredan u odnosu na širu ekonomsku sliku Bosne i Hercegovine.

Graf 8 Bruto društveni proizvod po glavi stanovnika

Poslovanje poslovnih subjekata

Registracija i aktivnost poslovnih subjekata u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine bilježi određene promjene kroz razdoblje od 2019. do 2022. godine, što je ilustrirano na grafikonu broj 9. U 2022. godini, ukupan broj aktivnih pravnih osoba je 2.789, dok broj aktivnih samostalnih poduzetnika iznosi 2.053. Ovo predstavlja nastavak rasta broja aktivnih pravnih osoba, dok broj samostalnih poduzetnika

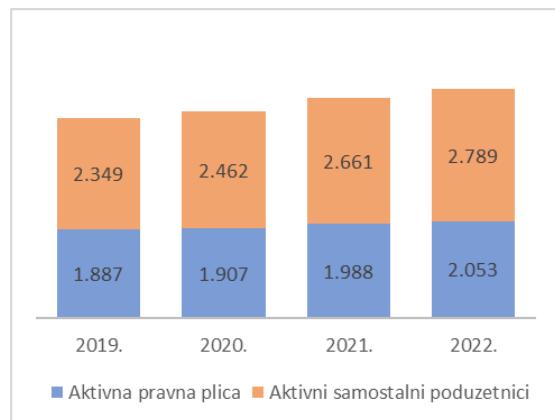
također pokazuje tendenciju rasta u odnosu na prethodne godine.

Međutim, iako grafikon pokazuje povećanje broja aktivnih pravnih osoba i samostalnih poduzetnika unutar svake kategorije, ukupan broj registriranih poslovnih subjekata u distriktu doživljava pad. Na kraju 2022. godine zabilježeno je 6.275 poslovnih subjekata, što je smanjenje u odnosu na 2021. godinu kada ih je bilo 6.525 te 2020. godinu s ukupno

6.801 registriranim poslovnim subjektom. Ova dinamika ukazuje na to da, iako postojeći poslovni subjekti pokazuju rast, opći broj novoregistriranih subjekata ili onih koji ostaju aktivni na tržištu opada.

Smanjenje ukupnog broja poslovnih subjekata može imati više uzroka, uključujući ekonomске izazove, promjene tržišnih uvjeta ili administrativne barijere. Bez obzira na specifične razloge, važno je da se analiza ovih promjena koristi kao osnova za daljnje politike podrške malim i srednjim poduzećima, te poticanja poduzetništva, kako bi se osigurao održivi ekonomski razvoj Brčko distrikta.

Graf 9 Broj aktivnih poslovnih osoba BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godina

Ukupno ostvareni prihod samostalnih poduzetnika i pravnih osoba u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine kroz razdoblje od 2019. do 2022. godine očituje zapaženu dinamiku, kako pokazuje Grafikon broj 10. Samostalni poduzetnici su, nakon početnog smanjenja prihoda od 3,93 % u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, doživjeli rast od 13,99 % u 2021. godini i još veći skok od 21,44 % u 2022. godini. Ovi podatci odražavaju njihovu sposobnost prilagođavanja i oporavka, što je rezultiralo značajnim godišnjim povećanjem prihoda.

S druge strane, pravne osobe su pokazale još veći rast prihoda. Nakon inicijalnog pada od 7,47 % u 2020. godini, pravne osobe su zabilježile snažan oporavak s rastom od 16,70 % u 2021. godini, a zatim i s izuzetno visokim porastom od 31,43 % u 2022. godini. Ovaj eksponencijalni rast prihoda pravnih osoba može biti indicija širenja poslovanja, poboljšane učinkovitosti i optimizacije proizvodnih kapaciteta, ili pak

povoljnijih tržišnih uvjeta koji su omogućili takav ekonomski uspjeh.

Zajedno, ove brojke ukazuju na snažnu ekonomsku vitalnost Brčko distrikta BiH, koja se manifestira kroz stabilan rast i razvoj samostalnih poduzetnika te kroz znatno povećanje operativne učinkovitosti i prihoda pravnih osoba.

Graf 10 Prijavljeni ukupno ostvareni prihod poslovnih osoba u BD BiH za razdoblje 2019. – 2022. godina

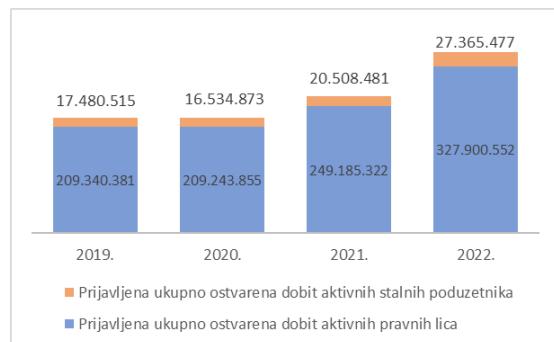
Grafikon broj 11 ilustrira ukupno prijavljenu ostvarenu dobit aktivnih pravnih osoba i samostalnih poduzetnika u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, u razdoblju od 2019. do 2022. godine, s posebnim osvrtom na nominalne iznose i procentualne promjene dobiti iz godine u godinu.

Samostalni poduzetnici su u 2019. godini prijavili dobit od 17.480.515 KM, dok je u 2020. godini zabilježen pad na 16.534.873 KM, što predstavlja smanjenje od 5,41 %. Međutim, u 2021. godini dolazi do oporavka sa dobiti od 20.508.481 KM, što je povećanje od 24,03 % u odnosu na prethodnu godinu. Trend rasta se nastavlja i u 2022. godini, gdje dobit raste na 27.365.477 KM, što je daljnje povećanje od 33,43 %.

Pravne osobe su također pokazale pozitivan trend rasta dobiti. Prijavljena dobit u 2019. godini bila je 209.340.381 KM, a u 2020. godini je ostala gotovo nepromijenjena s neznatnim smanjenjem od 0,046 %. Zatim u 2021. godini dobit se povećava na 249.185.322 KM, što je rast od 19,09 %, a 2022. godina obilježena je značajnim skokom, gdje dobit dostiže 327.900.552 KM, što je impresivan porast od 31,59 %.

Ovi rezultati ukazuju na značajno poboljšanje profitabilnosti poslovnih subjekata u Distriktu, s posebnim naglaskom na pravne osobe koje su uspjele da u 2022. godini značajno povećaju svoju dobit. Takav rast može odražavati povećanu ekonomsku aktivnost, veću učinkovitost u poslovanju i povoljnije tržišne uvjete, što sve zajedno pridonosi jačanju ekonomske strukture Brčko distrikta.

Graf 11 Prijavljena ukupno ostvarena dobit poslovnih osoba BD BiH za razdoblje 2019. – 2022. godina

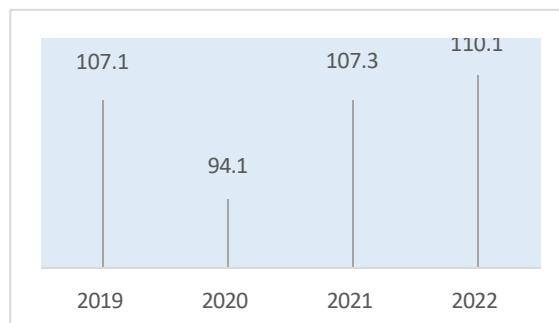
Industrijska proizvodnja

Indeks industrijske proizvodnje Brčko distrikta BiH je kroz promatrano razdoblje od 2019. do 2022. godine pokazao značajne promjene, koje su se odrazile kroz nominalne vrijednosti i procentualne promjene indeksa. Početna vrijednost indeksa u 2019. godini bila je 107,1, nakon čega je uslijedio pad od 12,14 % u 2020. godini, spuštajući indeks na 94,1 uslijed ekonomskih posljedica pandemije COVID-19. Međutim, industrijski sektor se oporavio u 2021. godini s rastom od 14,03 %, vraćajući indeks na skoro identičnu razinu od 107,3 kao što je bio prije pandemije. U 2022. godini indeks je porastao na 110,1, što predstavlja daljnji rast od 2,61 % i premašuje početnu razinu prije pandemije.

Ovaj oporavak i rast su posebno ohrabrujući i ukazuju na sposobnost Distrikta da ne samo premosti izazove izazvane pandemijom, već i nastaviti s rastom i razvojem. Dominacija

sektora trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala, kao i prerađivačke industrije u 2022. godini, zajedno sa značajnim doprinosom sektora proizvodnje i opskrba električnom energijom i plinom, impliciraju snažan industrijski sektor spremjan za daljnju ekspanziju. Kontinuirani razvoj i prilagodba industrijskog sektora su ključni za održavanje ekonomske vitalnosti Brčko distrikta BiH.

Graf 12 Indeks industrijske proizvodnje BD BiH

Vanjskotrgovinska razmjena

Grafikon broj 13 prikazuje pokrivenost uvoza izvozom u Brčko distriktu BiH u razdoblju od 2019. do 2022. godine. U 2022. godini, izvoz je blago opao u odnosu na prethodnu godinu, s ukupnim ostvarenim iznosom od 267.747 KM. Usprkos ovom padu, izvoz je ipak za 2,3% veći u

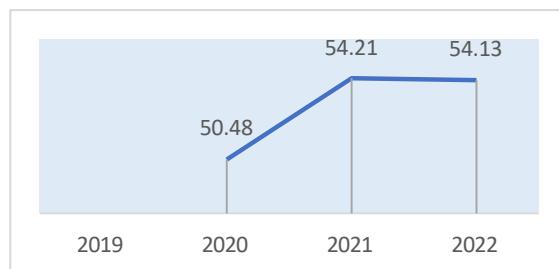
odnosu na 2019. godinu. Interesantno je uočiti da je pokrivenost uvoza izvozom u 2022. godini iznosila 54,13 %, što je neznatno više u odnosu na prethodnu godinu sa stopom od 54,21 %, što predstavlja smanjenje za 0,15 %.

U poređenju sa širim ekonomskim kontekstom Federacije BiH, izvoz je u 2022. godini ostvario iznos od 12.107 milijuna KM, što je povećanje od 26,5 % u odnosu na prethodnu godinu, dok je prosječni godišnji rast izvoza u razdoblju od 2018. do 2022. godine bio 11,2 %. Što se tiče uvoza, u Federaciji BiH je u 2022. godini ostvaren uvoz u ukupnom iznosu od 20.395 milijuna KM, što je za 34,8 % više u odnosu na prethodnu godinu, a uvoz se prosječno godišnje povećavao za 11,4 % u razdoblju od 2018. do 2022. godine.

Pokrivenost uvoza izvozom je važan ekonomski pokazatelj koji ukazuje na

vanjskotrgovinsku ravnotežu. U Brčko distriktu BiH, iako je došlo do blagog pada izvoza u 2022. godini, pozitivno je da je stopa pokrivenosti uvoza izvozom ostala relativno stabilna, što sugerira određenu razinu otpornosti u spoljnotrgovinskim aktivnostima Distrikta.

Graf 13 Pokrivenost uvoza izvozom

Tržište rada

Zaposlenost

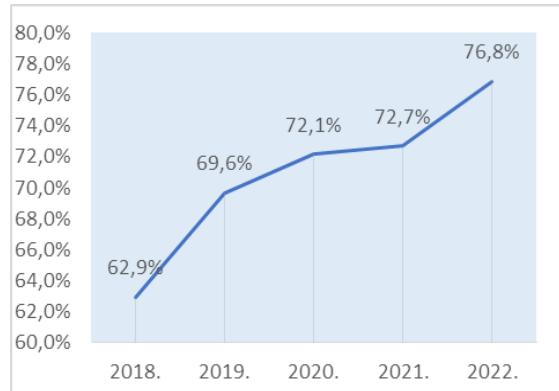
Iz dostupnih podataka i priloženih grafikona može se zaključiti da je zaposlenost u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine u 2022. godini doživjela blagi pad. Konkretno, broj uposlenih je smanjen sa 17.795 u 2021. godini na 17.556, što ukazuje na smanjenje broja uposlenih osoba. Usprkos ovom smanjenju, kada se analizira razdoblje od 2018. do 2022. godine, primjećuje se da je prosječna godišnja stopa rasta broja uposlenih ipak pozitivna i iznosi 0,8 %

Uspoređujući sa širim kontekstom Federacije Bosne i Hercegovine, zapaža se blagi rast u broju uposlenih tijekom 2022. godine. Sa prosječnim brojem uposlenih od 535.665 osoba, Federacija BiH bilježi povećanje od 10.268 uposlenih ili 2,0 % u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj podatak pokazuje pozitivan trend u Federaciji BiH u kontekstu uposlenosti.

Grafikon koji ilustruje stopu zaposlenosti Brčko distrikta BiH pokazuje generalni uzlazni trend stopa uposlenosti od 2018. godine, sa početnom stopom od 62,9 % do 76,8 % u 2022. godini. Ovaj uzlazni trend može biti pokazatelj postepenog poboljšanja ekonomskih uvjeta u Distriktu ili uspješnih politika zapošljavanja.

Važno je napomenuti da stopa uposlenosti nije jedini pokazatelj ekonomske vitalnosti, ali pruža važan uvid u sposobnost ekonomije da generira radna mjesta.

Graf 14 Stopa zaposlenosti Brčko distrikta BiH

Analizirajući podatke o ukupno uposlenima po djelatnostima u poslovnim subjektima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u razdoblju od 2020. do 2022. godine, uočavaju se značajne promjene unutar različitih sektora. Ukupno, broj uposlenih je smanjen sa 17.856 u 2020. godini na 17.626 u 2022. godini, što pokazuje blagi pad od 0,72% u 2021. i dodatnih 0,58 % u 2022. godini.

Sektori poput poljoprivrede, lova i šumarstva su doživjeli pad u broju uposlenih za 4,67 % u 2021. godini, a zatim za dodatnih 4,90 % u

2022. godini. Prerađivačka industrija je jedan od rijetkih sektora koji pokazuje rast, sa povećanjem od 1,00 % u 2021. godini i značajnih 3,86 % u 2022. godini.

Građevinarstvo je također doživjelo značajan pad zaposlenosti od 17,35 % u 2021. godini i 6,35 % u 2022. godini. Sektor trgovine, unatoč blagom padu od 3,03 % u 2021. godini, održava relativno stabilan broj uposlenih s padom od samo 0,68 % u 2022. godini.

Zanimljivo je da sektor poslovanja nekretninama bilježi značajan rast broja zaposlenih od 1,54 % u 2021. godini te impresivnih 24,24 % u 2022. godini. Ovo pokazuje da se unatoč općem trendu blagog smanjenja uposlenosti, neki sektori i dalje šire i rastu.

Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti imale su veliko povećanje broja uposlenih od 14,55 % u 2021. godini, ali su zatim zabilježile pad od 10,25 % u 2022. godini. Javna uprava i obrana, kao i obvezno socijalno osiguranje, održavaju relativno stabilan broj uposlenih s minimalnim promjenama.

Sektori kao što su obrazovanje i zdravstvena zaštita također pokazuju manje fluktuacije u broju uposlenih. Umjetnost, zabava i rekreacija su vidjeli rast od 17,62 % u 2021. godini, iako je u 2022. godini došlo do blagog pada od 1,21 %.

Ove promjene odražavaju dinamiku tržišta rada Brčko distrikta BiH i ističu važnost kontinuirane podrške rastućim sektorima, kao i potrebu za prilagođavanjem strategija za one sektore koji doživljavaju smanjenje broja uposlenih.

Tablica 2 Ukupno uposleni po djelatnostima u poslovnim subjektima u BD BiH za razdoblje 2020. – 2022. godina

	2020.	2021.	2022.
UKUPNO	17.856	17.728	17.626
A. Poljoprivreda, lov i šumarstvo	257	245	233
C. Prerađivačka industrija	3.594	3.630	3.770
D. Proizvodnja i opskrbna električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	245	258	260
E. Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada	118	108	103
F. Građevinarstvo	876	724	678
G. Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	4.818	4.672	4.640
H. Prijevoz i skladištenje	957	943	925
I. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	662	614	544
J. Informacijske i komunikacijske	178	171	173
K. Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	324	316	319
L. Poslovanje nekretninama	65	66	82
M. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	454	485	471
N. Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	426	488	438
O. Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1.913	1.877	1.879
P. Obrazovanje	1.073	1.108	1.089
Q. Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	1.037	990	1.006
R. Umjetnost, zabava i rekreacija	210	247	244
S. Ostale uslužne djelatnosti	649	786	772

Tablica 3 otkriva trendove zapošljavanja po djelatnostima unutar pravnih osoba u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine od 2020. do 2022. godine. Ukupna uposlenost je blago opala u 2021. godini na 13.389 uposlenih sa 13.473 iz 2020. godine, što predstavlja pad od 0,62 %. Međutim, 2022. godine zabilježen je blagi oporavak na 13.499 zaposlenih, što je povećanje od 0,82 %.

U sektoru poljoprivrede, lova i šumarstva primjećuje se smanjenje uposlenosti od 3,26 % u 2021. godini, ali zatim rast od 5,62 % u 2022. godini. Prerađivačka industrija pokazuje konstantan rast, s povećanjem od 3,36 % u 2021. godini, te značajnjim skokom od 7,19% u 2022. godini, što ukazuje na jačanje ovog sektora.

Sektor građevinarstva je doživio pad od 18,61 % u 2021. godini, i dodatni pad od 6,15 % u 2022. godini, što može signalizirati izazove u tom sektoru. Trgovina na veliko i malo, kao i popravak motornih vozila i motocikala, održavaju relativnu stabilnost sa smanjenjem od 2,06 % u 2021. godini i blagim padom od 0,40 % u 2022. godini.

Sektor obrazovanja je također vidio umjereni rast od 3,31 % u 2021. godini, ali potom pad od 1,65 % u 2022. godini. Zdravstvena zaštita i socijalne djelatnosti su nakon pada od 4,95 % u 2021. godini doživjele blagi oporavak od 2,11 % u 2022. godini.

Zanimljivo je da je sektor umjetnosti, zabave i rekreacije doživio veliki rast od 23,31 % u 2021. godini, iako je uslijedio pad od 1,49 % u 2022.

godini. Ostale uslužne djelatnosti su pretrpjele drastičan pad od 44,93 % u 2021. godini, ali su zadržale isti broj uposlenih u 2022. godini.

Ovi podaci ilustriraju složenu sliku tržišta rada unutar pravnih osoba u Brčko distriktu, s vidljivim promjenama koje mogu odražavati ekonomski trendove, promjene u potražnji unutar određenih sektora, te razvojne prioritete u Distriktu.

Tablica 3 Ukupno uposleni po djelatnostima u pravnim osobama BD BiH za razdoblje 2020. – 2022. godina

	2020.	2021.	2022.
UKUPNO	13.473	13.389	13.499
A. Poljoprivreda, lov i šumarstvo	184	178	188
C. Prerađivačka industrija	2.706	2.797	2.998
D. Proizvodnja i opskrbna električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	238	253	253
E. Opšte vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada	117	107	102
F. Građevinarstvo	779	634	595
G. Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	3.304	3.236	3.223
H. Prijevoz i skladištenje	684	673	672
I. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	53	55	49
J. Informacije i komunikacije	166	160	163
K. Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	321	313	316
L. Poslovanje nekretninama	13	13	13
M. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	367	400	392
N. Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	388	458	423
O. Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1.913	1.877	1.879
P. Obrazovanje	1.059	1.094	1.076
Q. Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	949	902	921
R. Umjetnost, zabava i rekreacija	163	201	198
S. Ostale uslužne djelatnosti	69	38	38

U tablici 4 prikazana je ukupna uposlenost u samostalnim subjektima, odnosno poduzetnicima, u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2020. do 2022. godine. Ukupan broj uposlenih u 2020. godini bio je 4.383, koji je blago opao na 4.339 u 2021. godini, što predstavlja pad od 1 %. Do 2022. godine, broj je dodatno smanjen na 4.127, što je pad od 4,89 % u odnosu na prethodnu godinu, ukazujući na trend smanjenja broja uposlenih među poduzetnicima.

Promatrano po sektorima, poljoprivreda, lov i šumarstvo su doživjeli pad od 8,22 % u 2021. godini, a zatim drastičan pad od 32,84 % u 2022. godini. Prerađivačka industrija je također zabilježila smanjenje broja uposlenih od 6,19 % u 2021. i 7,32 % u 2022. godini. Sektor građevinarstva je imao smanjenje od 7,22 % u 2021. i 7,78 % u 2022. godini.

Trgovina na veliko i malo, uključujući popravak motornih vozila i motocikala, je jedan od sektora s najvećim brojem zaposlenih i

pokazuje pad od 5,15 % u 2021. godini, dok je pad u 2022. godini bio manji, od 1,32 %. Sektor pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane doživjava značajno smanjenje broja uposlenih od 8,21 % u 2021. i 11,45 % u 2022. godini.

Zanimljivo je primijetiti da je sektor poslovanja nekretninama zabilježio porast od 1,92 % u 2021. godini i veliki porast od 30,19 % u 2022. godini, što je znak rasta u tom segmentu. Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti su doživjele veliki pad od 21,05 % u 2021. i 50 % u 2022. godini, što ukazuje na moguće značajne promjene u tržišnim ili regulativnim uvjetima koji utječu na ovu branšu.

Ostale uslužne djelatnosti su pokazale povećanje od 28,97 % u 2021. godini, ali smanjenje od 1,87 % u 2022. godini. Ovi podatci odražavaju dinamičnost i raznolikost tržišta rada među poduzetnicima u Brčko distriktu, ističući sektore koji su potencijalno pod utjecajem različitih ekonomskih promjena, uključujući promjene potražnje, tehnološki napredak i promjene u poslovnom okružju.

Tablica 4 Ukupno uposleni u samostalnim subjektima – poduzetnici u BD BiH za razdoblje 2020. – 2022. godina

	2020.	2021.	2022.
UKUPNO	4.383	4.339	4.127
A. Poljoprivreda, lov i šumarstvo	73	67	45
C. Prerađivačka industrija	888	833	772
D. Proizvodnja i opskrbna električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	7	5	7
E. Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada	1	1	1
F. Građevinarstvo	97	90	83
G. Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	1.514	1.436	1.417
H. Prijevoz i skladištenje	273	270	253
I. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	609	559	495
J. Informacije i komunikacije	12	11	10
K. Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3	3	3
L. Poslovanje nekretninama	52	53	69
M. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	87	85	79
N. Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	38	30	15
O. Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	0
P. Obrazovanje	14	14	13
Q. Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	88	88	85
R. Umjetnost, zabava i rekreacija	47	46	46
S. Ostale uslužne djelatnosti	580	748	734

Nezaposlenost

Tržište rada u Brčko distriktu BiH karakterizira niska stopa aktivnosti radne snage i visoka stopa nezaposlenosti. Međutim, tijekom promatranog petogodišnjeg razdoblja od 2018. do 2022. godine, vidljiv je postupni pad broja nezaposlenih. Iako je broj

uposlenih ostao

relativno stabilan, s blagim povećanjem od 1,84 % od 2018. do 2019. godine i vrlo malim promjenama u narednim godinama, broj nezaposlenih osoba je značajno smanjen.

U 2019. godini broj nezaposlenih je smanjen za 24,59 % u odnosu na prethodnu godinu, a ovaj trend pada nastavljen je i u 2020. s padom od 11,19 %. Pad se nastavio i u 2021. godini, iako sporijim tempom, smanjivanjem broja nezaposlenih za 2,97 %. Značajan pad broja nezaposlenih zabilježen je u 2022. godini, gdje je došlo do smanjenja od 20,29 % u odnosu na prethodnu godinu, što ukazuje na smanjenje ukupnog broja nezaposlenih na 5.332 osobe.

Ovi podatci ukazuju na to da je, iako se broj uposlenih nije dramatično povećao, broj nezaposlenih osoba u Brčko distriktu BiH značajno smanjen, što može odražavati emigraciju radne snage iz Distrikta. Nasuprot tome, u Federaciji BiH također se bilježi visoka stopa nezaposlenosti, ali je zabilježeno smanjenje stope nezaposlenosti u 2022. godini za 1,7 postotnih bodova u odnosu na prethodnu godinu, ukazujući na slične trendove poboljšanja u području zaposlenosti na širem području BiH.

Neto plaće

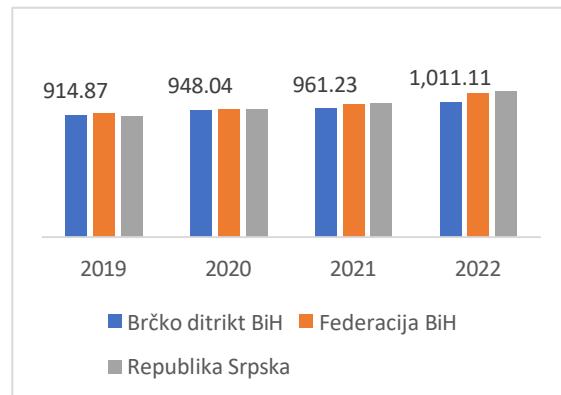
Prosječna mjesecačna neto plaća u Brčko distriktu BiH bilježi stabilan rast tokom posljednjih godina, dostižući iznos od 1.011,11 KM u 2022. godini. Ovo predstavlja povećanje od 5,19 % ili 50,00 KM u odnosu na 2021. godinu, kada je prosječna plaća iznosila 961,23 KM. Takav rast odražava pozitivne ekonomske trendove u Distriktu, uključujući stabilnost ekonomskog sektora i kontinuirani razvoj radne snage.

Kada se uporedi s prosječnim plaćama u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, primjećuje se da Brčko distrikt BiH i dalje zaostaje. Prosječna plaća u Federaciji BiH iznosi 1.080,00 KM, što je za 68,89 KM ili 6,81 % više u odnosu na Brčko distrikt BiH. U Republici Srpskoj, prosječna plaća je 1.094,00 KM, što je

za 82,89 KM ili 8,2 % više nego u Brčko Distriktu BiH.

Iz ove komparacije vidljivo je da, iako Brčko distrikt BiH pokazuje rast prosječnih plaća, još uvijek postoji prostor za poboljšanje kako bi se dostigle plaće u entitetima.

Graf 15 Neto plaća u Brčko distriktu BiH i entitetima

Indeks potrošačkih cijena – CPI

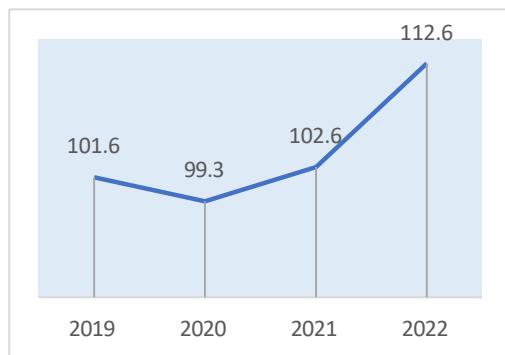
Indeks potrošačkih cijena (CPI) u Brčko distriktru Bosne i Hercegovine pokazuje značajne varijacije kroz posljednje četiri godine, odražavajući promjene u troškovima života i ekonomskim uvjetima u regiji. U 2019. godini, CPI je bio postavljen na 101,6, što služi kao referentna točka. U 2020. godini, došlo je do blagog pada od oko 2,26 %, spuštajući CPI na 99,3. To je moglo biti rezultat ekonomskih utjecaja početka pandemije COVID-19. U 2021. godini, indeks se oporavio za 0,98 %, dosegnuvši 102,6, što ukazuje na blagi ekonomski oporavak. Zatim je 2022. godine CPI skočio na 112,6, što predstavlja značajan porast od 9,75 % u odnosu na prethodnu godinu i ukupan rast od 10,83 % od 2019. godine.

Ova značajna promjena u 2022. godini odražava povećanje troškova života za građane Brčko distrikta BiH, sugerirajući da su cijene roba i usluga koje potrošači redovito kupuju porasle. Ovo povećanje je znatno veće od promjene u 2021. godini, što ukazuje na ubrzanje inflacije. Uspoređujući s indeksom potrošačkih cijena u Federaciji BiH, koji je za

2022. godinu zabilježio rast od 14,9 %, Brčko distrikt BiH je imao nešto niži rast.

Općenito, ove promjene u CPI su važne jer utječe na kupovnu moć građana i često se koriste za prilagodbu plaća i mirovina. Rast indeksa potrošačkih cijena u Brčko distriktru BiH stoga ima izravan utjecaj na standard života stanovništva i može poslužiti kao signal za političke donositelje odluka da poduzmu određene ekonomske mjere.

Graf 16 Indeks potrošačkih cijena Brčko distrikta BiH

Mirovine i umirovljenici

Broj umirovljenika u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine doživljava blage fluktuacije, ali generalno ukazuje na trend blagog godišnjeg povećanja. Prema dostupnim podacima, krajem 2022. godine broj umirovljenika iznosio je 12.118, što je neznatno smanjenje za 34 umirovljenika u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj podatak sugerira da je, iako postoji blago smanjenje, ukupan broj umirovljenika nastavio rasti kada se posmatra dulje vremensko razdoblje od 2018. do 2022. godine. Naime, broj umirovljenika na kraju 2020. godine bio je 12.047, dok je 2019. godine registriran broj od 11.849 umirovljenika.

Stanovnici Brčko distrikta BiH ostvaruju pravo na mirovinu preko dva entitetska fonda, odnosno Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske (PIO RS) i Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje (PIO/MIO). U 2022. godini, na evidenciji PIO RS nalazilo se 7.034 umirovljenika, dok je broj korisnika mirovina kod Federalnog PIO/MIO bio 5.084. U usporedbi s Federacijom BiH, gde je broj umirovljenika na kraju 2022. godine iznosio 434.167, sa godišnjim povećanjem od 1,1 % ili za 4.622 umirovljenika, vidljivo je da Brčko distrikt BiH prati slične demografske trendove.

Prosječna isplaćena mirovina u Brčko distriktu za korisnike Federalnog PIO/MIO u 2022. godini iznosila je 483 KM, što predstavlja značajno povećanje od 12,9 % u odnosu

na

prethodnu godinu. Najniža isplaćena mirovina bila je 445,6 KM, dok je zajamčena mirovina iznosila 531,9 KM. Najviša isplaćena mirovina u prosincu 2022. godine dostigla je 2.174,5 KM. U razdoblju od 2018. do 2022. godine, prosječna mirovina je rasla po stopi od 4,9 % godišnje.

Umirovljenici koji svoje mirovine ostvaruju preko PIO RS u prosjeku su primili 539,55 KM tijekom 2022. godine. Ovaj iznos prosječne mirovine, iako nešto viši od onog kod Federalnog PIO/MIO, također reflektira općenitu tendenciju povećanja mirovina.

Porez na dohotke fizičkih osoba

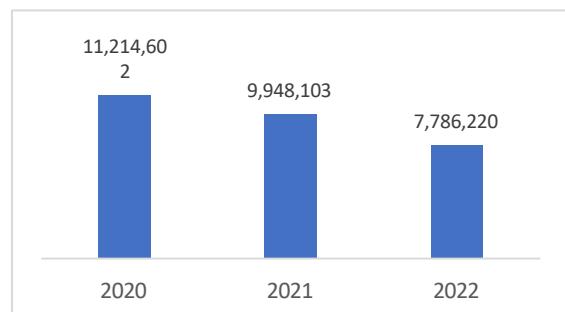
Prikupljanje poreza na dohodak fizičkih osoba u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine odražava očigledne promjene u posljednjih nekoliko godina. Naime, u 2022. godini ukupni prihodi od ovog poreza iznosili su 7.786.220 KM, što ukazuje na značajno smanjenje od 21,73% u odnosu na 2021. godinu, kada su prihodi bili 9.948.103 KM. Još drastičnije, ovo smanjenje predstavlja ukupni pad od 30,57 % od 2020. godine, kada su prihodi iznosili 11.214.602 KM.

Ova negativna tendencija u Brčko distriktu BiH kontrastira s pozitivnim trendovima zabilježenim u Federaciji Bosne i Hercegovine, gdje su porezni prihodi u 2022. godini skočili na 637.387.444 KM, što je impresivno povećanje od 20,2 % u odnosu na godinu dana ranije. Ovaj rast može biti odraz različitih

ekonomskih dinamika ili učinkovitosti u administraciji i naplati poreza. Značajan dio ovih prihoda u Federaciji proizlazi iz dohotka ostvarenog kroz nesamostalnu djelatnost, koji iznosi 434,5 milijuna KM, a zatim iz dohotka od iznajmljivanja imovine i dohotka od samostalne djelatnosti.

Dodatno, porezi na dohodak fizičkih osoba po glavi stanovnika u Federaciji iznosili su 296 KM

Graf 17 Porezi na dohotke fizičkih osoba

u 2022. godini, što predstavlja rast od 20,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Ovi podaci potvrđuju značajne promjene u poreskom sustavu i prihodima od poreza na dohodak fizičkih osoba u Bosni i Hercegovini, a posebno ukazuju na razlike između Brčko distrikta BiH i Federacije BiH u pogledu ekonomskih i fiskalnih kretanja.

Turizam

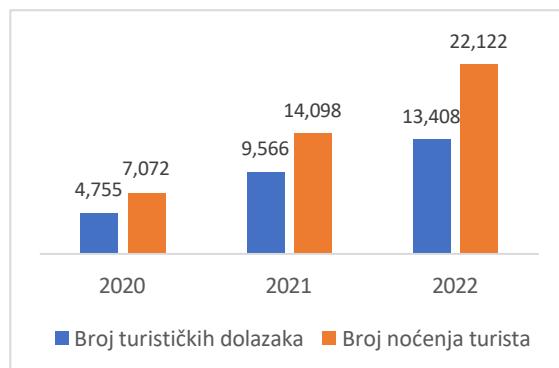
Sektor turizma u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine iskusio je izraziti rast u 2022. godini u poređenju s prethodnim godinama, što ilustriraju značajne promjene u broju turističkih dolazaka i noćenja. Tijekom 2022. godine, Brčko distrikt je posjetilo 13.408 turista, što je impresivan rast od 40,16 % u odnosu na 2021. godinu kada je broj turističkih dolazaka bio 9.566. Ako se usporedi s 2020. godinom, kada je zabilježeno 4.755 dolazaka, rast iznosi čak 181,98 %.

Što se tiče noćenja turista, 2022. godina je također donijela snažan rast. Broj noćenja je porastao na 22.122, što je povećanje od 56,92 % u odnosu na 14.098 noćenja u 2021. godini. Gledajući od 2020. godine, kada je bilo 7.072 noćenja, zabilježen je veliki rast od 212,81 %.

Ovi podatci ukazuju na to da je turizam u Brčko distriktu BiH u značajnom usponu, s obzirom na rast broja dolazaka i noćenja turista. Slični

trendovi rasta primjećeni su i u drugim dijelovima Bosne i Hercegovine, što dodatno ukazuje na oporavak turističkog sektora nakon izazova izazvanih pandemijom COVID-19. Razvoj turizma predstavlja ključnu komponentu ekonomskog napretka Distrikta, a ovi pozitivni pokazatelji mogu poslužiti kao osnova za daljnje strategije promocije i unapređenja turističke ponude u regiji.

Graf 18 Broj turističkih dolazaka

Poljoprivreda

U 2022. godini, sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine doživio je značajne promjene. Broj registrovanih poslovnih subjekata u ovim sektorima iznosio je 35, što predstavlja oštar pad u odnosu na prethodne godine. Ovo je značajan pad s obzirom na strategiju razvoja Brčko Distrikta za razdoblje 2021. – 2027, koja je na početku zabilježila 131 poslovnog subjekta.

U pogledu poljogospodarskog zemljišta, ukupna površina u Brčko Distriktu iznosila je 49.332 hektara. Od tog broja, 34.625 hektara bilo je obradivo, što čini 70,18 % ukupne površine. Ovi podatci ukazuju na značajan potencijal za razvoj poljoprivrede u Brčko distriktu BiH, unatoč trenutnom smanjenju broja poslovnih subjekata.

Financijska podrška poljoprivredi je također bitan faktor. U 2022. godini, iz proračuna Brčko distrikta BiH izdvojeno je 18.438.977,76 KM za podršku poljoprivredi. Zanimljivo je da se od tog iznosa, 4.772.437,61 KM odnosilo na poticaje iz 2021. godine, isplaćene iz Proračuna za 2022. godinu. Pored toga, program samozapošljavanja u poljoprivredi dobio je značajna sredstva u iznosu od 418.800,00 KM.

Na temelju analize podataka iz tablice br. 6, možemo izvesti nekoliko zapažanja o poljoprivrednoj proizvodnji u Bosni i Hercegovini za razdoblje od 2019. do 2022. godine.

Vrijednost žitarica, kao jedne od glavnih stavki biljne proizvodnje, porasla je od 33,94 milijuna KM u 2019. godini na 37,76 milijuna KM u 2021., ali je u 2022. došlo do smanjenja na 35,92 milijuna KM. Unatoč ovom padu, žitarice su i dalje ostale najznačajnija stavka u biljnoj proizvodnji s udjelom od 32,47 % u ukupnom poljoprivrednom *outputu* za 2022. godinu.

Industrijsko bilje i krmno bilje pokazuju blagi, ali konstantan rast kroz sve četiri godine. Udjel industrijskog bilja u ukupnoj poljoprivrednoj proizvodnji u 2022. godini iznosi 2,49 %, a krmnog bilja 0,48 %.

Vrijednost proizvodnje voća također pokazuje fluktuaciju, s rastom od 14,35 milijuna KM u 2019. na 15,99 milijuna KM u 2021. godini, a zatim pada na 14,54 milijuna KM u 2022. godini. Voće zauzima 13,14 % ukupne poljoprivredne proizvodnje u 2022. godini.

U segmentu animalne proizvodnje, svinje su zabilježile značajan rast, sa 13,96 milijuna KM u 2019. na 17,70 milijuna KM u 2022. godini, čineći 16 % ukupnog poljogospodarskog *outputa*. Isto tako, proizvodnja mlijeka pokazuje rast s 5,54 milijuna KM u 2019. na 5,82 milijuna KM u 2022., što predstavlja udjel od 5,26 %.

Ukupni *output* poljoprivrednih proizvoda rastao je od 101,12 milijuna KM u 2019. na 111,45 milijuna KM u 2021., ali je u 2022. godini došlo do blagog pada na 110,62 milijuna KM. Unatoč ovome, udio animalne proizvodnje u ukupnom outputu poljoprivrednih proizvoda je porastao sa 40,29 % u 2019. na 42,31 % u 2022. godini, dok je udjel biljne proizvodnje smanjen sa 59,71 % na 57,69 %.

*Tablica 5 Vrijednost poljoprivredne proizvodnje u BD BiH
(000 KM)*

Vrsta proizvoda	2019	2020	2021	2022
Žitarice	33,9	37,0	37,8	35,9
Industrijsko bilje	2,5	2,6	2,7	2,8
Krmno bilje	0,4	0,5	0,6	0,5
Povrće i hortikulturni proizvodi	1,5	1,5	1,5	1,5
Krompir	1,9	1,3	1,4	1,3
Voće	14,4	15,7	16,0	14,5
Ostali biljni proizvodi	5,9	6,9	7,0	7,2
Output biljne proizvodnje	60,4	65,5	66,9	63,8
Goveda	5,9	5,5	5,6	5,4
Svinje	14,0	16,1	16,5	17,7
Ovce	3,3	3,3	3,3	4,2
Perad	3,9	3,9	4,0	3,1
Ostale životinje	5,3	6,3	6,4	7,4
Mlijeko	5,5	5,2	5,3	5,8
Jaja	1,2	1,1	1,1	0,8
Ostali animalni proizvodi	1,8	2,3	2,4	2,4
Output animalne proizvodnje	40,7	43,7	44,6	46,8
UKUPNI OUTPUT POLJ.PRO.	101,1	109,2	111,5	110,6
Struktura (%)				
Output biljne proizvodnje	59,7	60,0	59,9	57,7
Output animalne proizvodnje	40,3	40,0	40,1	42,3
Ukupni output poljoprivrednih pro	100,0	100,0	100,0	100,0

DRUŠTVENI RAZVOJ

Obrazovanje

U školskoj 2022. / 2023. godini je na području BD BiH bilo registrirano 15 ustanova za osnovno obrazovanje, jedna Osnovna glazbena škola, te 4 srednje škole. Ukupan broj učenika u osnovnim i srednjim školama je iznosio 8.545, od čega je 5.919 bilo u osnovnim školama, a 2.626 u srednjim školama. U usporedbi s prethodnom 2021. godinom, ukupan broj učenika se nije mijenjao, s tim što je primjetan blagi pad u broju osnovaca koji je kompenziran većim brojem srednjoškolaca u 2022. godini. Bez obzira, politike zadržavanja mladih u BD BiH će i u narednim godinama biti u vrhu prioriteta rada Vlade BD BiH kao i svih drugih relevantnih institucija.

Ova situacija reflektira potencijalne demografske promjene, ali i ukazuje na moguće promjene u obrazovnim preferencijama ili migracijskim obrascima unutar Distrikta. S obzirom na navedeno, politike zadržavanja mladih i podrške obrazovnom sektoru predstavljaju ključne prioritete u radu Vlade Brčko distrikta BiH, kao i ostalih relevantnih institucija, posebno imajući u vidu dugoročne socio-ekonomske implikacije ovih trendova.

Na temelju analize podataka između 2020. i 2022. godine možemo uočiti sljedeće promjene u sektoru obrazovanja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine: broj djece u predškolskom obrazovanju se smanjio za 30, što predstavlja pad od oko 2,26 %; broj djece u vrtićima od jaslica do predškolskog obrazovanja zabilježio je značajan porast od 138 djece, ili 17,88 %; broj javnih vrtića se povećao sa 5 na 7, što je rast od 40 %; broj privatnih vrtića ostao je nepromijenjen na 4; broj odjela je porastao sa 372 na 378, što je povećanje od oko 1,61 %; broj učenika u

osnovnim školama je smanjen za 10, ili oko 0,17 %; broj srednjih škola ostao je isti, 4 srednje škole; broj učenika u srednjim školama se smanjio za 76, što je pad od oko 2,81 %; broj isplaćenih stipendija učenicima deficitarnih zanimanja porastao je sa 0 na 52, što predstavlja značajno povećanje s obzirom na to da prije nije bilo isplaćenih stipendija.

Ove promjene odražavaju dinamiku u sektoru obrazovanja u Distriktu, gdje vidimo tendenciju povećanja broja djece u vrtićima, kao i povećanja broja javnih vrtića, što može ukazivati na poboljšanje pristupa predškolskom obrazovanju. S druge strane, blagi pad u broju učenika može ukazivati na demografske promjene ili druge faktore koji utječu na obrazovni sustav.

Tablica 6 Osnovni pokazatelji u sektoru obrazovanja u BD BiH

	2020.	2021.	2022.
Broj djece u predškolskom obrazovanju BD BiH	1325	1310	1295
Broj djece vrtićima od jaslica do predškolskog obrazovanja BD BiH	772	867	910
Broj javnih vrtića (ustanova+objekata)	1+4	1+5	1+6
Broj privatnih vrtića	4	4	4
Broj osnovnih škola	15 + OMŠ	15+ OMŠ	15 + OMŠ
Broj odjela	372	370	378
Broj učenika	5.929	6.008	5.919
Broj nastavnika	489	481	511
Broj srednjih škola	4	4	4
Broj učenika u srednjim školama	2.702	2.623	2.626
Broj nastavnika u srednjim školama	232	225	225
Broj isplaćenih stipendija učenicima deficitarnih zanimanja	0	0	52

U razdoblju od akademске 2018. / 2019. do 2022. / 2023. godine, visoko obrazovanje u BD BiH karakterizira promjenljiv broj upisanih studenata. Primjećuje se trend smanjenja ukupnog broja upisanih studenata od akademске 2018. / 2019. do 2021. / 2022. godine, s padom od 7.25 % u 2019. / 2020, značajnijim padom od 15.15 % u 2020. / 2021, te padom od 11.04 % u 2021. / 2022. godini. Međutim, u akademskoj 2022. / 2023. godini dolazi do blagog oporavka sa povećanjem od 6.27 %, gdje broj upisanih studenata iznosi 831.

Analiza rodne zastupljenosti pokazuje da je broj upisanih studentica također u padu tijekom istog razdoblja, sa smanjenjem od 10.55 % u 2019. / 2020., 7.79 % u 2020. / 2021., 2.28 % u 2021. / 2022. te 2.34 % u 2022. / 2023. godini, što ukazuje na postojanu razliku u trendovima upisa između muških i ženskih studenata.

U kategoriji postdiplomskih studija, magisterski studiji bilježe varijabilnost, sa značajnim porastom od 68.00 % u 2019. / 2020., padom od 48.21 % u 2020. / 2021., blagim padom od 5.75 % u 2021. / 2022., te ponovnim porastom od 20.73 % u 2022. / 2023. godini. Ovo ukazuje na fluktuaciju interesa za magisterske studije u razmatranom razdoblju.

Najveću promjenu pokazuje kategorija upisanih doktoranada, gdje se u 2022. / 2023. godini bilježi rekordan broj upisanih studenata na doktorske studije s 32 studenta, što predstavlja značajno povećanje od 146.15 % u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj trend je još izraženiji kod ženskih doktoranada gdje se broj upisanih povećao za impresivnih 137.50 %.

Kad je riječ o nastavnom osoblju, broj nastavnika i suradnika pokazuje određene promjene. Nakon stabilnosti u 2019. / 2020., uslijedilo je povećanje od 6.77 % u 2020. / 2021., zatim pad od 24.63 % u 2021. / 2022., i na kraju rast od 35.64 % u 2022. / 2023., što rezultira ukupnim brojem od 274 nastavnika i suradnika.

U pogledu kvalifikacijske strukture, broj doktora znanosti u nastavnom kadru opada u 2020. / 2021. za 28.64 %, ali se potom oporavlja

s porastima od 18.47 % i 37.63 % u sljedećim godinama. S druge strane, broj nastavnika sa magisterskim stupnjem je varirao, s najvećim porastom od 324.00 % u 2020. / 2021., ali zatim slijedi drastičan pad od 88.68 % u 2021. / 2022., te oporavak od 33.33 % u 2022. / 2023. Nastavnici bez postdiplomske kvalifikacije su rijetkost i njihov broj se smanjuje na samo 2 u 2022. / 2023., što je pad od 50.00 % u odnosu na prethodnu godinu.

Uz ove akademske pokazatelje, treba napomenuti da broj isplaćenih stipendija i podrška studentima u smislu smještaja i ishrane varira, ali za ove kategorije nisu dostupni podatci za akademsku 2021. / 2022. i 2022. / 2023. godinu. Ovo otežava praćenje trendova finansijske podrške studentima u navedenom razdoblju.

Tablica 7 Osnovni pokazatelji visokog obrazovanja u BD BiH za razdoblje 2019. – 2022. godina

	2018./ 2019.	2019./ 2020.	2020./ 2021.	2021./ 2022.	2022./ 2023.
Broj visokoškolskih	5	5	5	5	5
Ustanova – privatne	4	4	4	4	4
Broj upisanih studenata – ukupno	1.117	1036	879	782	831
Broj upisanih studenata – žene	531	475	438	428	418
Upisani magistri znanosti – ukupno	100	168	87	82	99
Upisani magistri znanosti – žene	59	98	58	52	58
Upisani doktori znanosti – ukupno	21	28	15	13	32
Upisani doktori znanosti – žene	6	11	7	8	19
Broj nastavnika i saradnika – ukupno	251	251	268	202	274
Doktori znanosti	221	220	157	186	256
Magistri	26	25	106	12	16
Bez znanstvene kvalifikacije	4	6	5	4	2
Broj isplaćenih stipendija	301	465	413		
Broj studenata za koje je izvršena isplata usluga smještaja i ishrane u studentskim domovima u Bosni i Hercegovini	0	94	73		

Kultura i umjetnost

U 2021. godini, na području BD BiH je djelovao jedan javni medij – Radio Brčko BD BiH, te privatni mediji RTV HIT, Obiteljski radio Valentino i Radio bet *Frattelo*. Također, Brčko

posjeduje bogatu narodnu knjižnicu, gradsku galeriju, amatersko kazalište, Dom kulture i nekoliko kulturno-umjetničkih društava.

Aktivna su i tri nacionalna kulturna društva –

„Prosveta“, „Preporod“ i „Napredak“. Dodatno, Brčko je poznato po svojima pozorišno/kazališnim susretima koji se redovito održavaju svake godine, prvog tjedna u mjesecu studenom.

Na temelju dostupnih podataka, uočavamo sljedeće trendove u sektoru kulture u BD BiH od 2020. do 2022. godine:

Broj održanih kazališnih predstava povećao se sa 9 u 2020. godini na 12 u 2021., što je rast od 33,33 %, a zatim na 13 u 2022., što je dalje povećanje od 8,33 %. Posjećenost pozorišnih predstava također raste, sa 3.600 posjetitelja u 2020. na 4.000 u 2021. (rast od 11,11 %) i 4.600 u 2022. godini (rast od 15,00 %).

Broj održanih amaterskih kazališnih predstava također se povećao sa 11 u 2020. na 24 u 2021. godini, što je povećanje od nevjerojatnih 118,18 %, i nastavio rasti na 28 u 2022. godini, što je dodatni rast od 16,67 %. Broj posjetitelja amaterskih predstava prati ovaj trend, s porastom od 172,73 % u 2021. godini (1.650 na 4.500 posjetitelja) i rastom od 24,44 % u 2022. godini (5.600 posjetitelja).

U segmentu kino-predstava, broj događaja je ostao konstantan na 43 predstave u 2021. i

2022. godini, nakon značajnog povećanja sa 20 predstava u 2020. godini (povećanje od 115,00 %). Međutim, broj posjetitelja kina je porastao s 3.000 u 2020. na 8.700 u 2021. godini (rast od 190,00 %), ali je doživio blagi pad od 1,15 % u 2022. godini na 8.600 posjetitelja.

Ovi podatci ukazuju na zdrav rast i razvoj kulturnih aktivnosti u BD BiH, s posebno izraženim interesom za amatersko pozorište, što može biti odraz rastućeg interesa zajednice za sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim događajima. Stabilnost u broju kino-predstava ukazuje na održivu popularnost filma kao oblika zabave, iako blagi pad u posjetiteljstvu u 2022. godini može ukazivati na potrebu za inovacijama ili promocijom kako bi se privuklo više publike.

Tablica 8 Osnovni pokazatelji u sektoru kulture u BD BiH

	2020	2021	2022
Broj održanih kazališnih predstava	9	12	13
Broj posjetitelja	3.600	4.000	4.600
Broj održanih kazališnih amaterskih	11	24	28
Broj posjetitelja	1.650	4.500	5.600
Broj održanih kino-predstava	20	43	43
Broj posjetitelja	3.000	8.700	8.600

Nevladin sektor i mladi

Upravljanje i nadzor civilnog društva i nevladinog sektora je decentralizirano s aspekta upravljanja javnim sredstvima, pa tako nekoliko Vladinih odjela ima mogućnost dodjele grantova i realizacije projekata civilnog društva.

Ovakva decentralizirana struktura upravljanja javnim sredstvima omogućava različitim Vladinim odjelima da samostalno upravljaju procesima dodjele dotacija/grantova i realizacije projekata civilnog društva. Iako ova praksa omogućava fleksibilnost i potencijalno brže reagiranje na potrebe lokalnih zajednica,

istovremeno stvara izazove u pogledu koordinacije i nadzora. Odsustvo centraliziranog pristupa može dovesti do preklapanja aktivnosti i nedostatka sinergije između različitih projekata i inicijativa.

S obzirom na to da je na području Brčkog registrirano 318 udruga, postoji širok spektar aktera koji djeluju u različitim sferama društvenog života. Međutim, nedostatak analiza doprinosa ovih organizacija i projekata koje provode, u smislu društvene koristi, predstavlja ključni nedostatak u evaluaciji njihovog utjecaja. Bez preciznih mjerila za

procjenu uspješnosti i efektivnosti, teško je odrediti u kojoj mjeri ove udruge doprinose društvenim ciljevima, kao što su socijalna kohezija, kulturni razvoj ili ekonomski napredak.

Nadalje, proces odabira projekata organizacija civilnog društva koji ne prati unaprijed definirane kriterije, transparentne procedure i nedostatak revizije učinkovitosti grantova, može dovesti do suboptimalne alokacije sredstava i mogućih propusta u praćenju rezultata. To ukazuje na potrebu za jačanjem mehanizama nadzora i evaluacije, kao i za uspostavljanje jasnijih smjernica koje bi vodile proces odabira i implementacije projekata.

Iako je Pododjel za podršku mjesnim zajednicama i nevladnim organizacijama formalno nadležan za civilno društvo, primjećuje se da je većina aktivnosti civilnog društva koncentrirana u područjima turizma, sporta i kulture. Ovaj trend može ukazivati na potrebu za raznolikošću aktivnosti civilnog društva, kako bi se osiguralo da njihov doprinos bude sveobuhvatan i da se odrazi na širi spektar društvenih potreba.

Sektor sporta u Brčko Distriktu BiH u razdoblju od 2020. do 2022. godine karakteriziraju određene promjene u broju sportskih kolektiva i iznosu sredstava namijenjenih za sport. Broj sportskih grana ostao je konstantan kroz sve tri godine s ukupno devet disciplina koje obuhvataju nogomet, odbojku, košarku, rukomet, sportove na vodi, atletiku, tenis/stolni tenis, šah, te borilačke sportove i vještine.

U 2021. godini zabilježen je porast broja sportskih kolektiva za 6,59 % u odnosu na prethodnu godinu, rastući sa 91 na 97. Međutim, 2022. godina donosi pad u broju sportskih kolektiva od 12,37 %, gdje se njihov broj smanjuje na 85.

Kada je riječ o finansijskim sredstvima za sport, uočava se značajan rast u 2021. godini,

gdje sredstva rastu za 56,27 % dostižući iznos od 1.820.400 KM u odnosu na 1.164.900 KM koliko je iznosilo u 2020. godini. U 2022. godini primjećuje se blagi porast finansijskih sredstava od 0,50 %, sa iznosom od 1.829.529 KM.

Ovaj trend ukazuje na povećanje investicija u sport između 2020. i 2021. godine, što može odražavati veću posvećenost lokalnih vlasti razvoju sportskog sektora. Ipak, smanjenje broja sportskih kolektiva u 2022. godini poziva na analizu potencijalnih izazova s kojima se sektor možda suočava, uključujući administrativne, organizacijske ili finansijske aspekte.

Tablica 9 Osnovni pokazatelji u sektoru sporta u BD BiH

	2020.	2021.	2022.
Broj sportskih grana sporta (nogomet, odbojka, košarka, rukomet, sportovi na vodi, atletika, tenis/stolni tenis, šah, borilački sportovi/vještine)	9	9	9
Broj sportskih kolektiva	91	97	85
Iznos sredstava za sport (KM)	1.164.900	1.820.400	1.829.529

Klubovi koji su najviše finansijski podržani postigli su sljedeće rezultate u 2022. godini: OK „Mladost“ prvaci BiH i osvajači KUP-a BiH, te su osigurali sudjelovanje u Europi, ŽOK „Bimal- Jedinstvo“ prvak BiH, KK „Lavovi“ osigurali premijer-ligaški status, NK „Gornji Rahić“ plasman pri vrhu druge lige, MOK „Jedinstvo“ status premijerligaša i uspješne mlađe kategorije u natjecanju.

Tablica 10 Najveći iznosi uplaćeni sportskim klubovima

2020.	2021.	2022.
OK „Mladost“ 303.117,06 KM	NK „Gornji Rahić“ 59.154,00 KM	OK „Mladost“ 147.745,50 KM
MOK „Jedinstvo“ 45.616,06 KM	NK „Ilička 01“ 56.850,00 KM	ŽOK „Bimal-Jed.“ 132.951,00 KM
ŽOK „Bimal- Jed.“ 115.616,06 KM	OK „Mladost“ 51.958,00 KM	KK „La vovi“ 95.510,00 KM
NK „Omladinac“ Pot. 95.243,26 KM	ŽOK „Bimal-Jed.“ 53.490,00 KM	NK „Gornji Rahić“ 77.955,00 KM
NK „Gornji Rahić“ 74.139,66 KM	KK „Brčko“ 51.470,00 KM	MOK „Jedinstvo“ 74.560,00 KM

Zdravstvena zaštita

Zdravstvena zaštita u BD BiH je povjerena Javnoj zdravstvenoj ustanovi „Zdravstveni centar Brčko“ (JZU Brčko) čija djelatnost obuhvaća opću medicinu – obiteljsku medicinu, zdravstvenu zaštitu žena i djece, školsku medicinu, zdravstvenu zaštitu nespecifičnih i specifičnih plućnih oboljenja, zdravstvenu zaštitu radnika (medicina rada), higijensko-epidemiološku i zubozdravstvenu djelatnost, specijalističko-konzultativnu zdravstvenu zaštitu, dijagnostiku, mentalnu zdravstvenu zaštitu, liječenje, medicinsku rehabilitaciju, zdravstvenu njegu, boravak i prehranu pacijenta. JZU Brčko u svom sastavu ima upravu, Dom zdravlja te bolnicu koje sadržavaju sljedeće:

Dom zdravlja (specijalističke i dispanzerske službe, Centar za rehabilitaciju u zajednici (CBR), Centar za mentalno zdravlje s mentalno edukativno- rehabilitacijskim centrom, Služba stomatologije, Higijensko-epidemiološka služba i Služba hitne medicinske pomoći, te 4 zdravstvene stanice i to: ZC Brčko, ZC Bijela, ZC Maoča, ZC Brezik i 18 sektorski ambulanti. Na prostoru BD BiH ima 39 obiteljskih ambulanti i 44 tima obiteljske medicine.

Od ukupno 709 djelatnika, 22 % je uposleno u upravi JZU (160 osoba), dok je 78 % stručnog osoblja u primarnoj i sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti (od 549 stručnih uposlenih osoba, njih 54 % pripada bolničkoj, a 46 % primarnoj zdravstvenoj zaštiti).

U narednoj tablici su prikazani ključni pokazatelji u sektoru zdravstva BD BiH za razdoblje od 2019. do 2022. godine.

Tablica 11 Osnovni pokazatelj u sektoru zdravstva BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godine

God.	Ukupan broj liječnika po godinama prema evidenciji JZU „Zdravstveni centar Brčko“	Broj liječnika na 1.000 stanovnika za Brčko distrikt BiH	Broj doktora dentalne medicine po godinama prema evidenciji JZU „Zdravstveni centar Brčko“	Broj doktora dentalne medicine na 10.000 stanovnika za Brčko distrikt BiH
2019.	144	1,73	7	0,84
2020.	153	1,85	7	0,85
2021.	164	2	7	0,85
2022.	175	2,11	10	1,21

Analizirajući podatke u zdravstvenom sektoru Brčko distrikta BiH za razdoblje od 2019. do 2022. godine, primjećuje se značajan rast broja ljekara u odnosu na broj stanovnika. Konkretno, broj ljekara na 1000 stanovnika je porastao sa 1,73 u 2019. godini na 2,11 u 2022. godini. Ovaj rast može biti djelomično povezan s potrebama koje su se javile uslijed pandemije COVID-19, tijekom koje je zabilježen i generalni porast ukupnog broja liječnika.

U okviru Odjela za zdravstvo i ostale usluge Brčko distrikta BiH, bilježi se kontinuirani rast broja djelatnika tijekom analiziranog razdoblja. U 2021. godini, broj uposlenih u Odjelu dostigao je znamenku od 79, što je za 10 uposlenih više u usporedbi s prethodne dvije godine. Među uposlenima u Odjelu, bilo je i 2 liječnika.

Što se tiče Javne zdravstvene ustanove „Zdravstveni centar Brčko“ i ovdje je zabilježen rast broja uposlenih. U 2022. godini, ustanova je imala 763 djelatnika, što predstavlja povećanje od 4,9 % u odnosu na 2019. godinu, kada je bilo uposleno 727 osoba. Graf koji je priložen detaljno ilustrira ukupan broj djelatnika, kao i broj liječnika unutar ukupnog broja uposlenih u „Zdravstvenom centru Brčko“ u navedenom razdoblju.

Kroz Graf 19 vidljivo je kako je broj djelatnika ljekara također imao tendenciju rasta, od 151 ljekara u 2019. godini do 175 liječnika u 2022. godini. Ovi podatci su ključni za razumijevanje kako se zdravstveni sektor prilagođavao i

evoluirao u odgovoru na promjenjive potrebe populacije, posebno u svjetlu izazova koje je donijela pandemija.

Graf 19 Broj zaposlenih u JZU „Zdravstveni centar Brčko“ BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godine

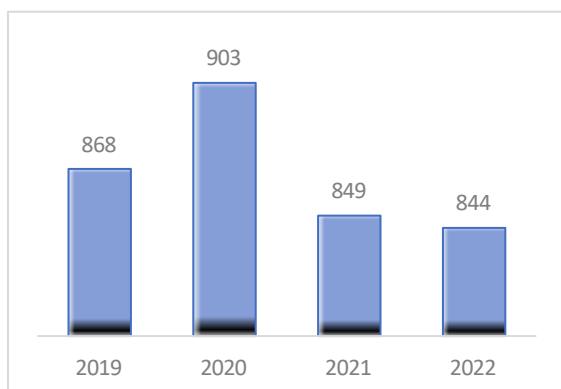
Socijalna zaštita

Nositelj socijalne zaštite na području BD BiH je Vlada BD BiH kroz Pododjel za socijalnu zaštitu – („Centar za socijalni rad“) koji organizacijski pripada Odjelu za zdravstvo i ostale usluge. Korisnici usluga socijalne, obiteljske i dječje zaštite pri ovom pododjelu su: punoljetne osobe – materijalno neosigurane i za rad nesposobne, starije osobe bez obiteljske skrbi, osobe s onesposobljenjem, osobe sa društveno negativnim ponašanjem, osobe u stanju socijalne potrebe (posebne i izvanredne okolnosti), zlostavljane osobe, samohrani roditelji, djeca bez roditeljske skrbi, djeca ometena u psihofizičkom razvoju, odgojno zanemarena i zapuštena djeca, djeca čiji je razvoj ometen obiteljskim prilikama i zlostavljana djeca. Imajući u vidu gore navedeno, a na temelju podataka o trendovima broja korisnika i

sustava socijalne zaštite, primjetno je da BD BiH posvećuje značajnu pažnju osjetljivim skupinama stanovništva.

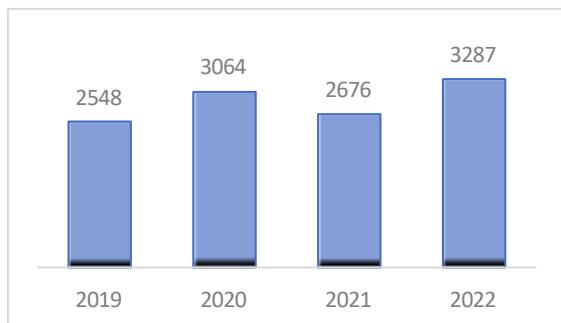
Kada je riječ o stalnoj osnovnoj novčanoj pomoći, broj korisnika u 2022. godini se smanjio u odnosu na 2021. i 2020. godinu.

Graf 20 Broj korisnika stalne osnovne novčane pomoći u BD BiH

Kada su u pitanju drugi važni pokazatelji u sektoru socijalne zaštite BD BiH, važno je spomenuti broj korisnika doplatka za njegu i pomoć od druge osobe kojih je u 2022. godini bilo 3287. U usporedbi s ranijim godinama, uočljiv je trend rasta broja korisnika što se svakako može pripisati i rastućim potrebama za njegu uslijed povećanja broja oboljelih osoba. U nastavku slijedi prikaz broja korisnika doplatka za njegu i pomoć od druge osobe u BD BiH za razdoblje od 2019. do 2022. godine.

Graf 21 Broj korisnika doplatka za njegu i pomoć od druge osobe u BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godine

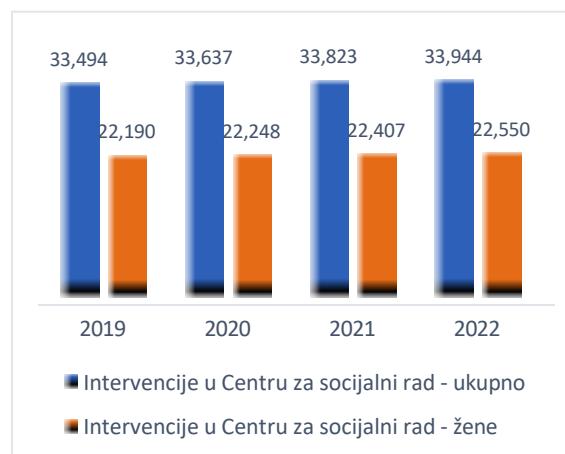
Na temelju evidencije Pododjela za socijalnu zaštitu, koja je dostavljena Agenciji za statistiku Ekspoziture Brčko, prate se značajni parametri koji oslikavaju društvene izazove i potrebe u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine. Evo pregleda evidentiranih podataka:

- djeca ugrožena obiteljskim prilikama: ukupno 65 djece
- djece sa smetnjama u psihofizičkom razvoju: ukupno 524 djece

- djeca sa društveno neprihvatljivim ponašanjem: ukupno 90 djece
- korisnika subvencioniranih troškova: ukupno 12.985 odraslih osoba
- odraslih osoba sa društveno neprihvatljivim ponašanjem: ukupno 145 osoba
- psihički bolesnih osoba kojima je pružena socijalna podrška: ukupno 69 osoba
- osoba u stanju različitih socijalno zaštitnih potreba, kojima su potrebne usluge socijalnog rada: ukupno 10.678 osoba u statusu umirovljenika
- osobe koje uslijed posebnih okolnosti ispunjavaju uvjete za uvođenje u pravo na jednokratnu novčanu pomoć: ukupno 729 osoba
- pomoć u rješavanju stambenog problema, dodjelom na privremeno korištenje stambenog prostora u HUM naselju: ukupno 23 obitelji.

Podatci Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine ukazuju na blagi porast broja intervencija „Centra za socijalni rad Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ u razdoblju od 2019. do 2022. godine. Ukupan broj intervencija se povećao s 33.494 u 2019. godini na 33.944 u 2022. godini. Osim toga, zabilježen je i rast broja intervencija usmjerenih prema ženama. Tijekom 2019. godine, Centar za socijalni rad Brčko distrikta Bosne i Hercegovine proveo je 22.190 intervencija prema ženama, dok je taj broj u 2022. godini porastao na 22.550. Slijedi grafikon koji prikazuje ovaj trend rasta broja intervencija Centra za socijalni rad Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine za navedeno razdoblje.

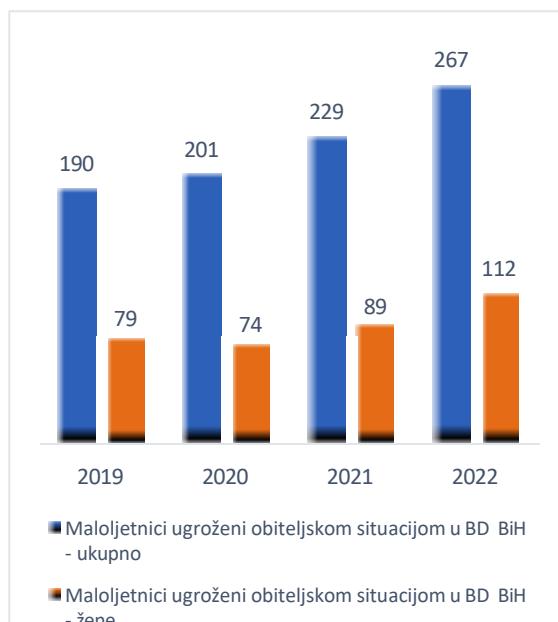
Graf 22 Intervencije u „Centru za socijalni rad u BD BiH“ u razdoblju 2019. – 2022. godine

Posebno zabrinjavajući trendi su vezani za povećanje broja maloljetnika ugroženih obiteljskom situacijom u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine. U 2022. godini zabilježen je ukupan broj od 267 maloljetnika u ovoj kategoriji, od kojih su 112 bile djevojčice, što predstavlja značajno povećanje u odnosu na 2019. godinu. U toj godini, broj maloljetnika ugroženih obiteljskom situacijom iznosio je 190, od kojih su 79 bile djevojčice. Ovaj rast broja ugroženih maloljetnika zahtijeva hitnu pažnju i adekvatne intervencije od strane relevantnih institucija, uključujući Centar za socijalni rad, obrazovne institucije i nevladine organizacije. Potrebno je usmjeriti resurse na preventivne programe, podršku obiteljima u riziku i pružanje specijalizirane pomoći djeci koja se nađu u teškim obiteljskim okolnostima. Također, važno je promovirati svijest u zajednici o važnosti zaštite djece i

prevenciji situacija koje dovode do obiteljske ugroženosti.

Graf 23 Broj maloljetnika ugroženih obiteljskom situacijom u BD BiH u razdoblju 2019. – 2022. godine

U razdoblju od 2019. do 2022. godine, pored maloljetnika, zabilježen je i rast broja korisnika sa smetnjama u tjelesnom i duševnom razvoju. U 2022. godini, broj ovih korisnika je porastao u odnosu na 2019. godinu, kada je bilo 1055 korisnika. Također, evidentiran je rast broja korisnika sa društveno neprihvatljivim ponašanjem. U 2022. godini zabilježen je veći broj ovih korisnika u poređenju sa 212 korisnika (od kojih 81 žena) u 2019. godini. Ovi podaci ukazuju na potrebu za jačanjem sustava podrške i specijaliziranih usluga za ove ranjive skupine unutar zajednice.

Sigurnost i civilna zaštita

Tijekom 2020. godine registrirano je ukupno

403 izvršenja kaznenih djela, tijekom 2021. godine registrirano je izvršenje 487 kaznena djela, dok je tijekom 2022. godine registrirano je 399 kaznena djela. Stopa kriminaliteta je u 2019. godini umanjena za 16 % u odnosu na

prethodnu 2018. godinu, za 2020. godinu

stopa kriminaliteta je također umanjena za 18 % u odnosu na prethodnu 2019. godinu, dok je tijekom 2021. godine stopa kriminaliteta uvećana za 21 % u odnosu na 2020. godinu. Da bi u 2022. godini ponovo bila smanjena za 4,38 % u odnosu na 2021. godinu.

Tablica 12 Broj kazneninih djela, stopa kriminaliteta BD BiH

	2020.	2021.	2022.
Broj kazneninih djela na području Brčko distrikta BiH	403	487	399
Broj prijestupnika	294	346	347
Stopa kriminaliteta	334	411	393

Prema dostupnim podacima Odsjeka za zaštitu od požara i spašavanje, u 2022. godini je bilo 7 požara više u odnosu na prethodnu godinu, a značajnije uvećanje je u usporedbi sa 2020. godinom. Povećanje broja intervencija je primjetno i kod tehničkih intervencija gdje je vidljivo značajno uvećanje broja intervencija u 2022. godini u odnosu na prethodne dvije godine.

Spomenuto uvećanje se odnosi na sljedeće intervencije: intervencije kod svih vrsta elementarnih nepogoda, nasilno otvaranje vrata stambenih objekata prilikom spašavanja ljudi po zahtjevu policije, dežurstva i osiguravanje javnih skupova i manifestacija pod pokroviteljstvom Vlade Brčko distrikta BiH, prioritetna opskrba vodom institucija i javnih ustanova prilikom nestanka vode (škole, Javna zdravstvena ustanova itd), asistencija Policiji prilikom izvlačenja smrtno stradalih osoba i ostale slične intervencije. Primjetan je blagi pad broja intervencija u akcijama spašavanja unesrećenih u prometnim nesrećama u odnosu na 2020. godinu.

Što se tiče intervencija na poslovima dezinfekcije, Odsjek je od 2021. godine isključen iz tih aktivnosti. U 2022. godini BD BiH bilježi blagi rast broja požara kojih je zabilježeno 309 što je više u odnosu na 2020. godinu kada ih je bilo 250. U roku 2022. godine, značajno je povećan broj poplava koji je bilo 13 u odnosu na 2021. godinu kada je broj poplava iznosio 2.

Tablica 13 Broj intervencija u razdoblju 2020. – 2022. godina

Godina	Požari	Tehničke intervencije	Poplave	Akcidentne intervencije	Prometne nesreće	Dezinfekcija
2020.	250	145	8	92	12	235
2021.	302	134	2	24	5	-
2022.	309	218	13	25	6	-

Tijekom 2022 godine pripadnici odsjeka su sudjelovali u 4 potrage na teritoriji Brčko distrikta BiH te su u dvije potrage asistirali na području općine Žepče po pozivu FUCZ.

U 67 akcija uklanjanja NUS-a uklonjeno / uništeno: 92 komada mina, 16 kg eksploziva, 1087 komada municije, 7 komada raketa i 51 komad detonatora i upaljača. U 2020. godini došlo je do pojave većeg broja novih klizišta koja ugrožavaju materijalna dobra i imovinu građana. Prijavljeno je 27 klizišta od čega je sanirano 15 klizišta. Tijekom 2022 godine prijavljeno je 12 klizišta od čega je jedno klizište sanirano gdje je proglašeno stanje elementrane nepogode i provedena je nabava izrade projektne dokumentacije za sanaciju klizišta na 8 lokacija.

Deminiranje preostalog područja kontaminiranog minama i neeksplođiranim sredstvima

Tijekom dvanaest meseci 2020. godine, implementirana su tri velika projekta tehničkog izviđanja u Brčko distriktu, financirana od strane Vlade Brčko distrikta BiH. Ova istraživanja obuhvatila su ukupno 260.460,64 m² terena, odnosno cca 0,26 km².

Nakon uspješno završene 2020. godine, dočekali smo i 2021. godinu sa dva snažna projekta tehničkog izviđanja. Naime, prvi projekt podržala je Vlada Brčko distrikta BiH, dok je drugi realiziran kroz novčane donacije dobivene od donatora. Ovi projekti zajedno su obuhvatili približno 199.017,11 m², što se može prevesti u 0,2 km². Pored toga, tijekom 2022. godine, Vlada Brčko Distrikta je financirala još jedan projekt tehničkog izviđanja koji je činio 113.283,11 m², odnosno 0,11 km².

Istovremeno, za 2022. godinu je također značajno to što su provedena tri MSP projekta, sva tri financirana kroz donatorska sredstva, pukupne površine od 3.263.797,49 m², odnosno 3,26 km². Stoga, preostaje da se u narednoj, 2023. godini, obradi još ukupno 9,2 km² od početnih 13,1 km² sumnjivih minski naseljenih površina.

OKOLIŠ I INFRASTRUKTURA

Poglavlje „Okoliš i Infrastruktura“ osvjetljava vitalne segmente života u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, fokusirajući se na ključne aspekte prometne i komunalne infrastrukture. Kroz minucioznu analizu i sintezu prikupljenih statističkih podataka te informacija od nadležnih institucija, ovo poglavlje nudi dubok uvid u stanje cestovne, željezničke, vodovodne i kanalizacijske infrastrukture, kao i upravljanja otpadom i zagađenjem zraka.

Poseban naglasak stavlja se na funkcije i doprinose Javnog poduzeća „Putevi Brčko“ u razvoju i održavanju cestovne mreže, čime se

osigurava sigurnost i učinkovitost putovanja za sve sudionike. Također, detaljno se razmatraju kapaciteti i izazovi u vodovodnom sustavu, kanalizacijskoj mreži, željezničkom transportu te upravljanju kvalitetom zraka i voda, nudeći cjelovit pregled infrastrukturnih potreba i kapaciteta Distrikta.

Sadržajem koji slijedi ne želimo samo informirati, već i ukazati na ključna područja koje zahtijevaju daljnje unapređenje i održivi razvoj, čime se doprinosi boljem kvalitetu života stanovnika Brčko distrikta BiH.

Prometna infrastruktura

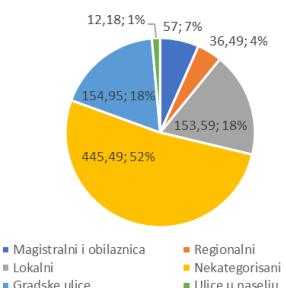
Javno poduzeće „Putevi Brčko“ d. o. o., koje se nalazi u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, obavlja ključnu funkciju u očuvanju i unapređenju cestovne infrastrukture. Svoje zadatke i planove provodi uz stručno odobrenje Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Odjel za javne poslove).

Priroda posla ovog poduzeća podrazumijeva stvaranje sigurne i učinkovite cestovne mreže, prilagođene kako za promet vozila, tako i za siguran prolazak pješaka. Iz tog razloga, njegova uloga nije samo tehnička – ona je i ključna za održivi razvoj cijelog Distrikta. Kroz stalno održavanje, ali i funkcionalno unapređenje putne mreže, ovo poduzeće pruža nužnu podršku Vladinim integriranim politikama za uspješno upravljanje prometom i optimalno korištenje zemljišta.

U 2022. godini, ukupan broj cesta i ulica u Brčko distriktu BiH pokazuje značajan broj nekategoriziranih cesta, kao i gradskih ulica. Pritom, gradskih ulica ima oko 85 kilometara. Pored toga, kroz područje Brčko distrikta prolaze magistralni putevi M1.8 i M14.1, te regionalni putevi R460 i R458. Stanje cesta u

distriktu se općenito može ocijeniti kao dobro ili zadovoljavajuće. Struktura cesta u Brčko distriktu BiH u 2022. godini detaljno je prikazana na narednom grafu, koji ilustrira raspodjelu puteva po kategorijama i njihovu ukupnu duljinu. Ovaj pregled pruža važan uvid u infrastrukturne kapacitete i potrebe Distrikta te naglašava važnost održavanja i daljnog unapređenja cestovne mreže.

Graf 24 Struktura puteva u Brčko distriktu BiH u 2022. god.

Odgovornost poduzeća uključuje i održavanje 859,7 kilometara cesta i ulica unutar Brčko distrikta BiH, uključujući zaobilaznicu. U protekloj 2022. izgrađeno je 6,50 kilometara

cesta i ulica, sanirano je dodatnih 11,50 kilometara, dok su izgrađeni nogostupi na 1,23 kilometara dužine.

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine ima privilegiran položaj uz obalu rijeke Save, koja je plovna čak 260 dana tijekom godine. To otvara veliku mogućnost za razvoj riječnog prometa, koji predstavlja jedan od najekonomičnijih oblika prometa. Osim toga, Brčko posjeduje potencijalno značajan lučki kapacitet uz rijeku Savu, u odnosu na vodenim promet.

Kada se govori o željezničkom prometu, na teritoriji Distrikta nalazi se jedna jednokolosječna pruga kao dio pruge Brčko – Banovići. Ta pruga, koja se proteže u duljini od 87 kilometara i označena je kao linija broj 14, koristi se zajedno sa dvije željeznička poduzeća – Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine i Željeznice Republike Srpske. Dio

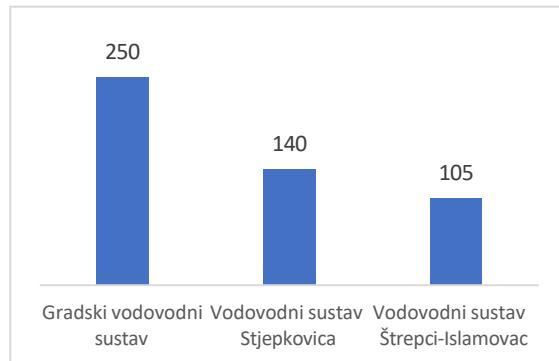
ove pruge, točnije 27 kilometara, nalazi se na teritoriju Brčko distrikta BiH, koji do sada nije uspostavio pravnu organizaciju zaduženu za upravljanje i reguliranje željezničkog prometa. Ove zadatke na području Distrikta obavljaju navedena željeznička poduzeća.

Jedan od ključnih izazova na ovom području je željeznička veza između Brčkog i Luke Brčko. Pruga po kojoj se obavlja ova veza prolazi kroz urbano područje i na njoj se nalazi čak 11 neosiguranih putnih prelaza u razini. Ipak, veza sjevernog i južnog dijela grada je uspostavljena pomoću podvožnjaka s istočne strane stanice i putnim prijelazom u razini sa zapadne strane stanice. Dodatno, stanica poseduje osam staničnih kolosijeka, magacinski kolosijek i depo. Industrijska zona u Brčkom je dobro povezana sa stanicom industrijskim kolosijekom koji prolazi kroz centralni dio grada, trasom bivše pruge Staro Brčko – Novo Brčko.

Komunalna infrastruktura

Upravljanje, uključujući i održavanje sustavom opskrbe vodom povjerenje je JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. BD BiH, **RJ Vodovod i kanalizacija**. Kompletna proizvodnja i vodoopskrba gradskog područja Brčko distrikta BiH se trenutno obavlja iz Tvornice vode koja koristi vodu rijeke Save i izvorište Plazulje, gdje se korist voda rijeke Save i bunarska (12 bunara). Naredni graf prikazuje strukturu vodovodne mreže u BD BiH u 2021. godini.

Graf 25 Struktura vodovodne mreže u BD BiH, km

Izvor: JP „Komunalno Brčko“, 2021.

Oko 70 % stanovnika Brčko distrikta BiH ima pristup vodovodnom sustavu. Gubitci vode se izračunavaju na temelju razlike između količine proizvedene vode i količine vode koja je prodana potrošačima, a procent gubitaka se kreće između 50 – 55 %. U tablici koja slijedi, prikazan je ukupan broj potrošača vode sa javnog vodovoda kojim upravlja Javno komunalno poduzeće (JKP) za razdoblje od

2019.

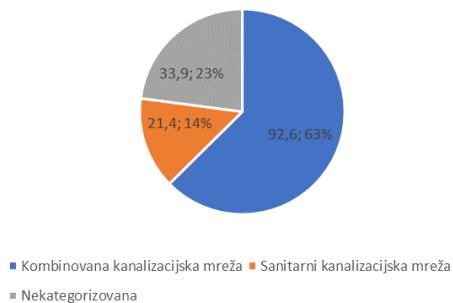
do 2022. godine. Primjetno je da se tijekom navedenog razdoblja blago povećao ukupan broj kućanstava kao i broj potrošača u gospodarstvu koji koriste usluge JKP-a. Međutim, istovremeno je zabilježen i porast procenta gubitaka vode, koji je u 2019. godini iznosio 52,86 %, dok je u 2022. godini porastao. Ovaj trend ukazuje na potrebu za unapređenjem učinkovitosti vodovodnog sustava i smanjenjem gubitaka, što je ključno za održivo upravljanje vodnim resursima u Distriktu.

Tablica 14 Ukupan broj potrošača vode sa javnog vodovoda kojim upravlja JKP BD BiH

Opis	2019.	2020.	2021.	2022.
a) kućanstva	19.163	19.542	20.091	
b) privreda	2.061	2.061	2.097	
Gubici vode, %	52,86	53,02	55,89	

Kompletan kanalizacijski sustav, u pravom smislu riječi sustav, za područje BD BiH ne postoji, iako je dosadašnjim studijskim i projektnim rješenjima rađena dokumentacija za gradske kanalizacijske kolektore i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Do sada su izgrađeni pojedini kanali separatnog kanalizacijskog sustava. Kanalizacijski sustava BD BiH sastoji se od dva nezavisna podsustava: urbanog i ruralnog. Graf koji slijedi prikazuje strukturu urbane kanalizacijske mreže u 2022. godini.

Graf 26 Struktura urbane kanalizacijske mreže, km

U 2022. godini, kanalizacijska mreža u Brčko distriktu BiH obuhvaćala je značajan broj priključaka i crpnih stanica. Procjenjuje se da oko 60 % stanovnika Brčko distrikta BiH koristi kanalizacijsku mrežu za odvođenje otpadnih voda. Međutim, preostalih 40 % stanovništva otpadne vode ispušta u septičke jame ili izravno u obližnje prirodne recipijente, što predstavlja značajan ekološki izazov.

U Brčko distriktu BiH postoje i manji, lokalni kanalizacijski sustavi, koje su građani izgradili vlastitim sredstvima. Ovi sustavi, nažalost, često ne dobijaju adekvatno održavanje, što dovodi do njihove postupne degradacije. Lokalne zajednice trenutno ne ulažu dovoljno u održavanje ovih sustava, što predstavlja dodatni problem. Ova situacija ukazuje na potrebu za sveobuhvatnim pristupom u upravljanju kanalizacijskom infrastrukturom, kao i na potrebu za investicijama i unapređenjima kako bi se osiguralo adekvatno funkcioniranje svih kanalizacijskih sustava u Distriktu.

Zaštita okoliša

Kada su u pitanju zagađivači zraka oni prije svega su antropogenog i prirodnog porijekla. Antropogeno zagađenje zraka na području Brčko distrikta BiH posebno je izraženo, dok je prirodno (prašina) zanemarivo. Od antropogenih izvora, posebno se izdvajaju produkti sagorijevanja. Stanovništvo za grijanje uglavnom koristi čvrsta goriva, manje

tečna i električnu energiju. Najveće emisije polutanata na području BD BiH javljaju se iz sljedećih izvora: Topionice i rafinacije olova „Tesla“ Brčko, „Bimal“, Šećerana, „Žitopromet“, deponija otpada, asfaltne baze, šoping-centri, škole, bolnice, promet, individualna ložišta, itd. Najzastupljenije čvrsto gorivo je fosilno (80 %) i to uglavnom ugalj i

rudnika Banovići i Đurđevik, s udjelom sumpora (oko 2 %) i ugalj iz rudnika Ugljevik (oko 5 %) te tečno fosilno gorivo lož-ulje sa 0,2 – 0,5 % sumpora.

Od 2008. godine na području BD BiH provode se mjerjenja kvaliteta zraka putem mobilne automatske stanice za praćenje kvalitete zraka. Prema zadnjim dostupnim podatcima iz 2019. godine, kao jedan od ključnih problema zaštite zraka je zagadjenje lebdećim česticama (PM10) i sumpor-dioksidom (SO₂).

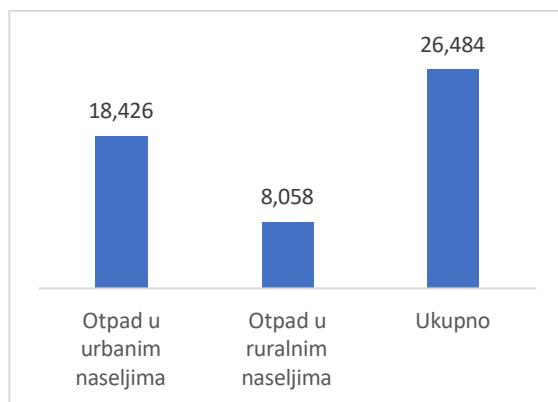
Mjerena izvršena u razdoblju od 1. 1. 2019. do 31. 5. 2019. godine ukazuju da u razdoblju zimskih mjeseci dolazi do svakodnevnih prekoračenja 24-satnih graničnih vrijednosti (GV 24h = 50 µg/m³) i prekoračenja maksimalno dopuštenih vrijednosti (MDV 24h = 75 µg/m³) koncentracije lebdećih čestica PM10, te prekoračenja 24-satnih graničnih vrijednosti koncentracije SO₂ (GV 24h = 125 µg/m³).

Praćenje kvaliteta površinskih voda u BD BiH provodi se kontinuirano sa dva mjerena godišnje za tri vodostaja. Prikupljaju se podaci o količini vode, tj. praćenje vodostaja, kao i hidrometrijska mjerena protoka, fizičkih i kemijskih osobina kao i mikrobioloških parametara i teških metala. Kao jedan od ključnih problema je taj što na teritoriju BD BiH ne postoje aktivna postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda, dok Odjel za komunalne poslove nema podatke o pročišćavanju i obradi vode u industriji. Na temelju procijenjenih podataka otpadne vode iz kućanstava, a koja se ispuštaju u kanalizacijske sustave na teritoriji BD BiH godišnje 3558 mil. m³, dok procijenjena količina otpadnih voda iz gospodarstva i industrije iznosi 292 000 m³.

Poslove prikupljanja, transporta i odlaganja otpada vrši JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. BD BiH, RJ Čistoća za oko 24.998 kućanstava (od 26.763 kućanstava). Godišnja produkcija otpada u 2022. godini iznosila je 29.746 t. Od ove količine 27.463 t je

prikupljeno u urbanim dijelovima, a 8.803 t u ruralnim naseljima na području BD BiH.

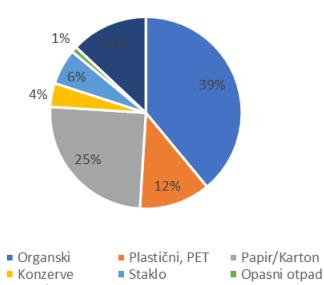
Graf 27 Količine komunalnog otpada u Brčko distriktu BiH, tona

Prema procjenama prosječno tijekom 2022. godine u urbanom dijelu BD BiH dnevno nastaje 1,15 kg otpada/*per capita*, dok u ruralnim dijelovima 0,60 kg otpada/stanovniku ili prosječno 0,875 kg otpada/stanovniku dnevno.

Prema sastavu otpada, dominantna frakcija komunalnog čvrstog otpada u BD BiH je organski otpad iz kuhinja i poljoprivrede (cca 39 %), dok su čvrsti reciklabilni materijali (plastika, staklo, papir/karton, aluminijске limenke, PET, folija, metali) otpada otprilike 47 % čvrstog komunalnog otpada. Naredni graf nudi prikaz strukture komunalnog otpada u BD BiH u 2022. godini.

Graf 28 Struktura komunalnog otpada u Brčko distriktu BiH, %

PREGLED PROVEDBE STRATEGIJE ZA 2022. GODINU

Strategija razvoja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za razdoblje 2021. – 2027. godina (u dalnjem tekstu: Strategija razvoja) predstavlja integrirani multisektorski strateški dokument kojim se definiraju javne politike i integralno usmjerava razvoj lokalne samouprave.

Strategija razvoja je ključni strateško-planski dokument koji treba poticati i usmjeravati budući rast i razvoj Brčko distrikta BiH (u dalnjem tekstu: BD BiH). Ista uključuje sektore ekonomskog razvoja, društvenog razvoja i zaštite okoliša i služi kao okvir za zajedničko projektiranje budućeg razvoja BD BiH kroz definiranje zajedničkih ciljeva za premošćivanje razvojnih izazova. Strategija je usklađena sa relevantnim strateškim okvirom

u BiH, kao i sa globalnim okvirom za održivi razvoj i specifičnim okvirom EU za pojedine oblasti.

Strategija potiče partnerstva, informirajući građane, institucionalne aktere i poslovnu zajednicu o fokusima i načinima razvoja BD BiH u narednom sedmogodišnjem razdoblju. Kao takva, ona u skladu sa Zakonom o proračunu BD BiH, predstavlja temelj za izradu detaljnih planova i programa Vlade i drugih institucija. Izrada Strategije razvoja inicirana je prethodnom odlukom Skupštine BD BiH, dok je pristup i proces reguliran odgovarajućim protokolom o suradnji između Vlade BD BiH i Projekta integriranog lokalnog razvoja (ILDP), koji implementira Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP).

Struktura Strategije razvoja BD BiH 2021. – 2027. godine

Strategija ima 3 strateška cilja i 14 prioriteta u okviru kojih je predviđeno 45 razvojnih mjera.

Graf 29 Pregled strateških i prioritetnih ciljeva u Strategiji razvoja BD BiH za razdoblje 2021. – 2027. godina

Strateški ciljevi	Prioriteti kojima se operacionaliziraju strateški ciljevi
Strateški cilj 1: Konkurentno gospodarstvo, skladno uklopljena u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH	Prioritet 1.1: Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća Prioritet 1.2: Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja Prioritet 1.3: Razvoj turizma Prioritet 1.4: Privlačenje investicija Prioritet 1.5: Razvoj tržišta rada
Strateški cilj 2. Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima	Prioritet 2.1: Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja Prioritet 2.3: Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja Prioritet 2.4: Jačanje otpornosti na elementarne i druge nepogode Prioritet 2.5: Podrška programima osamostaljivanja mladih
	Prioritet 2.6: Razvoj sporta i kulturno-umjetničke tradicije u skladu s europskim standardima

Strateški cilj 3. Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima	Prioritet 3.1: Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka
	Prioritet 3.2: Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom
	Prioritet 3.3: Učinkovito korištenje energije

Kratki sažetak Akcijskog plana 2021. – 2023. godine

Na temelju strategije razvoja za razdoblje 2021. – 2027. godina izrađen je odgovarajući Akcijski plan za prve tri godine implementacije (2021. – 2023.), s dinamikom realizacije aktivnosti i projekata u okviru planiranih mjera, okvirnim troškovima i izvorima financiranja, te nositeljma realizacije.

U skladu sa Zakonom o proračunu BD BiH, na temelju ove strategije razrađivat će se sektorske strategije i srednjoročni planovi razvoja te godišnji planovi rada u koje će biti uključeni strateški prioriteti s odgovarajućim mjerama i aktivnostima. U tome je i glavna razlika u odnosu na prethodno razdoblje, u kojem je nedostajala takva jedinstvena strateška orijentacija. Ukoliko se osigura njeno kvalitetno provođenje i praćenje, u narednom razdoblju može se очekivati značajan napredak u svim razvojnim područjima i znatna razina ostvarene vrijednosti u odnosu na sredstva koja će se utrošiti za njenu realizaciju.

Akcijski plan za razdoblje 2021. – 2023. godine, sadrži 14 prioriteta, 45 razvojnih mjera, te 163 razvojnih projekta i aktivnosti.

Od ukupno 163 planiranih projekata/aktivnosti koji čine sastavni dio Akcijskog plana 2021. – 2023. godine, možemo izdvojiti nekoliko ključnih projekata:

Podrška za poslovanje i oporavak gospodarstva; Podrška razvoju poljoprivrede i ruralnih područja; Projekt „Izgradnje ekonomske zone“; Podrška samozapošljavanju u gospodarstvu i poljoprivredi; Izgradnja i opremanje vrtića u MZ Broduša i MZ Srpska Varoš, uključujući projektiranje; Nabava svih nužnih uređaja (prije svega MR, CT) u svrhu

omogućavanja kvalitetnog, održivog i pravednog provođenje zdravstvene zaštite stanovništvu Brčko distrikta BiH; Projektiranje i izgradnja (s opremanjem) Aneksa Bolnice s dijagnostičkim centrom, *Hospisom*, Hitnom službom i Odjelom Psihijatrije; Razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacijskog sustava (IZIS), nabava informatičke opreme, komunikacijske infrastrukture, održavanje i tehnička podrška; Sanacija klizišta na području BD BiH; Potpuno ukljanjanje rizika od posljedica mina i NUS-a i sigurno korištenje površine za obavljanje svih aktivnosti nužnih za život i poslovanje; Projektovanje i izgradnja multifunkcionalne dvorane i zatvorenog bazena; Izgradnja gradskog stadiona; Projektiranje i Dogradnja/Izgradnja Centra za kulturu i umjetnost (kino, kazalište, koncertna dvorana i knjižnica); Podrška projektima kulturno-umjetničkog stvarateljstva (Susreti kazališta, Frančeskovi dani, donacije po javnim pozivima za udruge iz područja kulture); Izgradnja i opremanje Centra za upravljanje otpadom (CUO); Sanacija i rekultivacija postojeće deponije otpada; Izgradnja kolektora desna obala rijeke Brke, lijeva obala rijeke Brke, desna obala rijeke Save i PPOV; Izgradnja objekata prve faze GTC Plazulje – Potočari (cjevovod, PS Potočari, rezervoar Potočari i spojevi na postojeću vodovodnu mrežu); Planiranje izgradnje autoceste Sarajevo – Beograd, Tuzla – Orašje, Banja Luka – Beograd (trasa kroz Brčko distrikt BiH); Sanacija, rekonstrukcija i modernizacija javne rasvjete.

Ukupna indikativna vrijednost finansijskih sredstava planiranih za realizaciju projekata i aktivnosti u trogodišnjem razdoblju 2021. – 2023. godine iznosi 192.891.919 KM (Tablica 15), od kojih je iznos od 147.595.019 KM planiran iz proračunskih sredstava, dok je iznos od 45.296.900 KM planiran iz ostalih izvora.

Tablica 15 Prikaz finansijskih sredstava planiranih za naredne tri godine po strateškim ciljevima i izvorima financiranja

STRATEŠKI CILJEVI	2021. – 2023. (KM)	VLASTITA PRORAČUNSKA	OSTALI IZVORI (KM)
STRATEŠKI CILJ 1: Konkurentna privreda, skladno uklapljena u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH	93.950.000	70.257.500	23.692.500
STRATEŠKI CILJ 2: Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima	59.340.819	53.186.419	6.154.400
STRATEŠKI CILJ 3: Održivo upravljanje životnom sredinom, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima	39.601.100	24.151.100	15.450.000
UKUPNO	192.891.919	147.595.019	45.296.900

Ukupan pregled realizacije Strategije razvoja za 2022. godinu

Akcijskim planom za razdoblje od 2021. do 2023. godine, BD BiH je planirao realizirati ukupno 163 projekta ili aktivnosti od čega se 46 projekata odnosi na strateški cilj 1, 81 na strateški cilj 2 i 36 na strateški cilj 3.

Tablica 16 Pregled strateških i prioritetnih ciljeva u Strategiji razvoja Brčko distrikta BiH za razdoblje 2021. – 2027. godina

Ciljevi	Broj aktivnosti/ projekata
<u>SC1:</u> Konkurentno gospodarstvo, skladno uklapljena u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH	46
PC 1.1: Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća	13
PC 1.2: Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja	8
PC 1.3: Razvoj turizma	8
PC 1.4: Privlačenje investicija	12
PC 1.5: Razvoj tržišta rada	5
<u>SC2:</u> Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima	81
PC 2.1: Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja	12
PC 2.2: Poboljšanje sustava socijalne uključenosti prema potrebama	15
PC 2.3: Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja	17
PC 2.4: Jačanje otpornosti na elementarne i druge nepogode	8
PC 2.5: Podrška programima osamostaljivanja mladih	11
PC 2.6: Razvoj sporta i kulturno-umjetničke tradicije u skladu s europskim standardima	18
<u>SC3:</u> Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima	36
PC 3.1: Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka	6
PC 3.2: Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom	26
PC 3.3: Učinkovito korištenje energije	4

U 2022. godini je od ukupno 163 planiranih projekata ili aktivnosti, njih 25 realizirano, 43 su tijekom realizacije, dok je 95 projekta odgođeno. Ukupna finansijska vrijednost provedenih aktivnosti, odnosno finansijskih ulaganja u 2022. godini je 32.944.275,25 KM. Najviše finansijskih ulaganja bilo je u okviru Strateškog cilja 1. 16.761.503,67 KM, te u Strateškom cilju 3. 9.726.186,24 KM, a najmanje u Strateškom cilju 2. 6.456.585,34 KM.

Tablica 17 Prikaz finansijskih sredstava planiranih za naredne tri godine po strateškim ciljevima i izvorima financiranja

STRATEŠKI CILJ	VLASTITA PRORĀČUNSKA SREDSTVA (KM)	OSTALI IZVORI (KM)
STRATEŠKI CILJ 1: Konkurentno gospodarstvo, skladno uklapljenu u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH	15.579.469	1.182.034
STRATEŠKI CILJ 2: Značajno unaprijedeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima	6.456.585	0
STRATEŠKI CILJ 3: Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima	9.726.186	0
UKUPNO	31.762.241	1.182.034

Strateški (ključni) projekti

Sektor za strateško planiranje analizirao je značaj projekata i na temelju toga kreirao popis od trideset ključnih strateških projekata koji su identificirani kao imperativni za napredak Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Određeni projekti su eksplicitno uvršteni u mjeru trećeg strateškog cilja, dok su drugi prepoznati po značajnom utjecaju koji će imati na razvoj Distrikta. Za realizaciju ovih trideset ključnih projekata, prema Akcijskom planu za 2022. godinu, planirana su sredstva u iznosu od 24.880.000 KM. Međutim, ukupan iznos sredstava utrošenih u tekućoj godini iznosi 10.654.532 KM, što ukazuje na stopu realizacije od 42,82 %.

Za prvi devet projekata bila su planirana sredstva od 17.910.000 KM, što čini 72 % ukupno planiranih sredstava. Ipak, za ove projekte je utrošeno samo 1.763.234 KM, odnosno 9,8 % od planiranih sredstava, što je rezultiralo izostankom realizacije većine ključnih strateških projekata. Među njima su: „Izgradnja ekonomске zone“, „Projektiranje i izgradnja gradskog stadiona“, „Izgradnja objekata prve faze GTC Plazulje – Potočari“, „Rehabilitacija dijela magistralnih puteva kroz BD BiH“, „Projektiranje/Izgradnja gradske multifunkcionalne dvorane po standardima Europske unije“, „Projektiranje i

dogradnja/izgradnja Centra za kulturu i umjetnost“, „Sanacija i rekultivacija postojeće deponije otpada“, „Rekonstrukcija vodovodne mreže“ i „Izgradnja prometnice od mosta na Brci do Antunović pumpe“.

Za preostalih 21 projekt bila su planirana sredstva u iznosu od 6.970.000 KM, a utrošeno je 8.891.298 KM, što predstavlja 27,6 % više u odnosu na planirana sredstva. Ovi projekti uključuju „Rehabilitaciju dijela lokalnih cesta kroz BD BiH“, „Izgradnju i opremanje Centra za upravljanje otpadom“, „Rehabilitaciju dijela regionalnih cesta kroz BD BiH“, „Potpuno uklanjanje rizika od posljedica mina“, „Projektiranje/ izgradnja otvorenog i zatvorenog bazena Brčko distrikta BiH“, „Rekonstrukciju kanalizacijske mreže“, „Izgradnju novih i zamjenu postojećih TS10(20)/04“, „Nastavak izgradnje novih kružnih tokova i Bulevara mira“, „Sanacija postojećeg mosta – graničnog prijelaza sa Republikom Hrvatskom na rijeci Savi“, „Osnivanje Javnog sveučilišta BD BiH“, „Podršku biznis Start-upa za mlade“, „Izgradnju mini obilaznice Čardaklige“, „Rješavanje oborinske odvodnje oba podvožnjaka“, „Kabliranje i izgradnja NN mreže u Brčko distriktu BiH“, „Sanacija i modernizacija javne rasvjete“, „Utopljavaju-

zgrada i rekonstrukcija osvjetljenja u javnim zgradama“, „Projekt *Uspostavljanje inkubatora za razvoj IT firmi*“, „Priprema dokumentacije za *Izgradnju marine na Savi*“, „Projekt konsolidacije zemljišta“, „*Izgradnju kolektora duž rijeke Brke i Save*“ te „*Planiranje izgradnje autoceste Sarajevo – Beograd, Tuzla – Orašje, Banja Luka – Beograd*“.

Zaključno, iako je za trideset projekata predviđeno značajno financiranje, stopa njihove realizacije u ovoj godini od 42,82 % ukazuje na potrebu za dodatnom evaluacijom i prilagođavanjem pristupa. S obzirom na

distribuciju sredstava, primjetno je da veći projekti s većim proračunima imaju nižu stopu realizacije, dok manji projekti pokazuju veću učinkovitost utroška sredstava u odnosu na planirano. Ova dinamika zahtijeva detaljno proučavanje faktora koji utječu na izvršenje projekata i angažman resursa kako bi se osigurala bolja realizacija u budućim razdobljima. Efektivna implementacija ovih projekata ključna je za ostvarivanje strateških ciljeva razvoja Distrikta i njegovu transformaciju ka održivoj ekonomiji u skladu s europskim standardima i praksama.

Veza između strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz Strategije razvoja Brčko distrikta BiH i Okvira ciljeva održivog razvoja

Ciljevi održivog razvoja su globalni plan usmjeren na stvaranje bolje i održive budućnosti za sve. Oni se bave nizom globalnih izazova, uključujući siromaštvo, nejednakost, klimatske promjene, degradaciju okoliša, prosperitet, mir i pravdu. Agenda 2030, koja obuhvaća Ciljeve održivog razvoja, zasniva se na tri ključna principa: univerzalnost, integracija svih aspekata održivog razvoja i princip „Nitko ne smije biti isključen“.

U Bosni i Hercegovini, implementacija Agende 2030. započinje izradom Okvira za Ciljeve održivog razvoja, koji predstavlja temeljni dokument za sve razine vlasti. Ovaj dokument utvrđuje šire razvojne pravce i ciljeve, kao što su dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, pametan rast i društvo jednakih mogućnosti. Uz to, naglašava se važnost ljudskog kapitala za budućnost i primjena principa „Nitko ne smije biti isključen“.

Okvir za Ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini također definira akceleratore i pokretače koji će omogućiti ostvarivanje ovih ciljeva do 2030. godine. Osim toga, u skladu sa zahtjevima Agende 2030, Okvir utvrđuje i konkretnе podciljeve i indikatore koji će se koristiti za mjerjenje napretka. Dokument

predstavlja sveobuhvatni okvir za postizanje Agende 2030 i poslužit će kao smjernica za tekuće i buduće procese strateškog planiranja na razinama Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta BiH.

U sklopu ovog okvira, Bosna i Hercegovina je usvojila devet vodećih principa, od kojih su četiri izravno vezana za strateško upravljanje. Ovi principi uključuju usmjeravanje budućih procesa strateškog planiranja na svim razinama vlasti, jačanje sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem, poticanje participatornog pristupa u inkorporiranju Agende 2030 u strateške dokumente, te preuzimanje obveze usmjeravanja finansijskih sredstava za realizaciju prioriteta usklađenih sa SDG-om.

Zajednička vizija svih razina vlasti u BiH je stvaranje prosperitetne, ekonomski i institucionalno razvijene, socijalno pravedne države s jednakim mogućnostima za sve građane. U tom kontekstu, Brčko distrikt BiH je u procesu izrade Strategije razvoja za razdoblje 2021. – 2027. godina, koja je usklađena s principima Okvira ciljeva održivog razvoja. Ova strategija povezuje strateške ciljeve s pravcima održivog razvoja u BiH,

prioritete s

Akceleratorima i razvojne mjere s pokretačima.

U Strategiji razvoja Brčko distrikta BiH opisana je izravna i neizravna povezanost razvojnih pravaca s različitim strateškim ciljevima. Također, strategija pruža detaljan prikaz kako se svaki od razvojnih pravaca – dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, pametan rast, i društvo jednakih mogućnosti – povezuje s određenim strateškim ciljevima, što omogućava bolje razumijevanje i provedbu ovih ciljeva.

U suštini, Ciljevi održivog razvoja u Bosni i Hercegovini teže stvaranju boljeg društva i budućnosti, gdje su ljudi, prosperitet, mir, partnerstvo i briga za planetu u središtu zajedničkih napora za bolje sutra. Ovi ciljevi nisu samo politički imperativi, već su i moralna obveza prema sadašnjim i budućim generacijama. Oni zahtijevaju angažman svih sektora društva – vlada, privatnog sektora, civilnog društva i građana – kako bi se postigla održiva, pravedna i prosperitetna budućnost za sve.

Graf 30 Povezivanje razvojnih pravaca Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa strateškim ciljevima Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
RAZVOJNI SMJEROVI	STRATEŠKI CILJEVI
Razvojni smjerovi 1. Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	Strateški cilj 2. Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima
	Strateški cilj 3. Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima
	Strateški cilj 1: Konkurentno gospodarstvo, skladno uklopljeno u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH
Razvojni smjerovi 2. Pametni rast	Strateški cilj 1: Konkurentno gospodarstvo, skladno uklopljeno u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH
	Strateški cilj 3. Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima
	Strateški cilj 2. Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima
Razvojni smjerovi 3. Društvo jednakih mogućnosti	Strateški cilj 2. Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima
	Strateški cilj 3. Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima

STRATEŠKI CILJ 1: KONKURENTNO GOSPODARSTVO, SKLADNO UKLOPLJENO U GLOBALNE RAZVOJNE TREDOVE I LANCE VRIJEDNOSTI, KAO MOTOR RAZVOJA BRČKO DISTRINKTA BOSNE I HERCEGOVINE

Prvi strateški cilj Brčko distrikta BiH zasniva se na nekoliko ključnih prepostavki koje imaju za cilj maksimalno iskorištenje administrativnog statusa i geo-strateškog položaja Distrikta. Ključni fokus je pružanje sustavne podrške gospodarstvu i razvoju poduzetništva. Ova podrška je ciljano usmjerena ka jačanju konkurentnosti u međunarodnim lancima vrijednosti, uz istovremeno usklađivanje sa globalnim trendovima, kao što su digitalizacija i dekarbonizacija. Postupni prelazak na digitalne tehnologije i zelenu ekonomiju je takođe naglašen. Snažno gospodarstvo koja se podržava na ovaj način, ima sposobnost i odgovornost da pozitivno utječe na brzi razvoj drugih sektora života i rada u Brčko distriktu BiH.

Kako bismo mogli pratiti postignuće prvog strateškog cilja, koristimo tri indikatora utjecaja. Prvo, želimo povećati sudjelovanje Brčko distrikta u BDP-u BiH. Naš drugi indikator je rast stope zaposlenosti, što je ključno za povećanje standarda života lokalnog stanovništva. Treći indikator je rast proračunskih prihoda, bez eksternog financiranja, što je važno za održavanje ekonomske stabilnosti Distrikta.

Strategija razvoja Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine predviđa povećanje udjela Distrikta u bruto društvenom proizvodu (BDP-u) BiH za 0,6 posto u razdoblju od 2018. do 2027. godine, sa sadašnjih 2,4 % na 3,0 %.

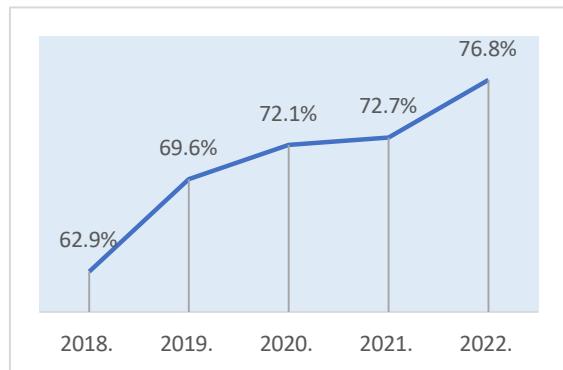
Graf 31 Učešće BD BiH u BDP BiH, %

Udjel Brčko distrikta BiH u bruto domaćem proizvodu Bosne i Hercegovine u 2022. godini je iznosio 2,38 %, što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 0,12 %. Naime, u prethodnoj godini sudjelovanje Brčko distrikta u BDP-u iznosilo je 2,5 %. Ipak, sa postavljenom ciljanom vrijednošću od 3 % za 2027. godinu, postoji realna mogućnost da se ta vrijednost dostigne. Naravno, to će biti moguće uz intenzivniju ekonomsku aktivnost i ubrzani stopu rasta BDP-a u samom Brčko distriktu BiH u usporedbi s ostatkom zemlje.

Prema podatcima Agencije za statistiku BiH Podružnica/Ekspozitura Brčko koja objavljuje publikaciju „Bilten – Statistički podatci“ prosječan broj uposlenih u Brčko distriktu BiH u 2022. godini iznosio je 17.699 što je u odnosu na 2021. godinu više za 96 uposlenih osoba ili 1 %, kada je bilo 17.795 uposlenih.

Graf 32 Stopa zaposlenosti Brčko distrikta BiH

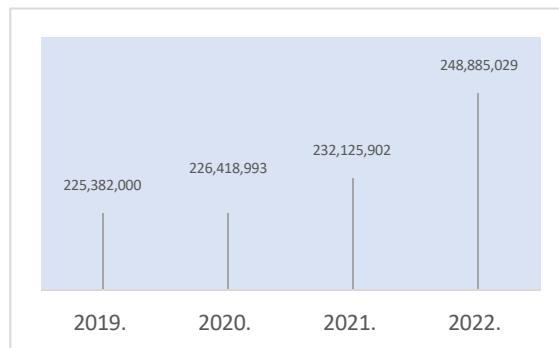

U 2019. godini, stopa uposlenosti, drugi indikator prvog strateškog cilja, iznosila je 69,6 %, što je predstavljalo 17.807 uposlenih i 7.763 nezaposlene osobe. Ukupan broj uposlenih i nezaposlenih osoba bio je 25.570. Međutim, do 2022. godine, stopa zaposlenosti porasla je za impresivnih 7,21 % u odnosu na prethodnu godinu, dostižući visokih 76,8 %. Iako je stopa uposlenosti značajno porasla, ukupan broj uposlenih i nezaposlenih osoba smanjio se na 23.031, što je za 2.539 manje u odnosu na 2019. godinu. U ovom razdoblju, broj nezaposlenih osoba smanjio se za 2.431, dok je broj uposlenih smanjen za 108. Ovi podatci ukazuju na značajan napredak u dostizanju ciljnog postavljenog za 2027. godinu, koji iznosi 80 % stopa zaposlenosti.

Rast proračunskih prihoda bez eksternog financiranja treći je indikator prvog strateškog cilja. Porezni prihodi, neporezni prihodi, tekuće donacije i transferi su proračunske pozicije ukupnog prihoda bez eksternog zaduživanja koji su omogućili stabilnost i održivost financija u Brčko distriktu BiH. Međutim, kao posljedica pandemije COVID-19, političkih turbulencija u Evropi i usporavanja ekonomskog rasta na glavnim izvoznim tržištima, ova struktura prihoda je doživjela značajne promjene. Spor rast ekonomije i prekid lanaca opskrbe doveli su do rasta inflacije i uticaja na ekonomiju Brčko distrikta BiH, što je rezultiralo oscilacijama u prihodima bez eksternog zaduživanja. Pored toga, konstantan porast cijena dobara za osobnu potrošnju i industrijskih proizvoda usporio je investicije i doveo do povećanja kamatnih

stopa. U razdoblju od 2019. do 2022. godine, nominalno povećanje proračunskih prihoda pruža nadu za održivo rešenje. Provedene mjere i politike za povećanje prihoda mogu donijeti pozitivne rezultate u narednom razdoblju, pod uvjetom da se adekvatno prilagode novim ekonomskim uvjetima.

Graf 33 Proračunski prihodi bez eksternog financiranja, KM

Prema Strategiji razvoja Brčko distrikta BiH, predviđa se planirani rast proračunskih prihoda bez eksternog financiranja sa 225.382.000 KM u 2019. godini na 265.000.000 KM do 2027. godine. U 2022. godini, proračunski prihodi bez eksternog financiranja iznosili su 248.885.029 KM, što je povećanje za 7,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Izgleda da će treći indikator prvog strateškog cilja biti postignut prije ciljnog roka 2027. godine, ali ne treba zanemariti utjecaj inflacije na rast nominalnog iznosa.

Analiza finansijskih ulaganja po prioritetima prvog razvojnog tima ukazuje da je od ukupno 16.761.503,67 KM uloženih sredstava, najviše uloženo za financiranje drugog prioriteta „Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja, zatim u peti prioritet „Razvoj tržišta rada“, a najmanje je uloženo u aktivnosti i projekte četvrtog prioriteta „Privlačenje investicija“. Detaljan pregled iznosa ulaganja i broja aktivnosti/projekata po prioritetima prikazujemo u narednoj tablici.

Tablica 18 Uložena sredstva po prioritetima prvog strateškog cilja u 2022. godini

Prioriteti	Aktivnosti/projekti	Ukupno (KM)	%
1.1. Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća	13	218.078	1,3%
1.2. Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja	8	13.733.090	81,9%
1.3. Razvoj turizma	8	79.000	0,5%
1.4. Privlačenje investicija	12	31.237	0,2%
1.5. Razvoj tržišta rada	5	2.700.099	16,1%
UKUPNO	46	16.761.504	100,0%

Naredna tablica prikazuje distribuciju uloženih sredstava u 2022. godini prema kojima se dominantan procent odnosi na vlastita proračunska sredstva u ukupnom iznosu od 15.579.469,23 KM. U istom razdoblju je za realizaciju strateškog cilja 1 iz izvanjskih izvora ukupno uloženo 1.182.034,44 KM. Sumirano, od ukupno 16.761.503,67 KM uloženih sredstava u 2022. godini, 15.579.469,23 KM se odnosi na proračun, dok je 1.182.034,44 KM financirano iz izvanjskih izvora.

Tablica 19 Izvori financiranja uloženih sredstava po prioritetima prvog strateškog cilja u 2022. godini

Prioriteti	Vlastita proračunska sredstva	Ostali vanjski izvori
1.1. Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća	152.879	65.199
1.2. Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja	13.733.090	0
1.3. Razvoj turizma	79.000	0
1.4. Privlačenje investicija	0	31.237
1.5. Razvoj tržišta rada	1.614.500	1.085.599
UKUPNO	15.579.469	1.182.034

Prvi strateški cilj u Okviru za ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini izravno je povezan s drugim pravcem „Pametan rast“ i neizravno s prvim pravcem „Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom“. Ovaj cilj obuhvata pet prioriteta koji doprinose

akceleratoru „Povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije“ i njegovim pokretačima, kao što su: povećanje investicija u infrastrukturu istraživanja, razvoja i inovacija, mobiliziranje potencijala dijaspore, olakšavanje poslovanja i podrška brzorastućim firmama, jačanje uloge gradova i regija u razvoju, digitalizacija ekonomije, stvaranje i uključivanje u globalne lance vrijednosti, i razvoj prevoditeljske infrastrukture.

Aktivnosti i projekti unutar prvog i četvrtog prioriteta prvog strateškog cilja neizravno doprinose drugom akceleratoru prvog pravca, „Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava“, i njegovim pokretačima, kao što su učinkovit pravosudni sustav, zaštita ljudskih prava, reguliranje rada i prava radnika tijekom nesreća, učinkovita borba protiv korupcije, i borba protiv različitih oblika kriminala i terorizma.

Graf koji slijedi ilustrira povezanost prioriteta prvog strateškog cilja s akceleratorima drugog i prvog smjera razvoja u Okviru za realizaciju ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini.

Graf 34 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s prioritetima prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021-2027
AKCELERATORI	PRIORITETI
AKCELERATOR 1: Jačanje povoljnog okružja za poduzetništvo i inovacije za proizvodnju dobara visoke dodane vrijednosti za izvoz	Prioritet 1.1: Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća Prioritet 1.2: Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja Prioritet 1.3: Razvoj turizma Prioritet 1.4: Privlačenje investicija Prioritet 1.5: Razvoj tržišta rada
AKCELERATOR 2: Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava	Prioritet 1.1: Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća Prioritet 1.4: Privlačenje investicija

PRIORITET 1: RAZVOJ PODUZETNIŠTVA I MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA

Podrška poduzetništvu i malim i srednjim poduzećima ima ključnu ulogu u razvoju gospodarstva Brčko distrikta BiH. Do sada je ova podrška pružana kroz sustav poticaja koji je reguliran Zakonom o poticaju u gospodarstvo Brčko distrikta BiH („SLGL BD BiH“, broj 23/2016). Pored toga, Brčko distrikt BiH, zajedno s oba entiteta i državom BiH, aktivno sudjeluje u jedinstvenom sustavu izvješćivanja o implementaciji Akta o malom biznisu (SBA – *Small Business Act*) i Indeksa MSP politika (*SME Policy Index*). Ovi dokumenti predstavljaju referentni okvir Europske unije za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku u području malih i srednjih poduzeća.

Kako bi se unaprijedio razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća u Brčko distriktu BiH pokrenute su opsežne aktivnosti u vezi s izmjenom Zakona o poticaju u gospodarstvo BD BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 13/16) i usklađivanju definicije MSP sa definicijom iz Preporuke Europske komisije koja se odnosi na definiciju mikro, malih i srednjih poduzeća, broj 2003/361 („Službeni glasnik Europske unije“, broj L124/36, 2003. godine).

Vlada Brčko distrikta BiH učinila je važan korak donoseći odluku o pokretanju izrade Strategije razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva u Brčko distriktu BiH 2021. – 2027. godine. Urađena je kao sektorska strategija, na temelju Strategije razvoja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za razdoblje 2021. – 2027. kao temelja za sve sektorske strategije, srednjoročne planove razvoja i godišnje planove rada, u skladu sa Zakonom o proračunu Brčko distrikta BiH. Upravo je prioritet „Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća“ zajedno sa prioritetom „Privlačenje investicija“ bio ishodište za definiranje tri strateška cilja Strategije razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva u Brčko distriktu BiH 2021. – 2027. godine. Ovi ciljevi obuhvaćaju sve ključne aktere u području poduzetništva i MSP: prvi cilj se

odnosi na poduzetnike i MSP koji posluju na lokalnom i domaćem tržištu, drugi cilj se fokusira na izvozno orijentirana poduzeća, a treći cilj naglašava dominantan smjer razvoja MSP u ovom strateškom razdoblju: inovativna orientacija i stvaranje veće dodatne vrijednosti. Ovim se stvaraju bolji uvjeti i veća atraktivnost sektora MSP za mlade ljude, kao i veće plaće za uposlene u tom sektoru. Važno je napomenuti da je oporavak i obnavljanje od negativnih posljedica pandemijske krize izazvane virusom COVID-19 također uključeno u ciljnu orijentaciju.

Prioritet „Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća“ operacionalizira se kroz pet mjera, i to: podrška za poslovanje gospodarstva i oporavak od posljedica pandemijske krize, sustavna podrška poduzetništvu mlađih i poduzetništvu žena, podrška inovacijama i digitalizacijom poduzeća, podrška izvozno-orientiranim sektorima i poduzećima i usklađivanje i unapređivanje poslovnog okruženja.

Broj MMSP u odnosu na broj stanovnika, rast prihoda MMSP i napredak BiH u implementaciji SBA (*SME Policy Index*) tri su indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća“.

Tablica 20 Indikatori krajnjeg rezultata za prioritet 1.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti (2027)
Broj MMSP u odnosu na broj stanovnika	39 MMSP na 1000 stanovnika (2019)	42	44	50 MMSP na 1000 stanovnika (2027)
Rast prihoda MMSP	1,9 mlrd. KM (2019)		2,58 mlrd. KM (2022)	Najmanje za 20%
Napredak BiH u implementaciji SBA (SME Policy Index)	Znatno ispod prosjeka zemalja zapadnog Balkana i Turske (2019)			Na razini prosjeka zemalja zapadnog Balkana i Turske (2025)

Prema izvješću Odjela za gospodarski razvitak, sport i kulturu broj aktivnih malih i srednjih poduzeća i samostalnih gospodarstvenika bio je 3.316, a broj stanovnika 81.414, što znači da je u 2022. godini bilo 44 mala i srednja poduzeća na tisuću stanovnika. Uzme li se u obzir da je u baznoj 2019. godini bilo 39 a da je ciljna vrijednost 50 malih i srednjih poduzeća za 2027. godinu, može se zaključiti da je u prve dvije godine implementacije Strategije ostvaren značajan napredak.

Rast prihoda malih i srednjih poduzeća (MSP) predstavlja drugi indikator prioriteta u razvoju poduzetništva. Polazna vrijednost prihoda MSP-a u 2019. godini iznosila je 1,9 milijardi KM, a postavljeni cilj bio je povećanje prihoda za najmanje 20% u odnosu na polaznu vrijednost, odnosno dostizanje 2,2 milijarde KM. U 2022. godini, prihodi MSP-a iznosili su 2,58 milijardi KM, pokazujući značajan rast kojim je već sada dostignuta ciljna vrijednost postavljena za 2027. godinu.

Napredak Bosne i Hercegovine u implementaciji SME Policy Index-a (Indeksa politika za mala i srednja poduzeća) predstavlja treći indikator prioriteta razvoja poduzetništva i MSP-a. Polazna vrijednost ovog indikatora u 2019. godini opisno je postavljena kao „znatno ispod prosjeka

zemalja zapadnog Balkana i Turske“, a ciljna vrijednost je postavljena na „razini prosjeka zemalja zapadnog Balkana i Turske“ do 2025. godine. U srpnju 2022. godine, OECD u suradnji s partnerima (Europska komisija, Europska banka za obnovu i razvoj i Europska fondacija za obuku) objavio je izvješće „Indeks MSP politika: Zapadni Balkan i Turska 2022: Procjena implementacije Small Business Act za Europu, Indeks MSP politika“. Prema pokazateljima iz ovog Izvješća, Bosna i Hercegovina je ostvarila određeni napredak, što ukazuje na pozitivne trendove u razvoju poduzetništva i malih i srednjih poduzeća. Prvi prioritet „Podrška poduzetništvu i malim i srednjim poduzećima“ realizuje se kroz pet mjeru, i to: Podrška za poslovanje gospodarstva i oporavak od posljedica pandemijske krize; Sustavna podrška poduzetništvu mladih i poduzetništvu žena; Podrška inovacijama i digitalizaciji poduzeća; Podrška izvozno- orientiranim sektorima i poduzećima; Usklađivanje i unapređivanje poslovnog okruženja.

Realizacija mjera ovog prioriteta doprinosi će realizaciji akceleratora „Povoljno okruženje poduzetništvo i inovacije“ i pokretača unutar ovog akceleratora.

Graf 35 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama prvog prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ■ Povećanje investicija u infrastrukturu istraživanja, razvoja i inovacija u javnom i privatnom sektoru ■ Digitalizacija ekonomije ■ Stvaranje uključivanje u globalne lancе vrijednosti ■ Razvoj prevođilačke infrastrukture ■ Zaštita prava radnika, regulisanje rada i prava radnika tokom nesreća ■ Efikasna borba protiv korupcije ■ Borba protiv različitih oblika kriminala i terorizma 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Podrška za poslovanje gospodarstva i oporavak od posljedica pandemijske krize 1.1.2. Sustavna podrška poduzetništvu mladih i poduzetništvu žena 1.1.3. Podrška inovacijama i digitalizaciji poduzeća 1.1.4. Podrška izvozno-orientiranim sektorima i poduzećima 1.1.5. Usklađivanje i unapređivanje poslovnog okruženja

Mjera 1.1.1. Podrška za poslovanje gospodarstva i oporavak od posljedica pandemijske krize

Ovom mjerom predviđeno je nastavljanje dobrih praksi u pogledu pružanja finansijske podrške (poticaja, garancija/dotacija i subvencija) koja se pruža gospodarstvu, uz njeno djelimično prilagođavanje za oporavak poduzetničke djelatnosti i MSP od negativnih posljedica pandemijske krize, kao i stjecanje otpornosti na slične krize u budućnosti, te postupno preusmjerenje dijela sredstava na podršku ciljanim skupinama (mladi poduzetnici i žene poduzetnice), na podršku inovacijama, digitalizaciji i dekarbonizaciji kao novim razvojnim izazovima za MSP te na intenzivniju podršku izvozno-orientiranim poduzećima i sektorima, u skladu sa mjerama 1.1.2., 1.1.3. i 1.1.4. Posebna skupina aktivnosti odnosi se na poboljšanje regulatornog okvira za procedure stečaja/bankrota firmi, s ciljem ubrzanja i pojeftinjenja postupaka te na pripremu i promociju ciljanih mjera podrške za pružanje druge šanse poduzetnicima.

Tako će ova podrška biti bolje ciljana i omogućitiće postizanje većih učinaka uz korištenje srazmjerne istog opsega sredstava. Također, njome će se omogućiti brži oporavak gospodarstva od posljedica pandemijske krize, kao i odgovarajući napredak u implementaciji SBA u dimenzijama 2 (Bankrot i druga šansa) i 6 (Pristup financijama).

Primena predložene mere ima za cilj da izravno doprinese ublažavanju štetnih posljedica koje je pandemijska kriza imala na poduzetnike i poduzeća. Također, očekuje se da će ona postupno dovesti do oporavka poslovnih performansi u sektoru gospodarstva i poljoprivrede, uz to da se do 2023. godine dostignu ključni pokazatelji koji su bili prisutni 2019. godine. U srednjem i dugom roku, ova mjera ima za cilj da doprinese povećanju broja malih, mikro i srednjih poduzeća u odnosu na broj stanovnika, kao i rastu prihoda i drugih poslovnih ostvarenja ovih poduzeća. Očekuje se postepeni rast bruto-dodane vrijednosti i izvoza.

Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjeru, dok se nositelji mjeru sastoje od više institucija kao što su Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu, Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo, Direkcija za financije, Razvojno-garancijski fond BD BiH, Osnovni sud BD BiH, Gospodarska komora BD BiH i Udruga poslodavaca BD BiH. Realizacija ove mjeru ima za cilj značajno poboljšanje stanja samostalnih poduzetnika i poduzeća kao i poljoprivrednih gazdinstava.

Stupanj dostizanja razvojnih učinaka bit će ocenjivan putem tri indikatora izlaznih rezultata, i to: broj aktivnih subjekata malog poduzetništva (SP) i mikro, malih i srednjih poduzeća (MMSP), broj MMSP koji koriste dosadašnje obilke poticaja, kao i napredak SBA profila Bosne i Hercegovine u dimenziji 2 (Bankrot i druga šansa) i dimenziji 6 (Pristup financijama).

Tablica 21 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019.)	2022.		Ciljne vrijednosti
		Ciljna vrijednost	Realizovana vrijednost	
Broj aktivnih SP i MMSP	3.278	3.316	3.599	Do 2023. dostići razinu iz 2019.
Broj MMSP koja koriste dosadašnje vidove poticaja	1.569	1.607	1.781	Manje od 1200 (2027.)
Poboljšanje SBA profila BiH u dimenziji 2 (Bankrot i druga šansa) i dimenziji 6 (Pristup financijama)	2,55 3,26	2,55 3,26	2,55 3,26	3,50 4,00 (2025.)

Broj aktivnih samostalnih poduzetnika i malih i srednjih poduzeća u 2022. godini veći je za 321 u odnosu na 2019. godinu, što znači da je već dostignuta ciljana vrijednost, šta više i prebačena za 9,8 %. Na žalost drugi indikator bilježi negativne rezultate jer je broj MMSP koja koriste dosadašnje vidove poticaja 1781 i veći je za 212 MMSP, a ciljna vrijednost do 2017. godine je 1.200. Dotignute vrijednosti za treći indikator ostale su nepromijenjene.

Ovu mjeru koordinira Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu. U godišnjem planu rada za 2022. godinu definirano je jedanaest aktivnosti, a za koje je planirano da se utroši oko 8.873.500 KM. Prema izvješću

koordinatora, utrošeno je 8.548.354 KM, što čini 96 % realiziranih sredstava.

Mjera 1.1.2. Sustvna podrška poduzetništvu mladih i poduzetništvu žena

Mjerom se potiče i omogućava prelaz s *ad hoc* podrške na sustavnu podršku poduzetništvu dvaju vrlo važnih ciljnih skupina, mladih i žena, čiji je udjel u strukturi osnivanja i vođenja MMSP-a još uvije nizak. Sustavna podrška obuhvaća: uključivanje poduzetničkog učenja u programe formalnog srednjoškolskog i sveučilišnog obrazovanja u vidu fakultativnog i/ili obveznog predmeta, podršku razvoju poduzetništva mladih, naročito u području informacijskih tehnologija i podršku poduzetništvu žena.

U sklopu mjere predviđena je razrada i realizacija projekta „Uspostavljanje inkubatora za razvoj IT firmi“. Cilj projekta je olakšavanje osnivanja i početne faze poslovanja IT firmi na teritoriji Brčko distrikta BiH uspostavljanjem odgovarajućeg inkubatora koji uključuje specifične vidove podrške mladim poduzetnicima (potrebne usluge, obuke, infrastrukturu i drugu nužnu podršku).

Provođenje ove mjeru u srednjem i dugom roku ima za cilj poticanje broja novih poduzeća, posebno među obrazovanim mladim poduzetnicima. Očekuje se da nova poduzeća budu fokusirana na djelatnosti s visokom dodanom vrijednosti i da će stvarati radna mjesta za visokokvalificiranu radnu snagu, prije svega mlade stručnjake. Također, očekuje se da će ova mjeru imati pozitivan utjecaj na implementaciju programa Poduzetničkog učenja i razvoja stručnih i poduzetničkih vještina.

praćenja ostvarujemo kroz upotrebu četiri ključna indikatora: povećanje broja perspektivnih mladih IT stručnjaka, osnivanje novih IT firmi od strane mladih poduzetnika, povećanje udjela žena u dodijeljenim poticajima za samozapošljavanje (omjer broja poticaja za žene i ukupnog broja poticaja) te unapređenje SBA profila Bosne i Hercegovine u dimenziji 1.1. (Poduzetničko učenje) i 8a. (Stručne i poslovne vještine).

Tablica 22 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizirana vrijed. (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj novih mladih IT stručnjaka	0 (2020.)	3	3	Najmanje 100 (2027.)
Broj novih IT firmi osnovanih od strane mladih poduzetnika	0 (2020.)	10	10	Najmanje 20 (2027.)
Udjel žena u dodijeljenim poticajima za samozapošljavanje (broj poticaja za žene u odnosu na ukupan broj poticaja)	26 % (85 od 317 u razdoblju u 2014-2019)	27%	36 %	Više od 35 % (2021.-2027.)
Poboljšanje SBA profila BiH u dimenziji 1.1. (Poduzetničko učenje) i 8a. (Stručne i poslovne vještine)	3,23 (2019) 2,70 (2019)	3,23 2,70	3,23 2,70	3,8 (2025.) 3,5 (2025.)

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mjeru, dok su kao nositelji mjeru prepoznati Odjel za obrazovanje BD BiH, srednjoškolske i visokoškolske institucije BD BiH, Razvojno-garancijski fond BD BiH, Zavod za zapošljavanje BD BiH, Gospodarska komora BD BiH, Udruga žena i Udruga poslodavaca BD BiH.

Mjera 1.1.3. Podrška inovacijama i digitalizaciji poduzeća

Ovom mjerom se potiče pametni rast inovacijama, ne samo u fazi proizvodnje, već i prije i poslije proizvodnje, gdje se ostvaruje veća dodana vrijednost, zatim povećanje udjela znanjem intenzivnih proizvoda/usluga i sektora u gospodarskoj strukturi i povećanje dodane vrijednosti, što treba da rezultira i većom atraktivnosti poduzetničke karijere i zapošljavanja u malim i srednjim poduzećima za mlade, te postupnom integracijom gospodarstva BD BiH u šire europske tokove digitalizacije. Planira se kreiranje akcijskog plana za podršku inovacijama u MSP (uključujući digitalizaciju i energetsku učinkovitost) i kreiranje specifičnog instrumenta podrške inovacijama u vidu vaučer-sheme.

Provođenje ove mjeru u srednjem i dugom roku treba da dovede do rasta bruto dodane vrijednosti, zahvaljujući inovacijama proizvoda, procesa, organizacije te digitalizaciji i prelazu na e-trgovinu i energetski učinkovitije poslovanje, čime će se olakšati uključivanje i održavanje u novim lancima vrijednosti. Također, realizacija mjeru treba

dovesti do rasta prihoda od izvoza, kao i do napretka BiH u implementaciji SBA (dimenzije 8b. i 10).

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere.

Dva indikatora na temelju kojih će biti iskazani izlazni rezultati u okviru navedene mjeru su: rast bruto dodane vrijednosti MSP-a i poboljšanje SBA profila BiH u dimenziji 8b. (Inovacije).

Tablica 23 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.3.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost	Realizovana vrijednost	Ciljne vrijednosti
Rast bruto dodane vrijednosti MSP-a	245,6 mil. KM (2019.)	255,46 mil. KM	79,055 mil. KM	Najmanje za 20% (2027.)
Poboljšanje SBA profila BiH u dimenziji 8b. (Inovacije)	1,86	1,86	-	4,00 (2025.)

Mjera 1.1.4. Podrška izvozno orientiranim sektorima i poduzećima

Implementacija ove mjeru ima za cilj značajno olakšavanje izvoza malih i srednjih poduzeća (MSP) na zahtjevna inozemna tržišta, posebno u skladu s direktivama EU novog pristupa. Ova mjeru uključuje finansijsku podršku poduzećima za usvajanje tehničkih standarda i za sudjelovanje na međunarodnim sajmovima. Također, obuhvaća različite vidove podrške za jaču integraciju MSP-a u globalne lance vrijednosti, uključujući primjenu koncepta klastera. Klasteri se smatraju važnim pokretačima ekonomije i inovacija, jer omogućavaju bolju interakciju između povezanih kompanija, obrazovnih institucija i istraživačkog sektora.

U srednjem i dugom roku, očekuje se da će provođenje ove mjeru

dovesti do rasta izvoza gospodarstva Brčko distrikta BiH. Poduzeća će biti u mogućnosti da ispune osnovne uvjete za izvoz na zahtjevna tržišta EU i drugih zemalja, posebno u pogledu tehničkih standarda za proizvode. Pored toga, očekuje se da će mjeru doprinijeti poboljšanju SBA profila BiH, posebno u dimenziji pristupa MSP-a standardizaciji i internacionalizaciji.

Također, realizacija ove mjeru treba dovesti do stvaranja veće dodatne vrijednosti za domaća poduzeća. To će se postići smanjenjem ovisnosti o posrednicima na međunarodnim tržištima, što se trenutno manifestira u obliku trgovackih standarda. Ovi standardi često zahtijevaju da domaća

poduzeća dodatno plaćaju za plasman svojih proizvoda pod standardima posrednika.

Za koordinaciju implementacije ove mjere odgovoran je Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu. Nositelji mjere prepoznati su kao Udruga poslodavaca BD BiH, Gospodarska komora BD BiH i Direkcija za financije BD BiH. Ova suradnja između različitih institucija ključna je za uspješnu implementaciju mjere i ostvarivanje njenih dugoročnih benefita za gospodarstvo Brčko distrikta BiH i šire.

Tablica 24 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.4

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizirana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Rast prihoda od uvoza	210,3 mil. KM (2019.)	210,3 mil. KM	47,19 mil. KM	Najmanje za 20 % (2027.)
Poboljšanje SBA profila BiH u dimenziji 7 (Pristup MSP-a standardizaciji) i dimenziji 10 (Internacionalizacija)	2,78 2,57	2,78 2,57	-	3,50 (2025.) 4,00 (2025.)

Mjera 1.1.5. Usklađivanje i unapređivanje poslovnog okružja

Mjera za unapređenje poslovnog okružja uključuje usklađivanje zakonskih i podzakonskih akata s preporukama EU i Zakonom o državnoj pomoći BiH. Osim toga, podrazumijeva i stalni rad na poboljšanju poslovnog okružja putem otvorenog i konstruktivnog javno-privatnog dijaloga sa gospodarskim asocijacijama. Gospodarske asocijacije se očekuje da igraju vodeću ulogu u predlaganju novih rješenja za poboljšanje poslovnog okružja.

Harmonizacijom poslovnog okvira s odgovarajućim EU i BiH standardima omogućit će se veća dostupnost programa finansijske i nefinansijske podrške za mala i srednja poduzeća (MSP) i poduzetništvo iz domaćih, bilateralnih i EU fondova. Cilj je stvoriti povoljnije uvjete za poslovanje MSP-a, što uključuje i predlaganje i uvođenje novih rješenja u pogledu olakšica za poslovanje i smanjivanje barijera, što će olakšati pokretanje novih i razvoj postojećih MSP-a.

Ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere ima Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu. Nositelji mjere uključuju više institucija kao što su Ured gradonačelnika (Zakonodavni ured), Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju, Gospodarsko vijeće BD BiH, Gospodarska komora BD BiH i Udruga poslodavaca BD BiH. Ove institucije

zajednički rade na uspostavljanju učinkovitijeg i konkurentnijeg poslovnog okružja za MSP-e, što je ključno za ekonomski razvoj i integraciju u šire europske i globalne tržišne tokove. Predlaganjem i uvođenjem novih rješenja u pogledu olakšica za poslovanje i smanjivanja barijera olakšat će se pokretanje novih i razvoj postojećih MSP.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere, dok se nositelji mjere sastoje od više institucija kao što su Ured gradonačelnika (Zakonodavni ured), Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju, Gospodarsko vijeće BD BiH, Gospodarska komora BD BiH i Udruga poslodavaca BD BiH.

Tablica 25 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.1.5

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Stupanj usklađenosti Zakona o poticanju gospodarstva s preporukama EU	Djelimično (2019.)	Djelimično	Djelimično	Potpuno (2023.)
Broj uspiješnih novih zajedničkih inicijativa PK i UP BD BiH	0 (2020.)	1	1	Najmanje 5 (2025.)
Poboljšanje SBA profila BiH u dimenziji 3 (Institucijski i regulatorni okvir) i dimenziji 5a (Usluge podrške za MSP)	2,62 (2019.) 3,41 (2019.)	2,85 (2019.) 3,55 (2019.)	-	4 (2025.) 4,2 (2025.)

PRIORITET 1.2. RAZVOJ POLJOPRIVREDE I RURALNIH PODRUČJA

Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja predstavlja strateški razvojni prioritet u okviru kojeg se nastoji kvalitetno i dugoročno rješiti osnovni problem poljogospodarskog sektora Brčko distrikta BiH: relativno niska produktivnost, kako po jedinici proizvodnje, tako i po gazdinstvu. To se može postići kroz postupno uvođenje strukturnih promjena sektora i sustavno uvođenje koncepta ruralnog razvoja, s težištem na jačanju konkurentnosti sektora, većoj specijalizaciji i održivosti poljoprivrednih gazdinstava. Ključne mјere u potpunosti prate takav razvojni pravac i smjer. Za ostvarivanje takvog, strateški nužnog prelaza na konkurenčniju poljoprivrednu proizvodnju i kvalitetniji ruralni razvoj, potrebno je osigurati kontinuirano organizacijsko prilagođavanje i kadrovsko jačanje ovog sektora.

Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo u svom godišnjem planu rada za 2022. godinu izvjestilo je da je kroz svoja tri programa rada pratilo samo jednu od četiri planirane mјera u strategiji i to „Podrška za unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje“. Drugi program rada imenovan je „Podrška samozapošljavanju u poljoprivredi“ mogao bi se djelomično dovesti u vezu sa četvrtom mjerom koja se odnosila na organizacijski i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede.

Realizacija zahtjeva za poticaje u poljoprivredi po zahtjevima iz 2021. i 2022. godine – Proračunom je odobreno 9.900.000 KM na ime poticaja u poljoprivredi da bi se kroz dva rebalansa ovaj iznos uvećao i u konačnici iznosio 18.450.000 KM. Realizirani iznos je 18.438.977,76 KM (99,94 %) od čega se iznos od 4.772.437,61 KM odnosi na realizaciju poticaja po zahtjevima iz prethodne 2021. godine.

Rebalansom proračuna od 2. 11. 2022. godine osiguran je iznos od 400.000 KM, a odnosi

se na Subvencije za nadoknadu štete zbog suše na usjevima kukuruza u 2022. godini. Realizirani iznos po ovom osnovu je 398.963,13 KM (99,74 %).

Rast bruto proizvodnje u području poljoprivrede, lova i šumarstva i rast BDV u području poljoprivrede, lova i šumarstva su dva indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja“.

Tablica 26 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 1.2

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Rast bruto-proizvodnje u području poljoprivrede, lova i šumarstva	109,7 mil. KM (2018.)			Najmanje za 15 % (2027.)
Rast BDV u oblasti poljoprivrede, lova i šumarstva	70,6 mil. KM (2018.)			Najmanje za 20 % (2027.)

Vlada Brčko distrikta BiH je na prijedlog Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo usvojila Strategiju razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Brčko distrikta BiH za razdoblje 2021. – 2027. godina. Radi se o strateškom dokumentu kojim se daju jasne smjernice aktivnosti i prioritetni pravci djelovanja u domeni ruralnog razvoja i poljoprivredno-prehrabrenog sektora, a koji je nastao u okviru FAO projekta „Podrška pripremi izrade Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Brčko distrikta BiH“.

Prioritet „Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja“ operacionalizira se kroz četiri mјere, i to: Podrška za unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje; Poboljšanje zemljišne politike i konsolidacija zemljišta; Mobilizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnih područja i organizacijski i Kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Realizacija ovih mjer će pomoći u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, posebno akceleratora „Povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije“. Graf koji slijedi ilustrira povezanost ovih mjera sa ciljevima održivog razvoja.

Graf 36 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama drugog prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Povećanje investicija u infrastrukturu istraživanja, razvoja i inovacija u javnom i privatnom sektoru ☒ Digitalizacija ekonomije ☒ Stvaranje i uključivanje u globalne lancе vrijednosti 	<ul style="list-style-type: none"> 1.2.1. Podrška za unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje 1.2.2. Poboljšanje zemljišne politike i konsolidacija zemljišta 1.2.3. Mobilizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnih područja 1.2.4. Organizacijski i kadrovske razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja

Mjera 1.2.1. Podrška za unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje

Dosadašnja politika poticaja dala je dobre rezultate u pogledu stupnja obrađenosti oraničkog zemljišta, koji je viši nego u većini drugih dijelova BiH, kao i u pogledu neformalne zaposlenosti u ruralnim dijelovima. U novom strateškom razdoblju ona treba da se prilagodi novim izazovima specijalizacije i komercijalizacije proizvodnje na farmama, uključivanja u lance vrijednosti izvozno orientiranih prehrambenih firmi te jačanja povezanih ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima.

Planira se postupno uvođenje ciljane podrške poljoprivrednim gazdinstvima kojom će se usmjeravati i olakšavati investicije u imovinu, opremu i tehnologiju, digitalizaciju, preradu i marketing. Predviđena je i podrška za diversifikaciju i razvoj ruralnih aktivnosti, kao i povećanje ekonomске aktivnosti u ruralnim područjima.

Ovom mjerom treba se povećati sposobnost poljoprivredno-prehrambenog sektora da se nosi s konkurenckim pritiskom i tržišnim

silama, te da se pomogne sektoru u postepenom usklađivanju sa standardima EU. Također, omogućiti će se stvaranje novih radnih mesta i održavanje postojećih radnih mesta kroz razvoj novih poslovnih aktivnosti, čime se povećava razinu ekonomske aktivnosti ruralnih područja i obrće trend ruralne depopulacije.

Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mjeru, dok se nositelji mjeru sastoje od više institucija kao što su Udruga poslodavaca BD BiH, Gospodarska komora BD BiH i Direkcija za financije BD BiH.

Tablica 27 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.2.1

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Udjel sredstava za strukturne i ruralne razvojne inicijative (stub 2) u poticajima za poljoprivredu	oko 10% (2019.)	10 %	9 %	oko 30 % (2027.)
Rast investicija u području Poljoprivrede, lov i šumarstvo (pravne osobe)	2,7 mil. KM (2018.)	Za 5 % (u odnosu na početnu)	5 %	Najmanje za 100 % (2027.)

Mjera 1.2.2. Poboljšanje zemljišne politike i konsolidacija zemljišta

Ovom mjerom teži se postupnom prebrođivanju jednog od fundamentalnih ograničenja za razvoj poljogospodarskog sektora: male i fragmentirane zemljišne strukture farmi koja umanjuje konkurentnost i često odvraća

kućanstva od komercijalne poljoprivredne proizvodnje.

Specifični fokus mjeru je na unapređenju učinkovitosti tržišta poljogospodarskog zemljišta i na konsolidaciji zemljišta.

Pod konsolidacijom zemljišta podrazumijevaju se aktivnosti arondacije, komasacije i hidromelioracija. Aktualni proces komasacije s hidromelioracijom usmjeren je na okrupnjavanje poljogospodarskog zemljišta, razvoj putne infrastrukture za bolji pristup novoformiranim parcelama te poboljšanje kvaliteta zemljišta putem sustava navodnjavanja i odvodnjavanja. Primarna svrha i cilj komasacije jeste optimizacija ekonomskih parametara poljoprivredne proizvodnje, što uključuje smanjenje ulaganja po jedinici proizvoda i kao posljedicu, poboljšanje kvaliteta života stanovništva u ruralnim područjima, te doprinos razvoju poljoprivrede i šumarstva, zaštiti prirodnog okruženja i prostornom razvoju.

U okviru ove mjere planira se pokretanje pilot projekta ili kompletног projekta konsolidacije zemljišta, čiji je zadatak potaknuti zemljoposjednike na definiranom području/selu da smanje fragmentaciju kroz razmjenu i/ili kupoprodaju zemljišnih parcela. Očekuje se da primjena ove mјere, u skladu s pozitivnim zakonskim normama iz ovog područja

(Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o komasaciji, Zakon o premjeru i katastru), uz podršku odgovarajućeg strateškog projekta, omogući postepeno zaustavljanje i obrtanje trenda usitnjavanja poljogospodarskog zemljišta, čime bi se doprinijelo povećanju prosječne veličine tržišno orijentiranih farmi, unapređujući time konkurentnost poljoprivredno-prehrambenog sektora, posebno tržišno orijentiranih farmi.

Odjel za poljoprivrodu, šumarstvo i vodno gospodarstvo ima ključnu ulogu koordinaciji implementacije ove mјere, dok je Odjel za javni registar (Povjerenstvo za komasaciju) identificirano kao primarni nositelj mјere.

Tablica 28 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.2.2

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Preokretanje trenda usitnjavanja poljoprivrednih posjeda	Trend usitnjavanja (do 2019.)	-	-	Trend ukupnjavanja (2027.)
Povećanje prosječne veličine tržišno orijentisanih farmi	oko 2 ha (2019.)	-	-	Najmanje za 100 % (2027.)

Mjera 1.2.3. Mobilizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnih područja

Mobilizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnih područja izvršit će se kroz implementaciju pristupa LEADER, koji je višestruko potvrđen kao učinkovit u zemljama EU, odnosno kroz povećanje udjela ruralnog stanovništva i razvijanje civilnog društva i socijalnog dijaloga unutar ruralnog stanovništva, olakšavanje dobrog upravljanja kroz lokalna partnerstva i poticanje zapošljavanja i razvijanje ljudskog kapitala. Time se omogućuje i olakšava sudjelovanje ruralnog stanovništva i civilnog sektora u planiranju i pokretanju lokalnih inicijativa kojima se unapređuje ekonomski potencijal ruralnih područja i poboljšava kvalitet života u ruralnim područjima.

Odjel za poljoprivrodu, šumarstvo i vodno gospodarstvo je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mјere.

Tablica 29 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.2.3

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj uspostavljenih i funkcionalnih LAG-ova	0 (2019.)	-	-	Najmanje 3 (2027.)

Mjera 1.2.4. Organizacijski i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja

Organizacijski i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja treba da bude u funkciji strukturnog i ruralnog razvoja, tako da se omogući efikasniji i djelotvorniji rad na razvoju mjera i instrumenata podrške i praćenju njihovih efekata, s jedne strane, i na njihovoj implementaciji, s druge strane, uz učinkovitije pružanje usluga poljoprivrednim gazdinstvima kao primarnoj ciljnoj skupini.

U okviru mjere predlaže se organizacijsko uređivanje ovih poslova, kadrovsko jačanje i kontinuirano inoviranje znanja i vještina uposlenih u ovom sektoru. Ovom mjerom se omogućuje i olakšava realizacija ostalih mjera u okviru prioriteta 1.2. Time se posredno

doprinosi ostvarenju prioriteta razvoja poljoprivrede i ruralnih područja.

Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere.

Tablica 30 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.2.4.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj uspostavljenih i funkcionalnih organizacijskih jedinica za implementaciju finansijske i savjetodavne podrške	0 (2019.)	-	-	Najmanje 2 (2027.)

PRIORITET 1.3. RAZVOJ TURIZMA

Ekonomija zasnovana na znanju (Pametan rast) i ekonomija zasnovana na doživljaju sve više doprinose gospodarskom razvoju gradova i općina, kako globalno, tako i na području zapadnog Balkana. U ovom kontekstu, turizam igra ključnu ulogu, ali njegov razvoj u Brčko distriktu BiH do sada nije bio sustavno usmjeren, već je većinom bio prepusten individualnim inicijativama. Ovakav pristup nije omogućio iskorištavanje glavnih komparativnih prednosti Distrikta, poput zemljopisnog položaja, rijeke Save i luke, u stvaranje konkurenčkih lokacijskih prednosti. Promjena ovog pristupa moguća je samo ako se razvoj turizma postavi kao jedan od strateških prioriteta i ako se osigura sustavna podrška.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu bio je označen kao koordinator mjera iz turizma. Međutim, u 2022. godini došlo je do organizacijskih promjena, koje su uključivale gašenje Službe za turizam unutar Pododjela, i odluku o osnivanju Turističke organizacije Brčko distrikta BiH, koja počinje s radom u 2023. godini. Ova organizacija će biti zadužena za koordinaciju mjera iz prioriteta razvoja turizma.

Prioritet „Razvoj turizma“ obuhvaća tri mjere: strateško profiliranje i turističko brendiranje Brčko distrikta BiH, organizacijsko i kadrovsko jačanje sektora turizma te izgradnju turističko-rekreativne infrastrukture. Planirana sredstva za realizaciju ovih mjer iznosila su 135.000 KM, ali su realizirana samo sa 41.270 KM, što predstavlja 31,7 % planiranih sredstava. Ovi podatci ukazuju na to da razvoj turizma u 2022. godini nije bio u centru pažnje razvojnih prioriteta Vlade Brčko distrikta BiH.

Kao indikatori krajnjih rezultata za ostvarenje prioriteta „Razvoj turizma“ postavljeni su rast broja turističkih dolazaka, rast broja turističkih noćenja i rast prihoda u hotelijerstvu i ugostiteljstvu.

Tablica 31 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 1.3

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizirana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Rast broja turističkih dolazaka	13.958 (2019.)		13.408	Najmanje za 20 %
Rast broja turističkih noćenja	21.896 (2019.)		22.122	Najmanje za 20 %
Rast prihoda u hotelijerstvu i ugostiteljstvu	5,3 mil. KM (2018.)			Najmanje za 20 %

U 2022. godini, unatoč utjecaju pandemije COVID-19, došlo je do rasta turističkog prometa u Brčko distriktu BiH. Ukupno je registrirano 13.408 turističkih dolazaka, od kojih 6.462 dolaska domaćih i 6.946 dolazaka stranih turista. Iako je ovaj broj za 3,94 % manji u odnosu na ciljanu vrijednost iz 2019. godine, rast u odnosu na prethodne godine je evidentan.

U pogledu turističkih noćenja, 2022. godina je zabilježila ukupno 22.122 noćenja, s 11.628 noćenja domaćih turista. Ovaj broj je veći za 1,03 % u odnosu na polaznu ciljanu vrijednost.

Strategija razvoja turizma igra ključnu ulogu u dalnjem poticanju rasta turističkog sektora. Realizacija mjeru iz ove strategije ima za cilj poticanje akceleratora „Povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije“ i „Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem“.

Graf koji slijedi ilustrira povezanost mjera trećeg prioriteta prvog strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora u okviru ciljeva održivog razvoja u BiH, naglašavajući kako se različiti aspekti turističkog razvoja integriraju u širi kontekst održivog razvoja.

Graf 37 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama trećeg prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ■ Povećanje investicija u infrastrukturu istraživanja, razvoja i inovacija u javnom i privatnom sektoru ■ Digitalizacija ekonomije ■ Mobiliziranje potencijala dijaspore ■ Jačanje uloge gradova i regija kao pokretača razvoja ■ Stvaranje i uključivanje u globalne lanci vrijednosti ■ Zaštita i obnova prirodnog kapitala ■ Razvoj sistema cirkularne ekonomije ■ Jačanje kontrole i praćenja kvaliteta eko sustava ■ Održivi turizam 	<ul style="list-style-type: none"> 1.3.1 Strateško profiliranje i brendiranje BD BiH 1.3.2 Organizacionjsko i kadrovsko jačanje sektora turizma 1.3.3 Izgradnja turističko-rekreativne infrastrukture

Mjera 1.3.1. Strateško profiliranje i turističko brendiranje Brčko distrikta BiH

Ovom mjerom se nastoji osigurati kvalitetno strateško profiliranje turizma Brčko distrikta BiH kroz selekciju, razvoj i brendiranje glavnih turističkih proizvoda.

Realizacija mjeru treba da dovede do strateškog profiliranja turizma u BD BiH, kao djelatnosti koju karakterizira globalni rast, sa efektima na niz drugih djelatnosti u povezanim lancima vrijednosti. Profiliranje i razvoj turističkih brendova treba da dovede do bolje ciljanih i većih investicija u ovoj oblasti i od strane javnog i od strane privatnog sektora, vodeći direktno do većeg broja turističkih posjeta, noćenja, kao i prihoda u hotelijerstvu i ugostiteljstvu.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mjeru.

Prema izvješću Godišnjem izvješću o radu, ova mjeru realizirala se kroz aktivnost Podrška projektima iz oblasti turizma – Donacije po javnom pozivu kojom je planirano podržati 15 projekata a za to je planirano izdvojiti 100.000

KM. Međutim, podržana su samo dva projekta i izdvojeno je svega 12.870 KM, što znači da je realizirano s 12,78 % planiranih sredstava.

Broj predloženih i prihvaćenih turističkih brendova Brčko distrikta BiH i broj razvijenih/ostvarenih turističkih brendova su indikatora uspješnosti realizacije ove mjeru.

Tablica 32 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.3.1

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj predloženih i prihvaćenih turističkih brendova BD BiH	0 (2020.)	0	0	Najmanje 5 (2024.)
Broj razvijenih/ostvarenih turističkih brendova	0 (2020.)	0	0	Najmanje 3 (2027.)

U 2022. godini, nažalost, nije bili predlaganja turističkih brendova pa samim tim ni realizacije istih, a isto se odnosi i na aktivnosti usmjerene na razvijanje turističkih brendova. U narednoj godini očekuje se veći angažman Turističke zajednice Brčko distrikta BiH na polju kreiranja, predlaganja i razvoja turističkih

brendova koji će doprinijeti bržem razvoju turizma, većem broju dolazaka i noćenja turista te rastu prihoda u turizmu, prije svega hotelijerstvu i ugostiteljstvu.

Mjera 1.3.2. Organizacijsko i kadrovsко jačanje sektora turizma

Ovom mjerom predviđa se uspostavljanje jedinstvenog destinacijskog upravljačkog tijela – DMO (Destination Management Organization) u skladu s najboljim praksama koje karakterizira sustavan pristup i partnerstvo javnog i privatnog sektora u upravljanju organizacijom. Također, planira se organiziranje niza edukacija nositelja turističke ponude kako bi se radilo na stalnom unapređenju i povećanju atraktivnosti ponude, kao i edukacija za profesionalce koji se bave turizmom.

Time će se osigurati ključne organizacijske i kadrovske prepostavke za razvoj turizma, koje, uz strateško profiliranje, brendiranje i izgradnju turističke infrastrukture, trebaju dovesti do znatno većih prihoda u ovom području, kao i do širenja privlačnog imidža Brčko distrikta BiH.

Uz paralelan razvoj i brendiranje glavnih turističkih proizvoda, organizacijski razvoj predviđen ovom mjerom treba dovesti do razvoja turizma kao potencijalno značajne privredne djelatnosti u BD BiH, otvarajući mogućnosti za bolje ciljane, više uskladene i veće investicije u ovom polju. To treba dovesti u srednjem i dugom roku do postupnog rasta broja turističkih posjeta i noćenja, kao i rasta prihoda od turizma.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjeru.

Realizacija mjeru odvijala se kroz aktivnosti istraživanja i izrada Studije izvodljivosti za

Mjera 1.3.3. Izgradnja turističko-rekreativne infrastrukture

Mjera podrazumijeva cijeli niz pojedinačnih aktivnosti/projekata, koje je potrebno

uspostavljanje i osnivanje Turističke organizacije za što je bilo planirano 30.000 KM. Studija je izrađena vlastitim kapacitetima za što je utrošeno 5.000 KM ili 16,67 % planiranih sredstava. Proaktivnim radom uposlenika Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu napravljena je ušteda od 25.000 KM.

Uspješnost ove mjeru pratimo preko dva indikatora i to: organizacija za turizam uspostavljena i funkcionalna; broj organiziranih edukacija u području turizma.

Tablica 33 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.3.2

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Organizacija za turizam uspostavljena i funkcionalna	0 (2019.)	0	0	1 (2025.)
Broj organiziranih edukacija u oblasti turizma	0 (2019.)	0	0	20 (2027.)

Iako nije formalno uspostavljena Turistička zajednica Brčko distrikta BiH – organizacija za turizam, ipak je u 2022. godini urađeno sve potrebno za njen početak rada od prvog siječnja naredne godine, a to znači da su donesene potrebne odluke i da su planirana sredstva u proračunu za njeno financiranje u 2023. godini.

Nije bilo aktivnosti na provođenju organiziranih edukacija u području turizma tijekom 2022. godine.

razraditi i uključivati u planove kapitalnih investicija, po prioritetima i dinamici koji će u

znatnoj mjeri biti opredijeljeni preporukama za razvoj glavnih turističkih brendova BD BiH (mjera 1.3.1). Težište je na uređenju gradskog dijela Save, gdje se planira i strateški projekt izgradnje marine na Savi, ali su obuhvaćeni i turistički prioriteti u drugim područjima BD BiH, kako bi se osigurala ravnomjernost u izgradnji sportsko-rekreativne i turističke infrastrukture.

Izgradnja raznovrsne turističko-rekreativne infrastrukture, u skladu sa strateški profiliranim razvojem turizma, treba dovesti u srednjem i dugom roku do postupnog rasta broja turističkih posjeta i noćenja, kao i rasta prihoda od turizma.

PRIORITET 1.4. PRIVLAČENJE INVESTICIJA

Gospodarske investicije u Brčko distriktu BiH u prethodnom razdoblju znatno zaostaju za opsegom investicija prije globalne ekonomske krize iz 2008. godine. Primjećeno je da investicije u industriji značajno zaostaju za investicijama u trgovini i javnom sektoru.

Kako bi se iskoristile komparativne prednosti Brčko distrikta BiH i transformirale u konkurentske prednosti, posebno u pogledu privlačenja privrednih investicija u prerađivačku industriju i nove tehnologije, nužno je tretirati ovo područje kao strateški prioritet. Ključni koraci uključuju osiguranje sustavne podrške, izgradnju poslovne infrastrukture i značajnije uključivanje iseljeništva. Također, potrebno je pojačano sudjelovanje u programima regionalne suradnje, Europske unije i regije zapadnog Balkana.

Prioritet „Privlačenje investicija“ realizira se kroz četiri mjeru: opremanje prioritetnih poslovnih zona, marketing lokacije za investitore, aktivno uključivanje iseljeništva u gospodarski razvoj Brčko distrikta BiH i aktivno sudjelovanje u programima regionalne suradnje, EU i Zapadnog Balkana. Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH koordinira prvu mjeru, Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu drugu mjeru, a Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju treću i četvrtu mjeru.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjeru, dok se nositelji mjeru sastoje od više institucija kao što su Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove, Odjel za javne poslove, Zavod za planiranje, projektovanje i razvoj BD BiH i Ured za upravljanje javnom imovinom.

Tablica 34 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.3.3

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj prioriteta/projekata izgradnje turističke infrastrukture realizovan kroz kapitalne i privatne investicije	0 (2019.)	1	1	Najmanje 15 (2027.)

Kao indikator krajnjeg rezultata za ostvarenje prioriteta „Privlačenje investicija“ postavljen je rast investicija u osnovna sredstva privatnog sektora.

Realizacija ovih mjeru će doprinijeti akceleratorima „Povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije“ i „Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava“.

Graf koji slijedi ilustrira povezanost mjeru četvrtoj prioriteta prvog strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 38 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama četvrtog prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ☒Povećanje investicija u infrastrukturu istraživanja, razvoja i inovacija u javnom i privatnom sektoru ☒Mobiliziranje potencijala dijaspore ☒Olačavanje poslovanja i podrška brzorastućim firmama ☒Stvaranje i uključivanje u globalne lanc vrednosti ☒Razvoj prevodilačke infrastrukture ☒Zaštita ljudskih prava ☒Efikasna borba protiv korupcije 	<ul style="list-style-type: none"> 1.4.1. Opremanje prioritetnih poslovnih zona 1.4.2. Marketing lokacije za investitore 1.4.3. Aktivno uključivanje iseljeništa u gospodarski razvoj BD BiH 1.4.4. Aktivno učešće u programima regionalne saradnje, EU i Zapadnog Balkana

Mjera 1.4.1. Opremanje prioritetnih poslovnih zona

Trenutna situacija u Brčko distriktu BiH karakterizira se postojanjem velikog broja poslovnih zona koje su tek djelimično izgrađene i popunjene. Mjera koja je predviđena za ovu situaciju usmjerena je na bolje fokusiranje, izbor i opremanje prioritetnih poslovnih zona radi stvaranja boljih uvjeta za poslovanje i privlačenje investitora. Ovo uključuje formiranje i izgradnju ekonomске zone – logističkog centra u poslovnoj zoni „McGovern“, kao i stvaranje prepostavki za formiranje drugih ekonomskih zona, u skladu s interesima privatnih investitora.

Opremanje poslovnih zona i izgradnja ekonomске zone „McGovern“ će doprinijeti podizanju nivoa investicija i stvaranju prepostavki za veće investicije privatnog sektora i iseljeništa na teritoriji Brčko distrikta BiH. Za koordinaciju implementacije ove mjere ključnu ulogu ima Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko

distrikta BiH, dok su kao nositelji mјere prepoznate više institucija, uključujući Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu, kao i Ured za upravljenje javnom imovinom. Za potpunu realizaciju ove mјere od velikog je značaja angažman Vlade Brčko distrikta BiH, kao i aktivno sudjelovanje privatnih investitora.

U 2022. godini, Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH izradio je Regulacijski plan za poslovnu zonu „McGovern“, što predstavlja važan korak ka realizaciji ovih ciljeva.

Tablica 35 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.4.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Izgrađenost i popunjenoš poslovnih zona	6 djelimično izgrađenih (5 djelimično popunjenoih)	6 djelimično izgrađenih (5 djelimično popunjenoih)	0	3 pretežno izgrađene i popunjene, 5 djelimično izgrađenih i popunjenoih)

Mjera 1.4.2. Marketing lokacije za investitore

Implementacijom ove mјere trebaju stvoriti osnove za planiranje, organizaciju, implementaciju i kontrolu marketinških aktivnosti Brčko distrikta BiH usmjerenih na privlačenje investicija iseljenika i ostalih investitora (domaćih i stranih). Takvim pristupom, uz postojeće komparativne i konkurentske prednosti, BD BiH može da se pozicionira kao jedan od regionalnih lidera na prestižnim međunarodnim ljestvicama (fDi's

European Cities and Regions of the Future), da privuče znatno veći broj investitora iz drugih dijelova BiH, iz inozemstva i iz iseljeništa, da se zainteresiraju za investicijske mogućnosti i pogodnosti koja ova prestižna lokacija pruža.

Provođenje ove mјere u srednjem i dugom roku treba da kroz povećanje svijesti, interesovanja i namjere za investiranje, dovede do rasta broja i vrijednosti investicija na području Brčko distrikta. U ovisnosti od

vrste investicija (preuzimanje postojeće firme, *brownfield*, *greenfield*) i poslovne djelatnosti (proizvodnja, trgovina, usluge...), mogu se očekivati efekti u pogledu zapošljavanja, primjene novih tehnologija, doprinosa izvozu ili supstituciji uvozu, eventualne suradnje sa domaćim poduzećima kao kupcima i dobavljačima. Povećanjem investicija bi se povećala porezna osnova, odnosno porezni prihodi za proračun Brčko distrikta BiH.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mjere, dok je kao nositelj mјere prepoznat Ured koordinatora BD BiH u Vijeću ministara BiH. Za potpunu implementaciju mјere nužno je uključiti pružatelje usluga u oblasti marketinga i produkcije (mreža, video, grafika) te omogućiti podršku i od relevantnih institucija i organizacija na državnoj razini (Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, FIPA), diplomatsko-konzularnih predstavnštva BiH u ciljanim zemljama, veleposlanstava ciljanih zemalja u BiH, FIC BiH, donatora, predstavništva gospodarstva europskih zemalja u BiH i medija.

Tablica 36 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.4.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Sudjelovanje u međunarodnom natjecanju fDi's European Cities and Regions of the Future	Brčko distrikt nije sudjelovao u natjecanju fDi's European Cities and Regions of the Future	Brčko distrikt nije sudjelovao u natjecanju fDi's European Cities and Regions of the Future	Brčko distrikt nije učestvovao u natjecanju fDi's European Cities and Regions of the Future	Brčko distrikt BiH izabran kao jedna od 10 lokacija u fDi's European Cities and Regions of the Future (do 2025.)

U 2022. godini, Vlada Brčko distrikta BiH, na inicijativu Ureda koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara BiH i Odjela za europske integracije i međunarodnu suradnju, usvojila je Plan

posjeta veleposlanstvima, institucijama i međunarodnim organizacijama. Cilj ovih posjeta bio je predstavljanje Jedinice za implementaciju projekata iz međunarodnih fondova pri Razvojno-garancijskom fondu Brčko distrikta BiH i unapređenje suradnje na državnoj razini.

U skladu s ovim planom, izvršene su posjete veleposlanstvima Švicarske, Italije, Republike Češke, Mađarske, Francuske i Bugarske u BiH. Ove posjete rezultirale su organizacijom različitih kulturnih i poslovnih događaja u Brčko distriktu BiH. Na primjer, održani su „Dani italijanskog filma“ i započete su aktivnosti na kandidiranju projekata vezanih za promociju mira i mladih s talijanskom razvojnom agencijom i organizacijom UNFPA.

Također, uspostavljena je dugoročna suradnja s Veleposlanstvom Bugarske u BiH, što je rezultiralo posjetom predstavnika Brčko distrikta BiH gradu Sofiji i organizacijom izložbe bugarskih umjetnika u Brčko distriktu BiH. Ove aktivnosti su imale značajnu ulogu u promociji kulture i umjetničkog nasleđa, kao i u jačanju veza između Brčko distrikta i drugih zemalja.

U okviru istog plana posjeta, predstavnici Ureda, Odjela za europske integracije i međunarodnu suradnju, Jedinice za implementaciju projekata iz međunarodnih fondova, te Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu posjetili su Agenciju za promociju stranih investicija u BiH (FIPA), a zatim su i predstavnici FIPA posjetili Brčko distrikt. Sastanak s Predstavništvom njemačke gospodarske komore u BiH (AHK) bio je usmjeren na predstavljanje Brčko distrikta BiH kao atraktivne lokacije za investiranje.

Ove inicijative su ključne u jačanju međunarodnih veza i promociji Brčko distrikta kao privlačne destinacije za ulaganja, suradnju

i kulturnu razmjenu.

Mjera 1.4.3. Aktivno uključivanje iseljeništva u gospodarski razvoj BD BiH

U skladu sa Strategijom razvoja suradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH za razdoblje 2020. – 2024., implementira se mjera koja podrazumijeva organiziranu podršku poslovnog povezivanja iseljenika i lokalnih gospodarstvenika. Cilj ove mjeru je podsticanje investicija iseljenika, njihovo uključivanje u mehanizme preferencijalnog financiranja investicijskih projekata, novog zapošljavanja, te uvođenje instrumenata finansijskog tržišta i tržišta kapitala za angažovanje finansijskih i investicionih resursa iseljenika u ekonomski razvoj Distrikta BiH.

Realizacijom ove mjeru očekuje se unapređenje poslovnih performansi lokalnih poduzetnika i iseljenika, što bi doprinijelo rastu poreznih prihoda Brčko distrikta BiH. Takođe, u srednjem i dugom roku, cilj je povećati svijest i interes potencijalnih investitora za investicijskim projektima u Distriktu, što bi dovelo do rasta broja investitora i vrijednosti realiziranih investicija, posebno od strane iseljenika.

Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju je zaduženo za koordinaciju implementacije ove mjeru, a u realizaciju su uključene i druge institucije, poput Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu, Ureda koordinatora BD BiH u Vijeću ministara BiH, Povjerenstva za vrijednosne papire, Udruga poslodavaca BD BiH, Gospodarske komore BD BiH i Direkcije za financije BD BiH.

U okviru svojih redovnih aktivnosti, Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju Brčko distrikta BiH aktivno radi na realizaciji Sektorske Strategije razvoja suradnje sa iseljeništvom za razdoblje 2020. – 2024. godina.

Iako ova strategija nije u potpunosti inkorporirana u Strategiju razvoja Brčko distrikta BiH za razdoblje 2021. – 2027. godina, Odjel provodi niz programa i projekata koji doprinose postizanju razvojnih ciljeva. Ove aktivnosti uključuju organizaciju manifestacija kao što su Dani brčanske dijaspore, sudjelovanje na poslovnim susretima s iseljenicima, kao i sudjelovanje delegacije Brčko distrikta BiH na međunarodnim samitima i događajima. Također, provode se redoviti, godišnji programi ospozobljavanja rukovoditelja i službenika Brčko distrikta BiH za suradnju s iseljeništvom. Pored toga, Odjel se bavi uspostavljanjem i vođenjem Registra dijaspore Brčko distrikta BiH, kreiranjem i održavanjem podstranice „Dijaspore“ te uključivanjem dijaspore u rad Gospodarskog vijeća Brčko distrikta BiH, čime se jača veza između dijaspore i Distrikta u različitim aspektima razvoja.

Iako konkretne rezultate prvog indikatora još uvijek nije moguće kvantificirati, aktivnosti su pokrenute i očekuju se pozitivni rezultati u budućnosti. Drugi indikator će početi sa praćenjem od 2023. godine. Identificiran je rizik nedostatka podrške i neprepoznavanja potencijala dijaspore kao ključnog izazova u ostvarivanju postavljenih ciljeva.

Tablica 37 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.4.3

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj novoostvarenih poslovnih aranžmana između iseljenika i lokalnih gospodarstvenika	0	0	0	Najmanje 20 (2027.)
Rast investicija iseljenika na području BD BiH	0	0	0	Po stopi od 5% godišnje od 2023. do 2027. (2027.)

Mjera 1.4.4. Aktivno sudjelovanje u programima regionalne suradnje, EU i zapadnog Balkana

Mjera podrazumijeva proaktivni pristup u pogledu regionalne suradnje, korištenja fondova i programa Europske unije, naročito onih koji su predviđeni za područje zapadnog Balkana i najavljeni Ekonomskim i

investicijskim planom Europske komisije, kao i Zelenom agendom za zapadni Balkan. Nužno je aktivno sudjelovanje u programiranju IPA III za BiH, uz zalaganje da prioriteti gospodarskog razvoja BD BiH, usklađeni sa

prioritetima na razini BiH i entiteta, budu u fokusu planiranih i realizovanih projekata.

Provođenje ove mjere treba dovesti do znatno većeg korištenja međunarodne razvojne pomoći na području BD BiH, u vidu sufinanciranja niza strateških projekata i osiguranja tehničke podrške pri njihovoj realizaciji. Uz značajne efekte u pogledu privlačenja investicija, gospodarskog rasta i zapošljavanja, očekuje se i značajan porast kapaciteta i apsorpcijske moći institucija, organizacija i kompanija BD BiH za korištenje rastuće međunarodne razvojne pomoći.

Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere, dok se nositelji mjere sastoje od više institucija kao što su Ured koordinatora BD BiH u Vijeću ministara BiH, Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu, te ostali odjeli Vlade BD BiH prema projektnom području i stvarnoj nadležnosti.

Tablica 38 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.4.4.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj projekata u okviru EU fondova, regionalne suradnje, multilateralnih i bilateralnih donatora realiziranih u BD BiH	0	2	1	Najmanje 20 (2027.)

Projekt „Prijateljstvo bez granica“ realiziran je u sklopu Programa poticanja prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine s ciljem razvoja lokalnih zajednica. Projekt se provodio na prihvatljivim

programskim područjima grada Vinkovaca u Vukovarsko-srijemskoj županiji (Hrvatska) i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Za ovaj projekt utrošeno je 31.236,63 KM doniranih sredstava. U okviru projekta izvedeni su radovi na rekonstrukciji i promjeni namjene dijela škole JU Deseta OŠ Bijela, područne škole Dubrave, u vrtić koji je otvoren u školskoj godini 2022. / 2023. Radovi su započeli 2021. godine adaptacijom prostora i dvorišta za smještaj djece vrtičkog uzrasta i završeni su 2022. godine.

Projekat WAI4PwDs – Internet pristupačnost i druge inicijative za osobe sa invaliditetom u vrijeme pandemije i drugih kriznih vremena, uključivao je partnera kao što su: 1) Centar za odgoj i obrazovanje Tomislav Špoljar, Varaždin; 2) Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike; 3) CHANCE Association for people with Intellectual disabilities, Bugarska; 4) Mestска cast, Prag, Češka; 5) TMP Društvo za zapošljavanje slijepih i slabovidnih lica d.o.o, Sarajevo; 6) Crveni križ, Sremska Mitrovica; 7) Brčko distrikt BiH; 8) Regionalna razvojna agencija Srem. Cilj projekta bio je osigurati *online* pristup sadržajima koji su nužni za informisanje i korištenje osnovnih javnih usluga osobama s invaliditetom. Fokus projekta bio je na pristupu javnim sadržajima (općinskim, zdravstvenim, socijalnim i sličnim mrežnim lokacijama), dostupnosti platformi i materijalima za e-učenje, inovativnim rješenjima te modelima koji omogućavaju volonterima da redovito pomažu osobama s invaliditetom.

PRIORITET 1.5. RAZVOJ TRŽIŠTA RADA

Razvoj tržišta rada predstavlja jednu od ključnih prepostavki za ostvarivanje drugih prioriteta gospodarskog razvoja BD BiH (razvoj malih i srednjih poduzeća, privlačenje investicija, razvoj turizma, razvoj poljoprivrede). Ovaj prioritet biva sve izraženiji

i važniji ukoliko se žele umanjiti negativne posljedice migracije kvalificirane radne snage prema zemljama EU. S druge strane, aktivne mjere zapošljavanja, uz zadržavanje orientacije na teže zapošljive kategorije, treba da budu više podešene prema ženama i

mladima. Uz to, nužno je osigurati veći stupanj međusobne suradnje zainteresovanih aktera iz privatnog i javnog sektora u planiranju, realizaciji i praćenju efekata mjera podrške obrazovanju i zapošljavanju nezaposlenih osoba.

Prioritet „Razvoj tržišta rada“ operacionalizira se kroz 4 mjere, i to: stručno usavršavanje nezaposlenih osoba koja aktivno traže uposlenje, zapošljavanje nezaposlenih osoba iz kategorija teže zapošljivih i žena, usklađivanje tržišta rada i sustava obrazovanja kroz karijerno usmjeravanje i savjetovanje i podrška samozapošljavanju u gospodarstvu i poljoprivredi.

Smanjenje formalne stope nezaposlenosti, smanjenje anketne stope nezaposlenosti i smanjenje udjela žena u strukturi nezaposlenih su tri indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Razvoj tržišta rada“.

Tablica 39 Indikatori krajnjeg rezultata Mjere 1.5

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019)	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti (2027)
Smanjenje formalne stope nezaposlenosti	30,40%	23%	21,58%	20,00%
Smanjenje anketne stope nezaposlenosti	24,10%	22%	24,60%	16,00%
Smanjenje učešća žena u strukturi nezaposlenih	58,70%	55%	53%	53,00%

U 2022. godini planirana stopa formalne nezaposlenosti od 23% ostvarena je sa 21,58%, čime je ostvaren napredak i približio se ciljnoj vrijednosti od 20% u 2027. godini.

Prema rezultatima ankete o radnoj snazi koja je u Brčko distriktu BiH provedena u razdoblju januar - decembar 2022. godine stopa aktivnosti je bila 44,8% (53% za muškarce i 37% za žene), stopa zaposlenosti 33,8% (42,4% za muškarce i 25,6% za žene) i stopa nezaposlenosti 24,6% (20% za muškarce i 30,8% za žene).

Kontinuirano se nastavlja smanjenje učešća žena u strukturi nezaposlenih tako da je

ostvaren procent od 53 % povoljniji u odnosu na planirani procent i jednak je ciljnoj vrijednosni za 2027. godini.

U prosincu 2022. godine donesen je novi Zakon o zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti koji obvezuje Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH da izradi prijedlog Strategije zapošljavanja Brčko distrikta BiH te da se ista usvoji od strane izvršnog odnosno zakonodavnog tijela Distrikta, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Kako bi se na što bolji način definirao sadržaj strateškog dokumenta, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH je formirao Radnu skupinu za izradu Strategije zapošljavanja u kojoj su uključeni svi ključni dionici i socijalni partneri. Pristup u izradi Strategije zapošljavanja Brčko distrikta BiH izrađen je i počiva na BiH i europskom kontekstu. Kako bi se dodatno osigurala pomoć, postupak izrade Strategije zapošljavanja Brčko distrikta BiH vođen je od strane eksperta angažiranog kroz tehničku pomoć projekta Platforma za zapošljavanje i socijalna pitanja 2 (ESAP2) Vijeća za regionalnu suradnju, koji je pružio stručnu potporu Radnoj skupini u izradi nacrta Strategije zapošljavanja za razdoblje 2024. – 2027.

Realizacija mjera petog prioriteta prvog strateškog cilja ima za cilj poticanje razvoja u nekoliko ključnih oblasti. Ove mjere pomoći će u ostvarivanju akceleratora „Povoljno okruženje poduzetništvo i inovacije“, „Aktivacija i zapošljavanje s fokusom na ranjive kategorije“ te „Finansijska inkluzija“.

Graf 39 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama petog prioriteta prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021-2027
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ¶Olakšavanje poslovanja i podrška brzorastućim firmama ¶Razvoj prevođilačke infrastrukture ¶Povećanje stope aktivnosti i uključivanje ranjivih kategorija na tržištu rada ¶Povećanje zapošljivosti nezaposlenih osoba kroz razvoj socijalnog poduzetništva ¶Unapređenje dostupnosti finansijskih usluga za najranjivije kategorije stanovništva 	<ul style="list-style-type: none"> 1.5.1. Stručno usavršavanje nezaposlenih osoba koja aktivno traže zaposlenje 1.5.2. Zapošljavanje nezaposlenih osoba iz kategorija teže zapošljivih i žena 1.5.3. Usklađivanje tržišta rada i sustava obrazovanja kroz karijerno usmjeravanje i savjetovanje 1.5.4. Podrška samozapošljavanju u gospodarstvu i poljoprivredi

Mjera 1.5.1. Stručno usavršavanje nezaposlenih osoba koja aktivno traže posao

Ova mjera predstavlja nastavak i širenje dobre prakse organizacije obuka za nezaposlene osobe koje su usklađene s potrebama poduzeća i/ili koje nezaposlenim osobama osiguravaju konkurentne kvalifikacije i znanja za rad na kvalitetnim radnim mjestima. Cilj je unapređenje kvalifikacija nezaposlenih osoba u skladu s potrebama i potražnjom na tržištu rada.

U narednom razdoblju uključuju se i nezaposlene žene kao jedna od prioritetnih ciljnih skupina za takve obuke. Provođenje ove mjere treba da dovede do usklađivanja kvalifikacija, znanja i vještina nezaposlenih s aktualnom potražnjom radne snage od strane firmi u BD BiH. Time se omogućuje doprinos smanjenju formalne i anketne stope nezaposlenosti. Provođenje ove mjere će također dovesti i do sljedećih unapređenja na tržištu rada: Podizanje ukupnih kompetencija u pripremi za pokretanje biznisa i/ili za tržište rada; Samozapošljavanje/zapošljavanje osoba s evidencije Zavoda, koja su prošla program obuke, koji su pokrenuli i/ili imaju namjeru pokrenuti biznis u tekućoj fiskalnoj godini; Povećanje socijalne uključenosti nezaposlenih osoba. Zavod za zapošljavanje BD BiH ima ključnu

Mjera 1.5.2. Program zapošljavanja nezaposlenih osoba iz kategorija teže zapošljivih i žena

Ovom mjerom je obuhvaćena posebna podrška za zapošljavanje nezaposlenih osoba iz kategorija koje su definirane kao teže zapošljive. Njima se u ovom strateškom razdoblju dodaju i žene kao ciljna skupina programa. Mjera obuhvata sredstva koja će biti isplaćena poslodavcima kao poticaj za zapošljavanje teže zapošljivih kategorija nezaposlenih osoba. Uključena je i podrška zapošljavanju nezaposlenih osoba Roma.

Provođenje ove mjere izravno doprinosi smanjenju formalne i anketne stope nezaposlenosti te dovodi do sljedećih unapređenja tržišta rada: Stvaranje uvjeta za aktivaciju osoba koje se dulje

ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere.

Tablica 40 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.5.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Procenat nezaposlenih koji su stekli kompetencije (nove vještine) u skladu s potrebama tržišta rada	10 %	1 %	0,39 %	20 % (2027.)
Procenat nezaposlenih koji su zaposleni na temelju stečenih novih vještina	3 %	1 %	0	10 % (2027.)

U svrhu stručnog usavršavanja nezaposlenih osoba koja se nalaze na evidenciji osoba koja aktivno traže posao u 2022. godini utošeno je 13.599,00 KM, čime je obuhvaćen broj od 27 nezaposlenih osoba. Riječ je sredstvima Zavoda koja su planirana Financijskim planom za 2022. godinu.

Kao razlog za nedostignutim ciljnim vrijednostima prvog indikatora u Izvješću o radu Zavoda za zapošljavanje navodi se nedovoljna zainteresiranost nezaposlenih osoba za obuke. Kada je riječ o drugom indikatoru i nedostignutoj ciljnoj vrijednosti navodi se kao razlog kasni završetak programa, te nemogućnost pravovremene realizacije.

razdoblje nalaze na evidenciji Zavoda; Smanjenje odliva nezaposlenih mladih osoba davanjem novčanih benefita poslodavcima za zapošljavanje ovih osoba; Stvaranje uvjeta za odlazak u mirovinu osoba starije životne dobi; Povećanje socijalne uključenosti osoba sa invaliditetom, djece poginulih branitelja i djeca RVI, civilnih žrtava rata i djece civilnih žrtava rata; Dugoročnost u zapošljavanju osoba iz kategorije teže zapošljivih osoba; Povećanje socijalne uključenosti nezaposlenih osoba iz kategorije teže zapošljivih. Također, mjera izravno doprinosi smanjenju

udjela žena u ukupnom broju nezaposlenih osoba.

Zavod za zapošljavanje BDBIH je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mjere, dok je čitavom procesu realizacije vrlo važno sudjelovanje poslodavaca koji se prijave na javni poziv za zapošljavanje nezaposlenih, kao i nevladinih organizacija.

Tablica 41 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.5.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Smanjen broj nezaposlenih iz kategorije teže zapošljivih	3.000 osoba (2019.)	3,33 %	4,17 %	za 10 % (2027.)
Smanjen broj nezaposlenih žena	4.078 (2019.)	2,45 %	3,86 %	za 10 % (2027.)
Smanjen broj nezaposlenih iz kategorije Roma	1.600 osoba (2020.)	20 %	5,26 %	za 10 % (2027)

Mjera 1.5.3. Usklađivanje tržišta rada i sustava obrazovanja kroz karijerno usmjeravanje i savjetovanje

Osnovni cilj mјere je povezivanje tržišta rada i sustava obrazovanja kroz povezivanje najbitnijih sudionika ova dva sektora: učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola (budući tražitelji posla), obrazovnog sektora (Odjel za obrazovanje, srednje škole i fakulteti), poslodavaca, nezaposlenih i Zavoda za zapošljavanje kao najvažnijeg posrednika na tržištu rada.

U okviru ove mјere predviđeno je uspostavljanje održivog lokalnog partnerstva za obrazovanje i zapošljavanje. Stvaranjem održivog partnerstva za obrazovanje i zapošljavanje kreirat će se osnova za koordiniranje potreba poduzeća i ponude radne snage kroz definisanje barijera, aktivnosti i zajedničkih intervencija za prebrođivanje barijera. Na ovaj način prebrođivanje problema osiguravanja kvalificirane radne snage uključuje sve relevantne subjekte na tržištu rada, umjesto da ga najvećim dijelom rješavaju sama poduzeća, kao što se često u praksi dešava. Osim toga, povećava se kvalitet radne snage, kao rezultat poboljšane interakcije između gospodarstva i institucija podrške.

Mjera katalitički djeluje na stvaranje i održavanje dinamičnog tržišta rada,

Mjera 1.5.4. Podrška samozapošljavanju u gospodarstvu i poljoprivredi

Mjera podrazumijeva podršku samozapošljavanju nezaposlenih osoba i podršku osobama koja su pokrenula djelatnosti u gospodarstvu ili poljoprivredi, objavljuvajući i realizacijom godišnjih javnih poziva za Program samozapošljavanja. Nezaposlene

omogućujući mladim ljudima da brzo dođu do potrebnih vještina i kvalitetnog zaposlenja. Izravno doprinosi smanjenju formalne i anketne stope nezaposlenosti, stvarajući uvjete za: Odabir kvalitetnijeg i konkurenčnijeg obrazovanja koje će mladima osigurati da lakše pronađu zaposlenje; Odabir kvalitetnih kadrova os strane poslodavaca; Intenzivniju i kvalitetniju komunikaciju i suradnju sa sektorom obrazovanja s ciljem obrazovanja kadrova potrebnih za tržište rada; Brže zapošljavanje mlađih.

Zavod za zapošljavanje BD BiH ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mјere, dok su kao nositelji mјere prepoznati poslodavci s područja BD BiH i okruženja, nevladine organizacije, obrazovne institucije s područja BD BiH i okruženja, Sektor za posredovanje u zapošljavanju te resorna odjela Vlade BD BiH.

Tablica 42 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.5.3.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Smanjenje udjela mlađih u strukturi nezaposlenih	27,68%	1 %	3,50 %	20 % (2027.)

žene će se tretirati kao ciljna skupina kojoj će se posvetiti posebna pažnja pri realizaciji ove mјere.

Mjera će doprinijeti privrednom razvoju kroz stvaranje uvjeta za samozapošljavanje i podizanje poduzetničkog duha, na području Brčko distrikta BiH i razvoju poljoprivrede kroz stvaranje uvjeta za samozapošljavanje osoba koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH u vidu finansijske podrške za osobe koje otpočinju ili su otpočela poljoprivrednu proizvodnju. Provođenje mjere treba da ima katalitički uticaj na smanjenje formalne i anketne stope nezaposlenosti u BD BiH, te na smanjenje udjela žena u strukturi nezaposlenih, kako kroz samozapošljavanje nezaposlenih, tako i kroz dodatno zapošljavanje u novotvorenim djelatnostima. Uz to, poboljšaće se poslovno okruženjem smanjenjem opsega sive ekonomije.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu i Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo imaju ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere, dok je Zavod za zapošljavanje prepoznat kao glavni nositelj u realizaciji mjere.

Tablica 43 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 1.5.4.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019)	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Rast broja novoregistriranih biznisa iz sredstava za samozapošljavanje	261 (2014-2018)	75	54	za najmanje 15 % (2021-2026)
Rast broja novozaposlenih iz sredstava za samozapošljavanje	295 (2014-2018)	15	12	za najmanje 15 % (2021-2026)

Program samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH za 2022. godinu, koji Zavod realizira u suradnji s Odjelom za gospodarski razvitak, šport i kulturu u Vladi Brčko distrikta BiH, realiziran je u iznosu od 624.000,00 KM, transfer sredstava u iznosu od 500.000 od strane Odjela za gospodarski razvitak, sport i kulturu, plus pridružena sredstva iz ranijih godina u iznosu od 124.000 KM. Sredstva su utrošena za pokretanje 54 novih biznisa.

Program zapošljavanja na području Brčko distrikta BiH u 2021. godini okončan je u 2022. godini potpisivanjem ugovora u vrijednosti 475.500 KM za 42 nova biznisa.

Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta započet je u 2021. god, dok se njegova realizacija završena u 2022. god potpisivanjem ugovora sa 28 osoba u ukupnoj vrijednosti od 515.000 KM.

Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH za 2022. godinu, započeo u 2022. godini, a potpisivanje ugovora se očekuje u prvom kvartalu 2023. godine.

STRATEŠKI CILJ 2: ZNAČAJNO UNAPRIJEĐENO PRUŽANJE USLUGA OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE, KULTURE, SPORTA I JAVNE SIGURNOSTI, NA PRINCIPIMA DOBROG UPRAVLJANJA JAVNIM SEKTOROM U SKLADU SA EU STANDARDIMA

Drugi strateški cilj Brčko distrikta BiH utemeljen je na čvrstoj spoznaji da su sveukupni razvoj i napredak društvenog sektora neodvojivo vezani za inherentne snage i potencijale Distrikta. Te snage, koje uključuju prirodne i generičke prednosti, čine Brčko distrikat jedinstvenom sredinom pogodnom za razvoj zdravstva, obrazovanja, kulture i tradicije svih naroda i narodnosti te za primjenu multidisciplinarnih i inovativnih pristupa u rješavanju izazova, naročito na zakonodavnem planu. Brčko distrikat BiH uložio je značajne napore u kreiranje jedinstvenog društveno-političkog ambijenta, temeljenog na ključnim prednostima i koncenzusima, što predstavlja izazovan zadatak. Očigledan je napredak u tom pogledu, budući da su ovakva usklađenja uvijek rezultat kombinacije brojnih faktora, čije efikasno rješavanje predstavlja izazov.

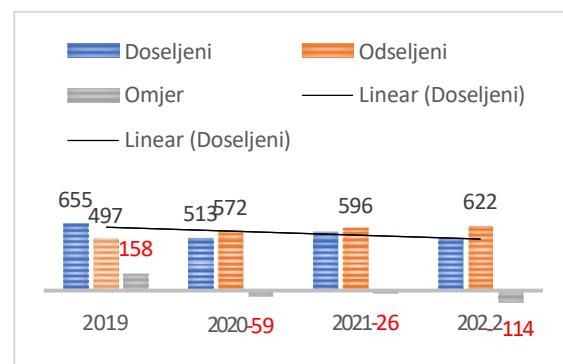
Drugi strateški cilj oslanja se na niz ključnih pretpostavki. Izdvajamo pretpostavku o postojanju konsenzusa među političkim akterima o potrebi smanjenja politizacije pojedinačnih javnih usluga namijenjenih građanima. Također, ističemo potrebu profesionalizacije upravljanja javnim sektorom u Brčko distriktu BiH. Poseban naglasak stavljamo na jačanje principa socijalne inkluzivnosti za sve kategorije stanovništva, s posebnim fokusom na djecu, mlade i osobe sa invaliditetom, kako bi oni postali aktivniji sudionici u razvojnim procesima.

Kao mjerila uspjeha u ostvarivanju drugog strateškog cilja, koristimo dva indikatora: povećano zadovoljstvo građana javnim uslugama u segmentima obrazovanja, zdravstva te javne i socijalne sigurnosti, te povećan pozitivan migracijski saldo. U dugoročnom planiranju, postavljen je cilj da se do 2027. godine ostvari 20% povećanje zadovoljstva građana u navedenim oblastima. Međutim, zbog različitih prepreka, uključujući i pandemiju COVID-19, kao i organizacijske

izazove, sustav praćenja ovog indikatora nije u potpunosti implementiran. S obzirom na to, 2023. godina označava prekretnicu u ovim nastojanjima. Izvršene su pripreme za formulaciju i testiranje metodologije mjerjenja zadovoljstva građana, čime stvaramo osnovu za temeljitiju analizu i izvještavanje u budućnosti.

Što se tiče migracijskog salda, cilj je stvaranje uvjeta koji će promijeniti trenutne migracijske trendove i postići pozitivan migracijski saldo sa 700 osoba više koje doseljavaju u Distrikat do 2027. godine. Međutim, nedavni pokazatelji ukazuju na negativni saldo od -140 osoba u razdoblju od 2021. do 2022. godine, što ukazuje na zabrinjavajući rastući trend negativne migracije.

Graf 40 Migracijski saldo BD BiH za razdoblje 2019. – 2022.

U okviru drugog strateškog cilja u kojem se nalazi šest prioriteta, analizom financijskog utroška u 2022. godini, evidentno je da je najviše sredstava uloženo u razvoj i modernizaciju zdravstvene zaštite i unapređenja javnog zdravlja, dok nije bilo planiranih ulaganja u podršku programima osamostaljivanja mladih. Za drugi strateški cilj u 2022. godini ukupno je utrošeno 6.456.585 KM.

Tablica 44 Ukupno uloženih sredstava po prioritetima drugog strateškog cilja za 2022. godinu

Prioriteti	Aktivnosti/pr ojekti	Ukupno (KM)
2.1. Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja	12	45.000
2.2. Poboljšanje sustava socijalne uključenosti prema potrebama	15	1.526.801
2.3. Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja	17	2.918.692
2.4. Jačanje otpornosti na prirodne i druge nesreće	8	814.437
2.5. Podrška programima osamostaljivanja mladih	11	0
2.6. Razvoj sporta i kulturno-umjetničke tradicije u skladu sa europskim standardima	18	1.151.655
UKUPNO	81	6.456.585

U narednoj tablici je prikazana distribucija uloženih sredstava u 2022. godini prema kojoj apsolutno dominiraju vlastita proračunska sredstva u ukupnom iznosu od 6.456.585,34 KM. U istom razdoblju je za realizaciju drugog strateškog iz vanjskih izvora nije bilo uloženih sredstava. Sumirano, od ukupno 6.456.585,34 KM uloženih sredstava u 2022. godini, svih 6.456.585,34 KM se odnosi na proračun, dok iz izvanjskih izvora nije bilo financiranja.

Tablica 45 Izvori financiranja uloženih sredstava po prioritetima drugog strateškog cilja u 2022. godini

Prioriteti	Vlastita proračunska sredstva	Ostali vanjski izvori
2.1. Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja	45.000	0
2.2. Poboljšanje sustava socijalne uključenosti prema potrebama	1.526.801	0
2.3. Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja	2.918.692	0
2.4. Jačanje otpornosti na elementarne i druge nepogode	814.437	0
2.5. Podrška programima osamostaljivanja mladih	0	0
2.6. Razvoj sporta i kulturno-umjetničke tradicije u skladu sa europskim standardima	1.151.655	0
UKUPNO	6.456.585	0

Drugi strateški cilj „Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima“ usklađen je izravno sa prvim pravcem „Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom“, zatim sa trećim pravcem „Društvo jednakih mogućnosti“, a neizravno sa drugim pravcem razvoja „Pametan rast“ Okvira za ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini.

Graf 41 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa prioritetima drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.	
	AKCELERATORI	PRIORITETI
Učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor		Prioritet 2.1: Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja Prioritet 2.5: Podrška programima osamostaljivanja mladih
Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava		Prioritet 2.5: Podrška programima osamostaljivanja mladih
Otpornost na katastrofe		Prioritet 2.4: Jačanje otpornosti na elementarne i druge nepogode
Unapređenje pristupa i kvaliteta obrazovanja i obuke		Prioritet 2.1: Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja Prioritet 2.6: Razvoj sporta i kulturno-umjetničke tradicije u skladu sa europskim standardima
Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem		Prioritet 2.4: Jačanje otpornosti na elementarne i druge nepogode
Unapređenje politika socijalne zaštite		Prioritet 2.2: Poboljšanje sistema socijalne uključenosti prema potrebama
Aktivacija i zapošljavanje s fokusom na ranjive kategorije		Prioritet 2.5: Podrška programima osamostaljivanja mladih
Učinkovita zdravstvena zaštita za sve		Prioritet 2.3: Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja
Poboljšanje inkluzivnosti obrazovnih sistema		Prioritet 2.1: Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja

PRIORITET 2.1. POBOLJŠANI UVJETI ZA RAZVOJ OBRAZOVANJA, ZNANOSTI I ISTRAŽIVANJA

Imajući u vidu stratešku platformu sa situacijskom analizom, te činjenicu da u funkcionalnom smislu, obrazovanje u Brčko distriktu BiH je organizirano na četiri nivoa: predškolsko, osnovno, srednje i visoko obrazovanje – sa 5 predškolskih (JU Vrtić i igraonica „Naša djeca“ i 4 privatna vrtića), 15 osnovnih škola od kojih 8 imaju svoja područna odjela, osnovne glazbene škole, 4 srednje škole (gimnazija, ekonomska, tehnička, poljoprivredno-medicinska škola), te 4 visokoškolske ustanove – osnovni strateški fokus Prioriteta 2.1. se referira primarno na kreiranje okruženja koje će omogućiti fleksibilnost u visokom obrazovanju, ne zanemarujući druge bitne segmente obrazovanja i znanosti u „nižim“ razinama obrazovanja. Stoga, jedna od osnovnih mjer se odnosi na Osnivanje javnog sveučilišta Brčko distrikta BiH, uz prateće aktivnosti usmjerene na podršku obrazovnim programima i cjeloživotnom učenju, što se nameće kao nužan korak u svrhu smanjenja stupnja nezaposlenosti i povećanja prilika za otvaranje novih ekonomskih subjekata.

Nadalje, iako je Brčko distrikt BiH do sada značajan iskorak napravio u smislu podrške dodatnom infrastrukturnom i materijalnom opremanju objekata obrazovanja, potrebno je uložiti dodatni napor u omogućavanje da svako dijete ima mogućnost pohađanja predškolskog obrazovanja i odgoja, uz poseban osvrt na socijalno isključenu djecu – što je također fokus ovog prioriteta. Imajući u obziru gore navedeno, sljedeće mjeru su predviđene u okviru ovog prioriteta.

Prioritet „Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja“ operacionalizira se kroz tri mjeru, i to: jačanje i razvoj znanosti i visokog obrazovanja, podrška obrazovnim programima i cjeloživotnom učenju (prekvalifikacija/doškolovanje) u skladu sa potrebama tržišta rada i podrška dodatnom infrastrukturnom i materijalnom opremanju objekata obrazovanja.

Odjel za obrazovanje određeno je za koordinatora sva tri mjeru ovog prioriteta. Za prve dvije planirana je realizacija niz aktivnosti ali njihova realizacija aktivnosti je uglavnom izostala, kao što je izostalo planiranje i realizacija sredstva za financiranje planiranih aktivnosti. Za realizaciju treće mjeru planirane su tri aktivnosti i sredstva u iznosu od 300.000 KM, ali realizirana je samo jedna aktivnost i utrošeno je svega 22.150 KM ili 1,75 % od planiranih sredstava.

Tri su indikatora krajnjeg rezultata za ovaj prioritet, i to: % upisanih studenata na javnim sveučilištima u odnosu na ukupni broj upisanih; broj osnovnih i srednjih škola koje nemaju omogućen pristup djeci s posebnim potrebama i postotak ranog napuštanja obrazovanja.

Tablica 46 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.1

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
% upisanih studenata na javnim sveučilištima u odnosu na ukupni broj upisanih	27,2 % 2018./2019. školska godina			50 % 2026./2027. školska godina
Broj osnovnih i srednjih škola koje nemaju omogućen pristup djeci s posebnim potrebama	7	5	6	0
% ranog napuštanja obrazovanja	0,50 %	0,45 %	0,45 %	0,10 %

Procent upisanih studenata na javnim sveučilištima u odnosu na ukupni broj upisanih, broj osnovnih i srednjih škola koji nemaju omogućen pristup djeci s posebnim potrebama i procent ranog napuštanja obrazovanja tri su indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja“.

Realizacija mjeru ovog prioriteta pomoći će realizaciju akceleratora „Povoljno okruženje poduzetništvo i inovacije“, akceleratora „Aktivacija i zapošljavanje s fokusom na

ranjive kategorije”, akceleratora „Finansijska inkluzija“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjera prvog prioriteta drugog strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 42 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH s mjerama prvog prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<p>Upute za upravljanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Efikasno upravljanje javnim finansijama ☒ Funkcionalan sistem kreiranja politika i upravljanja održivim razvojem ☒ Karikularna reforma na svim nivoima obrazovanja ☒ Razvoj kapaciteta nastavnika, modernizacija škola i nastavnih metoda ☒ Razvoj digitalnih vještina ☒ Univerzalno i kvalitetno predškolsko obrazovanje <p>Strateško investiranje u istraživačko-razvojne aktivnosti obrazovnih institucija predškolskim znanjem (uzrast od 3 do 6 godina)</p> <p>Mjere smanjivanja ranog napuštanja školovanja</p> <p>Smanjenje broja osoba bez znanja ili vještina, a njihova integracija u ekonomsku potrebu</p> <p>Nednak pristup obrazovanju</p> <p>Povećanje obuhvata djecu sa</p>	<p>2.1.1. Jačanje i razvoj znanosti i visokog obrazovanja</p> <p>2.1.2. Podrška obrazovnim programima i cjeloživotnom učenju (prekvalifikacija/doškolovanje) u skladu s potrebama tržista rada</p> <p>2.1.3. Podrška dodatnom infrastrukturnom i materijalnom opremanju objekata obrazovanja</p>

Mjera 2.1.1. Jačanje visokog obrazovanja i razvoj znanosti

Zakonom o visokom obrazovanju u Brčko distriktu BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 30/09, 29/18 i 16/20) propisano je da Skupština Brčko distrikta BiH donosi program razvoja visokog obrazovanja na prijedlog Vlade i usvaja elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove kao i akt o osnivanju visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt, statusnim promjenama, transformaciji, reorganizaciji i ukidanju visokoškolske ustanove koju osniva Distrikt. U skladu s postojećim pravnim okvirom u polju visokog obrazovanja Skupština Brčko distrikta BiH donijela je Program razvoja visokog obrazovanja u Brčko distriktu BiH za razdoblje od 2010. do 2019. godine. U 2020. godini Odjel za obrazovanje je imenovalo radnu grupu za pripremu novog Programa razvoja visokog obrazovanja u Brčko distriktu BiH i trenutno je u proceduri izrade. Imajući u obzir navedeni Program, unutar ove mjere su predviđene sljedeće aktivnosti: Osnivanje javnog sveučilišta i instituta u Brčko distriktu BiH – Strateški projekt: Osnivanje Javnog sveučilišta i instituta Brčko distrikta BiH; Stalno poboljšanje zakona i drugih dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja i

znanosti u skladu s odgovarajućim dokumentima BiH i EU; Podsticati osnivanje i rad privatnih visokoškolskih ustanova i osnivanje odjela u Distriktu visokoškolskih ustanova sa sjedištem izvan Distrikta (u BiH, zemljama regije i EU).

Od postojećih visokoškolskih ustanova koje obavljaju djelatnost na području Brčko distrikta BiH i javnog sveučilišta kojeg treba formirati, Brčko distrikt BiH ima višestrukne koristi, obrazovno-znanstvene, ali i ekonomski. Intencija osnivača javnog sveučilišta u Brčko distriktru BiH, uz već postojeće visokoškolske ustanove, jeste da Brčko postane regionalni sveučilišni centar. Stoga, osnovni razvojni učinak mjeru se ogleda u jačanju visokog obrazovanja i znanosti u Distriktu, ali istovremeno i odgovara na potrebe tržista rada, kao mjeru definirane u dijelu ekonomskog razvoja.

Odjel za obrazovanje ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjeru, dok je

kao nositelj mjere prepoznat Odjel za javne poslove.

Tablica 47 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.1.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizirana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Broj upisanih studenata na Javno sveučilište Brčko distrikta BiH	0	0	0	300

S obzirom da u 2022. godini nije izrađen Elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja javnog sveučilišta u Brčko distriktu BiH nije bilo moguće napraviti bilo kakav iskorak prema ostvarenju navedenog indikatora.

Mjera 2.1.2. Podrška obrazovnim programima i cjeloživotnom učenju (prekvalifikacija/ doškolovanje) u skladu s potrebama tržišta rada

Obrazovanje odraslih predstavlja cjeloživotno obrazovanje i pruža mogućnost sticanja određenih kvalifikacija. Namijenjeno je, prije svega, obrazovanju u svrhu zapošljavanja osoba koje zbog

nepotpunog znanja / kvalifikacija ne mogu pronaći adekvatan posao, zatim onih koji su školovani za zanimanja koja više nisu tražena i za nadopunjavanje prethodno stičenih znanja i vještina s novostima u tehničko-tehnološkom razvoju, kao i stvarnim potrebama gospodarstva i tržišta rada. Mjera podrazumijeva (u suradnji sa Gospodarskom komorom i Udrugom poslodavaca) definirati koja su to trenutno deficitarna zanimanja, postoje li NPP za ista, a u suradnji s Tripartitnim savjetodavnim vijećem tražiti upis učenika u ta deficitarna zanimanja, i na kraju, uvesti model stipendiranja učenika u tim zanimanjima. Ovakva mjera u svijetu je postala prepoznatljiva kao vrlo važna i moćna stavka za uspješno upravljanje društвom modernog doba u cijelom svijetu, ali i odgovor na potencijalne vanredne situacije, kao što je situacija sa COVID-19 pandemijom.

Dodatno, na ovaj način će i poslodavci i radnici imati dodatnu sigurnost da cjeloživotno učenje i programi obrazovanja odraslih su fleksibilni i prilagodljivi njihovim potrebama, što će na kraju povećati zadovoljstvo građana obrazovanim mogućnostima Distrikta. Razvojni učinak mjere se ogleda i u smanjenju odlaska mladih, odnosno zadržavanju pa čak i

privlačenja mladih iz okružja poхађati programe obrazovanja koji odgovaraju potrebama na tržištu rada.

Odjel za obrazovanje je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mјere, dok se kao nositelji mјere sastoje od više institucija kao što su Pedagoška institucija, Gospodarska komora BD BiH, Udruga poslodavaca BD BiH i Zavod za zapošljavanje BD BiH.

Tablica 48 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.1.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj novih programa koji će omogućiti prekvalifikacije/dokvalifikacije	0	3	3	3 (2022.)
Srednje škole prepoznate kao javne ustanove	0	0	0	4 (2022.)
Broj stipendija za deficitarna srednjoškolska zanimanja	0	0	52	600 (2027.)
Broj učenika koji imaju mogućnost poхађati online formalnu nastavu	0	2000	2000	2000 (2022.)

U 2022. godini izrađeni su NPP-ovi za tri deficitarna zanimanja, te su ista upisana u školskoj 2022. / 2023 i stipendirana od strane Odjela za obrazovanje. Ovim je ostvarena postavljena ciljna vrijednost prvog indikatora.

Mjera 2.1.3. Podrška dodatnom infrastrukturnom i materijalnom opremanju objekata obrazovanja

Mjera podrazumijeva da se sa povećanjem broja objekata vrtića osiguraju uvjeti da sva djeca sa područja Brčko distrikta BiH budu obuhvaćena predškolskim obrazovanjem, što direktno doprinosi mjeri, ali i pitanjima socijalne inkluzije djece. Pozitivne posljedice utopljavanja i potencijalna rekonstrukcija školskih objekata realizacijom mjeri bi se odrazile na uštede u proračunu, a posebno bi bile vidljive kada se škole osamostale i postanu Javne ustanove. Dodatno, izgradnjom nove zgrade Gimnazije bi se riješio dugogodišnji izazov neadekvatnog prostora za rad sa učenicima koji upisuju ovaj opći srednjoškolski smjer. Drugim riječima, Mjera podrazumijeva: Izgradnju objekta vrtića u MZ Broduša i MZ Srpska Varoš; Utopljanje i potencijalna rekonstrukcija školskih objekata, te Izgradnja novog objekta Gimnazije „Vaso Pelagić“ Brčko.

Odjel za obrazovanje ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjeri, dok je

kao glavni nositelj mjeri prepoznat Odjel za javne poslove te buduće škole kao javne ustanove

Tablica 49 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.1.3.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj školskih objekata sa provedenim mjerama energetske učinkovitosti	8 (2020)	2	0	20 (2027.)
% djeca koja nisu uključena u predškolsko obrazovanje	23 (2019)	21	21	0 (2027.)
Godišnja proračunska izdvajanja za zagrijavanje osnovnih i srednjih škola	1,2 mil. KM (2019)	1,1 mil. KM	1,14 mil. KM	1 mil. KM (2027.)
Godišnja potrošnja el. energije u osnovnim i srednjim školama	320.000 KM (2019.)	285.000 KM	367.837 KM	250.000 KM (2027.)

PRIORITET 2.2. POBOLIŠANJE SUSTAVA SOCIJALNE UKLIUČENOSTI

Osnovni izazov socijalne zaštite u Brčko distriktu BiH je njena neusmjerenost na sve potrebe korisnika te vrlo mali utjecaj na smanjenje siromaštva. Ovaj prioritet podrazumijeva mjeru i aktivnosti kojima bi se unaprijedio sustav i povećala učinkovitost upravljanja socijalnom zaštitom. Kvalitetnije upravljanje socijalnom zaštitom mora polaziti od potreba korisnika i mogućnosti pružanja usluga prema potrebama u izvan institucionalnim oblicima i poduzimanja aktivnosti u smjeru prevencije socijalne isključenosti. Prije svega, treba uvesti sustave i kriterije boljeg ciljanja korisnika, revizije i monitoringa te usklađivanje samog sustava s EU praksama.

U svrhu postizanja maksimalne socijalne uključenosti prema potrebama građana Brčko distrikta BiH, što je obveza i prema procesima integracija Brčko distrikta BiH u EU,

predviđene su tri mjeru kako slijedi, i to: razvoj i podrška sustavu mješovitog pružanja socijalnih i stambenih usluga u socijalnoj zaštiti, osnivanje centra za socijalni rad i razvijanje socijalnog poduzetništva.

Broj korisnika po 1 stručnom zaposlenom na godišnjem razini i procent povećanja materijalno osiguranih građana Distrikta dva su indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Poboljšanje sustava socijalne uključenosti“.

Tablica 50 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.1.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti (2027)
Broj korisnika po 1 stručnom zaposlenom na godišnjem nivou	1923 (2018)			700
% povećanja materijalno osiguranih građana Distrikta	80% (2019)			100%

Realizacija mjera ovog prioriteta pomoći će realizaciju akceleratora „Unapređenje politika socijalne zaštite“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjera drugog prioriteta drugog strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 43 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama drugog

prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021-2027
POKRETAČI	MJERE
¶Ciljano i bolje usmjeravanje javnih rashoda za socijalnu zaštitu ¶Jačanje infrastrukture i kompetencije pružalaca usluga kroz uvođenje novih modela pružanja usluga ¶Unaprijediti sistem identifikacije i praćenje ranjivih obitelji i obitelji u riziku	2.2.1. Razvoj i podrška sustavu mješovitog pružanja socijalnih i stambenih usluga u socijalnoj zaštiti 2.2.2. Osnivanje Centra za socijalni rad 2.2.3. Razvijanje socijalnog poduzetništva

Mjera 2.2.1. Razvoj i podrška sustava mješovitog pružanja socijalnih i stambenih usluga u socijalnoj zaštiti

Sa definiranom mjerom ciljamo na poboljšanje kvalitetne ciljanosti socijalnih usluga prema siromašnim i ugroženim kategorijama stanovništva, koristeći sustav mješovitog pružanja socijalnih usluga u okviru socijalne zaštite. Mjera podrazumijeva sprovođenje reformskih procesa u oblasti socijalne zaštite, uvođenjem novog prava – prava na materijalno osiguranje. Ovo pravo bilo bi dostupno svim osobama čiji obiteljski prihodi ne prelaze iznos definiran kao prag siromaštva u BiH, u skladu s Ciljevima održivog razvoja.

Prije uvođenja ovog prava, provest će se detaljna analiza stanja i statusa korisničkih prava iz sustava socijalne, obiteljske i dječje zaštite i usporediti ih sa drugim pravima iz različitih sustava Distrikta. Cilj je dobivanje jasnijeg uvida u stvarne potrebe građana za novim pravom iz sustava socijalne zaštite, definiranim kao materijalno osiguranje.

Reformske procese u području socijalne zaštite rezultirali bi uspostavljanjem organizacije koja će realizirati socijalno-zaštitne funkcije kroz projekte u mješovitom vlasništvu (Distrikta i nevladinog sektora). Projekti bi obuhvaćali, između ostalog, savjetovališta za brak i obitelj, prevenciju nasilja u obitelji, podršku hraniteljstvu, dnevne centre, sigurne kuće.

Ova mjera također prepoznaje potrebu za kreiranjem stambenih uvjeta i rješavanjem stambenih pitanja kroz aktivnosti poput izgradnje i podrške u izgradnji stambenih

jedinica za građane, posebno pripadnike Romske populacije, u suradnji sa drugim odjelima i Ministarstvom za izbjeglice i ljudska prava BiH.

Kvalitetnije upravljanje socijalnom zaštitom zahtijeva fokus na potrebama korisnika i pružanje usluga prema tim potrebama, u izvaninstitucionalnim oblicima, te poduzimanje aktivnosti usmjerenih na prevenciju socijalne isključenosti. Potrebno je uvesti sustave i kriterije za bolje ciljanje korisnika, reviziju i monitoring te usklađivanje sustava s praksama EU.

Za koordinaciju implementacije mjerne odgovorno je Odjel za zdravstvo i ostale usluge, dok je Odjel za raseljene soobe, izbjeglice i stambena pitanja prepoznat kao nositelj ove mjere.

Tablica 51 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.2.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj korisnika mješovitih i stambenih usluga u socijalnoj zaštiti	0 (2020)	285	23	2000 (2027.)
% smanjenja izdvajanja iz proračuna za materijalno osiguranje građana	Unijeti polazno stanje	1,40 %	Nema smanjenja	10 % (2027.)
Broj maloljetnih lica sa smetnjama u duševnom i tjelesnom razvoju	4816	800	478	3000
Broj maloljetnika sa društveno neprihvatljivim ponašanjem	1019	100	17	500
Broj maloljetnika ugroženih obiteljskom/obiteljskom situacijom	1001	83	54	800

Mjera 2.2.2. Osnivanje Centra za socijalni rad

Zakon o socijalnoj zaštiti BD BiH je i materijalno-pravno regulirao izradu podzakonskog akta, Pravilnika o osnivanju i radu ustanove socijalne zaštite, stoga su definirani preduvjeti za realizaciju ove mjere. Ovakvo unapređenje politika socijalne, obiteljske i dječje zaštite postiže se na način izdvajanja organizacijske jedinice Odjela za zdravstvo i ostale usluge, Pododjela za socijalnu zaštitu, iz tijela uprave i osnivanjem ustanove socijalne zaštite sa datim javnim ovlastima – Centra za socijalni rad (CZSR). Dostatno, definirati Standarde i normative za rad CZSR, koji bi između ostalog podrazumijevali i kadrovsko jačanje Centra za socijalni rad i povećanje broja djelatnika, odnosno smanjenje broja korisnika usluga po 1 stručnom uposlenom, što će u konačnici

dvesti do bolje kvalitete – pružanja usluge individualnog rada s obiteljima.

Odjel za zdravstvo i ostale usluge ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere, dok bi glavni nositelj mjere u narednom razdoblju bio Centar za socijalni rad po osnivanju.

Tablica 52 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.2.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj korisnika socijalnih prava po 1 uposlenom	700 (2019)	658	675	400 (2027.)
% udjela žena u stanju različitih socijalnih potrebe	65 %	63 %	Nije evidentirano	50 %
Broj djece obuhvaćene ranom identifikacijom u svrhu prevencije socijalne isključenosti	0	285	73	2000

Mjera 2.2.3. Razvijanje socijalnog poduzetništva

Socijalno poduzetništvo, kao ideja poslovanja da se putem ulaganja profita nastalog putem prodaje proizvoda ili usluga ispunji jasna društvena misija, može značajno doprinijeti Poboljšanje sustava socijalne uključenosti prema potrebama. To znači da zaradena sredstva nekog poduzeća ne služe uvećanju imovine pojedinaca, već se ulažu u svrhe kao što su zapošljavanje ljudi koji teže dolaze do posla, socijalne i zdravstvene usluge, obrazovanje, zaštita životne sredine, kulturne aktivnosti u zajednici itd. Socijalno poduzetništvo se bavi prepoznavanjem i rješavanjem društvenih problema, kao što su isključenost, siromaštvo, nezaposlenost i dr. uz primjenu inovativnih metoda i strategija.

Imajući u vidu različitu strukturu osoba unutar socijalno isključene kategorije građana, prilikom realizacije ove mjere nužno je osigurati intersektorsku suradnju sa zdravstvom, obrazovanjem, institucijama tržišta rada i NVO. Svaki od sektora pored odgovornosti za stanje u svom području mora

osigurati, da mjere koje se poduzmu, budu kompatibilne sa mjerama koje poduzimaju drugi sektori u okviru mreže socijalne zaštite i da kroz partnerstvo i dijalog zajednički dođu do najboljih rješenja kojima će se osigurati uključivanje socijalno isključenih kategorija u aktivno tržište rada.

Odjel za zdravstvo i ostale usluge ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere, dok je kao nositelj mjere prepoznat Zavod za zapošljavanje BD BiH, a u narednom razdoblju i Centar za socijalni rad po osnivanju.

Tablica 53 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.2.3.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj građana podržanih kroz projekte socijalnog poduzetništva	0 (2020.)	571	-	4000 (2027.)
Broj novozaposlenih osoba sa invaliditetom i socijalno isključenih kategorija stanovništva	0	142	-	1000

PRIORITET 2.3. RAZVOJ I MODERNIZACIJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I UNAPREĐENJE JAVNOG ZDRAVLJA

Naime, Brčko distrikt BiH, kao i ostatak Bosne i Hercegovine (entitet Republika Srpska i Federacija Bosne i Hercegovine) i zemlje u okružju susreću se s problemom nedostatka i neadekvatne strukture zdravstvenih radnika. Osiguranje dovoljnog broja i strukture ljudskih resursa koja će omogućiti kvalitetno, održivo i pravedno provođenje zdravstvene zaštite stanovništvu Brčko distrikta BiH je osnovni cilj ovog prioriteta. Osnovni uzrok ove situacije prvenstveno treba tražiti u činjenici da je zdravstvena struka kao buduća profesija sve manje atraktivne mladim ljudima, a prvenstveno radna mjesta u zdravstvenoj zaštiti i u području javnog zdravstva. Prije svega, jačanjem preventivne i primarne zdravstvene zaštite ne postiže samo to da se većina zdravstvenih problema rješava na primarnom kontaktu, što istovremeno znači i manje skupo liječenje, već se na taj način može bitno uticati i na smanjenje obolijevanja stanovništva od najčešćih bolesti čime se značajno pozitivno utječe na zdravstveno stanje stanovništva.

S druge strane, kadrovsko i infrastrukturno jačanje sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uz nabavu sve nužne opreme je preduvjet za razvoj i modernizaciju zdravstvene zaštite te će u značajnoj mjeri na smanjenje obolijevanja stanovništva od najčešćih bolesti čime se značajno pozitivno utječe na zdravstveno stanje stanovništva. Istovremeno, jednokratne investicije u opremu će smanjiti troškove liječenja u cjelini, ali i potencijalnog povećanja izvornih prihoda zdravstva kroz pružanje usluga građanima koji dolaze izvan Brčko distrikta BiH.

Dodatno, jedan od problema u funkcioniranju zdravstvenog sustava Brčko distrikta BiH predstavlja i nepostojanje druge zakonske i podzakonske ili izmjene postojeće zakonske regulative putem kojem se može osigurati nesmetano funkcioniranje zdravstvenog sustava. U zdravstvenom sustavu nisu donesene strategije/programi u područjima:

smanjenja siromaštva, razvoja zdravlja mladih, starenja, kontrole duhana, mentalnog zdravlja, održivog razvoja, borbe protiv droga, prevencije i kontrole hroničnih nezaraznih bolesti, javnog zdravlja, borbe protiv raka, dijabetesa, itd.

Kako bi se odgovorilo na sve gore uočene slabosti, predviđene su tri integralne mjere, koje će osigurati integriran pristup rješavanju izazova s kojima se suočava zdravstvo te osigurati da građani Brčko distrikta BiH imaju poboljšane usluge u javnom zdravstvu. Navedene mjere kroz koje će biti operacionaliziran prioritet „Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja“ su: jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz razvoj službe hitne pomoći i koncepta obiteljske medicine, kadrovsko i infrastrukturno jačanje sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uz nabavku neophodne opreme i razvoj i uvođenje integriranog informacijskog sustava (IZIS) i poticanje kvaliteta zdravstvene zaštite.

Broj liječnika na 1.000 stanovnika i broj doktora medicine na 10.000 stanovnika dva su indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja“.

Tablica 54 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.3

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Broj liječnika na 1000 stanovnika	1			2
Broj doktora dentalne medicine na 10.000 stanov.	1,3			2

Realizacija mjera ovog prioriteta pomoći će realizaciju akceleratora „Efikasna zdravstvena zaštita za sve“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjera trećeg prioriteta drugog strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 44 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama trećeg prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Unapređenje pristupa i kvaliteta usluga zdravstvene zaštite ☒ Provodenje reformi finansiranja zdravstvene zaštite ☒ Preventivne zdravstvene mjere ☒ Strateški pristup zadružavanju posjećeg osoblja i razvoju ljudskih resursa u oblasti zdravstva 	<ul style="list-style-type: none"> 2.3.1. Jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz razvoj Službe hitne medicinske pomoći i koncepta obiteljske medicine 2.3.2. Kadrovsko i infrastrukturno jačanje sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uz nabavku nužne opreme 2.3.3. Razvoj i uvođenje integrisanog zdravstvenog informacionog sistema (IZIS) i poticanje kvaliteta zdravstvene zaštite

Mjera 2.3.1. Jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz razvoj službe Hitne medicinske pomoći i koncepta obiteljske medicine

Iskustva zemalja u tranziciji pokazuju da su zdravstveni sustavi tih zemalja bili okrenuti sekundarnoj i terciarnoj zdravstvenoj zaštiti, dok je primarna razina zdravstvene zaštite uglavnom bila slabo razvijena, neadekvatno plaćena. Liječnici te razine su, umjesto da većinu problema riješe u primarnom kontaktu sa građanima, zapravo većinu pacijenata prebacivali na više razine zdravstvenih usluga koji su evidentno skupljii. S druge strane, Brčko distrikt BiH je jedna od rijetkih „većih“ JLS čiji ljekari u hitnoj medicinskoj pomoći ne izlaze na teren. U ovom slučaju, s obzirom da Dom zdravlja i Bolnica crpe isti kadrovski resurs, bolnica kao „stariji“ brat prioritetno popunjava nedostajući kadar, tako da ova služba ostaje u naslijedenom obliku. Jednostavno rečeno, svaki zdravstveni sustav koji je okrenut ka sekundarnoj i terciarnoj zdravstvenoj zaštiti istovremeno je i skup sustav.

U smislu ove mjere planirane su sljedeće aktivnosti: Srednjoročni plan razvoja ljudskih resursa iz područja obiteljske medicine;

usavršavanje doktora obiteljske medicine na poljima promocije zdravlja, prevenciji i ranog otkrivanju bolesti; Izrada Vodiča kliničke prakse utemeljena na dokazima; Obuke medicinskih sestara/tehničara za pružanje usluga polivalentne patronaže i kućnog liječenja; Donošenje podzakonske regulative za praćenje indikatora kvaliteta u obiteljskoj medicini; Informatizacija praćenja pokazatelja kvaliteta u obiteljskoj medicini.

Odjel za zdravstvo i ostale usluge ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere, dok je kao nositelj mjere prepoznata JZU „Zdravstveni centar Brčko“.

Tablica 55 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.3.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj specijaliziranih ljekara u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	12	-	-	25
Prosječna starost / godine specijalizanata	49,5	-	-	50
% uvedenog sustava upravljanja kvalitetom u PZZ	0	-	-	100

Mjera 2.3.2. Kadrovsko i infrastrukturno jačanje sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uz nabavku nužne opreme

Plan ljudskih resursa predstavlja temelj za planiranje adekvatnog broja i strukture ljudskih resursa. Okvirno područje djelovanja unutar ove mjere se odnosi na: Donošenje zakonske regulative za uspostavljanje uvjeta za kontinuirano praćenje ljudskih resursa i podzakonske regulative koja će predstavljati osnov za planiranje ljudskih resursa (standardi i normativi zdravstvene zaštite); kontinuirano

praćenje ljudskih resursa u zdravstvenom sustavu Brčko distrikta BiH (ustanova u javnom i privatnom vlasništvu) (baze podataka ljudskih resursa); Uspostavljanje registra zdravstvenih ustanova u javnom i privatnom vlasništvu; Donošenje plana specijalizacija i subspecijalizacija; Praćenje drugih kriterija za planiranje (zdravstveno stanje stanovništva, korištenje zdravstvene zaštite, raspoloživost

resursa u zdravstvenoj zaštiti, broj osiguranih i neosiguranih građana i korištenje zdravstvene zaštite iz drugih entiteta, korištenje zdravstvene zaštite građana Brčko distrikta BiH izvan teritorije Brčko distrikta BiH).

Istovremeno sa gore navedenim, mjera podrazumijeva nabavu svih nužnih uređaja, i to prije svega aparat za magnetnu rezonancu, a mjera uključuje također i izgradnju aneksa Bolnice gdje bi bili smješteni dijagnostički centar, Hospis, Hitna služba i Odjel Psihijatrije.

Odjel za zdravstvo i ostale usluge ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjeru, dok je kao nositelj mjeru prepoznata JZU „Zdravstveni centar Brčko“.

Mjera 2.3.3. Razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacionog sustava (IZIS) i poticanje kvalitet zdravstvene zaštite

Mjera se prije svega rukovodi principima povećanja učinkovitosti, pojednostavljivanje postupaka i smanjenje troškova svih administrativnih postupaka i procesa koji prate osnovne djelatnosti sustava zdravstvene zaštite će u mnogome doprinijeti modernizaciji zdravstvenih usluga. Stoga, ova mjeru prije svega sadržava sljedeće aktivnosti: Donošenje nove zakonske i podzakonske regulative ili harmonizacija postojeće zakonske i podzakonske regulative u skladu s preporukama Europske unije; Izvršiti eventualnu harmonizaciju zakonskih i podzakonskih akata sa propisima BiH.

Nadalje, razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacijskog sustava (IZIS) u zdravstveni sustav treba odražavati i dalje razrađivati osnovne smjernice i strateška opredjeljenja u cjelini pa je nužno da u

Tablica 56 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.3.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj studenata koji studiraju na visokoškolskim ustanovama medicinskog i zdravstvenog usmjerenja na godišnjem razini (medicinskom fakultetu, stomatološkom i farmaceutskom i fakultetu zdravstvene njegi)	2 (2020.)	3	92	4 na godišnjem razini
Broj evidentiranih zdravstvenih ustanova u javnom i privatnom vlasništvu u registru na godišnjem razini	0 (2020.)	30	8	30 na godišnjem razini
Broj dodijeljenih specijalizacija i subspecijalizacija	5 (2020.)	7	9	10 na godišnjem razini

razdoblju 2022. – 2027. omogući nesmetano i kvalitetno funkcioniranje svih dijelova sustava zdravstvene zaštite, putem automatizacije i smanjenja troškova svih administrativnih postupaka i procesa koji prate osnovne djelatnosti sustava zdravstvene zaštite.

Odjel za zdravstvo i ostale usluge je institucija odgovorana za koordinaciju implementacije mjeru u suradnji sa JZU „Zdravstveni centar Brčko“ kao nositeljem mjeru.

Tablica 57 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.3.3.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Broj informatiziranih usluga u integriranom zdravstvenom informacijskom sustavu	0	14	-	100
Broj građana unesenih u sustav integriranog zdravstvenog informacijskog sustava	0	7.142	-	50.000

PRIORITET 2.4 JAČANJE OTPORNOSTI NA ELEMENTARNE I DRUGE NEPOGOODE

Planiranje zaštite od požara, zaštite od akcidentnih i drugih nepogoda, civilne zaštite, zaštite spašavanja od elementarnih i drugih nepogoda, deminiranja i uklanjanja i

uništavanja NUS-a i MES-a, promatranje i obavlještanje i fizičko-tehničko osiguranje objekata, kao bitni segmenti javne sigurnosti, dodijeljeni su u nadležnost Odjela za javnu sigurnost. Iako procjena ugroženosti Distrikta od elementarnih i drugih nepogoda preporučuju ugradnju aktivnih sustava zaštite od požara, a prevenstveno sustava za ranu dojavu požara na svim objektima od posebnog značaja za Brčko distrikt BiH te njihovo povezivanje sa tehničkim centrom za nadzor preventivnih sustava za dojavu od požara i tehnoloških eksplozija s ciljem ranog uzbunjivanja i pravovremene intervencije profesionalne vatrogasne jedinice, dodatno se preporučuje edukacija stanovništva – jer isto nije sustavno educirano za provedbu preventivnih mjer zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugrožene požarom niti je dovoljno educirano i obučeno za postupanje u masovnoj evakuaciji kao i za rukovanje sredstvima za gašenje požara. Generalno govoreći, materijalno-tehnička opremljenost je na relativno zadovoljavajućem razini uz nužnost konstantnog unapređivanja sustava javne sigurnosti u nadležnosti odjela – posebno zbog činjenice da Brčko distrikt BiH spada u kategorije visokog rizika od štetnih utjecaja na živote i zdravlje ljudi u smislu javne sigurnosti, odnosno, teritorija Distrikta je ranjiva od prirodnih i drugih nesreća te da ova problematika zahtijeva strateške preventivne pristupe šire lokalne zajednice.

Imajući gore navedeno u vidu, planirano je da se ovaj prioritet operacionalizira kroz tri mjere, i to: razvoj sustava preventivnog djelovanja od nesreća, programi podrške nevladinim organizacijama prepoznatim u

sustavu zaštite i spašavanja i deminiranje preostalog područja kontaminiranog minama i neeksplođiranim ubojitim sredstvima.

Broj godišnjih intervencija na elementarne nepogode i broj angažiranih osoba na preventivnom djelovanju u slučaju nesreća indikatori su ovog prioriteta.

Tablica 58 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.4

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Broj lječara na 1000 stanovnika	1	2	2,1	2
Broj doktora dentalne medicine na 10.000 stanov.	1,3	1,3	1,21	2

Realizacija mjera ovog prioriteta pomoći će realizaciju akceleratora „Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem“, zatim akceleratora „Otpornost na katastrofe“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjera četvrtoog prioriteta drugog strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 45 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama četvrtoog prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021-2027
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> □ Deminiranje kontaminiranih područja □ Upravljanje rizicima od katastrofa □ Zaštita i obnova prirodnog kapitala □ Zaštita i nesmetano funkcioniranje ključne infrastrukture □ Nesmetano pružanje usluga i ključnih dobara □ Otporna i inkluzivna javna zdravstvena infrastruktura i institucije □ Unaprijedeno krizno komuniciranje 	<ul style="list-style-type: none"> 2.4.1. Razvoj sustava preventivnog djelovanja od nesreća 2.4.2. Programi podrške nevladnim organizacijama prepoznatim u sustavu zaštite i spašavanja 2.4.3. Deminiranje preostalog područja kontaminiranog minama i neeksplođiranim ubojitim sredstvima

Mjera 2.4.1. Razvoj sustava preventivnog djelovanja od nesreće

Odjel za javnu sigurnost je započelo pregovore s UNDP za pilot- projekt „Izgradnja sustava ranog uzbunjivanja i obavlještanja stanovništva“ na teritoriji Brčko distrikta BiH. Mjera podrazumijeva dvostrukе aktivnosti. Prije svega, podrazumijeva uvođenje sustava ranog

uzbuđivanja i dojavljivanja putem SMS poruka, za što je potrebno uvezati sve telekom operatore koji djeluju na području Brčko distrikta BiH, Agenciju za zaštitu osobnih podataka i sl. Zamišljeno je da SMS poruke ranog upozorenja i dojavljivanja potencijalnih nepogoda budu prosljeđivane građanima kojima

prijeti opasnost lokalizirano na područja ugroženih mjesnih zajednica, odnosno naselja. Također, planirano je „uvezivanje sa državnim i entitetskim OKC-ma“, u smislu razmjene informacija na vrijeme. Svrha mjere je povećanje otpornosti lokalne zajednice kroz jačanje integriranog sustava zaštite i spašavanja u BD BiH. S druge strane, mjera podrazumijeva i jačanje kapaciteta jedinice za akcije zaštite i spašavanja. U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH, planira se formiranje specijalnih jedinica iz područja spašavanja iz ruševina, spašavanje na vodi i pod vodom i spašavanje na nepristupačnim terenima. Jedinice za akcije zaštite i spašavanja će biti opremljena i obučena za brzi odgovor na sva predviđena scenarija putem pohađanja raznih certificiranih obuka i dodatnom opremanju Jedinice. Odjel za javnu sigurnost u okviru ove mjere provoditi

Mjera 2.4.2. Programi podrške nevladinim organizacijama prepoznatim u sustavu zaštite i spašavanja

Nevladine organizacijama u sustavu zaštite i spašavanja igraju značajnu ulogu u smislu reakcije i fleksibilnosti, što će značajno doprinijeti povećanju otpornosti i preventivnom djelovanju kod prirodnih i drugih nepogoda, kao i raspoloživosti. U tom smislu, kroz realizaciju aktivnosti mjeru, nevladini sektor bi se osposobio i obučio da da značajan doprinos u slučajevima prirodnih i drugih nesreća. Sredstva za podršku projekta bi se kontinuirano izdvajala kroz razdoblje od sljedećih 7 godina na razini dosadašnjih

Mjera 2.4.3. Deminiranje preostalog područja kontaminiranog minama i neeksplođiranim sredstvima

Angažovanje vladinih i nevladinih domaćih i međunarodnih organizacija ovlaštenih za uklanjanje mina i NUS-a na čišćenju i tehničkom izviđanju rizičnih površina s ciljem potpune realizacije projekta „Brčko bez mina“.

će aktivnosti i zaštite materijalne imovine i ljudskih života kroz aktivnosti sanacije klizišta i jačanju materijalne tehničke opremljenosti Profesionalne vatrogasne jedinice sve s ciljem jačanju otpornosti na prirodne i druge nepogode.

Odjel za javnu sigurnost je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mjere.

Tablica 59 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.4.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020)	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti
% teritorije Distrikta pokrivene sistemom ranog uzbunjivanja i dojavljivanja od prirodnih i drugih nesreća	0	-	-	95%
Broj osoba obučenih za spašavanje iz ruševina, nepristupačnih terena te na vodi i pod vodom	6	19	12	30
Spašena materijalna imovina koja je ugrožena klizanjem i osipanjem zemlje	50%	60%	10%	80%

izdvajanja iz proračuna Brčko distrikta za slične projekte u iznosu od 300.000 KM godišnje.

Odjel za javnu sigurnost je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mjere.

Tablica 60 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.4.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019)	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti (2027)
Broj nevladinih organizacija uključenih u programe zaštite i spašavanja na godišnjem razini	5	20	11	20

Brčko bez mina u kojem će svi stanovnici obavljati aktivnosti neophodne za život bez opasnosti po vlastitu sigurnost u kojem će i žrtve mina i NUS-a biti integrisane u društvo i u potpunosti uživati svoja prava. Mjera

podrazumijeva potpuno uklanjanje rizika od posljedica mina i NUS-a i sigurno korištenje površine za obavljanje svih aktivnosti nužnih za život i poslovanje.

Odjel za javnu sigurnost je institucija ključna za koordinaciju implementacije mjere u suradnji sa Centrom za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine (BH MAC).

Tablica 61 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.4.3.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019)	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti (2027)
Razminirane površine izražene u km ² u odnosu na trenutno miniranu (neočišćenu) površinu	13,1 km ²	9,1 km ²	3,37 km ²	0 km ²

PRIORITET 2.5. PODRŠKA PROGRAMIMA OSAMOSTALJIVANJA MLADIH

Prava i obveze mladih, omladinsko organiziranje, briga za mlade, institucionalno sudjelovanje mladih u donošenju odluka i druga pitanja od interesa za život, položaj i djelovanje mladih u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine je regulisano Zakonom o mladima iz 2017. godine. Ovo je posebno bitno imajući u vidu da Zakon regulira unapređenje individualnog i socijalnog razvoja mladih i sprječavanje njihovog mogućeg zapostavljanja; provođenjem politika kojima se djeluje na negativne trendove po mlade; održavanjem i stvaranjem pozitivnih životnih uvjeta za mlade, kao i okruženja koje je ugodno za mlade; te zaštitom mladih od opasnosti karakterističnih za njihovu dob, a kojima mogu biti izloženi. Zakon predviđa donošenje i usvajanje Strategije za mlade Brčko distrikta BiH, koja još uvijek nije izrađena, ali je proces u tijeku.

S druge strane, Brčko distrikt BiH kao administrativna jedinica ima niz prednosti za uspostavljanje mehanizama za bolji položaj mladih, koji zahtijeva više sektorski pristup i potrebnu suradnju nadležnih institucija za socijalnu politiku, obrazovanje, rad i zapošljavanje, zdravstvo, kulturu, sport te rad s mladima, a što je uvjet za održivu politiku njihove društvene uključenosti, a samim tim i razvoja zajednice. Gledajući da se iskoriste prednosti u ovom smislu, a imajući u vidu da Distrikt promatra mlade kao neizostavan segment dalnjeg rasta i razvoja, predviđeno je da se ovaj prioritet operacionalizira kroz tri mjeru i to: podrška biznis strat-up projektima i samozapošljavanju mladih, izgradnji studentskog kampusa i osnivanja odsjeka za mlade.

Broj osamostaljenih mladih putem direktnе podrške i broj mladih uključenih u formalne mehanizme donošenja odluka na godišnjem razini su dva indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Podrška programima osamostaljivanja mladih“.

Tablica 62 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.5

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Broj osamostaljenih mladih putem direktnе podrške	0 (2020.)			2000 (2027.)
Broj mladih uključenih u formalne mehanizme donošenja odluka na godišnjem razini	20 (2019.)			50 (2027.)

Realizacija mjera ovog prioriteta pomoći će realizaciju akceleratora „Aktivacija i zapošljavanje s fokusom na ranjive kategorije“, zatim akceleratora „Učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor“ i „Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjeru petog prioriteta drugog strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 46 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama petog prioriteta drugog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Otvoreni poziv za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ▫Povećanje stope aktivnosti i uključivanje ranjivih kategorija na tržiste rada ▫Povećanje zapošljivosti nezaposlenih osoba kroz razvoj socijalnog poduzetništva ▫Odgovorna uprava fokusirana na građane i poslovni sektor ▫Efikasno upravljanje javnim finansijama ▫Digitalna transformacija javnog sektora ▫Zaštita ljudskih prava ▫Efikasna borba protiv korupcije 	<ul style="list-style-type: none"> 2.5.1. Podrška biznis start-up projektima i samozapošljavanju mladih 2.5.2. Izgradnja studentskog kampusa za mlade 2.5.3. Osnivanje odsjeka za mlađe

Mjera 2.5.1. Podrška biznis Start-up projektima i samozapošljavanju mladih

Biznis Start-up podrška mladim osobama (18 – 35 godina starosti) podrazumijeva specifičnu grant podršku osnivanju mikro i malih poduzeća od strane mlađih, posebno u onim sektorima koji su definirani kao sektori sa najvećim mogućnosti za rast, na osnovu unaprijed definiranih kriterija.

Mjera također podrazumijeva i osnivanje/ospozobljavanje prostora u kojem će mlađi ljudi pronaći ekspertsку pomoć za razvoj njihove ideje, prototipa, ili pak skaliranje poslovanja postojećeg gospodarskog subjekta, po principu '*co-working* prostora' otvorenog za mlađe sa poslovnim idejama. Također, funkcija '*co-working* prostora' je da identificira dobre poslovne modele i potpomogne njihovim tvorcima u razvoju, kako bi u početku svoga poslovanja reducirali bespotrebne troškove poslovanja (komunalni i telekomunikacijski troškovi, troškovi najma poslovnog prostora i sl). Bitno je istaknuti da je koncept daljeg poslovanja poslovnog inkubatora moguće i financijski samoodrživ te nakon osnivanja postaje nezavisna cjelina i ne predstavlja opterećenje po lokalnu zajednicu.

Povećanje broja uposlenosti mlađih ima kataličko pozitivan učinak na razvoj lokalne zajednice te značajno smanjuje ekonomsko-socijalno opterećenje na proračun Brčko distrikta BiH u dugoročnom smislu. Dodatno, pozitivan utjecaj ima na razvijanje sposobnosti

mladih ljudi, pružajući novčanu, logističku, mentorsku i drugu podršku pri razvijanju njihovih početnih biznis ideja, te time utičemo na zadržavanje radno sposobnog mlađog stanovništva na području Distrikta, ali i jačanje pronatalitetne politike s obzirom da samim tim mlađi bračni parovi imaju mogućnost formirati svoje obitelji upravo ovdje. Pored ovoga, mjera će izravno utjecati na osamostaljivanje mlađih, kojima zaposlenje predstavlja prvi uslov osamostaljivanja. S druge strane, kompletiranjem podrške za finansijsku neovisnost kroz Program ima pozitivan učinak, ne samo na mlađe, nego i korisnike usluga novoosnovanih poslova.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere, dok se je Zavod za zapošljavanje prepoznat kao nositelj mjere.

Tablica 63 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.5.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj mlađih sa osnovanim mikro/malim poduzećima i pruženom podrškom	0	-	-	80, 2027. godine (20 mlađih godišnje, min.40 % mlađih jednog spola)
% održivih mikro i malih poduzeća nakon petogodišnjeg razdoblja	0	-	-	Minimalno 80 %, 2026. godina

Mjera 2.5.2. Izgradnja studentskog kampusa za mlade

Brčko, grad sa dva javna fakulteta (Ekonomski fakultet Brčko – Univerzitet u Istočnom Sarajevu i Dislocirani studij Odnosa s javnošću, Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru), dva privatna sveučilišta (Europski univerzitet, Internacionalni univerzitet), jednom Visokom školom računarstva i poslovnih komunikacija eMPIRICA te četiri srednje škole (Poljoprivredna i medicinska, JU Ekonomski škola, JU Gimnazija „Vaso Pelagić“ i Tehnička škola), jeste grad sa značajnim brojem srednjoškolaca i studenata. Samim time zaslužuje i izgradnju nove infrastrukture studentsko-školskog doma, posebno imajući direktnu vezu sa Projektom Osnivanja javnog sveučilišta Brčko distrikta BiH unutar Mjere 2.1.1.

Činjenica je da usprkos značajnom broju visokoškolskih ustanova, te geografskoj poziciji, Brčko koji je skoro podjednako udaljen od tri velika industrijska, ekonomski, politička i potrošačka centra: Beograd (200 km), Zagreb (270 km) i Sarajevo (210 km), ipak propušta šansu da se istakne kao studentski i školski centar koji bi privukao srednjoškolce i

studente regije. Izgradnjom smještajne i druge infrastrukture (dom, menza) zasigurno bi uticali na smanjenje troškova studiranja mlađih ljudi, a veliki potencijal ovog projekta su i studenti koji bi dolazili studirati iz drugih mjesta, kao potencijalno novi stanovnici Distrikta, koji u njemu žele ostati i nakon što završe studij, što direktno doprinosi realizaciji definisanog prioriteta.

Odjel za obrazovanje je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije ove mjere, dok se nositelji mjere sastoje od više institucija kao što su Odjel za javne poslove, Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove, te Zavod za planiranje, projektovanje i razvoj Brčko distrikta BiH.

Tablica 64 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.5.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2024.)
Minimalno 200 studenata koristi Studentski dom na godišnjem razini	0	0	0	200

Mjera 2.5.3. Osnivanje Odsjeka za mlade

Ova mjera bi omogućila potporu izgradnji i jačanju institucionalne infrastrukture za razvoj i promociju prava i potreba mlađih na području Brčko distrikta BiH. S druge strane, direktna institucionalna podrška mlađima također daje veoma visok stupanj sigurnosti u svrhu podsticanja samostalnosti mlađih, što u kombinaciji s drugim mjerama unutar prioriteta će sigurno dovesti do značajnih pozitivnih pomaka za mlade i njihov ostanak u Brčko distriktu BiH.

Odsjek za mlade bi bio lociran unutar jednog od postojećih odjela Vlade Brčko distrikta BiH ili pak pri Kabinetu gradonačelnika, u

skladu s inicijalnom procjenom imenovane Radne skupine, koja bi u saradnji sa Vijećem/Savjetom mlađih definirala konkretnе korake za osnivanje i funkcioniranje Odsjeka.

Odjel za stručne i administrativne poslove je institucija ključna za koordinaciju implementacije ove mjere.

Tablica 65 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.5.3.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2020.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Broj usluga pruženih mlađima na godišnjem razini	0	-	-	1000 na godišnjem razini

PRIORITET 2.6. RAZVOJ SPORTA I KULTURNO-UMJETNIČKE TRADICIJE U SKLADU S EUROPSKIM STANDARDIMA

U projektu, oko 400 udruga u svojoj registraciji imaju neku vrstu sportsko-turističke i/ili kulturne djelatnosti, u širokom rasponu od profesionalnih sportskih klubova do amaterskih udruga, interesnih organizacija i skupina ljubitelja određenih turističkih, sportskih i/ili kulturnih segmenata u društvu Distrikta. Međutim, kao i kod dodjele sredstava za organizacije civilnog društva, ne postoji jasna i odgovarajuća regulativa u domenu razvoja individualnog i/ili grupnog sporta, jasnost u dodjeli podrške u radu, koja veoma često i ne oslikava stvarne doprinose, s obzirom da se kroz ove grantove realizuju i kapitalni projekti poput izgradnje svlačionica, objekata, sportske infrastrukture i slično tome. Iz oblasti kulture, glavne strukture koje postoje u Distriktu su locirane u gradu Brčkom, i to: Dom kulture, jedna biblioteka od oko 1.200 m², smještena u gradskim prostorima koji su u lošem stanju, jedna umjetnička galerija, smještena u gradskim prostorima koja pored izložbenog prostora ima i skladišni prostor i ureda za administraciju, gradski muzej, jedna glazbena škola, te jedan kulturni centar u kojem se održavaju kazališni, glazbeni i kinematografski događaji u Distriktu.

Osnovni definirani problemi se upravo vežu za pitanje definiranja sportskih klubova i kulturno-umjetničkih društava kao udruga građana, nedefiniranost državnog i privatnog udjela u osnivačkim pravima kroz prizmu financiranja javnog i privatnog u profesionalnom sportu i/ili kulturi/turizmu/umjetnosti, nedovoljno kvalitetan sportski menadžment na razini sportskih klubova u velikoj većini klubova, nedovoljna finansijska sredstva za razvoj sporta u cijelini te nepostojanje planskog pristupa razvoju masovnog sporta i kulture u osnovnim i srednjim školama Distrikta. Druga, možda i najkritičnija točka u ovom sektoru, jeste nedostatak jedinstvenog sportskog i kulturnog centra velikih dimenzija koji je nužan za organizaciju i podsticanje događaja i priredbi određene razine, ne samo

za potrebe Brčko distrikta BiH nego i od općeg značaja. Konačno, ali ne manje bitno, posebnu pažnju je potrebno posvetiti djelovanju triju nacionalno kulturno-prosvjetnih društava i to HKD „Napredak“, BZK „Preporod“ i SPKD „Prosvjeta“.

U svrhu rješavanja gore navedenih izazova, ovaj prioritet operacionalizira se kroz dvije mjere, a to su: unapređenje stanja sporta i školskog sporta i razvoj kulturno-umjetničke tradicije.

Raspoloživi izvanski prostor za sprovođenje slobodnog vremena, sport i rekreaciju i raspoloživi prostor za kulturno-umjetnički angažman i rad (izraženi u m²) su dva indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Razvoj sporta i kulturno-umjetničke tradicije u skladu sa europskim standardima“.

Tablica 66 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 2.6

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Raspoloživi vanjski prostor za provođenje slobodnog vremena, sport i rekreaciju, m ²	8000 (2019.)			20000 (2027.)
Raspoloživi vlastiti prostor za kulturno-umjetnički angažman i rad, m ²	2000 (2019.)			50 (2027.)

Realizacija mjera ovog prioriteta pomoći će realizaciju akceleratora „Unapređenje pristupa i kvaliteta obrazovanja i obuke“, zatim akceleratora „Učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjera šestog prioriteta drugog strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 47 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama šestog prioriteta drugog strateškog cila Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Odgovorna uprava fokusirana na građane ☒ i poslovni sektor ☒ Efikasno upravljanje javnim finansijama ☒ Funkcionalan sistem kreiranja politika i ☒ Upravljanja održivim razvojem ☒ Razvoj digitalnih vještina ☒ Efikasan sistem cjeloživotnog učenja 	<p>2.6.1. Unapređenje stanja sporta i školskog sporta</p> <p>2.6.2. Razvoj kulturno-umjetničke tradicije</p>

Mjera 2.6.1. Unapređenje stanja sporta i školskog sporta

Prva aktivnost kao preduvjet za ostale je usvajanje Strategije sporta Brčko distrikta BiH koja će se pripremiti tijekom 2021. godine. U okviru ove sektorske Strategije potrebno je u postojeći Zakon o sportu dodati oblast školski sport, da bi se stvorili uvjeti za razvijanje kako školskog tako i ostalog sporta. Iz prve dvije aktivnosti proizilazi sljedeća koja je neophodna a to je osnivanje Sportskog saveza Brčko distrikta BiH, osnivanje Školskog sportskog saveza kao i osnivanje sportskih sekcija u školama. Dodatni prioritet je podrška I sportistima sa invaliditetom u sportu Brčko distrikta BiH, odnosno prilagođavanje infrastrukture njihovim potrebama. Područje djelovanja podrazumijeva i uvođenje stipendija za vrhunski sportski rezultat, kao i stipendije za nadarene mlade sportiste, a istovremeno, obratiti pažnju na stalnu edukaciju kadrova u sportu.

Dodatno, u okviru sektorske strategije, potrebno je definisati rad i ustroj školskih sportskih sekcija na učinkovit način, kako bi okupljala veći broj učenika, postala primjer uspješnih škola i bila temelj sustava školskog i takmičarskog sporta. Fokus mjere će također biti na maksimalnoj iskorištenosti sportskih prostora (objekat) u školama, kako za učenike

tako i za klubove, rekreativce i roditelje u vremenu izvannastavnih aktivnosti. Na kraju, mjera podrazumijeva izgradnju gradske multifunkcionalne dvorane po standardima Europske unije te neophodnih školskih kao i sportskih objekata (izgradnja otvorenog i zatvorenog bazena Brčko distrikta BiH, izgradnja gradskog stadiona s atletskom stazom i pratećim sadržajima, itd), kako bi se omogućili kvalitetni uvjeti za rad i natjecanja u sportu.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu ima ključnu ulogu u koordinaciji mjeru, dok je Odjel za javne poslove prepoznato kao glavni nositelj ove mjeru.

Tablica 67 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.6.1

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019)	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti (2025)
Iznos isplaćenih sredstava za podršku sportskim kolektivima, KM	5.29 mil. KM	1.45 mil. KM	1.45 mil. KM	6 mil. KM na godišnjem razini
Broj profesionalnih sportskih kolektiva	395	110	110	500

Mjera 2.6.2. Razvoj kulturno-umjetničke tradicije

U smislu razvoja kulture i umjetnosti prvenstveno je potrebno uraditi sljedeće: izraditi i usvojiti Zakon o proglašenju nacionalno kulturno-prosvjetnih društava (HKD „Napredak“, BZK „Preporod“ i SPKD „Prosvjeta“) udrugama od općeg i posebnog interesa, izrada kalendara kulturnih događaja, osnivanje Vijeća za kulturu Distrikta,

donošenje Zakona o kulturnim dobrima i kulturnoj djelatnosti, te, na osnovu istog, uspostaviti jedinstveni sustav zaštite i razvoja kulturnih dobara kako bi se očuvalo kulturnopovjesno naslijeđe, spomenici kulture i sl. Potrebno je osigurati redovita financijska sredstva za programske aktivnosti, posebno nacionalno kulturno-prosvjetnih društava

(HKD „Napredak“, BZK „Preporod“ i SPKD „Prosvjeta“) te za otkup vrijedne stare arhivske, knjižničke, muzejske i izložbene građe. Dodatno, nužno je usvojiti Zakon o muzejskoj djelatnosti i uraditi digitalizaciju muzejske građe. Istovremeno, potrebno je raditi na usvajanju Zakona o knjižničko-informacijskoj djelatnosti te na izgradnji nove, funkcionalne, namjenske zgrade za Biblioteku – Knjižnicu, kao i priključenje knjižničkom sustavu COBISS i digitalizacija građe. Mjera podrazumijeva institucionalno jačanje stručnog kadra, izgradnju Centra za kulturu (multifunkcionalna zgrada, kino i koncertna dvorana) u kojoj bi eventualno bio smješten i javni servis JP „Radio Brčko“. Pored gore navedenog, mjera podrazumijeva i integriranje arhivske djelatnosti u kulturni i kulturno obrazovni sustav, osnivanje Javne ustanove Arhiv Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, stavljanje svih planiranih prostornih i tehničkih kapaciteta u zgradu arhiva u svrhu realizacije arhivskih i kulturnih djelatnosti, upotpunjavanje i formiranje novih arhivskih fondova arhivskom građom i dokumentima, nastavak digitalizacije arhivskih fondova i zbirki, kao i promovisanje dostupnosti i značaja korištenja arhivske građe u znanstvene i kulturne svrhe te kadrovsko i stručno jačanje kapaciteta Arhiva, posebno u dijelu angažovanja stručnjaka za obradu arhivske građe pisane na starosmanskom i njemačkom (gotica) pismu i jeziku. Dodatno, mjera podrazumijeva i podršku projektima kulturno-umjetničkog stvaralaštva (npr. umjetničko-galerijski, izdavačko-publicistički,

operativno i edukativno širenje umjetnosti kroz radionice, suvenirnica, itd.).

Razvojni učinak mjere jeste prije svega dostizanje preduvjeta za povećanje nivoa kulturno-umjetničkog stvaralaštva stanovništva (svih građana Brčko distrikta BiH), ali i povećanje razine svijesti o važnosti arhiva, umjetnosti i kulture, kao i edukacija građana svih starosnih kategorija. Očuvanje tradicionalnih kulturnih vrijednosti, kao i usuglašavanje s kulturnim i umjetničkim tokovima Europske unije treba biti prioritet Brčko distrikta BiH u budućnosti. Poboljšanje kulturne ponude, kako domaćem stanovništvu, tako i turistima i drugim zainteresiranim korisnicima, doprinijet će i drugim postavljenim ciljevima i aktivnostima.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu ima ključnu ulogu u koordinaciji mjere, dok su nositelji mjere još Odjel za javne i Odjel za javni registar.

Tablica 68 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 2.6.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti (2019.)	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj građana koji koriste prostor za kulturno-umjetnički angažman i rad na godišnjoj razini	2000 (2019.)	2.200	2.200	3000 na godišnjem razini
Iznos godišnje podrške razvoju kulture i umjetnosti, KM	980,000 KM na godišnje m razini (2019)	898,000 KM na godišnje m razini	898,000 KM na godišnje m razini	1,200,000 KM na godišnjem razini

STARTEŠKI CILJ 3: ODRŽIVO UPRAVLJANJE OKOLIŠEM, PRIRODNIM I KOMUNALNIM INFRASTRUKTURNIM RESURSIMA

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine posvećen je implementaciji odgovornog prostornog planiranja i razvoja, čiji je cilj uspostavljanje održive budućnosti, uzimajući u obzir sve aspekte ubrzane urbanizacije i regeneracije. Ovaj strategijski pristup usmjeren je ka harmonizaciji sa zaštitom i očuvanjem prirodnog okružja, u skladu sa suvremenim ekološkim standardima i principima Europske unije. Brčko distrikt BiH se odlikuje brojnim odgovornostima, koje obuhvaćaju zaštitu zemljišta, vode i zraka, te smanjenje antropogenih utjecaja na okoliš, uključujući buku, otpad i druge oblike zagađenja. Realizacija ove vizije zahtijeva sinergijski pristup, gdje se integriraju svi relevantni faktori s ciljem postizanja održive budućnosti.

U okviru ovog cilja, Javna uprava Brčko distrikta BiH, u aktivnoj suradnji s građanima i gospodarstvom, ulaže u izgradnju komunalne i industrijske infrastrukture. Ova infrastruktura mora biti projektirana na način koji podržava dugoročne potrebe zajednice, uz minimiziranje utjecaja na okoliš. To podrazumijeva i učinkovito upravljanje energijom, koja treba biti proizveden, distribuiran i konzumiran na održiv način.

Brčko distrikt BiH teži ka unapređenju trenutnog stanja okoliša, uzimajući u obzir sve izazove, uključujući i one antropogene. Jedan od prioriteta je postizanje održivih rješenja u upravljanju otpadom, što obuhvata smanjenje produkcije otpada na izvoru, selektivno sakupljanje i uklanjanje otpada te posebnu pažnju na lokaciju postojeće deponije.

S aspekta prometne infrastrukture, drugi strateški cilj je dugotrajnim i planskim radom omogućiti izgradnju moderniziranih cesta, sa ciljem poboljšanja transporta ljudi i roba. Brčko distrikt BiH mora maksimalno iskoristiti svoje komparativne prednosti, uključujući specifičan status, idealan zemljopisni položaj i razinu izgradnje infrastrukture, kako bi

uspješno unaprijedio postojeću prometnu infrastrukturu.

Za praćenje realizacije trećeg strateškog cilja koriste se tri indikatora utjecaja: broj kućanstava s pristupom kontroliranoj vodi za piće, udjel pročišćenih otpadnih voda koje se ispuštaju u površinske vode te broj dana sa prekoračenjem graničnih vrijednosti aerozagađenja. Nedostatak precizne metodologije ograničava mogućnost kreiranja valjanih pokazatelja, ali su definirane polazne i krajnje vrijednosti za indikator broja kućanstava s pristupom kontroliranoj vodi za piće. Slično, postavljeni su i ciljevi za udjel pročišćenih otpadnih voda i broj dana s prekoračenjem dozvoljenih vrijednosti aerozagađenja. U nadolazećim izvješćima očekuje se ilustracija konkretnih rezultata razvoja svih triju indikatora uticaja, uz paralelni rad na razvijanju metodologije za njihovo mjerjenje.

Tablica 69 Indikatori uticaja trećeg strateškog cilja

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Broj kućanstava koji imaju osiguran pristup kontroliranoj vodi za piće	19.163			22.700
Udjio prečišćenih otpadnih voda koje su ispuštaju u površinske vode, %	0 %			50 %
Broj dana u godini sa prekoračenjem GV aerozagađenja (L ₁₀ , CO, NO ₂ ili SO ₂)	30			0

U okviru trećeg strateškog cilja Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, koji obuhvaća tri prioriteta, provodi se detaljna analiza finansijskog utroška za 2022. godinu. Iz ove analize proizlazi da su najveća sredstva uložena u unapređenje stanja komunalne infrastrukture, dok je najmanje sredstava usmjereno na unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka. Za realizaciju strateškog cilja 3 u 2022. godini ukupno je utrošeno 9.726.186 KM.

Međutim, u kontekstu praćenja i izvještavanja o klimatskim podacima i podacima o okolišu,

posebno u pogledu indikatora izlaznog rezultata "Broj dana u godini sa prekoračenjem GV aerozagađenja (LČ10, CO, NO₂ ili SO₂)", postoje određeni izazovi. Za efikasno praćenje ovog indikatora neophodan je sveobuhvatan i funkcionalan jedinstveni informacioni sustav o okolišu na razini Brčko distrikta BiH, koji trenutno nije uspostavljen.

Nedostatak zakonskih, proračunskih, institucionalnih i tehničkih kapaciteta za uspostavljanje takvog sustava u narednom trogodišnjem razdoblju ukazuje na to da praćenje stanja okoliša neće biti moguće u razdoblju realizacije Strategije do 2027. godine.

Također, podatci o kvaliteti zraka, na kojima je baziran indikator, dobijeni su iz mobilne stanice za praćenje kvaliteta zraka koja je vršila povremena mjerjenja od 2008. godine. Ovi podatci su nepotpuni i nisu prošli proces validacije od strane ovlaštene institucije, te se ne mogu koristiti kao osnova za komparaciju ili planiranje mjera. Mobilna stanica za praćenje kvaliteta zraka koristi se za dopunska i indikativna mjerjenja na određenim mikrolokacijama, a ne za kontinuirani monitoring.

Uzimajući u obzir ove okolnosti, predlaže se isključenje indikatora „Broj dana u godini sa prekoračenjem GV aerozagađenja (LČ10, CO, NO₂ ili SO₂)“ iz Izvješća o razvoju za razdoblje do 2027. godine, s obzirom na to da njegovo praćenje nije moguće bez adekvatnog informacijskog sustava. Uspostava jedinstvenog IS o okolišu je kompleksan i zahtjevan proces koji zahtijeva vremenski okvir koji prelazi razdoblje do 2027. godine. U međuvremenu, fokus će biti usmjerен na razvoj sveobuhvatne metodologije za mjerjenje i praćenje indikatora utjecaja u okviru trećeg strateškog cilja.

Tablica 70 Ukupno uloženih sredstava po prioritetima trećeg strateškog cilja za 2022. godinu

Prioriteti	Aktivnosti/pr ojekti	Ukupno (KM)
3.1. Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka	6	263.196
3.2. Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom	26	8.505.006
3.3. Učinkovito korištenje energije	4	957.984
UKUPNO	36	9.726.186

Slična situacija, kao u drugom strateškom cilju, desila se i u okviru trećeg strateškog cilja gdje su također apsolutno dominirala vlastita proračunska sredstva iznosu od 9.726.186,24 KM kada su pitanju uložena finansijska sredstva u 2022. godini.

Tablica 71 Izvori financiranja uloženih sredstava po prioritetima trećeg strateškog cilja u 2022. godini

Prioriteti	Vlastita proračunska a sredstva	Ostali vanjski izvori
3.1. Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka	263.196	0
3.2. Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom	8.505.006	0
3.3. Efikasno korištenje energije	957.984	0
UKUPNO	9.726.186	0

Treći strateški cilj „Održivo upravljanje životnom sredinom, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima“ usklađen je izravno sa drugim pravcem „Pametan rast“ a neizravno sa može dovesti u vezu s prvim „Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom“ i trećim pravcem „Društvo jednakih mogućnosti“ Okvira za ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini.

Konkretno, realizacija prioriteta trećeg strateškog cilja doprinosi realizaciji akceleratora: Povećanje investicija u infrastrukturu; Zeleni rast i čista energija i Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem. Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost prioriteta trećeg strateškog cilja s akceleratorima sva tri pravca razvoja Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 48 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa prioritetima trećeg strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
AKCELERATORI	PRIORITETI
Povećanje investicija u infrastrukturu	Prioritet 3.2: Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom
Efikasan, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor	
Zeleni rast i čista energija	Prioritet 3.3: Efikasno korištenje energije
Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem	Prioritet 3.1: Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka

PRIORITET 3.1. UNAPREĐENJE POSTOJEĆEG STANJA ZAŠTITE PRIRODE, TLA, VODE I ZRAKA

S obzirom na prethodnu analizu stanja sektora okoliša, postojeće stanje u pogledu zaštite i mjera prevencije za smanjenje negativnog utjecaja, moguće je primijetiti da postoje značajne mogućnosti za unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka. Ovo unapređenje usmjereno je u nekoliko pravaca, prije svega u pogledu unapređenja postojeće regulative, provođena konkretnih mjera zaštite (implementacijom ključnih projekata u oblasti zaštite okoliša), ali i jasnim i preciznim projektним i drugim aktivnostima koji imaju za cilj rješavanje konkretnih problema u zajednici, poput sanitarnog odlaganja i cjeleokupnog sustava upravljanja otpadom.

Prioritet „Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka“ operacionalizira se kroz dvije mjere, a to su: zaštita prirode, tla, vode i zraka prilagođena najboljim praksama EU i održivo rješenje upravljanja otpadom.

Broj novih zakonskih rješenja zaštite okoliša koji su usuglašeni sa EU okvirima, troškovi odvoza otpada i udio reciklaže otpada tri su indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka“.

Mjera 3.1.1. Zaštita prirode, tla, vode i zraka prilagođena najboljim praksama EU

U okviru ove mjere prepoznaje se težnja Bosne i Hercegovine, time i Brčko distrikta BiH, unapređenju procesa pridruženje Europskoj uniji u svim društvenim segmentima,

Tablica 72 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 3.1

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Broj novih zakonskih rješenja zaštite životne sredine/okoliša koji su usuglašeni sa EU okvirima	0			5
Troškovi odvoza otpada, KM/godišnje	936.000			700.000
Udjel reciklaže otpada, %	1			30

Realizacija mjera ovog prioriteta pomoći će realizaciju akceleratora „Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjera prvog prioriteta trećeg strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 49 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama prvog prioriteta trećeg strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
■ Zaštita i obnova prirodnog kapitala ■ Razvoj sistema cirkularne ekonomije ■ Jačanje kontrole i praćenja kvaliteta eko sustava	3.1.1 Zaštita prirode, tla, vode i zraka prilagođena najboljim praksama eu 3.1.2 Održivo rješenje upravljanja otpadom

uključujući i segment zaštite okoliša, posebno s aspekta usvajanja i primjene EU direktiva i primjeni najboljih raspoloživih tehnologija (BAT). U okviru ove

mjere potrebno je unaprijediti postojeći regulatorni okvir Brčko distrikta BiH u pogledu zaštite okoliša i prirode, što uključuje cijeli sustavno set unaprijeđenih zakona i pripadajućih podzakonskih akata, kao i aktivnosti i projekte koji su fokusirani na zaštitu prirode, tla, vode i zraka ali i poseban aspekt zaštite od negativnog uticaja od buke koji dolazi sa intenzivnom urbanizacijom i gradnjom prometne i druge infrastrukture.

Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo ima ključnu ulogu u koordinaciji implementacije ove mjere, dok se nositelji

mjere sastoje od više institucija kao što su Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove i Odjel za komunalne poslove.

Tablica 73 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.1.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti
Broj prilagođenih podzakonskih akata u oblasti ZZS	0	0	0	10
Broj strateških dokumenata u oblasti upravljanja vodama	0			1
Broj lokacija na kojima se vrši kontinuirani monitoring kvaliteta zraka	0	0	0	1

Mjera 3.1.2. Održivo rješenje upravljanja otpadom

Ova mjera je u direktnoj korelaciji sa mjerom 3.1.1 i očuvanja i zaštite prirode, tla, vode i zraka, ali se posebno fokusira na održivo rješenje upravljanja otpadom uključujući i nova zakonska rješenja u vezi sa mjerom 3.1.1. Kao što je poznato u Brčko distriktu BiH je posebno izražena problematika odlaganja otpada, kako u pogledu kvaliteta postojeće lokacije za odlaganja, tako i strukture i količine prikupljenog otpada (značajno uvećane količine za odlaganje, s obzirom na minimalni udio otpada koji se reciklira). Iz ovog razloga potrebno je iznaci održivo rješenje, selektivnog prikupljanja, selekcije, reciklaže i odlaganja otpada na neku od sanitarnih deponija u okruženju, pri tome vodeći računa da se ostvare uštede u pogledu proračunskeih i

drugih sredstava koja se izdvajaju za odlaganje otpada.

Odjel za komunalne poslove ima ključnu ulogu u koordinaciji mjeri, dok je JP „Komunalno Brčko“ prepoznato kao glavni nositelj ove mjeri.

Tablica 74 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.1.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti
Količina otpada koja se izvozi iz BD BiH, t/godišnje	25825		3572	15000
Površina sanirane deponije, ha	0			12

PRIORITET 3.2. UNAPREĐENJE STANJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I ODGOVORNO UPRAVLJANJE PROSTOROM

Poznato je da su komunalne djelatnosti od posebne važnosti za razvoj zajednice. Brčko distrikt BiH ima usvojen Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik BD BiH“, broj 25/2020), kojim je propisan način, organizacija obavljanja komunalnih djelatnosti i njihovo financiranje, kao i individualna i zajednička komunalna potrošnju. Komunalne djelatnosti u skladu sa ovim zakonom mogu obavljati: nadležni odjeli Vlade Brčko distrikta BiH,

javna poduzeća, pravne i fizičke osobe kojima gradonačelnik ugovorom povjeri obavljanje komunalne djelatnosti. U kontekstu ove mjeri komunalna infrastruktura sagledana je u širem i integralnom smislu (uključujući i prometnu i drugu infrastrukturu) u odnosu na predmetno zakonsko rješenje i njena izgradnja i rekonstrukcija ogleda se kroz četiri sistematizovane mjeri, vodeći računa o nadležnostima pojedinih službi kao i

međusobnom odnosu mjera i pripadajućih strateških (ključnih) projekata.

Prioritet „Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom“ operacionalizira se kroz sljedeće 4 mjere: prostorno planiranje usklađeno sa principima dobrog upravljanja, korištenja i optimalne organizacije prostora, izgradnja i rekonstrukcija vodovodne i kanalizacijske infrastrukture, izgradnja i rekonstrukcija elektroenergetske i plinske infrastrukture i izgradnja i opremanje prometne i druge komunalne infrastrukture.

Udjel kombinirane kanalizacijske mreže, broj novih naselja BD BiH koji imaju pristup javnom vodovodnom sustavu, broj ažurnih strateških i provedbenih prostorno-planskih dokumenata i dužina asfaltiranih cesta godišnje su četiri indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom“.

Tablica 75 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 3.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Cilna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Cilne vrijednosti (2027.)
Udio kombinovane kanalizacione mreže, %	95			75
Broj novih naselja BD BiH koji imaju pristup javnom vodovodnom sustavu	0			17
Broj ažurnih strateških i provedbenih prostorno-planskih dokumenata	0			12
Dužina asfaltiranih cesta godišnje, km	13,32			15

Realizacija mjera ovog prioriteta izravno će pomoći realizaciju akceleratora „Povećanje investicija u infrastrukturu“ i indirektno akceleratora „Učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjera drugog prioriteta trećeg strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 50 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama drugog prioriteta trećeg strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
<ul style="list-style-type: none"> ①Osiguranje jednakog pristupa modernoj transportnoj infrastrukturi ②Veći udio javnih investicija u infrastrukturu ③Razvoj javne digitalne infrastrukture ④Odgovorna uprava fokusirana na građane i poslovni sektor ⑤Depolitizacija i profesionalizacija javnih poduzeća ⑥Efikasno upravljanje javnim finansijama ⑦Funkcionalan sistem kreiranja politika i upravljanja održivim razvojem ⑧Digitalna transformacija javnog sektora 	<ul style="list-style-type: none"> 3.2.1 Prostorno planiranje usklađeno sa principima dobrog upravljanja, korištenja i optimalne organizacije prostora 3.2.2 Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne i kanalizacijske infrastrukture 3.2.3 Izgradnja i rekonstrukcija elektroenergetske i plinske infrastrukture 3.2.4 Izgradnja i opremanje prometne i druge komunalne infrastrukture

Mjera 3.2.1. Prostorno planiranje usklađeno s principima dobrog upravljanja, korištenja i optimalne organizacije prostora

Graditeljsko naslijeđe i urbani identitet Brčko distrikta BiH predstavljaju ključne komponente razvojnog potencijala Distrikta. Stoga je neophodno posvetiti posebnu pažnju zaštiti, racionalnom korištenju, planiranju i uređenju prostora. Ova mjera, koja uključuje pripremu, praćenje, kontrolu i provođenje planske dokumentacije u skladu sa regulativom i savremenom metodologijom,

ima specifičnosti koje značajno utječu na pravac, intenzitet i dinamiku razvoja distrikta.

U kontekstu realizacije mjera vezanih za prostorno planiranje u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, važno je istaći uloge i nadležnosti koje imaju Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove kao koordinator mјere i Zavod za planiranje,

projektiranje i razvoj Brčko Distrikta BiH kao nositelj mjere. Iako su ove institucije ključni akteri u procesu planiranja, važno je razumjeti da one nisu nadležne za usvajanje i donošenje planskih dokumenata.

Ovaj aspekt ima značajan utjecaj na realizaciju mjera, posebno kada se radi o indikatorima uspješnosti koji su definisani kao broj novousvojenih razvojnih, strateških prostorno-planskih dokumenata i broj novousvojenih ili revidiranih provedbenih planova. Proces usvajanja i donošenja ovih dokumenata podrazumijeva da, nakon što Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove prihvati prijedlog planskog dokumenta, isti se prosljeđuje na usvajanje i donošenje Vladi i Skupštini Brčko Distrikta BiH. Ovaj proces zavisi od niza faktora koji nisu unutar nadležnosti i aktivnosti koordinatora i nositelja mjere.

Stoga, iz navedenog jasno proizlazi da odgovornost za postizanje indikatora uspješnosti realizacije ove mjere ne snosi isključivo Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove kao koordinator i Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH kao nositelj mjere. Odgovornost je, zapravo, podijeljena sa Vladom i Skupštinom Brčko distrikta BiH. Ovaj aspekt je ključan za razumijevanje dinamike i složenosti procesa prostornog planiranja i treba biti jasno istaknut u svim relevantnim izvješćima i dokumentima vezanim za ovo područje.

Tablica 76 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.2.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj novousvojenih razvojnih, strateških prostorno-planskih dokumenata	0	1	1	2
Broj novousvojenih ili revidiranih provedbenih planova	0	13	7	10

Mjera 3.2.2. Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne i kanalizacijske infrastrukture

Unapređenje postojećeg stanja kroz izgradnju i rekonstrukciju vodovodne i kanalizacijske infrastrukture u Brčko distriktu BiH jedan je od važnijih zadataka u planskom razdoblju. Sustavi vodoopskrbe i kanalizacije su važni dijelovi cijelokupne infrastrukture zajednice Brčko distrikta BiH.

Procijenjena ulaganja u infrastrukturu za optimalnu vodoopskrbu i kanalizaciju zahtijevaju značajna ulaganja kako bi se postigao prihvatljiv nivo stanja i performansi u skladu sa potrebama građana i gospodarstva Brčko distrikta BiH. Izgradnja i rekonstrukcija ove infrastrukture, u fazi upravljanja i održavanja će zahtijevati promjenu u pristupu, kako bi se poboljšale performanse sustava i smanjili operativni troškovi, te omogućio veći obuhvat stanovništva Brčko distrikta BiH (posebno istočnog dijela) koji imaju pristup ovoj komunalnoj infrastrukturi i pripadajućim uslugama.

Odjel za komunalne poslove ima ključnu ulogu u koordinaciji mjere, dok je JP „Komunalno Brčko“ prepoznato kao glavni nositelj ove mjere.

Tablica 77 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.2.2.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti
Broj konceptualnih rješenja vodoopskrbe	0			1
Broj konceptualnih rješenja kanalisanja otpadnih voda	0			1
Dužina izgrađenih kolektora, km	0			20
Dužina izgrađenog transportnog cjevovoda, km	0			14
Dužina rekonstruisane kanalizacione mreže, km	0			2,5
Dužina rekonstruisane vodovodne mreže, km	0			10

Mjera 3.2.3. Izgradnja i rekonstrukcija elektroenergetske i plinske infrastrukture

Izgradnja i rekonstrukcija elektroenergetske infrastrukture usmjerenja je prije svega na kvalitet i kontinuitet opskrbe električnom energijom, posebno sa aspekta pouzdanosti distribucije i opskrbe električne energije i izgradnje tzv. „energetskog prstena“. U pogledu projektovanja i izgradnje plinske infrastrukture, omogućila bi se diversifikacija izvora energije (goriva), čime se doprinosi smanjenju aerozagadženja, te se uvodi jedan potpuno novi emergent na tržište Brčko distrikta BiH koji može imati značajan uticaj na gospodarski razvoj. Pored niza prednosti korištenje ovog emergenta, već u fazi projektovanja, ali izgradnje plinske infrastrukture, potrebo je voditi računa da se

radi o uvoznom emergantu, kao i energetskoj infrastrukturi koja mora uzeti u obzir posebne mjere zaštite.

Odjel za komunalne poslove ima ključnu ulogu u koordinaciji mjere, dok su nositelji mjere još Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove i JP „Komunalno Brčko“.

Tablica 78 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.2.3.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti
Broj izgrađenih ili zamjenjenih TS10(20)/04	0			20
Dužina kablirane ili izgrađene NN mreže, m	0			10000
Broj izgrađenih MRS na plinovodu	0			1

Mjera 3.2.4. Izgradnja i opremanje prometne i druge komunalne infrastrukture

U pogledu razvoja prometne infrastrukture, značajno je naglasiti da Brčko distrikt BiH ima izgrađenu cestovnu (putnu), željezničku i vodenu (rječnu) infrastrukturu, što ga stavlja u izuzetno povoljan položaj u odnosu na većinu drugih lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini. Međutim, i pored značajnih i intenzivnih ulaganja, te realizovanih projekata u pogledu izgradnje i održavanja ove infrastrukture, postoje značajne mogućnosti za poboljšanja i realizaciju novih saobraćajnih infrastrukturnih projekata s ciljem povećanja prometa ljudi i roba u i kroz Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, naročito projektovanjem

i izgradnjom dijela autoputa, te rehabilitacijom dijelova magistralnih, regionalnih i lokalnih cesta.

Odjel za javne poslove ima ključnu ulogu u koordinaciji mjere, dok su nositelji mjere još Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove i JP „Putevi Brčko“.

Tablica 79 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.2.4.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti
Dužina izgrađenih puteva, km/godišnje	5	5	6,5	8
Dužina rekonstruisanih puteva i ulica, km/godišnje	34	34	11,5	50

PRIORITET 3.3. EFIKASNO KORIŠTENJE ENERGIJE

Učinkovitim korištenjem energije u Brčko distriktu BiH smanjuju se troškovi za opskrba energijom, povećava se sigurnost opskrbe energijom i njeno efikasnije korištenje, povećava konkurentnost gospodarstva Brčko distrikta BiH, smanjuju se

negativni utjecaji na okoliš, potiče se odgovorno ponašanje prema energiji i energetskim resursima. Također, na temelju jasnog opredjeljenja institucija Brčko distrikta BiH, te provođenjem ključnih mjera i strateških

projekata u pogledu učinkovitog korištenja energije i mjera energetske učinkovitosti u sektorima proizvodnje, zatim u pogledu prijenosa, distribucije i potrošnje energije, te s time vezanim smanjenjem emisije u atmosferu i minimiziranju negativni utjecaji u pogledu klimatskih promjena (CCA).

Prioritet „Učinkovito korištenje energije“ operacionalizira se kroz dvije mjere: unapređenje postojećeg stanja energetske učinkovitosti i smanjenje energetske ovisnosti zajednice i emisije plinova.

Udjel energije biomase u javnom sektoru, udio energije uglja u javnom sektoru i iznos sredstava potrošnje električne energije za javnu rasvjetu su tri indikatora krajnjih rezultata kojima će se mjeriti ostvarenje prioriteta „Učinkovito korištenje energije“.

Tablica 80 Indikatori krajnjeg rezultata Prioriteta 3.3

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022.)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti (2027.)
Udjel energije biomase u javnom sektoru MWh, %	15,13			25
Udjel energije uglja u javnom sektoru MWh, %	20			15
Iznos sredstava potrošnje el. energije za javnu rasvjetu, KM/godišnje	2.042.900			1.000.000

Realizacija mjera ovog prioriteta direktno će pomoći realizaciju akceleratora „Zeleni rast i čista energija“.

Na grafu koji slijedi prikazana je povezanost mjera trećeg prioriteta trećeg strateškog cilja s pokretačima navedenih akceleratora Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH.

Graf 51 Povezivanje pokretača Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa mjerama trećeg prioriteta trećeg strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godine

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
POKRETAČI	MJERE
■ Smanjenje energetskog siromaštva ■ Razvoj "zelenih" vještina i poslova ■ Decentralizacija elektro-energetskog sustava ■ Dekarbonizacija energetskog sektora	3.3.1 Unapređenje postojećeg stanja energetske učinkovitosti 3.3.2 Smanjenje energetske zavisnosti zajednice i emisije plinova

Mjera 3.3.1. Unapređenje energetske učinkovitosti javne rasvjete i objekata

Problematika energetske učinkovitosti, u vrijeme kada su energenti sve skuplji, aktuelna je u Brčko distriktu BiH jer se većina javnih institucija grieve iz neobnovljivih izvora. Efikasno korištenje energije u neposrednoj potrošnji energetsku učinkovitost definije kao odnos između utroška energije i ostvarenog učinka u uslugama, dobrima ili drugom obliku energije. Prema tome, energetska učinkovitost predstavlja racionalno korištenje energije, kroz smanjenju potrošnju energevata. Ovom mjerom potrebno podići svijest građana Brčko distrikta BiH o tome koliko je energetska učinkovitost bitna za zajednicu, provesti određene aktivnosti za unapređenje stupnja energetske učinkovitosti, posebno u pogledu energetske učinkovitosti javnih objekata Brčko distrikta BiH, ali i energetske učinkovitosti

individualnih i kolektivnih objekata stanovanja u Brčko distriktu BiH.

Odjel za komunalne poslove ima ključnu ulogu u koordinaciji mjeru, dok se nositelji mjeru sastoje od više institucija kao što su Ured za upravljanje javnom imovinom, Odjel za javne poslove i JP „Komunalno Brčko“.

Tablica 81 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.3.1.

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022)	Ciljne vrijednosti
Ukupan broj rasvjetnih tijela, kom.	19100			18000
Troškovi održavanja javne rasvjete, KM/godišnje	255.700	250.000	247.029	50.000
Broj javnih objekata u kojima se primjenjuju mjeru energetske učinkovitosti	0			10

Mjera 3.3.2. Smanjenje energetske ovisnosti zajednice i emisije plinova

Povećanjem stupnja energetske učinkovitosti smanjuje se energetska ovisnost zajednice, smanjuju troškovi energenata, ali i smanjuje emisija plinova u atmosferu. Ova mjera posebno je značajna za gospodarstvo Brčko distrikta BiH, gdje je potrebno izvršiti diverzifikaciju energenata, podsticati korištenje obnovljivih izvora energije, stimulirati poduzeća (posebno MSP) na implementaciju određenih međunarodnih standarda u pogledu upravljanja energetskim sistemima, smanjenja emisije CO₂ i ukupnih emisija u okoliš, te doprinijeti smanjenju utjecaja na ukupne klimatske promjene putem korištenja namjenskih međunarodnih i vlastitih fondova.

Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu je institucija odgovorna za koordinaciju implementacije, uz suradnju s pružateljima usluga za razvoj poslovanja (u oblasti EE i OIE).

Tablica 82 Indikatori izlaznog rezultata Mjere 3.3.2

Indikatori (izlaznog rezultata)	Polazne vrijednosti	Ciljna vrijednost (2022)	Realizovana vrijednost (2022.)	Ciljne vrijednosti
Broj poduzeća za energetskim menadžerima, energetskim auditom i/ili odgovarajućim standardom	0	-	-	30
Broj podržanih projekata za ulaganja u EE i OIE, godišnje	0	-	-	10

IZVORI KORIŠTENI U PRIPREMI IZVJEŠĆA O RAZVOJU

Podatci koji su se koristili u pripremi ovog izvješća su prikupljeni od:

1. Agencije za statistiku BiH – Podružnica/Ekspozitura Brčko
2. Direkcije za financije Brčko distrikta BiH
3. Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH
4. Zavoda za planiranje, projektovanje i razvoj Brčko distrikta BiH
5. JP „Putevi“ Brčko distrikta BiH
6. JP „Luka“ Brčko distrikta BiH
7. JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko
8. Odjelaza obrazovanje
9. Odjela za zdravstvo i ostale usluge Brčko distrikta BiH
10. Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo
11. Odjela za gospodarski razvoj, sport i kulturu
12. Odjela za javnu sigurnost
13. Odjela za komunalne poslove
14. Odjela za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove
15. Odjela za stručne i administrativne poslove
16. Odjela za javne poslove
17. Odjela za javni registar
18. Odjela za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja
19. Odjela za europske integracije i međunarodnu suradnju
20. Ureda koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine
21. Ureda za upravljanje javnom imovinom Brčko distrikta BiH
22. Privredne komore Brčko distrikta BiH
23. Udruga poslodavaca Brčko distrikta BiH
24. Povjerenstva za vrijednosne papire

* Na 7. sastanku Odbora za razvoj koji je održan dana 6. 11. 2023. godine razmatrano je i odobreno je Izvešće o razvoju za 2022. godinu.

PRILOZI

Prilog 1 – Struktura odgovornosti institucija za implementaciju mjera podijeljeno po strateškim ciljevima

Prilog 2 – Pregled aktivnosti planiranih za 2022. godinu podijeljeno po strateškim ciljevima

Prilog 3 – Prikaz planiranih i utrošenih sredstava po strateškim ciljevima

Prilog 4 – Obrazloženje vezano sa realizaciju projekta i aktivnosti po mjerama u okviru prioriteta tri strateška cilja

Prilog 5 – Strateški (ključni) projekti

Prilog 6 – Povezivanje strateških ciljeva i prioriteta iz Strategije razvoja Brčko distrikta BiH i SDG u BiH

PRILOG 1: Struktura odgovornosti institucija za implementaciju mjera podijeljeno po strateškim ciljevima

Strateški cilj 1 – Konkurentno gospodarstvo, skladno uklapljeni u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH

Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Broj definiranih mjera
<i>Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu</i>	9
<i>Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo</i>	4
<i>Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju</i>	2
<i>Zavod za zapošljavanje BD BiH</i>	4
<i>Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj BD BiH</i>	1
UKUPNO	20

Strateški cilj 2 – Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima

Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Broj definisanih mjera
<i>Odjel za zdravstvo i ostale usluge</i>	6
<i>Odjel za obrazovanje</i>	4
<i>Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu</i>	3
<i>Odjel za javnu sigurnost</i>	3
<i>Odjel za stručne i administrativne poslove</i>	1
UKUPNO	17

Strateški cilj 3 – Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima

Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Broj definisanih mjera
<i>Odjel za komunalne poslove</i>	4
<i>Odjel za javne poslove</i>	1
<i>Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu</i>	1
<i>Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo</i>	1
<i>Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove</i>	1
UKUPNO	8

PRILOG 2: Pregled aktivnosti planiranih za 2022. godinu podijeljeno po strateškim ciljevima

Pregled statusa implementacije projekata/aktivnosti u 2022. godini iz Akcijskog plana 2021. – 2023. godine

Strateški cilj/ Prioritetni cilj	Mjere	Aktivnosti					
		Završeno	U toku realizacije	Odgodeno	Zamijenjeno	Otkazano	Ukupno
Strateški cilj 1: Konkurentna privreda, skladno uklapljena globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja Brčko distrikta BiH		9	12	25	0	0	46
1.1. Razvoj poduzetništva i MSP	1.1.1. Podrška za poslovanje i oporavak gospodarstva	-	1	2			3
	1.1.2. Sistemska podrška poduzetništvu mladih i žena	-	-	3			3
	1.1.3. Podrška inovacijama i digitalizaciji poduzeća	-	-	2			2
	1.1.4. Podrška izvozno-orientiranim sektorima i poduzećima	1	1	1			3
	1.1.5. Usklađivanje i unapređivanje poslovnog okruženja	-	1	1			2
1.2. Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja	1.2.1. Podrška za unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	2	-	-			2
	1.2.2. Poboljšanje zemljišne politike i konsolidacija zemljišta	-	2	-			2
	1.2.3. Mobilizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnih područja	-	-	2			2
	1.2.4. Organizacijski i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja	-	1	1			2
1.3. Razvoj turizma	1.3.1. Strateško profilisanje i turističko brenđiranje BD BiH	-	-	2			2
	1.3.2. Organizacijsko i kadrovsko jačanje sektora turizma	2	-	1			3
	1.3.3. Izgradnja turističko-rekreativne infrastrukture	-	1	2			3
1.4. Privlačenje investicija	1.4.1. Opremanje prioritetnih poslovnih zona	-	-	5			5
	1.4.2. Marketing lokacije za investitore	-	1	1			2
	1.4.3. Aktivno uključivanje iseljeništva u gospodarski razvoj BD BiH	-	3	1			4
	1.4.4. Aktivno sudjelovanje u programima regionalne suradnje, EU i zapadnog Balkana	-	1	-			1
1.5. Razvoj tržišta rada	1.5.1. Stručno usavršavanje nezaposlenih	1	-	-			1
	1.5.2. Zapošljavanje teže zapošljivih i žena	1	-	-			1
	1.5.3. Usklađivanje tržišta rada i obrazovanja kroz karijerno usmjeravanje i savjetovanje	1	-	1			2
	1.5.4. Podrška zapošljavanju u gospodarstvu i poljoprivredi	1	-	-			1
Strateški cilj 2: Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima		12	14	55	0	0	81
2.1. Poboljšani uvjeti za razvoj	2.1.1. Jačanje i razvoj znanosti i visokog obrazovanja	-	-	4			4

obrazovanja, znanosti i istraživanja	2.1.2. Podrška obrazovnim programima i cijeloživotnom učenju (prekvalifikacija/doškolovanje) u skladu sa potrebama tržišta rada	1	-	4			5
	2.1.3. Podrška dodatnom infrastrukturnom i materijalnom opremanju objekata obrazovanja	-	1	2			3
2.2. Poboljšanje sustava socijalne uključenosti prema potrebama	2.2.1. Razvoj i podrška sustavu mješovitog pružanja socijalnih i stambenih usluga u socijalnoj zaštiti	1	-	7			8
	2.2.2. Osnivanje Centra za socijalni rad	-	-	4			4
	2.2.3. Razvijanje socijalnog poduzetništva	1	-	2			3
2.3. Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja	2.3.1. Jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz razvoj službe Hitne medicinske pomoći i koncepta obiteljske medicine	1	1	5			7
	2.3.2. Kadrovsko i infrastrukturno jačanje sekundardne i tercijarne zdravstvene zaštite uz nabavu nužne opreme	3	-	2			5
	2.3.3. Razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacionog sustava (IZIS) i poticanje kvaliteta	-	3	2			5
2.4. Jačanje otpornosti na prirodne i druge nesreće	2.4.1. Razvoj sustava preventivnog djelovanja od nepogoda	2	1	2			5
	2.4.2. Programi podrške nevladnim organizacijama prepoznatim u sustavu zaštite i spašavanja	-	1	1			2
	2.4.3. Deminiranje preostalog područja kontaminiranog minama i neeksplodiranim ubojitim sredstvima	-	1	-			1
2.5. Podrška programima osamostaljivanja mladih	2.5.1. Podrška biznis Start-Up projektima i samozapošljavanju mladih	-	-	5			5
	2.5.2. Izgradnja studentskog kampusa za mlade	-	-	3			3
	2.5.3. Osnivanje Odsjeka za mlade	-	-	3			3
2.6. Razvoj sporta i kulturno-umjetničke tradicije u skladu s europoskim standardima	2.6.1. Unapređenje stanja sporta i školskog sporta	1	4	2			7
	2.6.2. Razvoj kulturno-umjetničke tradicije	2	2	7			11
Strateški cilj 3: Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima		4	17	15	0	0	36
3.1. Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka	3.1.1. Zaštita tla, vode, zraka i raznolikosti prilagođena najboljim praksama EU	-	2	2			4
	3.1.2. Održivo rješenje upravljanja otpadom	-	2	-			2
3.2. Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom	3.2.1. Prostorno planiranje usklađeno s principima dobrog upravljanja, korištenja i optimalne organizacije prostora	-	2	3			5
	3.2.2. Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne i kanalizacione infrastrukture	2	1	3			6
	3.2.3. Izgradnja i rekonstrukcija elektro-energetske i plinske infrastrukture	1	2	3			6
	3.2.4. Izgradnja i opremanje prometne i druge komunalne infrastrukture	-	6	3			9
3.3. Učinkovito korištenje energije	3.3.1. Unapređenje postojećeg stanja energetske učinkovitosti	1	1	-			2
	3.3.2. Smanjenje energetske ovisnosti zajednice i emisije plinova	-	1	1			2
UKUPNO		25	43	95	0	0	163

PRILOG 3. Prikaz planiranih i utrošenih sredstava po strateškim ciljevima

Prikaz iznosa planiranih i utrošenih sredstava u 2022. godini prema prioritetima i mjerama u okviru strateškog cilja 1

Oznaka	Cilj, Prioritet, Mjera	Planirana sredstva prema Akcijskom planu za 2022. godinu (u KM)	Ukupan iznos utrošenih sredstava u 2022. godini (u KM)	Procent (%)
SC 1.	KONKURENTNO GOSPODARSTVO, SKLADNO UKLOPLJENO U GLOBALNE RAZVOJNE TREDOVE I LANCE VRIJEDNOSTI, KAO MOTOR RAZVOJA BRČKO DISTRINKTA BIH	29.190.000,00	16.761.503,67	57,42%
P 1.1.	RAZVOJ PODUZETNIŠTVA I MSP	8.350.000,00	218.077,89	2,61%
M 1.1.1.	Podrška za poslovanje i oporavak gospodarstva	7.760.000,00	80.948,81	1,04%
M 1.1.2.	Sistemska podrška poduzetništvu mladih i žena	220.000,00	0	0%
M 1.1.3.	Podrška inovacijama i digitalizaciji poduzeća	180.000,00	0	0%
M 1.1.4.	Podrška izvozno-orientiranim sektorima i poduzećima	150.000,00	127.129,08	84,75%
M 1.1.5.	Usklađivanje i unapređivanje poslovног okruženja	40.000,00	10.000,00	25,00%
P 1.2.	RAZVOJ POLJOPRIVREDE I RURALNIH PODRUČJA	10.040.000,00	13.733.090,15	136,78%
M 1.2.1.	Podrška za unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	10.000.000,00	13.666.540,15	136,67%
M 1.2.2.	Poboljšanje zemljišne politike i konsolidacija zemljišta	0	66.550,00	
M 1.2.3.	Mobilizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnih područja	10.000,00	0	0%
M 1.2.4.	Organizacijski i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja	30.000,00	0	0%
P 1.3.	RAZVOJ TURIZMA	430.000,00	79.000,00	18,37%
M 1.3.1.	Strateško profiliranje i turističko brendiranje BD BiH	30.000,00	0	0%
M 1.3.2.	Organizacijsko i kadrovsko jačanje sektora turizma	50.000,00	5.000,00	10,00%
M 1.3.3.	Izgradnja turističko-rekreativne infrastrukture	350.000,00	74.000,00	21,14%
P 1.4.	PRIVLAČENJE INVESTICIJA	8.220.000,00	31.236,63	0,38%
M 1.4.1.	Opremanje prioritetnih poslovnih zona	7.530.000,00	0	0%
M 1.4.2.	Marketing lokacije za investitore	80.000,00	0	0%
M 1.4.3.	Aktivno uključivanje iseljeništva u gospodarski razvoj BD BiH	10.000,00	0	0%
M 1.4.4.	Aktivno sudjelovanje u programima regionalne suradnje, EU i zapadnog Balkana	600.000,00	31.236,63	5,21%
P 1.5.	Razvoj tržišta rada	2.150.000,00	2.700.099,00	125,59%
M 1.5.1.	Stručno usavršavanje nezaposlenih	40.000,00	13.599,00	34,00%
M 1.5.2.	Zapošljavanje teže zapošljivih i žena	1.040.000,00	1.002.000,00	96,35%
M 1.5.3.	Usklađivanje tržišta rada i obrazovanja kroz karijerno usmjeravanje i savjetovanje	70.000,00	70.000,00	100,00%
M 1.5.4.	Podrška zapošljavanju u gospodarstvu i poljoprivredi	1.000.000,00	1.614.500,00	161,45%

Prikaz iznosa planiranih i utrošenih sredstava u 2022. godini prema prioritetima i mjerama u okviru Strateškog cilja 2

Oznaka	Cilj, Prioritet, Mjera	Planirana sredstva prema Akcijskom planu za 2022. godinu (u KM)	Ukupan iznos utrošenih sredstava u 2022. godini (u KM)	Procent (%)
SC 2.	ZNAČAJNO UNAPRIJEĐENO PRUŽANJE USLUGA OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE, KULTURE, SPORTA I JAVNE SIGURNOSTI, NA PRINCIPIMA DOBROG UPRAVLJANJA JAVnim SEKTOROM U SKLADU SA EU STANDARDIMA	22.086.029,00	6.456.585,34	29,23%
P 2.1.	POBOLJŠANI UVJETI ZA RAZVOJ OBRAZOVANJA, ZNANOSTI I ISTRAŽIVANJA	3.210.000,00	45.000,00	1,40%
M 2.1.1.	Jačanje i razvoj znanosti i visokog obrazovanja	500.000,00	0	0%
M 2.1.2.	Podrška obrazovnim programima i cjeloživotnom učenju (prekvalifikacija/doškolovanje) u skladu sa potrebama tržišta rada	960.000,00	0	0%
M 2.1.3.	Podrška dodatnom infrastrukturnom i materijalnom opremanju objekata obrazovanja	1.750.000,00	45.000,00	2,57%
P 2.2.	POBOLJŠANJE SUSTAVA SOCIJALNE UKLJUČENOSTI PREMA POTREBAMA	2.976.029,00	1.526.801,37	51,30%
M 2.2.1.	Razvoj i podrška sustavu mješovitog pružanja socijalnih i stambenih usluga u socijalnoj zaštiti	2.776.029,00	1.526.801,37	55,00%
M 2.2.2.	Osnivanje Centra za socijalni rad	100.000,00	0	0%
M 2.2.3.	Razvijanje socijalnog poduzetništva	100.000,00	0	0%
P 2.3.	RAZVOJ I MODERNIZACIJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I UNAPREĐENJE JAVNOG ZDRAVLJA	4.800.000,00	2.918.692,00	60,81%
M 2.3.1.	Jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz razvoj službe Hitne medicinske pomoći i koncepta obiteljske medicine	800.000,00	324.000,00	40,50%
M 2.3.2.	Kadrovsко i infrastrukturno jačanje sekundardne i tercijarne zdravstvene zaštite uz nabavu nužne opreme	3.500.000,00	2.594.692,00	74,13%
M 2.3.3.	Razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacijskog sustava (IZIS) i podsticanje kvaliteta zdravstvene zaštite	500.000,00	0	0%
P 2.4.	JAČANJE OTPORNOSTI NA ELEMENTARNE I DRUGE NEPOGOODE	2.900.000,00	814.436,53	28,08%
M 2.4.1.	Razvoj sustava preventivnog djelovanja od nesreća	2.100.000,00	427.726,25	20,37%
M 2.4.2.	Programi podrške nevladim organizacijama prepoznatim u sustavu zaštite i spašavanja	300.000,00	86.902,00	28,97%
M 2.4.3.	Deminiranje preostalog područja kontaminiranog minama i neeksplodiranim ubojitim sredstvima	500.000,00	299.808,28	59,96%
P 2.5.	PODRŠKA PROGRAMIMA OSAMOSTALJIVANJA MLADIH	900.000,00	0	0%
M 2.5.1.	Podrška biznis Start-Up projektima i samozapošljavanju mladih	300.000,00	0	0%
M 2.5.2.	Izgradnja studentskog kampusa za mlade	500.000,00	0	0%
M 2.5.3.	Osnivanje Odsjeka za mlade	100.000,00	0	0%
P 2.6.	RAZVOJ SPORTA I KULTURNO-UMJETNIČKE TRADICIJE U SKLADU S EUROPSKIM STANDARDIMA	7.300.000,00	1.151.655,44	15,78%
M 2.6.1.	Unapređenje stanja sporta i školskog sporta	5.400.000,00	630.710,68	11,68%
M 2.6.2.	Razvoj kulturno-umjetničke tradicije	1.900.000,00	520.944,76	27,42%

Prikaz iznosa planiranih i utrošenih sredstava u 2022. godini prema prioritetima i mjerama u okviru Strateškog cilja 3

Oznaka	Cilj, Prioritet, Mjera	Planirana sredstva prema Akcijskom planu za 2022. godinu (u KM)	Ukupan iznos utrošenih sredstava u 2022. godini (u KM)	Procent (%)
SC 3.	ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM, PRIRODNIM I KOMUNALNIM INFRASTRUKTURNIM RESURSIMA	12.965.100,00	9.726.186,24	75,02%
P 3.1.	UNAPREĐENJE POSTOJEĆEG STANJA ZAŠTITE PRIRODE, TLA, VODE I ZRAKA	1.688.000,00	263.196,00	15,59%
M 3.1.1.	Zaštita tla, vode, zraka i raznolikosti prilagođena najboljim praksama EU	88.000,00	18.000,00	20,45%
M 3.1.2.	Održivo rješenje upravljanja otpadom	1.600.000,00	245.196,00	15,32%
P 3.2.	UNAPREĐENJE STANJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I ODGOVORNO UPRAVLJANJE PROSTOROM	10.877.100,00	8.505.006,24	78,19%
M 3.2.1.	Prostorno planiranje uskladeno s principima dobrog upravljanja, korištenja i optimalne organizacije prostora	265.000,00	25.723,00	9,71%
M 3.2.2.	Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne i kanalizacijske infrastrukture	3.700.000,00	2.343.769,00	63,35%
M 3.2.3.	Izgradnja i rekonstrukcija elektro-energetske i plinske infrastrukture	1.252.100,00	84.745,00	6,77%
M 3.2.4.	Izgradnja i opremanje prometne i druge komunalne infrastrukture	5.660.000,00	6.050.769,24	106,90%
P 3.3.	UČINKOVITO KORIŠTENJE ENERGIJE	400.000,00	957.984,00	239,50%
M 3.3.1.	Unapređenje postojećeg stanja energetske učinkovitosti	400.000,00	957.984,00	239,50%
M 3.3.2.	Smanjenje energetske ovisnosti zajednice i emisije plinova	0	0	0%

PRILOG 4. Obrazloženje vezano za realizaciju projekta i aktivnosti po mjerama u okviru prioriteta tri strateška cilja

Strateški cilj 1 - Konkurentna privreda, skladno uklopljena u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH

Oznaka	Cilj, Prioritet, Mjera i Aktivnost/Projekt	Obrazloženje vezano za realizaciju projekta/aktivnosti
SC 1.	KONKURENTNA PRIVREDA, SKLADNO UKLOPLJENA U GLOBALNE RAZVOJNE TREDOVE I LANCE VRIJEDNOSTI, KAO MOTOR RAZVOJA BRČKO DISTRINKTA BIH	
P 1.1.	RAZVOJ PODUZETNIŠTVA I MSP	
M 1.1.1.	Podrška za poslovanje i oporavak gospodarstva	
A 1.1.1.1.	Analiza i procjena učinaka podrške	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A 1.1.1.2.	Stvaranje okvira i podrška za „drugu šansu“	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A 1.1.1.3.	Dodjela poticaja za oporavak i poslovanje	Gospodarska komora Brčko distrikta je realizirala 2 projekta koji doprinose realizaciji strateških prioriteta Brčko distrikta BiH, definiranih u Strategiji razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027, u pogledu pružanja nužnih informacija za prilagođavanje i oporavak od negativnih posljedica pandemiske krize i to: 1.) „Podrška poslovnim poduzećima Brčko distrikta BiH u oporavku od posljedica pandemiske krize“, koji se realizirao na osnovu Ugovora o financiranju, br. 39-000200/21 potpisano 9. 12. 2021. godine između Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu i Gospodarske komore Brčko distrikta BiH u vrijednosti projekta od 10.000,00 KM; 2.) „Sufinanciranje projekta HelpDesk za poslovne subjekte“, koji se realizirao na osnovu Ugovora o financiranju, br. 13-002022/21 potpisano 30. 12. 2021. godine između Odjela za europske integracije i međunarodnu suradnju i Gospodarske komore Brčko distrikta BiH u vrijednosti projekta od 5.750,00 KM. Gospodarska komora Brčko distrikta je u završnoj fazi implementacije još jednog projekta „Podrška poslovnim poduzećima Brčko distrikta BiH u oporavku od posljedica pandemiske krize“, koji se realizuje na temelju Ugovora o financiranju, br. 13-000780/22 potpisano 25. 10. 2022. godine između Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu i Gospodarske komore Brčko distrikta BiH u vrijednosti projekta od 10.000,00 KM.
M 1.1.2.	Sustavna podrška preduz. mladih i žena	
A 1.1.2.1.	Akcijski plan za preduzetničko učenje i IT	Aktivnost je odgođena za 2023. godinu.
P 1.1.2.2.	Projekat "Uspostavljanje inkubatora za razvoj IT firmi"	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini, te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A 1.1.2.3.	Ažuriranje i provođenje Akcijskog plana za poduzetništvo žena	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini, te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
M 1.1.3.	Podrška inovacijama i digitalizaciji poduzeća	
A 1.1.3.1.	Akcioni plan za podršku inovacijama u MSP	Odgodjena aktivnost za naredno razdoblje, a u proračunu nisu predviđena sredstva za ove namjene

A 1.1.3.2.	Uvođenje vaučer-sheme za podršku inovacijama	Nisu predviđena sredstva u proračunu za ove namjene u 2022. godini, te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
M 1.1.4.	Podrška izvozno-orientiranim sektorima i poduzećima	
A 1.1.4.1.	Podsticaji za uvođenje tehn. standarda	Izdato 21 rješenje za SME o poticanju za certifikate.
A 1.1.4.2.	Podrška nastupima na sajmovima	Sredstva u iznosu od 25.883,28 KM je Vlada BD BiH Zaključkom broj 39-000180/21 od 1. 12. 2021. dala suglasnost udruzi poslodavaca BD BiH da može iskoristiti za organiziranje sudjelovanja gospodarstvenika BD BiH na sajmovima gospodarstva u zemlji i inozemstvu u 2021. i 2022. godini, što je UP BD BiH i uradilo, tako da nije bilo implikacija na proračun Brčko distrikta BiH.
A 1.1.4.3.	Povezivanje sa inopartnerima	Organiziran stručni skup logističara LOG IN BD BiH na kome je sudjelovalo 25 sudionika.
M 1.1.5.	Usklađivanje i unapređivanje poslovnog okruženja	
A 1.1.5.1.	Usklađivanje zakonskih i podzakonskih akata sa EU okvirom	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A 1.1.5.2.	Inicijative za unapređivanje poslovnog okruženja	Udruga poslodavaca Brčko distrikta BIH je realizirala projekt „Unapređivanje poslovnog okružja“ koji doprinosi realizaciji strateških prioriteta Brčko distrikta BIH, definiranih u Strategiji razvoja BD BIH 2021. – 2027, u pogledu regulatornog usklađivanja i unapređivanja poslovnog okruženja u Brčko distriktu BIH prema Ugovoru broj: 39-000180/21, broj akta; 13-1153PG-0007/21 od 9. 12. 2021. godine, potpisanoj između Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu i Udruga poslodavaca Brčko distrikta BIH. Realizacija Projekta je trajala zaključno sa rujnom 2022. godine. Kroz Projekt ostvaren je kontinuitet stalno otvorenog i konstruktivnog javno-privatnog dijaloga i u tom smislu je omogućeno sudjelovanje predstavnika poslodavaca u javno-privatnim tijelima. Izgrađeni su i kapaciteti Udruga za pripremu i zagovaranje inicijativa za poboljšanje poslovnog okruženja te većeg i boljeg odgovora na rastuće izazove poslovanja i razvoja poduzetnika i poduzeća. Udruga poslodavaca Brčko distrikta BIH je i u završnoj fazi реализациje projekta „Unapređivanje poslovnog okružja“ koji se realizira na temelju Ugovora o financiranju br. 13-0003010/22 potписанog 20. 12. 2022. godine između Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu i Udruga poslodavaca Brčko distrikta BIH u vrijednosti Projekta od 10.000,00 KM.
P 1.2.	RAZVOJ POLJOPRIVREDE I RURALNIH PODRUČJA	
M 1.2.1.	Podrška za unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje	
A 1.2.1.1.	Izravna podrška za poljoprivrednu proizvodnju	Izravni poticaji koji su isplaćeni odnose se na zahtjeve iz 2022. godine. Iznos sredstava je veći nego što je planirano u AP BD BIH.
A 1.2.1.2.	Podrška za strukturne i ruralne inicijative	Podrška je isplaćena na Zahtjeve koji se odnose na 2022. godinu. Iznos sredstava je veći nego što je planirano u AP BD BIH.
M 1.2.2.	Poboljšanje zemljišne politike i konsolidacija zemljišta	
P 1.2.2.1.	Projekt konsolidacije zemljišta	U tijeku su redovite aktivnosti vezane za projekt, a od strane Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo u 2022. godini utrošeno 10.000,00 KM. Realizacija projekta komasacije K.O. Krepšić I. faza, utvrđeno faktičko stanje, identificirane i obilježene granice K.O, broj parcela koje ulaze u komasacijsku masu 1768, površina komasacijskog područja 880 hektara, dužina svih postojećih i novih cesta je 46 km, od čega je 31 km novih cesta. Dužina svih kanala je 40 km, od čega je novih 7 km. Za završetak I faze ovog projekta Odjel za javni registar utrošio je 51.550,00 KM."
A 1.2.2.2.	Stvaranje zakonskog okvira za konsolidaciju zemljišta	U tijeku je rad na izmjeni i dopuni Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

M 1.2.3.	Mobilizacija lokalnih resursa za razvoj ruralnih područja	
A 1.2.3.1.	Akcioni plan za uspostavljanje LAG-ova	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini, te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A 1.2.3.2.	Podrška formiranju i inicijativama LAG-ova	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini, te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
M 1.2.4.	Organacijski i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja	
A 1.2.4.1.	Restruktuiranje i jačanje kapaciteta odjela	U tijeku je redovito popunjavanje upražnjenih radnih mesta.
A 1.2.4.2.	Organacijsko uređivanje i jačanje poljoprivredne savjetodavne službe	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini, te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
P 1.3.	RAZVOJ TURIZMA	
M 1.3.1.	Strateško profiliranje i turističko brendiranje BD BiH	
A 1.3.1.1.	Istraživanje i izrada studije	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada se osnuje Turistička organizacija kao posebna institucija i kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
P 1.3.1.2.	Projekt brendiranja – priprema i početak implementacije	Nisu predviđena sredstva u proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
M 1.3.2.	Organacijsko i kadrovsko jačanje sektora turizma	
A 1.3.2.1.	Izrada studije izvodivosti za uspostavljanje DMO	Izrađena studija izvodljivosti za uspostavljanje i osnivanje Turističke organizacije vlastitim kapacitetima.
A 1.3.2.2.	Uspostavljanje DMO	Osnovana Turistička organizacija kao posebna osoba koja je osnovana prema Zakonu o pravnim osobama koje utemeljuje Brčko distrikt BiH, samo je 5.000,00 KM utrošeno za osnivanje.
A 1.3.2.3.	Organizovanje edukacija u turizmu	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
M 1.3.3.	Izgradnja turističko-rekreativne infrastrukture	
A 1.3.3.1.	Planiranje prioriteta za izgradnju	Zahtjevi za izradu dokumentacije u sklopu ove aktivnosti nisu dostavljeni, a prema Odluci o procedurama za utvrđivanje prioriteta, rokova i načina dostavljanja zahtjeva Zavodu za izvršavanje poslova i zadataka iz okvira djelatnosti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 15/22).
A 1.3.3.2.	Izgradnja prioritetnih lokacija	U sklopu ove aktivnosti Zavodu su dostavljeni Zahtjev za izradu „Idejnog rješenja biciklističke staze i šetališta pored rijeke Save na teritoriji Brčko distrikta BiH“ u dužini od cca 40 km i Zahtjev za izradu „Idejnog projekta biciklističke staze i šetališta pored rijeke Save na teritoriji Brčko distrikta BIH“ u dužini od cca 40 km. Obje aktivnosti su završene i Idejno rješenje i Idejni projekt su dostavljeni nositelju mjere. Drugi zahtjevi za izradu dokumentacije u sklopu ove aktivnosti nisu dostavljeni, a prema Odluci o procedurama za utvrđivanje prioriteta, rokova i načina dostavljanja zahtjeva Zavodu za izvršavanje poslova i zadataka iz okvira djelatnosti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 15/22)."

P 1.3.3.3.	Priprema dokumentacije za projekt „Izgradnja marine na Savi“	Zahtjevi za izradu dokumentacije u sklopu ove aktivnosti nisu dostavljeni, a prema Odluci o procedurama za utvrđivanje prioriteta, rokova i načina dostavljanja zahtjeva Zavodu za izvršavanje poslova i zadataka iz okvira djelatnosti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 15/22).
P 1.4.	PRIVLAČENJE INVESTICIJA	
M 1.4.1.	Opremanje prioritetnih poslovnih zona	
A 1.4.1.1.	Izrada studije izvodljivosti (određivanje prioritetnih zona)	Zahtjevi za izradu dokumentacije u sklopu ove aktivnosti nisu dostavljeni, a prema Odluci o procedurama za utvrđivanje prioriteta, rokova i načina dostavljanja zahtjeva Zavodu za izvršavanje poslova i zadataka iz okvira djelatnosti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 15/22).
A 1.4.1.2.	Izrada predmjera i predračuna radova za prioritetne zone	Zahtjevi za izradu dokumentacije u sklopu ove aktivnosti nisu dostavljeni, a prema Odluci o procedurama za utvrđivanje prioriteta, rokova i načina dostavljanja zahtjeva Zavodu za izvršavanje poslova i zadataka iz okvira djelatnosti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 15/22).
A 1.4.1.3.	Izvođenje i nadgledanje radova	Zahtjevi za izradu dokumentacije u sklopu ove aktivnosti nisu dostavljeni, a prema Odluci o procedurama za utvrđivanje prioriteta, rokova i načina dostavljanja zahtjeva Zavodu za izvršavanje poslova i zadataka iz okvira djelatnosti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 15/22).
A 1.4.1.4.	Formiranje operativnog tijela za upravljanje zonama	Tijekom 2022 godine, RGF BD putem Jedinice za implementaciju projekata koji se financiraju iz međunarodnih fondova je, u suradnji sa nadležnim Odjelom, završio izradu nacrta Zakona o poduzetničkoj infrastrukturi Brčko distrikta koji još uvijek nije dostavljen Vladi Brčko distrikta BiH, ali su svi uvjeti za isto ispunjeni.
P 1.4.1.5.	Projekt „Izgradnja ekonomске zone“	Zahtjevi za izradu dokumentacije u sklopu ove aktivnosti nisu dostavljeni, a prema Odluci o procedurama za utvrđivanje prioriteta, rokova i načina dostavljanja zahtjeva Zavodu za izvršavanje poslova i zadataka iz okvira djelatnosti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 15/22).
M 1.4.2.	Marketing lokacije za investitore	
A 1.4.2.1.	Istraživanja i analize	Nisu predviđena sredstva u proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.

A 1.4.2.2.	Priprema i realizacija plana komunikacija	Predstavnici Ureda koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara BiH su u 2022. godini prema pripremljenom Planu komunikacija s ciljem predstavljanja potencijala Brčko distrikta BiH i razvoja suradnje s iseljeništvom realizirali 15 posjete posjeta i sastanaka s različitim veleposlanstvima, 20 sastanaka s međunarodnim organizacijama te 15 sastanaka s međunarodnim finansijskim institucijama. Također, u okviru navedenog Plana posjeta, u tijeku 2022. godine predstavnici Ureda zajedno s predstavnicima Odjela za europske integracije i međunarodnu suradnju, Jedinice za implementaciju projekata iz međunarodnih fondova pri Razvojno-garancijskom fondu Brčko distrikta BiH, te Odjela za gospodarski razvoj, sport i kulturu 25. 5. 2022. godine posjetili su Agenciju za promociju stranih investicija u BiH (FIPA), a potom su predstavnici FIPA posjetili Brčko distrikat BiH 21. 11. 2022. godine. Isto tako, vrlo produktivan sastanak održan je s Predstavništvom njemačke gospodarstva u BiH 31. 8. 2022. godine, a sve s ciljem predstavljanja Brčko distrikta BiH kao privlačne lokacije za ulaganje. Predstavnicima FIPE dostavljena je dokumentacija za pet poslovnih zona.
M 1.4.3.	Aktivno uključivanje iseljeništva u gospodarski razvoj BD BiH	
A 1.4.3.1.	Uključivanje predstavnika u Gospodarsko vijeće BD BiH i u poticaje za gospodarstvo	Izrađeni dokumenti koji predviđaju uključivanje dijaspore u rad Gospodarskog vijeća Brčko distrikta BiH.
A 1.4.3.2.	Povezivanje u EEN mrežu preko VTK BiH	Realizacija ove aktivnosti je odgođena za naredno razdoblje, kada Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulutru kao nositelj aktivnosti osigura sredstva u proračunu za ove namjene.
A 1.4.3.3.	Organiziranje poslovnih susreta	Predstavnici Ureda koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara BiH su u 2022. godini prema pripremljenom Planu komunikacija s ciljem predstavljanja potencijala Brčko distrikta BiH i razvoja suradnje s iseljeništvom, realizirali 15 posjeta i sastanaka s različitim veleposlanstvima, 20 sastanaka s međunarodnim organizacijama te 15 sastanaka sa međunarodnim finansijskim institucijama. Predstavnici Ureda koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara BiH sudjelovali su na 3 poslovna susreta sa predstavnicima iseljenika (sudjelovanje na samitu u Švicarskoj u organizaciji gospodarstvenika iz iseljeništva, obavljeni razgovori s potencijalnim investitorima iz iseljeništva, različitim organizacijama u iseljeništvu i pojedincima koji žive u iseljeništvu). „Međunarodni sajam gospodarstva Brčko“ ni u 2022. godinu nije organiziran s obzirom da Gospodarska komora BD BiH kao nositelj aktivnosti nije osigurala sredstva za organizaciju istog.
A 1.4.3.4.	Uvođenje instrumenata finansijskog tržišta i tržišta kapitala za financije i investicije iseljenika	Aktivnosti prema Strategiji razvoja suradnje s iseljeništvom 2020. – 2024. god podrazumijeva izbor projekta od strane Vlade Brčko distrikta BiH u 2023. godini. Izrada prospekta za izdavanje obveznica planirana je za narednu godinu, kada će biti potrebno osigurati sredstava u iznosu navedenom u Strategiji.
M 1.4.4.	Aktivno sudjelovanje u programima regionalne suradnje, EU i zapadnog Balkana	Predstavnici Ureda koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara BiH u 2022. godini prema pripremljenom Planu komunikacija s ciljem predstavljanja potencijala Brčko distrikta BiH i razvoja regionalne bilateralne i multilateralne suradnje, su realizirali 15 posjeta i sastanaka sa različitim veleposlanstvima, 20 sastanaka s međunarodnim organizacijama, te 15 sastanaka sa međunarodnim finansijskim institucijama. Također, održano je 10 sastanaka sa predstavnicima zemalja Zapadnog Balkana i EU te osigurano sudjelovanje u 1 projektu EU <i>Youth Exchanges in Divided Communities</i> koji će biti realiziran uz podršku Vlade Italije i UNFPA u BD BiH te su poslati prijedlozi projekata i drugim razvojnim agencijama u čijem kreiranju prijedloga su sudjelovali i predstavnici Ureda. Također, izrađen je zajednički prijedlog projekata u području regionalne suradnje (gospodarska, kulturna ili obrazovna suradnja) sa predstavnicima lokalnih zajednica iz zemalja Zapadnog Balkana i EU (izložba Veleposlanstva Bugarske u BiH, Dani talijanskog filma u Brčko distriktu BiH – Veleposlanstvo Italije u BiH).

		<p>Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju pružalo je pravovremene, relevantne, konkretnе informacije, kao i stručnu pomoć tijelima javne uprave i institucijama Brčko distrikta o raspisanim javnim pozivima kroz informacije i pisana obavještenja. U 2022. godini odjeli i institucije informirane su o 101 raspisanom javnom pozivu. U 2022. godini Odjel je sudjelovao u dva projekta prekogranične suradnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prvi projekt je „Prijateljstvo bez granica“ prema Programu poticanja prekogranične suradnje između Hrvatske i Bosne i Hercegovine u svrhu razvoja lokalne zajednice. Projekt se provodi na prihvatljivom programskom području grada Vinkovaca u Vukovarsko-srijemskoj županiji (HR) i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (BIH). Za taj projekt je potrošeno doniranih sredstava u iznosu od 31.236,63 KM. U sklopu programa su izvedeni radovi na rekonstrukciji i promjeni namjene dijela škole JU Deseta OŠ Bijela, područna škola Dubrave u vrtić koji je otvoren u školskoj godini 2022./2023. - Drugi projekt je WAI4PwDs – Internet pristupačnost i druge inicijative za osobe sa invaliditetom u vrijeme pandemije i u drugim kriznim vremenima. U projektu u svojstvu partnera sudjelovali su: 1) Centar za odgoj i obrazovanje Tomislav Špoljar, Varaždin; 2) Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike; 3) CHANCE Association for people with Intellectual disabilities, Bugarska; 4) Mestска cast, Praha, Česka; 5) TMP Drustvo za zaposljavanje slijepih i slabovidnih lica d.o.o, Sarajevo; 6) Crveni križ, Sremska Mitrovica; 7) Brčko distrikt BiH; 8) Regionalna razvojna agencija Srem. Cilj projekta je ukazati na potrebu da osobe s invaliditetom moraju imati <i>on-line</i> pristup sadržajima koji su nužni za informiranje i korištenje osnovnih javnih usluga. S tim u vezi fokus projekta je bio na pristupu javnim sadržajima (općinskim, zdravstvenim, socijalnim i sličnim mrežnim lokacijama), dostupnosti platformi i materijala za e-učenje, inovativnim rješenjima te modelima koji omogućuju volonterima da redovito pomognu osobama s invaliditetom.
P 1.5.	Razvoj tržišta rada	
M 1.5.1.	Stručno usavršavanje nezaposlenih	U svrhu stručnog usavršavanja nezaposlenih osoba koje se nalaze na evidenciji osoba koja aktivno traže posao u 2022. godini utošeno je 13.599,00 KM, čime je obuhvaćen broj od 27 nezaposlenih osoba. Riječ je sredstvima Zavoda koja su planirana Financijskim planom za 2022. godinu.
M 1.5.2.	Zapošljavanje teže zapošljivih i žena	U svrhu realizacije programa zapošljavanja osoba i kategorije teže upošljivih i žena, u 2022. godini kroz ovaj program podržano je zapošljavanje 126 osoba, pri čemu je utrošeno 996.000 KM. Financijskim planom i Planom rada Zavoda za 2022. godinu je u ove svrhe predviđeno 1.000.000,00 KM, odnosno da se podrži zapošljavanje oko 130 osoba, pri čemu je realizacija spomenutog stopostotna. Sredstva planirana u Financijskom planu Zavoda za 2022. godinu. Program Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, koji se namjeni odnosi na zapošljavanje i samozapošljavanje sooba iz reda romske populacije, realiziran je u iznosu od 6.000,00 KM za zapošljavanje jedne osobe sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.
M 1.5.3.	Usklađivanje tržišta rada i obrazovanja kroz karijerno usmjeravanje i savjetovanje	Program je realiziran prema Financijskom i Planu rada za 2022. godinu i to: od zadnjeg kvartala 2022. godine do kraja drugog kvartala 2023. godine (prati školsku godinu). Utrošena finansijska sredstva 70.000 KM.
P 1.5.3.1.	Projekt „Uspostavljanje lokalnog partnerstva za zapošljavanje“	Projekt „Uspostavljanje lokalnog partnerstva za zapošljavanje“ koji je trebao da se realizira u razdoblju 2021. – 2023. godine u suradnji lokalnih partnera iz Brčko distrikta BiH i Međunarodne organizacije rada za BiH je obustavljen, uslijed nemogućnost realizacije predviđenih aktivnosti u zadanim rokovima.
M 1.5.4.	Podrška zapošljavanju u gospodarstvu i poljoprivredi	Program samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH za 2022. godinu, koji Zavod realizira u suradnji s Odjelom za gospodarski razvitak, šport i kulturu u Vladi Brčko distrikta BiH, realizovan je u iznosu od 624.000,00 KM, transfer sredstava u iznosu od 500.000 od strane Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu, plus pridružena sredstva iz ranijih godina u iznosu od 124.000 KM.

		<p>Sredstva su utrošena za pokretanje 54 novih biznisa. Program zapopljavanja na području Brčko distrikta BiH u 2021. godini okončan je u 2022. godini potpisivanjem ugovora u vrijednosti 475.500 KM za 42 nova biznisa. Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH započet je u 2021. god, dok se njegova realizacija završena u 2022. god potpisivanjem ugovora sa 28 osoba u ukupnoj vrijednosti od 515.000 KM. Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH za 2022. godinu, započeo u 2022. godini, a potpisivanje ugovora se očekuje u prvom kvartalu 2023. godine.</p>
--	--	---

Strateški cilj 2 - Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima

Oznaka	Cilj, Prioritet, Mjera i Aktivnost/Projekat	Obrazloženje vezano za realizaciju projekta/aktivnosti
SC2.ZNAČAJNO UNAPRIJEĐENO PRUŽANJE USLUGA OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE, KULTURE, SPORTA I JAVNE SIGURNOSTI, NA PRINCIPIMA DOBROG UPRAVLJANJA JAVNIM SEKTOROM U SKLADU SA EU STANDARDIMA		
2.1P: POBOLJŠANI UVJETI ZA RAZVOJ OBRAZOVANJA, ZNANOSTI I ISTRAŽIVANJA		
2.1.1. M. Jačanje i razvoj znanosti i visokog obrazovanja		
A 2.1.1.1.	Izrada Elaborata o društveno ekonomskoj opravdanosti osnivanja javnog sveučilišta u Brčko distriktu BiH	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A 2.1.1.2.	Poboljšanje zakona i drugih dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja i znanosti u skladu sa odgovarajućim dokumentima BiH i EU	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A 2.1.1.3.	Pružanje podrške osnivanju i radu visokoškolskih ustanova sa sjedištem izvan Distrikta (u BiH, zemljama regije i EU)	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.

A 2.1.1.4.	Osnivanje (izgradnja, opremanje, zapošljavanje) Javnog sveučilišta BD BiH	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
2.1.2. M. Podrška obrazovnim programima i cjeloživotnom učenju (prekvalifikacija/doškolovanje) u skladu sa potrebama tržišta rada		
A 2.1.2.1.	Realno procjenjivanje potreba lokalne gospodarstva i ciljnih skupina	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A 2.1.2.2.	Uspostavljanje suradnje sa ključnim socijalnim partnerima (Odjel za obrazovanje, Gospodarska komora, Udruga poslodavaca, Zavod za zapošljavanje itd.)	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A 2.1.2.3.	Definiranje NPP za deficitarna zanimanja u suradnji s Tripartitnim savjetodavnim vijećem	Izrađeni su NPP-ovi za tri deficitarna zanimanja, ista upisana u školskoj 2022/2023 i stipendirana od strane Odjela za obrazovanje.
A 2.1.2.4.	Omogućiti dostupne programe obrazovanja odraslih (prekvalifikacije i dokvalifikacije) koji su u funkciji zapošljavanja i samozapošljavanja	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A 2.1.2.5.	Nabava 2000 mobilnih uređaja/tableta/računara za online nastavu	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
2.1.3. M. Podrška dodatnom infrastrukturnom i materijalnom opremanju objekata obrazovanja		
A 2.1.3.1.	Provodenje aktivnosti utopljavanja i mjera energetske učinkovitost objekata obrazovanja (uključujući energetske audite)-uključujući mjere rekonstrukcije (dvije škole godišnje)	U tijeku je postupak javne nabave putem ureda Europske komisije u BiH--ponovljeni postupak („Utopljavanje dvije školske sportske dvorane“ u JU Prva OŠ i JU Peta OŠ).
A 2.1.3.2.	Izgradnja i opremanje vrtića u MZ Broduša i MZ Srpska Varoš, uključujući projektovanje	Pribavljenje građevinske dozvole--čeka se rebalans proračuna da se osiguraju nedostajuća sredstva za realizaciju prve faze izgradnje kako bi se mogao raspisati postupak JN.
A 2.1.3.3.	Izgradnja i opremanje nove zgrade Gimnazije Vaso Pelagić Brčko , uključujući projektovanje	Vlada i Skupština Brčko distrakta BiH još nisu odredili lokaciju za izgradnju iste.
2.2.P. POBOLJŠANJE SUSTAVA SOCIJALNE UKLJUČENOSTI PREMA POTREBAMA		
2.2.1. M. Razvoj i podrška sustavu mješovitog pružanja socijalnih i stambenih usluga u socijalnoj zaštiti		
A 2.2.1.1.	Detaljna analiza svih prava u oblasti socijalne, obiteljske i dječje zaštite	U 2022. godini nije rađena detaljna analiza svih prava u području socijalne, obiteljske i dječje zaštite. Politike BD, analizirajući stanje U području dječje zaštite, donositelji zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dječjoj zaštiti („Službeni glasnik BD BiH“, broj: 13/21).
A 2.2.1.2.	Definiranje i implementacija ostvarivanja materijalnog prava – pravo na materijalno osiguranje	U 2022. godini nije definirana ova aktivnost/ista je u izravnoj vezi sa prethodnom aktivnosti.

A 2.2.1.3.	Razvoj programa podrške projektima u mješovitoj svojini (Distrikt i nevladin sektor) – Savjetovalište za brak i obitelj, prevencija nasilja u obitelji, podrška hraniteljstvu, Dnevnim centrima, Sigurnoj kući	U 2022. godini nije bilo postupanja na izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti BD, kojim bi se dala podrška projektima u mješovitom vlasništvu.
A 2.2.1.4.	Osnivanje i podrška realizaciji Programa Savjetovališta za brak i porodicu	U 2022. godini nije bilo postupanja na izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti BD, kojim bi se dala podrška projektima u mješovitom vlasništvu; mjera izravno vezana za prethodnu aktivnost.
A 2.2.1.5.	Osnivanje i podrška realizaciji Programa Prevencije razdvajanja djece/jačanja porodica (uključujući prevenciju nasilja)	U 2022. godini nije bilo postupanja na izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti BD, kojim bi se dala podrška projektima u mješovitom vlasništvu; mjera izravno vezana za prethodnu aktivnost.
A 2.2.1.6.	Podrška realizaciji aktivnosti Centra za rani rast i razvoj prema modelu socijalne uključenosti (re: UNICEF model Centra za rani rast i razvoj)	U 2022. godini nije bilo postupanja na izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti BD, kojim bi se dala podrška projektima u mješovitom vlasništvu; mjera izravno vezana za prethodnu aktivnost.
A 2.2.1.7.	Osnivanje i implementacija programa Sigurne kuće za žrtve nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja	U 2022. godini nije bilo postupanja na izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti BD, kojim bi se dala podrška projektima u mješovitom vlasništvu; mjera izravno vezana za prethodnu aktivnost
A 2.2.1.8.	Poboljšanje uvjeta stanovanja kroz vidove izgradnje, rekonstrukcije i sanacije stambenih jedinica, građana ranjivih kategorija i Romske populacije	Program obnova individualnih stambenih objekata raseljenih lica i povratnika u Brčko distrikt BiH za godinu. Sredstva uplaćena na ime 19 korisnika u iznosu od 164.211,00 KM. Program stambenog zbrinjavanja, sanacija/rekonstrukcija, ratom oštećenih/porušenih stambenih jedinica na području Brčko distrikta BiH za 2022. godinu. Sredstva uplaćena na ime 27 korisnika u iznosu od 607.363,00 KM. Stambeno zbrinjavanje izbjeglica i raseljenih osoba koja se žele integrirati u lokalnu zajednicu za 2022. godinu. Sredstva uplaćena na ime 25 korisnika u iznosu od 335.794,00 KM. Stambeno zbrinjavanje Roma u Brčko distriktu BiH. Okončani radovi na izgradnji 2 i sanaciji 9 stambenih jedinica za potrebe romske populacije u iznosu od 394.433,37 KM. Zajednički projekti sa MLJPI Sarajevo u iznosu 25.000,00 KM.
2.2.2. M. Osnivanje Centra za socijalni rad		
A. 2.2.2.1.	Provodenje analize organizacijskog prestrukturiranja postojećeg Pododjela za socijalnu zaštitu u Centar za socijalni rad	U 2022. godini nije bilo provođenja analize organizacijskog prestrukturiranja postojećeg PZSZ.
A. 2.2.2.2.	Provodenje formalno-pravnih procedura osnivanja Centra za socijalni rad (usvajanje na Vladi, Skupštini, imenovanje v.d., izrada internih akata i slično)	U 2022. godini nije bilo provođenja analize organizacijskog prestrukturiranja postojećeg PZSZ.
A. 2.2.2.3.	Definiranje Standarda i normative za rad CZSR u svrhu dostizanja preporučenih indikatora na razini Mjere 2.2.2.	U 2022. godini nije bilo provođenja analize organizacijskog prestrukturiranja postojećeg PZSZ.
A. 2.2.2.4.	Opremanje i pokrivanje troškova dodatnih stručnih djelatnika CZSR (psiholozi, defektolozi,	U 2022. godini nije bilo provođenja analize organizacijskog prestrukturiranja postojećeg PZSZ.

	logopedi, pedagozi)	
2.2.3. M. Razvijanje socijalnog poduzetništva		
A.2.2.3.1.	Uspostavljanje intersektorske suradnju sa zdravstvom, obrazovanjem, institucijama tržišta rada i NVO	U 2022. godini nije uspostavljena intersektorska suradnja; Zakon o socijalnom poduzetništvu, ne propisuje uspostavljanje intersektorske suradnje
A.2.2.3.2.	Izrada i usvajanje Zakona o socijalnom poduzetništvu Brčko distrikta BiH	Donešen Zakon o socijalnom poduzetništvu („Službeni glasnik BD BiH“, broj: 03/22)
A.2.2.3.3.	Implementacija godišnjih javnih poziva za projekte/sufinanciranje osnivanja i funkcioniranja socijalnih poduzeća	Aktivnosti planirane za 2023. godinu
2.3.P. RAZVOJ I MODERNIZACIJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I UNAPREĐENJE JAVNOG ZDRAVLJA		
2.3.1. M. Jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz razvoj službe Hitne medicinske pomoći i koncepta obiteljske medicine		
A. 2.3.1.1.	Izrada i usvajanje Srednjoročnog plana razvoja ljudskih resursa iz područja obiteljske medicine	Aktivnosti planirane za 2023. godinu
A. 2.3.1.2.	Usavršavanje doktora obiteljske medicine na poljima promocije zdravlja, prevenciji i ranog otkrivanja bolesti (specijalizacija O/P medicine, specijalizacije Urgentne medicine)	U 2022. godine je dodijeljeno pet specijalizacija iz obiteljske medicine i jedna specijalizacija iz HMP te je ukupan iznos isplaćen za troškove ovih specijalizacija 302.000 KM
A. 2.3.1.3.	Usavršavanje liječnika i tehničara kroz PAT program i HMP	Obuke medicinskih tehničara iz područja HMP su provedene tijekom 2022. godine u dva ciklusa. Prvi ciklus obuke je završilo četiri medicinska tehničara. Drugi ciklus je realiziran tijekom listopada 2022. godine. Za obuku iz HMP je utrošeno 22 000 KM.
A. 2.3.1.4.	Izrada Vodiča kliničke prakse zasnovana na dokazima	Aktivnosti planirane za 2023. godinu
A. 2.3.1.5.	Obuke medicinskih sestara/tehničara za pružanje usluga polivalentne patronaže i kućnog liječenja	Aktivnosti planirane za 2023. godinu
A. 2.3.1.6.	Akreditacija Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Brčko uz donošenje podzakonske regulative za praćenje indikatora kvaliteta u obiteljskoj medicini	Aktivnosti planirane za 2023. godinu
A. 2.3.1.7.	Informatizacija praćenja pokazatelja kvaliteta u obiteljskoj medicini	Aktivnosti planirane za 2023. godinu
2.3.2.M. Kadrovsko i infrastrukturno jačanje sekundardne i tercijarne zdravstvene zaštite uz nabavu nužne opreme		

A. 2.3.2.1.	Donošenje zakonske regulative za uspostavljanje uvjeta za kontinuirano praćenje ljudskih resursa i podzakonske regulative koja će predstavljati osnov za planiranje ljudskih resursa (standardi i normativi zdravstvene zaštite)	Nisu se stekli uvjeti, obzirom da standarde i normative donosi Fond zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH
A. 2.3.2.2.	Uspostavljanje registra zdravstvenih ustanova u javnom i privatnom vlasništvu	Uspostavljen Registar zdravstvenih ustanova i privatnih praksi, kontinuirano se vrši upis PZU i PP.
A. 2.3.2.3.	Donošenje plana specijalizacija i subspecijalizacija i implementacija istih	Specijalizacije su odobrene, te je po planu na specijalizacije u toku 2022. upućen 31 doktor medicine, te je u te svrhe utrošeno 1.323.121 KM.
A. 2.3.2.4.	Nabava svih nužnih uređaja (prije svega MR, CT) u svrhu omogućavanja kvalitetnog, održivog i pravednog provođenje zdravstvene zaštite stanovništvu Brčko distrikta BiH	Tijekom 2022 godine nabavljeno je medicinske opreme i instrumenata u vrijednosti od 1.271.571 KM. Neke od najznačajnijih nabava su 10 respiratora u vrijednosti od 720.332 KM, nabava UZ aparata u vrijednosti od 109.980 KM, Nabava laparaskopskog stuba u vrijednosti od 269.092 KM i druga medicinska oprema u iznosu od 172.167 KM.
A. 2.3.2.5.	Projektiranje i izgradnja (s opremanjem) Aneksa Bolnice sa dijagnostičkim centrom, Hospisom, Hitnom službom i Odjelom Psihijatrije	Nije urađen projekt aneksa bolnice.
2.3.3.M. Razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacijskog sustava (IZIS) i poticanje kvaliteta zdravstvene zaštite		
A. 2.3.3.1.	Donošenje nove zakonske i podzakonske regulative ili harmonizacija postojeće zakonske i podzakonske regulative u skladu s preporukama Europske unije – Izvršiti eventualnu harmonizaciju zakonskih i podzakonskih akata s propisima BiH	U fazi izrade pravilnici koji proističu iz Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.
A. 2.3.3.2.	Razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacijskog sustava (IZIS) – nabava rješenja za izradu IZIS-a	S obzirom da Odjel za zdravstvo i ostale usluge ne raspolaže potrebnim stručnim kapacitetima, obratilo se JZU „Zdravstveni centar Brčko“ i Fondu zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH radi dostave potreba, planova i drugih relevantnih podataka. JZU „Zdravstveni centar Brčko“ zadužena je za izradu Projektnog zadatak za izradu integriranog zdravstvenog i poslovнog informacijskog sustava, kako bi u 2023. godini pristupili pokretanju i provođenju javne nabave IZIS-a.
A. 2.3.3.3.	Razvoj i uvođenje integriranog zdravstvenog informacijskog sustava (IZIS) – nabava informacijske opreme, komunikacijske infrastrukture, održavanje i tehnička podrška	S obzirom da Odjel za zdravstvo i ostale usluge ne raspolaže potrebnim stručnim kapacitetima, obratilo se JZU „Zdravstveni centar Brčko“ i Fondu zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH radi dostave potreba, planova i drugih relevantnih podataka. JZU „Zdravstveni centar Brčko“ zadužena je za izradu Projektnog zadatak za izradu integriranog zdravstvenog i poslovнog informacijskog sustava, kako bi u 2023. godini pristupili pokretanju i provođenju javne nabave IZIS-a.
A. 2.3.3.4.	Ujednačavanje stupnja informatizacije u zdravstvenom sustavu, uspostavljanje informatizacije između različitih razina zdravstvene zaštite, između pacijenata i zdravstvenog sustava i između drugih aktera i zdravstvenog sustava	Po nabavci informacijskog sustava provodit će se dalje aktivnosti.
A. 2.3.3.5.	Obuka korisnika IZIS-a (unošenje podataka i korisnika podataka iz baze podataka) i puna implementacija sustava IZIS-a	Po nabavi informacijskog sustava provodit će se dalje aktivnosti.

2.4. P. JAČANJE OTPORNOSTI NA ELEMENTARNE I DRUGE NEPOGODE		
2.4.1.M. Razvoj sustava preventivnog djelovanja od nepogoda		
A.2.4.1.1.	Uvođenje sustava ranog uzbunjivanja i dojavljivanja putem SMS poruka	Odustali od projekta
A.2.4.1.2.	Uvezivanje sa državnim i entitetskim OKC-om	Tijekom 2022. godine nisu preduzimane nikakve aktivnosti na uvezivanju OKC 112 Brčko distrikta BiH sa državnim i entitetskim OKC-ima
A.2.4.1.3.	Jačanje kapaciteta jedinice za akcije zaštite i spašavanja (<i>formiranje i opremanje specijalnih jedinica iz područja spašavanja iz ruševina, spašavanje na vodi i pod vodom i spašavanje na nepristupačnim terenima – Jedinice za „brzi odgovor“</i>)	Jačanje kapaciteta jedinica za zaštitu i spašavanje je izvršeno kroz projekt Mechanizam CZ Europske godine koji je obuhvatao ospobosobljavanje spasilačkih timova za spašavanje na vodi i pod vodom i traganje i spašavanje iz ruševina. U ovom projektu tijekom 2021. i 2022. godine obučena su 5 pripadnika CZ za spašavanje na vodi te deset pripadnika USAR tima. Tijekom 2022. godine Turska organizacija „TIKA“ provela je dvije obuke za spašavanje pod vodom (početni i napredni tečaj). Nakon uspješno završene obuke pripadnici su stekli zvanje Ronilac 2*.
A.2.4.1.5.	Sanacija klizišta na području Brčko distrikta BiH	Pokrenuta procedura nabave izrade projektne dokumentacije za sanaciju klizišta za 2023. godinu te su ugovoreni radovi na sanaciji klizišta za dvije lokacije. Zbog poteškoća pri prikupljanu tehničke dokumentacije tijekom 2022. godine izvršena je sanacija klizišta na jednoj lokaciji te je završena procedura izrade projektne dokumentacije za osam lokacija.
A.2.4.1.6.	Jačanje materijalne tehničke opremljenosti Profesionalne vatrogasne jedinice	Realizirane su aktivnosti (građevinski radovi) na izvanjskom uređenju tri Područna vatrogasna doma: Prutače, Sandići i Bijela, čime su se stvorili uvjeti za njihovo stavljanje u funkciju. Tijekom 2022. godine realiziran je Plan stručnog osposobljavanja i usavršavanja uposlenika u PVJ. Realiziran je Plan psihofizičkog osposobljavanja uposlenika u PVJ i izvršena je provjera psihofizičke spremnosti uposlenika u PVJ u skladu s Pravilnikom. Šef PVJ je po nalogu inspektora ZOP-a izradio taktičko-operativne planove gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara za visoke objekte u ulicama: M. Maglova br. 11, M.M. Mehmedovića br. 16, Meše Selimovića br. 16, Marina Držića br. 31 i Reisa Džemaludina Čauševića br. 24 u Brčkom. Također, realizirana je planska aktivnost na izradi Zakona o izmjeni Zakona o zaštiti od požara Brčko Distrikta BiH koja je 2022. godine usvojena od strane Skupštine Brčko distrikta BiH. Realiziran je projekt nabave opreme – Intervencijske uniforme za vatrogasce, zaštitne uniforme za GSS i Jedinice za UES.
2.4.2.M. Programi podrške nevladinim organizacijama prepoznatim u sustavu zaštite i spašavanja		
A.2.4.2.1.	Izrada plana i programa pomoći podrške uključivanja i osposobljavanja nevladinih organizacija u sustav zaštite i spašavanja	Odustali od projekta
A.2.4.2.2.	Sredstva za podršku projektima nevladinih organizacija u sustav zaštite i spašavanja	Tijekom 2022. godine Odjel je podržao realizaciju 11 projekata NVO-a koje su se prijavile na javni poziv, sredstva su dodjeljena krajem godine, realizacija u tijeku.
2.4.3.M. Deminiranje preostalog područja kontaminiranog minama i neeksplođiranim ubojitim sredstvima		
A.2.4.3.1.	Potpuno ukljanjanje rizika od posljedica mina i NUS-a i sigurno korištenje površine za obavljanje svih aktivnosti nužnih za život i poslovanje	U 2022. godini realiziran 1 projekt tehničkog izviđanja financiran iz sredstava Vlade Brčko distrikta BiH površine 113.283,11 m ² ili 0,11 km ² , za šta je iz Proračuna Brčko distrikta utrošeno 299.808,28 KM. Također, u 2022. godini završena su 3 MSP projekta financirana iz donatorskih sredstava ukupne površine 3.263.797,49 m ² ili 3,26 km ² .
2.5.P. PODRŠKA PROGRAMIMA OSAMOSTALJIVANJA MLADIH		

2.5.1.M. Podrška biznis Start-Up projektima i samozapošljavanju mladih		
A.2.5.1.1.	Izrada idejnog rješenja za osnivanje / osposobljavanje 'co-working prostora' za mlade	Nisu predviđena sredstva u proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A.2.5.1.2.	Dogradnja/izgradnja/opremanje "co-working prostora" za mlade	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A.2.5.1.3.	Imenovanje menadžmenta, uposlenih I definisanje modela organizacije u skladu sa idejnim rješenjem iz A.2.5.1.	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A.2.5.1.4.	Operativni troškovi "co-working prostor" za mlade	Nisu predviđena sredstva u Proračunu za ove namjene u 2022. godini te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
A.2.5.1.5.	Implementacije grantova za mlade preduzetnike kroz "co-working prostor"	Nisu predviđena sredstva u proračunu za ove namjene u 2022. godini, te je zbog toga ova aktivnost odgođena za naredno razdoblje kada budu osigurana sredstva za njihovu realizaciju.
2.5.2.M. Izgradnja studentskog kampusa za mlade		
A.2.5.2.1.	Izrada idejnog rješenja za osnivanje studentskog kampusa za mlade	Nije dostavljeno izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.5.2.2.	Dogradnja/izgradnja/opremanje studentskog kampusa za mlade	Nije dostavljen izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.5.2.3.	Operativni troškovi upravljanja i održavanja studentskog kampusa za mlade	Nije dostavljen izvješće o realizaciji od nadležnog Pododjela. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
2.5.3.M. Osnivanje Odsjeka za mlade		
A 2.5.3.1.	U suradnji s Vijećem/Savjetom mladih, definiranje projektnog zadatka za izradu idejnog rješenja osnivanja Odsjeka za mlade	Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A 2.5.3.2.	Definisanje nadležnosti, uloge I odgovornosti Odsjeka za mlade	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A. 2.5.3.3.	Popunjavanje radnih mesta i mjere institucionalnog jačanja (razvoj uposlenika, rad sa mladima, strateško/operativno planiranje aktivnosti, savjetovanje i slično)	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
2.6.P. RAZVOJ SPORTA I KULTURNO-UMJETNIČKE TRADICIJE U SKLADU S EUROPSKIM STANDARDIMA		
2.6.1.M. Unapređenje stanja sporta i školskog sporta		
A.2.6.1.1.	Izrada i usvajanje Strategije sporta BD BiH	Strategija sporta Brčko distrikta BiH urađena i u proceduri je usvajanja i njeno usvajanje se očekuje u prvom kvartalu 2023. godine
A.2.6.1.2.	Izrada elaborata/idejnog koncepta osnivanja Sportskog saveza Brčko distrikta BiH, Školskog sportskog saveza kao i osnivanje sportskih sekacija u školama	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.6.1.3.	Podrška sportašima s invaliditetom u sportu	Podržani sportaši s invaliditetom putem granta Udruzi u 2022. godini.

	Brčko distrikta BiH	
A.2.6.1.4.	Uvođenje stipendija za vrhunske sportaše, stipendije za nadarene mlade sportaše na temelju unaprijed definiranih kriterija	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.6.1.5.	Projektiranje/Izgradnja gradske multifunkcionalne dvorane po standardima Europske unije	Nakon događaja koji su prethodili izradi Projektnog zadatka, isti je završen i proslijeđen Zavodu za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta BiH. Projektni zadatak se odnosio na izradu kompletne tehničke dokumentacije. Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj je na temelju usvojenog koncepta idejnog rješenja izradio Idejno rješenje koje je usvojeno, a nakon toga urađen je Idejni projekt na temelju kojeg su pribavljeni lokacijski uvjeti. Lokacijski uvjeti su krajem godine proslijeđeni Zavodu za planiranje, projektiranje i razvoj Brčko distrikta na izradu Glavnog i Izvođačkog projekta.
A.2.6.1.6.	Projektiranje/Izgradnja otvorenog i zatvorenog bazena Brčko distrikta BiH	Izgradnja zatvorenog bazena provodi se integralno s aktivnostima izgradnje multifunkcionalne sportske dvorane obzirom da je sam koncept ovog sportskog kompleksa, na lokalitetu Ficibajer, upravo tako i definiran. To praktično podrazumijeva da obrazloženje o statusu navedeno uz aktivnost A.2.6.1.5. važi i za ovu aktivnost.
A.2.6.1.7.	Projektiranje i izgradnja gradskog stadiona	Nakon odbijanja žalbe od strane KRŽ u Sarajevu i stjecanja uvjeta za potpisivanje Ugovora o izvođenju radova, potpisana je Ugovor o izvođenju radova sa Grupacijom ponuđača „BUK PROMET“ d.o.o. Bijeljina i „SAFIR“ d.o.o. Gacko s utvrđenom cijenom izvođenja radova u iznosu od 7.634.509,60 KM s uračunatim PDV-om i svim troškovima. Navedena Grupacija ponuđača je uvedena u posao 21. 3. 2022. godine pribavljanjem garancije za dobro izvršenje posla.
2.6.2.M. Razvoj kulturno-umjetničke tradicije		
A.2.6.2.1.	Izraditi i usvojiti Zakon o proglašenju nacionalno kulturno – prosvjetnih društava (HKD „Napredak“, BZK „Preporod“ i SPKD „Prosvjeta“) udruženjima od općeg i posebnog interesa, izraditi kalendar kulturnih događaja i osnivanje Savjeta za kulturu Distrikta	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.6.2.2.	Izraditi i usvojiti Zakon o kulturnim dobrima i kulturnoj djelatnosti Brčko distrikta BiH	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.6.2.3.	Otkup vrijedne stare arhivske, knjižarske, muzejske i izložbene građe i digitalizacija građe	Osnovna pretpostavka za realizaciju aktivnosti otkupa arhivske, knjižničarske, muzejske i izložbene građe je usvajanje novog Zakona o arhivskoj djelatnosti koji reguliše ovu oblast i Pravilnika o odkupu vrijedne arhivske građe, koji je dana 21.05.2020. godine s uvrštenim izmjenama dostavljen Tajništvu Vlade Brčko distrikta BiH na razmatranje. Isti nije nikad ponovo stavljen kao točka dnevног reda na sjednici Vlade Brčko distrikta BiH. I pored nastojanja Odjela za javni registar do danas nema promjena.
A.2.6.2.4.	Osnivanje Javne ustanove Arhiv BD BiH, stavljanje svih planiranih prostornih i tehničkih kapaciteta u zgradbi arhiva u svrhu realizacije arhivskih i kulturnih djelatnosti, upotpunjavanje i formiranje novih arhivskih fondova arhivskom građom i dokumentima	Stavljanje u funkciju prostornih i tehničkih kapaciteta u zgradbi Arhiv je jedna od važnih pretpostavki za osnivanje Javne ustanove Arhiv Brčko distrikta BiH. U vezi s tim proveden je postupak javne nabave i realizacija ugovornih poslova na otklanjanju nedostataka na zgradi Arhiv u svrhu tehničkog prijema objekta i pribavljanja upotrebljene dozvole. Obzirom da Povjerenstvo za tehnički prijem nije dalo suglasnost za upotrebnu dozvolu, po okončanom sudskom sporu očekujemo formiranje povjerenstva i završetak ovih aktivnosti.

A.2.6.2.5.	Izrada i usvojanje Zakona o muzejskoj djelatnosti i Zakona o knjižničarsko-informacijskoj djelatnosti, Zakona o kazališnoj djelatnosti, Zakona o autorskim pravima, Zakona o izdavačkoj djelatnosti (te plan razvoja izdavalštva)	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.6.2.6.	Priključenje knjižničkom sustavu Cobiss	Izvršeno je priključenje knjižničkom sustavu Cobiss još u 2021. godini, a za 2022. godinu ovo se nastavlja ali nema obaveza po proračun Distrikta.
A.2.6.2.7.	Financiranje projekata kratkih filmskih formi	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.6.2.8.	Projektiranje i Implementacije projekta restauracije „Kuće Kočića“	Proračunom nisu planirana sredstva i nisu započete nikakve aktivnosti od strane Odjela za gospodarski razvitak, šport i kulturu, ali su Odjel za javne poslove i Ured za upravljanjem javnom imovinom radile na ovom projektu i prema našem saznanju pročelje je završeno, još slijedi unutrašnje uređenje i restauracija od strane istih, a ne nas.
A.2.6.2.9.	Projektiranje i Implementacije projekta izgradnje Muzeja Šljive Distrikta	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.6.2.10.	Projektiranje i Dogradnja/Izgradnja Centra za kulturu i umjetnost (kino, pozorište, koncertnu dvoranu i Knjižnicu)	Proračunom nisu planirana sredstva. Nisu započete nikakve aktivnosti od strane nadležnog Pododjela.
A.2.6.2.11.	Podrška projektima kulturno-umjetničkog stvaralaštva	Dodjeljene donacije za projekte kulturno umjetničkog stvaralaštva, od aktivnih 35 podržano 19 udruga iz područja kulture koji su ispunili uvjete iz javnog poziva i dodjeljene donacije za najbolje predstave i pojedince u sklopu manifestacije „Kazališni susreti BiH u Brčkom“.

Strateški cilj 3 - Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima

Oznaka	Cilj, Prioritet, Mjera i Aktivnost/Projekat	Obrazloženje vezano za realizaciju projekta/aktivnosti
SC 3.	ODRŽIVO UPRAVLJANJE OKOLIŠEM, PRIRODNIM I KOMUNALNIM INFRASTRUKTURNIM RESURSIMA	
P 3.1.	UNAPREĐENJE POSTOJEĆEG STANJA ZAŠTITE PRIRODE, TLA, VODE I ZRAKA	

M 3.1.1.	Zaštita tla, vode, zraka i raznolikosti prilagođena najboljim praksama EU	
P 3.1.1.1.	Analiza i unapređenje postojeće regulative u područjima zaštite okoliša	Pokrenuta procedura izrade novog Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka i Zakona o zaštiti prirode BD BiH – Faza pripreme prednacrta. S obzirom da se radi o kompleksnoj i opsežnoj legislativnoj materiji koja se tiče zaštite okoliša, a zbog nedostatka adekvatnog iskustva i ljudskih resursa, usporen je proces realizacije ovih aktivnosti u 2022. godini te se potpuna realizacija istih očekuje u 2023. godini. Sve ove aktivnosti provode se kroz Program iz nadležnosti – Strateško upravljanje i administraciju, tako da nisu niti se planiraju posebna sredstva za njihovu realizaciju.
P 3.1.1.2.	Izrada strateškog dokumenta upravljanja vodama Brčko distrikta BiH	Izrada strateškog dokumenta je odgođena jer nisu izdvojena sredstva iz proračuna Brčko distrikta BiH.
P 3.1.1.3.	Monitoring kvaliteta površinskih voda – vodotoka Tinje, Save, Brke i Blizne	Aktivnosti monitoringa se odvijaju kontinuirano.
P 3.1.1.4.	Monitoring kvaliteta zraka u Brčko distriktu BiH	Odgodjeno s obzirom da nisu predviđena sredstva za realizaciju predmetnih aktivnosti u Proračunu za 2021., 2022. i 2023. godinu. U skladu sa prijedlogom DOP-a Odjela za razdoblje 2024. – 2026. godinu, aktivnosti na realizaciji projekta planiraju se u razdoblju 2024. – 2026.
M 3.1.2.	Održivo rješenje upravljanja otpadom	
P 3.1.2.1.	Izgradnja i opremanje Centra za upravljanje otpadom (CUO)	U tijeku je odabir projektanta preko UNDP-a za izradu Idejnog projekta sa pripadajućim elaboratima (Studija utjecaja na okoliš i Studiju ekonomske opravdanosti). Također, u tijeku je izrada projektne dokumentacije komunalne infrastrukture (pristupna cesta, struja, vodovodna i kanalizacijska mreža), kao i izrada Elaborata o geomehaničkim ispitivanjima tla.
P 3.1.2.2.	Sanacija i rekultivacija postojeće deponije otpada	Pribavljena Dozvola za gradnju za projekt „Sancije, rekultivacije i zatvaranje deponije“. U tijeku su pregovori sa Svjetskom bankom oko financiranja (zajma).
P 3.2.	UNAPREĐENJE STANJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I ODGOVORNO UPRAVLJANJE PROSTOROM	
M 3.2.1.	Prostorno planiranje usklađeno sa principima dobrog upravljanja, korištenja i optimalne organizacije prostora	
P 3.2.1.1.	Izrada jedinstvenog sustava informacija o prostoru BD BiH u svrhu planiranja, korištenja i zaštite prostora BD BiH	Odgodjeno s obzirom da nisu predviđena sredstva za realizaciju predmetnih aktivnosti u Proračunu za 2021., 2022. i 2023. godinu. U skladu sa prijedlogom DOP-a Odjela za razdoblje 2024. – 2026. godinu, aktivnosti na realizaciji projekta planiraju se u razdoblju 2024. – 2026.
P 3.2.1.2.	Izrada i usvajanje Strategije prostornog razvoja BD BiH i Prostornog plana BD BiH	Strategija prostornog razvoja BD BiH usvojena je Odlukom Skupštine Brčko distrikta BiH dana 2. 11. 2022. godine. Izrada novog Prostornog plana BD BiH u toku. Ovdje je bitno napomenuti da je izrada i usvajanje prostorno-planskih dokumenta kompleksan proces koji se realizuje u nekoliko faza i koji zavisi od više ključnih faktora koji vrlo često nisu u domeni djelovanja i nadležnosti Odjela.
P 3.2.1.3.	Izrada i usvajanje Urbanističkog plana	Nije moguće pokrenuti postupak izrade i usvajanja novog Urbanističkog plana Brčko distrikta BiH dok se ne izradi i usvoji novi Prostorni plan BD BiH, koji je plan višeg reda.
P 3.2.1.4.	Izrada, usvajanje i revizija provedbenih dokumenata prostornog planiranja	Odlukama Skupštine Brčko distrikta BiH usvojeno je 7 provedbenih planskih dokumenata. Izmjene i dopune postojećeg Prostornog plana BD BiH, koji se prije svega tiče utvrđivanja novih trasa autocesta kroz BD BiH, upućen je na usvajanje Vladi i Skupštini Brčko distrikta BiH. U fazi izrade nalazi se još 18 provedbenih planskih dokumenata. Ovdje je bitno napomenuti da je izrada i usvajanje prostornoplanskih dokumenta kompleksan proces koji se realizuje u nekoliko faza i koji ovisi od više ključnih

		<p>faktora koji vrlo često nisu u domeni djelovanja i nadležnosti Odjela. Sve ove aktivnosti provode se kroz Program iz nadležnosti - Strateško upravljanje i administraciju i financiranje rada Zavoda za planiranje, projektovanje i razvoj Brčko distrikta BiH putem tekućih i kapitalnih transfera, tako da nisu niti se planiraju posebna sredstva za njihovu realizaciju. Shodno navedenom, Zavod za planiranje, projektovanje i razvoj Brčko distrikta BiH u 2022. godini vezano za ovaj segment je realizovao i pripremio sljedeće:</p> <p>Završen – Izrađen Regulacijski plan Zona rada i industrije baza „McGovern“</p> <p>Završen – Regulacijski plan Centar 1. U fazi odobrenja od strane Vlade Brčko distrikta BiH.</p> <p>Završen – Regulacijski plan Centar 2. U fazi odobrenja od strane Vlade Brčko distrikta BiH.</p> <p>Završen – Urbanistički projekat Ciglane. U fazi odobravanja od strane Vlade Brčko distrikta BiH.</p> <p>Završen – Izmjene i dopune Regulacijskog plana „Rijeke II“ u Brčko distriktu BiH – Površina obuhvata iznosi cca P= 46,9Ha. U fazi odobrenja od strane Vlade Brčko distrikta BiH.</p> <p>Završen – Izmjena i dopuna Regulacijski plan Ficibajer u Brčko distriktu BiH – Površina obuhvata iznosi cca P= 59Ha. U fazi odobravanja od strane Vlade Brčko distrikta BiH.</p> <p>Izrada je u tijeku – Regulacijski plan „Brezik II“ u Brčko distriktu BiH – Površina obuhvata iznosi cca P= 90,25 Ha. Završen prednacrt plana.</p> <p>Izrada je u tijeku – Regulacijski plan industrijske zone „Interplet“ u Brčko distriktu BiH – Površina obuhvata P= 81Ha. Završen prednacrt plana.</p> <p>Izrada je u tijeku – Izmjene dijela Izmjena regulacijskog plana dijela stambenog naselja „Mujkići“ u Brčko distriktu BiH Površina obuhvata P= 2,5 Ha. Završen prednacrt plana.</p> <p>Izrada u tijeku – Urbanistički projekat istorijsko gradsko jezgro.</p> <p>Izrada je u tijeku – Izmjene i dopune regulacijskog plana dijela stambenog naselja Brčko Novo u Brčko distriktu BiH. Površina obuhvata P=26Ha.</p>
P 3.2.1.5.	Implementacija politike prostornog planiranja na ekspertskoj razini u skladu sa standardima EU	Odgođeno s obzirom da nisu predviđena sredstva za realizaciju predmetnih aktivnosti u Proračunu za 2021., 2022. i 2023. godinu. U skladu sa prijedlogom DOP-a Odjela za razdoblje 2024. – 2026. godinu, aktivnosti na realizaciji projekta planiraju se u razdoblju 2024. – 2026.
M 3.2.2.	Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne i kanalizacione infrastrukture	
P 3.2.2.1.	Koncept vodoopskrbe Brčko distrikta BiH	Nisu odobrena sredstva.
P 3.2.2.2.	Koncept kanalizacije i pročišćavanja otpadnih voda Brčko distrikta BiH	Nisu odobrena sredstva.
P 3.2.2.3.	Izgradnja kolektora desna obala rijeke Brke, lijeva obala rijeke Brke, desna obala rijeke Save i PPOV	Nisu odobrena sredstva.
P 3.2.2.4.	Izgradnja objekata prve faze GTC Plazulje – Potočari (cjevovod, PS Potočari, rezervoar Potočari i spojevi na postojeću vodovodnu mrežu)	Za predmetni Projekt je završena investicijsko-tehnička dokumentacija i pribavljena Dozvola za gradnju 6. 6. 2022. godine. S obzirom da realizacija Projekta ide preko EBRD-a sva potrebna dokumentacija za objavu tendera je pravovremeno dostavljena EBRD-u. U rujnu 2022. godine izvršeno je otvaranje ponuda za izvođenje radova od strane EBRD-a i urađena je evaluacija ponuda (ukupno dvije ponude „Strabag“ i „Unioninvest“). Sredstva planirana za ovaj projekat su predviđena 2019.god. u iznosu od 6.500.000 EUR (Kreditno zaduzenje). Nakon analize ponuda konstatovano je da za realizaciju predmetnog Projekta u cijelosti nedostaje još 6.500.000 EUR. Vlada Brčko distrikta BiH je uputila zahtjev prema Skupštini BD BiH s ciljem je li Skupština suglasna za još

		novo dodatno zaduženje od 6.500.000 EUR. Još uvijek se čeka na odobrenje od Skupštine Brčko distrikta BiH. Ukoliko sredstva budu odobrena i opertivna od strane EBRD-a izvođenje radova bi moglo krenuti već u 2023. godini.
P 3.2.2.5.	Rekonstrukcija kanalizacijske mreže	Kroz kapitalni proračun projekte realizirao OKP
P 3.2.2.6.	Rekonstrukcija vodovodne mreže	Kroz kapitalni proračun projekte realizirao OKP
M 3.2.3.	Izgradnja i rekonstrukcija elektro-energetske i plinske infrastrukture	
P 3.2.3.1.	Izgradnja 35 kV kablovskog voda od ČTS 35/10 Brčko I do ČTS 35/10 Brčko III sa pripadajućim optičkim vodom	Grant JP "Komunalno Brčko"
P 3.2.3.2.	Izgradnja 10/20 kV kablovskog voda od ČTS35/10 Brčko III do TS10(20)/04 Centar 1	Grant JP „Komunalno Brčko“.
P 3.2.3.3.	Izgradnja novih i zamjena postojećih TS10(20)/04	Nisu odobrena sredstva.
P 3.2.3.4.	Kabliranje i izgradnja NN mreže u Brčko distriktu BiH	Kroz kapitalni proračun projekte realizirao OKP.
P 3.2.3.5.	Podrška u izgradnji plinovoda Bijeljina – Banja Luka i stvaranje mogućnosti za priključenje BD BiH na transportni plinovod (MRS)	Tijekom 2022 godine, RGF BD" putem Jedinice za implementaciju projekata koji se financiraju iz međunarodnih fondova je zapocela suradnju sa EBRD-om na izradi Akcionog plana Zelenih gradova koji je preduslov za realizaciju mjere.
P 3.2.3.6.	Izrada strateškog dokumenta plinifikacije BD BiH i konkretnih tehničkih projekata plinifikacije BD BiH	Nisu odobrena sredstva.
M 3.2.4.	Izgradnja i opremanje prometne i druge komunalne infrastrukture	
P 3.2.4.1.	Izgradnja mini-obilaznice „Čardaklije“ kroz stambeno naselje Rijeke	Provedena procedura javnih nabava, potpisana ugovor za izvođenje radova, početak izvođenja radova.
P 3.2.4.2.	Nastavak izgradnje novih kružnih raskršća i nastavak izgradnje Bulevara Mira	Izrada projekta izgradnje Bulevara, izrada projekata za pet kružnih raskršća. Izrada glavnih projekata kružnih raskršća Kuglana, Klanac (kod Belamionixa) i Novo Brčko (kod Merkura), izgradnja kružnih raskršća na izlazu iz naselja „Š“ (Bulevar) i kod Bolnice, odnosno gradskog stadiona. Iznos utrošen za izradu projektne dokumentacije izgradnje Bulevara u iznosu od 7.488,00 KM (za kružna raskršća sredstva su osigurana u JP „Putevi Brčko“ d.o.o.
P 3.2.4.3.	Izgradnja prometnice od mosta na Brci (kod Izbora) do Antunović pumpe	Završeno cijepanje parcela potrebnih za izgradnju prometnice, proglašen Javni interes.

P 3.2.4.4.	Sanacija postojećeg mosta – granični prijelaz s Republikom Hrvatskom na rijeci Savi	S obzirom da se radi o međudržavnom projektu, održano je više sastanaka predstavnika Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH, uz nazočnost gradonačelnika i predsjednika Skupštine Distrikta. Pripremljen je sporazum o zajedničkoj realizaciji projekta sanacije koji će potpisati predstavnici susjednih država i koji će, nakon potvrđivanja u skladu sa procedurama država potpisnica, biti operativno realiziran.
P 3.2.4.5.	Nastavak rješavanja oborinske odvodnje oba podvožnjaka	Za navedeni projekt nisu osigurana sredstva u Proračunu za 2022. godinu.
P 3.2.4.6.	Planiranje izgradnje autoceste Sarajevo – Beograd, Tuzla – Orašje, Banja Luka – Beograd (trasa kroz Brčko distrikt BiH)	Odlukom gradonačelnika imenovan je tim za implementaciju projekta izgradnje autoceste. Zavod za planiranje, projektiranje i razvoj je za potrebe definiranja trase i izrade izmena i dopuna prostornog plana izradio predlog varijantnih rješenja koje su razmatrane na višem razini odlučivanja. Nije postignuta suglasnost u izboru konačne trase.
P 3.2.4.7.	Rehabilitacija dijela magistralnih cesta kroz BD BiH	Za navedeni projekat nisu osigurana sredstva u Proračunu za 2022. godinu.
P 3.2.4.8.	Rehabilitacija dijela regionalnih cesta kroz BD BiH	Za navedeni projekat nisu osigurana sredstva u Proračunu za 2022. godinu.
P 3.2.4.9.	Rehabilitacija dijela lokalnih cesta kroz BD BiH	Realizacija od 5.426.499,34 KM u 2022. godini, odnosi se na: - Realizacija sredstava kapitalnog proračuna iz 2020. i 2021. godine, u iznosu od 3.656.067,98 KM, i - Realizacija kapitalnih projekata iz Proračuna 2022. godine u iznosu od 1.770.431,36 KM.
P 3.3.	UČINKOVITO KORIŠTENJE ENERGIJE	
M 3.3.1.	Unapređenje postojećeg stanja energetske učinkovitosti	
P 3.3.1.1.	Sanacija, rekonstrukcija i modernizacija javne rasvjete	Izgradnja i održavanje javne rasvjete.
P 3.3.1.2.	Utopljavanje zgrada i rekonstrukcija osvjetljenja u javnim zgradama u BD BiH	Sredstva iz tekućeg Proračuna 2022. godine u iznosu od 600.000,00 KM su izdvojena, dodijeljena i uplaćena 30. 12. 2022. godine kao donacija Razvojnom programu Ujedinjenih nacija (UNDP), prema Odluci o izdvajaju novčanih sredstava broj predmeta: 13-002569/21 od 30. 12. 2022. godine za utopljavanje objekata tijekom 2022. godine. Donacija UNDP-u za radove na poboljšanju energetske učinkovitosti javnih objekata u Brčko distriktu BiH su zajednički projekt Vlade Brčko distrikta BiH i UNDP-a. Radovi na objektima se prate po Programu utroška sredstava za dodjelu donacija i Odluke o izboru javnih objekata i redoslijedu sanacije.
M 3.3.2.	Smanjenje energetske ovisnosti zajednice i emisije plinova	
P 3.3.2.1.	Izrada akcijskog plana smanjenja emisija stakleničkih plinova	Izrada NECP-a.
P 3.3.2.2.	Uspostavljanje revolving fonda za unapređenje energetske učinkovitosti MSP	Tijekom 2022. godine, RGF BD BiH putem Jedinice za implementaciju projekata koji se financiraju iz međunarodnih fondova je inicirao mjeru prema UNDP sa pozitivnim odgovorima, međutim, Vlada Brčko distrikta BiH još uvijek nije razmatrala inicijativu.

Prikaz ključnih strateških projekata i ukupno utrošenih sredstava u 2022. godini

R.B.	Naziv	Planirana sredstva prema Akcijskom planu za 2022. godinu (u KM)	Ukupan iznos utrošenih sredstava u 2022. godini (u KM)	Procent (%)
1.	Projekt „Uspostavljanje inkubatora za razvoj IT firmi“	140.000	0	0,00%
2.	Projekt konsolidacije zemljišta	0	61.550	
3.	Priprema dokumentacije za projekt „Izgradnja marine na Savi“	50.000	0	0,00%
4.	Projekat "Izgradnja ekonomskе zone"	5.000.000	0	0,00%
5.	Osnivanje (izgradnja, opremanje, zapošljavanje) Javnog sveučilišta BD BiH	380.000	0	0,00%
6.	Potpuno ukljanjanje rizika od posljedica mina i NUS-a i sigurno korištenje površine za obavljanje svih aktivnosti nužnih za život i poslovanje	500.000	299.808	59,96%
7.	Podrška biznis Start-up podrška mladim osobama	300.000	0	0,00%
8.	Projektiranje/Izgradnja gradske multifunkcionalne dvorane po standardima Europske unije	1.450.000	0	0,00%
9.	Projektiranje/Izgradnja otvorenog i zatvorenog bazena Brčko distrikta BiH	500.000	0	0,00%
10.	Projektiranje i izgradnja gradskog stadiona	3.400.000	610.711	17,96%
11.	Projektiranje i Dogradnja/Izgradnja Centra za kulturu i umjetnost (kino, pozorište, koncertna dvorana i Biblioteka/Knjižnica)	1.300.000	0	0,00%
12.	Izgradnja i opremanje Centra za upravljanje otpadom (CUO)	600.000	220.626	36,77%
13.	Sanacija i rekultivacija postojeće deponije otpada	1.000.000	24.570	2,46%
14.	Izgradnja kolektora desna obala rijeke Brke, lijeva obala rijeke Brke, desna obala rijeke Save i PPOV	0	0	0,00%
15.	Izgradnja objekata prve faze GTC Plazulje - Potočari (cjevovod, PS Potočari, rezervoar Potočari i spojevi na postojeću vodovodnu mrežu)	2.000.000	0	0,00%
16.	Rekonstrukcija kanalizacijske mreže	500.000	1.217.711	243,54%
17.	Rekonstrukcija vodovodne mreže	1.000.000	1.126.058	112,61%
18.	Izgradnja novih i zamjena postojećih TS10(20)/04	500.000	0	0,00%
19.	Kablimanje i izgradnja NN mreže u Brčko distriktu BiH	200.000	84.745	42,37%
20.	Izgradnja mini-zaobilaznice „Čardaklige“ kroz stambeno naselje Rijeke	300.000	614.887	204,96%

21.	Nastavak izgradnje novih kružnih rskriužja i nastavak izgradnje Bulevara mira	500.000	7.488	1,50%
22.	Izgradnja prometnice od mosta na Brči (kod Izbora) do Antunović pumpe	1.000.000	1.895	0,19%
23.	Sanacija postojećeg mosta – granični prijelaz s R Hrvatskom na rijeci Savi	500.000	0	0,00%
24.	Nastavak rješavanja oborinske odvodnje oba podvožnjaka	300.000	0	0,00%
25.	Planiranje izgradnje autoceste Sarajevo – Beograd, Tuzla – Orašje, Banja Luka - Beograd (trasa kroz Brčko distrikt BiH)	0	0	0,00%
26.	Rehabilitacija dijela magistralnih prometnica kroz BD BiH	1.760.000	0	0,00%
27.	Rehabilitacija dijela regionalnih cesta kroz BD BiH	600.000	0	0,00%
28.	Rehabilitacija dijela lokalnih cesta kroz BD BiH	700.000	5.426.499	775,21%
29.	Sanacija, rekonstrukcija i modernizacija javne rasvjete	200.000	357.984	178,99%
30.	Utopljavanje zgrada i rekonstrukcija osvjetljenja u javnim zgradama u BD BiH	200.000	600.000	300,00%
		24.880.000	10.654.532	42,82%

PRILOG 6. Povezivanje strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz Strategije razvoja Brčko distrikta BiH i Okvira ciljeva održivog razvoja u BiH

Tablica 1 Povezivanje razvojnih pravaca Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa strateškim ciljevima Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
RAZVOJNI PRAVCI	STRATEŠKI CILJEVI
Razvojni pravac 1. Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	Strateški cilj 2. Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima
	Strateški cilj 3. Održivo upravljanje životnom sredinom, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima
	Strateški cilj 1: Konkurentno gospodarstvo, skladno uklopljeno u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH
Razvojni pravac 2. Pametni rast	Strateški cilj 1: Konkurentno gospodarstvo, skladno uklopljena u globalne razvojne trendove i lance vrijednosti, kao motor razvoja BD BiH
	Strateški cilj 3. Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima
	Strateški cilj 2. Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu sa EU standardima
Razvojni pravac 3. Društvo jednakih mogućnosti	Strateški cilj 2. Značajno unaprijeđeno pružanje usluga obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, kulture, sporta i javne sigurnosti, na principima dobrog upravljanja javnim sektorom u skladu s EU standardima
	Strateški cilj 3. Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i komunalnim infrastrukturnim resursima

Tablica 2 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa prioritetima prvog strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
AKCELERATORI	PRIORITETI
AKCELERATOR 1: Jačanje povoljnog okruženja za poduzetništvo i inovacije za proizvodnju dobara visoke dodane vrijednosti za izvoz	Prioritet 1.1: Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća Prioritet 1.2: Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja Prioritet 1.3: Razvoj turizma Prioritet 1.4: Privlačenje investicija Prioritet 1.5: Razvoj tržišta rada
AKCELERATOR 2: Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava	Prioritet 1.1: Razvoj poduzetništva i malih i srednjih poduzeća Prioritet 1.4: Privlačenje investicija

Tablica 3 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa prioritetima drugog Strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
AKCELERATORI	PRIORITETI
Učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor	Prioritet 2.1: Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja Prioritet 2.5: Podrška programima osamostaljivanja mladih
Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava	Prioritet 2.5: Podrška programima osamostaljivanja mladih
Otpornost na katastrofe	Prioritet 2.4: Jačanje otpornosti na elementarne i druge nepogode
Unapređenje pristupa i kvaliteta obrazovanja i obuke	Prioritet 2.1: Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja Prioritet 2.6: Razvoj sporta i kulturno-umjetničke tradicije u skladu s europskim standardima
Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem	Prioritet 2.4: Jačanje otpornosti na elementarne i druge nepogode
Unapređenje politika socijalne zaštite	Prioritet 2.2: Poboljšanje sustava socijalne uključenosti prema potrebama
Aktivacija i zapošljavanje s fokusom na ranjive kategorije	Prioritet 2.5: Podrška programima osamostaljivanja mladih
Učinkovita zdravstvena zaštita za sve	Prioritet 2.3: Razvoj i modernizacija zdravstvene zaštite i unapređenje javnog zdravlja
Poboljšanje inkluzivnosti obrazovnih sustava	Prioritet 2.1: Poboljšani uvjeti za razvoj obrazovanja, znanosti i istraživanja

Tablica 4 Povezivanje akceleratora Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH sa prioritetima trećeg Strateškog cilja Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027. godina

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Brčko distrikta BiH 2021. – 2027.
AKCELERATORI	PRIORITETI
Povećanje investicija u infrastrukturu	Prioritet 3.2: Unapređenje stanja komunalne infrastrukture i odgovorno upravljanje prostorom
Učinkovito, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor	
Zeleni rast i čista energija	Prioritet 3.3: Učinkovito korištenje energije
Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem	Prioritet 3.1: Unapređenje postojećeg stanja zaštite prirode, tla, vode i zraka